

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ν. ΖΟΥΚΗ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ
ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΑΘΗΝΑΙ 1953

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ
ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ
ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ANALYTICAL
THE
EVALUATION

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ν. ΖΟΥΚΗ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ
ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

19028

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1953

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΒΙΒΛΙΟΤΗΚΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟ

ΜΕΡΟΣ Α΄

1. Ὁ πιστὸς φίλος.

Πιστεύω¹ τῷ φίλῳ. Πιστὸν φίλον ἐν κινδύνοις γινώσκεις². Ὁ φίλος τὸν φίλον ἐν πόνοις³ καὶ κινδύνοις οὐ λείπει. Τοῖς τῶν φίλων λόγοις ἀεὶ πιστεύομεν. Εἰ⁴ κινδυνεύετε, ὦ φίλοι, τοὺς τῶν ἀνθρώπων τρόπους⁵ γινώσκατε· οἱ μὲν γὰρ ἄπιστοι φίλοι οὐ μετέχουσι⁶ τοῦ κινδύνου, οἱ δὲ πιστοὶ συγκινδυνεύουσι τοῖς φίλοις. Πιστοῖς φίλοις μᾶλλον⁷ ἢ χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ πιστεύομεν. Οἱ ἀγαθοὶ ἄνθρωποι καὶ ἐν κινδύνοις ἀεὶ ἀγαθὸν ἔχουσι θυμὸν⁸. τῷ γὰρ θεῷ πιστεύουσιν. Ὡ φίλε, ὁ θεὸς τοὺς ἀγαθοὺς ἀνθρώπους οὐ λείπει. Πολλοὶ ἄνθρωποι τῷ πλούτῳ μᾶλλον ἢ τῷ θεῷ πιστεύουσιν.

2. Ὁ γεωργός.

Τῶν κατοίκων τῆς Ἑλλάδος πολλοὶ γεωργοὶ ἔσμεν. Ἐν δὲ τῷ οἴκῳ ποιμνία καὶ ζῶα τρέφομεν. Πολλάκις δ' ὅμως μάτην¹ τοὺς ἀγροὺς ἡμεῖς θεραπεύομεν· οἱ μὲν γὰρ κάπροι τοὺς καρποὺς διαφθεύουσιν², οἱ δὲ λύκοι τὰ πρόβατα ἀρπάζουσι. Τότε ἐν ἀπέρῳ³ ἔσμεν καὶ μάταιοι οἱ πόνοι εἰσὶ.

Τοῦ γεωργοῦ ἔργον ἐστὶ φυτεῦν καὶ σπεῖρειν· ὁ δὲ θεὸς αὐξάνει τὸν σίτον καὶ τοὺς τῶν δένδρων καρποὺς· ἀνευ γὰρ ὕδρου⁴ καὶ ἡλίου οὐκ ἔστι⁵ καρπὸν φέρειν ἐκ τῶν φυτῶν. Διὸ νόμος⁶ τῶν γεωργῶν ἐστὶ τοῖς τῶν ἀγρῶν καρποῖς τοὺς θεοὺς θεραπεύειν.

Τοῖς γεωργοῖς ὁ βίος μεστὸς⁷ πόνων ἐστὶ. Μάτην, ὦ γεωργοί, σπεῖρατε καὶ φυτεύετε, εἰ μὴ⁸ τὸν θεὸν βοηθὸν ἔχετε· οὕτω μόνον, εἰ ὁ θεὸς συνεργός ἐστιν, ἔσθε μακάριοι⁹.

3. Ὁ Περσικὸς στρατὸς ἐπὶ τὰς νήσους τὰς Ἑλληνικὰς.

Αἱ νῆσοι τοῦ Αἰγαίου κατὰ τὸ ἄκρον¹ Σούνιον εἰσιν. Ἐν ταῖς νήσοις τὸ ἀρχαῖον οἱ κάτοικοι ἀμπέλους ἐθεράπευον· περιέκλειον δὲ καὶ ἐχώριζον τὰς ἀμπέλους βάτοις καὶ ἀτραποῖς². Τῶν νήσων ἡ Νάξος³ ἔνδοξος ἦν ταῖς ἀμπέλοις, ἡ δὲ Δῆλος⁴ τῷ ἱερῷ. Ὅτε δὲ στρατηγὸς τοῦ Δαρείου ἐπὶ τὰς νήσους ἐστράτευε, τὸ πρῶτον ἐπὶ τὴν Νάξον ἀπέβαινε⁵. Ἐνταῦθα τοὺς οἴκους ἔκαιε καὶ τὰς ἀμπέλους ἔφθειρεν. Ἐἶτα πρὸς τὴν Δῆλον τὸν στόλον ἔφερεν. Οἱ κάτοικοι δ' ὅμως τῆς Δήλου εἰς Τήνον⁶ ἔφευγον. Τότε τοῖς Δηλίοις δὲ στρατηγὸς ἀγγέλους ἔπεμπε καὶ ἔλεγε· « Διατί οὐκ ἐμένετε ἐν τῇ νήσῳ; οὐκ ἐγιγνώσκετε ὅτι τὸν αὐτὸν⁷ θεὸν καὶ ἡμεῖς θεραπεύομεν; ». Οἱ δὲ Δήλιοι ἔλεγον· « Σὺ, ὡς λέγεις, φίλος ἔκπαλαι⁸ ἦσθα τῷ θεῷ· καίτοι δὲ σὺ καὶ οἱ ἄλλοι στρατηγοὶ φίλοι ἦτε, ὅμως δ' ἐπεβουλεύετε⁹ τοῖς κατοικοῖς τῶν νήσων ».

4. Θετταλία.

Ὅριον τῆς Θετταλίας τὸ παλαιὸν πρὸς¹ τῇ θαλάττῃ ἦν ἡ παραλία ἀπὸ Θερμοπυλῶν μέχρι τῆς ἐκβολῆς τοῦ Πηνειοῦ ποταμοῦ. Πρὸς τὴν μεσόγειαν ἡ χώρα πεδῖον ἐστὶ, κύκλῳ δ' ἄκραι² τὴν χώραν περικλείουσι. Τῶν κατοίκων τῆς Θετταλίας οἱ μὲν ταγοὶ³ κύριοι τῆς χώρας ἦσαν, οἱ δὲ γεωργοὶ τοὺς ἀγροὺς ἐθεράπευον καὶ ἐν ταῖς νομαῖς⁴ τὰ ποίμνια ἔνεμον⁵. Ἐν Θετταλίᾳ οἱ ποταμοὶ ἐν ταῖς πηγαῖς μικροὶ εἰσιν, ἐν δὲ τοῖς πεδίοις πολλαχοῦ λιμνάζουσιν. Οἱ ποταμοὶ τὴν χώραν πολλάκις κατακλύζουσι καὶ τὴν γεωργίαν καὶ τὰς νομάς βλάπτουσιν. Οἱ κάτοικοι τότε ἐν ἀπορίᾳ εἰσίν. Ἐν ταῖς εὐφορίαις δ' ὅμως ἡ Θετταλία ἐκφέρει σῖτον, κριθάς, ὀπώρας· τρέφει δὲ καὶ ἀγέλας ἵππων καὶ προβάτων. Τὴν δ' ἐκ τῶν ἀγρῶν κομιδὴν⁶ ἐφ' ἅμαξῶν εἰς τὰ ταμιεῖα⁷ τῶν οἰκιῶν φέρουσιν.

5. Ἀνατροφή τῶν νέων ἐν Ἀθήναις.

Ἀνάχαρσις¹. Τίς ὁ χῶρος ἐστὶ; τί δ' ἐν αὐτῷ οἱ νεανίαι πράττουσι; τί δὲ θαυμάζουσι τῶν πολιτῶν οἱ πρεσβῦται² καὶ νέοι ἐν³ τοῖς θεαταῖς;

Σόλων. Ὁ χῶρος γυμνάσιόν⁴ ἐστὶν ἐν αὐτῷ οἱ θεαταὶ θαυμάζουσι τὰς ἀρετὰς τῶν νεανιῶν καὶ τὰς εὐξίας⁵ καὶ τόλμας καὶ φιλοτιμίαν τῶν ἀγωνιστῶν. Ἐπαίνου δ' ἀπολαύουσιν οἱ νικηταί.

Ἀνάχ. Ἐγώ, ὦ Σόλων, ἐμάνθανον ἔτι σὺ εὐρετῆς τῶν ἐθίμων εἶ καὶ εἰσηγητῆς καὶ συναρμοστῆς⁶ πολιτείας. Ἐθέλω οὖν σε διδάσκειν με ὡς μαθητὴν περὶ αὐτῶν.

Σόλων. Ἡμεῖς τοὺς πολίτας ψυχὴν τῆς πολιτείας νομίζομεν τὴν δ' ἀνατροφήν παιδαγωγοῖς ἐπιτρέπομεν καὶ πρὸς πόνους ἐθίζομεν τοὺς νεανίας. Ὅτε δ' ἔφηβοί εἰσι, τοὺς μὲν ὀπλίτας, τοὺς δὲ πελταστὰς, τοὺς δὲ τοξότας τάττομεν. Διδάσκομεν δ' αὐτοὺς ἀπὸ παιδίων καὶ παρὰ τῶν γεωργῶν λαμβάνομεν διδασχάς· οἱ γὰρ γεωργοὶ τὰ φυτὰ, ἕως μὲν μικρὰ ἐστὶ, φυλάττουσιν, ὅτε δὲ αὐξάνουσι, τοῖς ἀνέμοις ἐπιτρέπουσιν. Οὕτω καὶ ἡμεῖς τοὺς νέους, ἕως μὲν παιδία εἰσὶ, φυλάττομεν αὐτούς, ὅτε δὲ νεανίαι, παρέχομεν αὐτοῖς ἐλευθερίαν· τότε γὰρ οὐκ ἔχουσι κίνδυνον.

6. Ἐνατροφή τῶν νέων παρὰ Πέρσαις.

Οἱ Πέρσαι τοὺς νέους παρὰ τοῖς δημοσίοις διδασκάλοις ἐπαίδευσον ἐν κοινοῖς διδασκαλείοις¹. Οἱ διδάσκαλοι τῶν Περσῶν σοφοὶ καὶ χρηστοὶ πολῖται ἦσαν. Τοὺς φαύλους² ἐν ταῖς συνηθείαις³ νέους ἰσχυρῶς⁴ ἐκόλαζον. Διὸ δικαιοσύνην ἐμάνθανον καὶ πονηροῦ ἢ αἰσχροῦ ἔργου ἀπεῖχον. Τὴν δ' ἀδικίαν ἔφευγον καὶ τὴν φιλίαν ἐθεράπευον· ἡ γὰρ τῶν δικαίων φιλία ἀγαθῶν πηγὴ ἐστίν, ἡ δὲ τῶν ἀδίκων ἀπατηλὴ⁵ καὶ οὐ μόνιμος⁶. Οὕτω οἱ νέοι τῶν Περσῶν ὑστερον ἀγαθοὶ μὲν καὶ φιλόστοργοι, φιλόκαλοι δὲ καὶ φιλότιμοι πολῖται ἦσαν. Καὶ τὴν ἀχαριστίαν δὲ τῶν νέων ἐκόλαζον οἱ Πέρσαι· τοὺς γὰρ ἀχαρίστους ἀδίκους ἐνόμιζον οὐ μόνον περὶ φίλους, ἀλλὰ καὶ περὶ θεούς. Πρὸς δὲ οἱ νέοι ἐν μετρίᾳ⁷ διαίτῃ διήγον.

Μέχρι μὲν ἑπτακαίδεκα ἐτῶν οὕτω ἐπαίδευσον τοὺς νέους. Ἐκ δὲ τούτου οἱ χρηστοὶ νέοι συνῆσαν⁸ τοῖς ἐφήβοις, οἱ δὲ τῶν ἐφήβων φρόνιμοι καὶ ἀνδρεῖοι τοῖς τελείοις πολίταις συνῆσαν καὶ μετελάμβανον⁹ ἀρχῶν καὶ τιμῶν.

7. Κύων καὶ πρόβατον.

Ὅτε τὰ ζῷα φωνὴν εἶχε, τὰ πρόβατα ἔλεγε τῷ δεσπότῃ· «Ἡμεῖς, ὦ δεσποτα, ἔριά σοι παρέχομεν καὶ τυρόν, τοῖς δ' ἄμνοις ἡμῶν τρέφομεν τὰ τέκνα. Σὺ δ' οὐδὲν παρέχεις ἡμῖν, εἰ μὴ ἡμεῖς ἐκ τῆς γῆς λαμβάνομεν· ὁ δὲ κύων, καίτοι² οὐδὲν παρέχει σοι, ἐκ τοῦ σίτου καθ' ἡμέραν λαμβάνει».

Ὁ δὲ κύων ἔλεγεν· «ᾠ ἀνόητον πρόβατον, ἡ γλῶσσά σου προτρέχει τῆς διανοίας. Ἐγὼ εἰμι χρησιμώτερος ὑμῶν· ἔργον μὲν γὰρ ὑμῶν ἐστὶ παρέχειν τὰ ἀγαθὰ τῷ δεσπότῃ, ἄλλον δὲ πόνον ὑμεῖς οὐκ ἔχετε. Εἰ δ' ἐγὼ μὴ ἐφύλαττον ὑμᾶς, ἐκινδυνεύετε ἂν³ πάσχειν κακὰ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν. Ἐμοὶ δ' ἀνάγκη αἰεὶ φυλάττειν καὶ σφίζειν ὑμᾶς ἐκ τῶν κινδύνων».

8. Ἡ Αἴγυπτος.

Α'. Ἡ Αἴγυπτος στενή ἐστι καὶ ἀπ' Ἐλεφαντίνης¹ τῆς νήσου μέχρι τῆς θαλάττης τείνει. Ἡ δὲ χώρα αὕτη ξηρά ἐστίν· ὄμβροι μὲν γὰρ διὰ πολλῶν ἐνιαυτῶν² οὐ γίνονται ἐν αὐτῇ, ὄρσος δ' ὀλίγη. Διὰ μέσης δὲ τῆς Αἰγύπτου ὁ Νεῖλος ποταμὸς φέρεται³ καὶ τὴν χώραν κατ' ἐνιαυτὸν κατακλύζει. Τότε καὶ αἱ ὁδοὶ κατέχονται⁴

τῷ ποταμῷ καὶ οὐκ ἔστιν ἄνευ πλοίων πορεύεσθαι. Οἱ παλαιοὶ ὀρθῶς τὴν Αἴγυπτον, μάλιστα δὲ τὸ Δέλτα, δῶρον τοῦ Νεῖλου λέγουσι. Φέρει⁵ δ' ἡ Αἴγυπτος κριθὴν ἄφθονον καὶ τυρὸν καὶ τὰ ἄλλα σίτα· ἄμπελοι δ' ἐν αὐτῇ οὐ γίνονται. Ὁ γὰρ οἶνος ὁ τῶν Αἰγυπτίων, ὡς παρ' Ἡροδότου διδασκόμεθα, οὐκ ἐκ τῆς ἀμπέλου ἦν, ἀλλ' ἐκ κριθῆς. Ἐν δὲ τῷ Νείλῳ βύβλος⁶ φύεται ἀφθονος,

πολλοῦ ἀξία τοῖς Αἰγυπτίοις· βύβλινα μὲν γὰρ ἦν τὰ ἱστία, βύβλινα δὲ καὶ τὰ βιβλία αὐτῶν.

Β'. Ὁ Νεῖλος¹ τὸ πάλαι Αἴγυπτος ὠνομάζετο καὶ ἥρωσ τῶν Αἰγυπτίων ἦν. Ὡς δ' οἱ ἄλλοι ἥρωες, οὕτω καὶ ὁ Νεῖλος ὑπὸ τῶν κατοίκων ἐθεραπεύετο καὶ θεὸς ὑπ' αὐτῶν προσηγορεύετο. Τῷ ἥρωι τούτῳ καὶ τοῖς ἄλλοις ἥρωσι ναοὶ ἦσαν.

Ὁ Νεῖλος πληθύνει² ἰλύος καὶ ἰχθύων, ὑπὸ δὲ τὴν ἰλὺν οἱ ἰχθύες τὰ ψὰ τίκτουσιν. Ὅτε πλήμμυρα γίνεται, τῇ ἰλύι τοῦ Νεῖλου οἱ ἄγροὶ πιαίνονται³ καὶ εὐφορα τὰ περὶ αὐτὸν πεδία γίνεται· ὑπὸ γὰρ τῆς ἰλύος αἱ τῶν καρπῶν ῥίζαι ἰσχὺν καὶ τροφήν λαμβάνουσι.

Πᾶσα δ' ἡ χώρα φιλή⁴ δρυῶν καὶ πιτύων καὶ ἄλλων δένδρων ἐστί. Μόνον δ' ἀπὸ Θεθῶν⁵ ὀγδοήκοντα σταδίου⁶ ἐπιτυγχάνει⁷ τις κλιτύσι καὶ ὀρεινοῖς ὄφρυσι· κατὰ τὰς κλιτύς δὲ ταύτας ἄμπελοι φύονται καὶ βότρυες γίνονται, ἐκ δὲ τῶν βοτρυῶν οἶνος ἐξαίρετος. Κίνδυνος δ' ὅμως τοῖς βότρυσι καὶ στάχυσίν εἰσιν οἱ μύες· ἀφθόνους γὰρ ἡ χώρα τρέφει μῦς, οἱ⁸ τοὺς στάχους καὶ βότρυς φθείρουσιν.

9. Ξυλευόμενος.

Γεωργὸς καθ' ἡμέραν ἔξω τοῦ ἄστεως παρὰ τὸν ποταμὸν ἐπορεύετο. Ἐνταῦθα ὅτε μὲν ἰχθύς καὶ ἐγγέλει¹ ἠλίευσεν, ὅτε δὲ τῷ πελέκει ἐξυλεύετο· μετὰ δὲ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου εἰς τὴν πόλιν ἐπὶ τοῦ ἵππου τὰ ξύλα ἔφευεν. Ἐκφεύγει δ' ὅμως ποτὲ ὁ πέλεκυς καὶ εἰς τὸν ποταμὸν πίπτει.

Ἐκαθέζετο οὖν περίλυπος παρὰ τὴν ὄχθην καὶ ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τοῦ πελέκειος ὠδύρετο.

Ὁ δὲ θεὸς ἀναδύεται ἐκ τοῦ ποταμοῦ, τὴν αἰτίαν τῆς θλίψεως μαθάνει καὶ οἰκτίρει² αὐτόν. Εὐθὺς τοίνυν εἰς τὸν ποταμὸν κατα-

δύεται³ καὶ μετ' οὐ πολλὸ ἀναφέρει δύο πελέκεις, τὸν μὲν δύο πή-
 χεων ἐκ χρυσοῦ, τὸν δ' ἕτερον τοῦ γεωργοῦ. Οὗτος δ' ὅμως φύ-
 σεως ἦν ἀγαθῆς καὶ λαμβάνει τὸν οἰκείον⁴. Ὁ θεὸς ἤδεται⁵ ἐπὶ τῇ
 συνέσει καὶ φρονήσει τοῦ γεωργοῦ καὶ παρέχει αὐτῷ ἀμφοτέρους
 τοὺς πελέκεις.

Ὁ γεωργὸς μετὰ τοῦτο φέρων τοὺς πελέκεις πρὸς τοὺς ἐταί-
 ρους ἔρχεται καὶ τὴν κτῆσιν τῶν πελέκειων λέγει αὐτοῖς. Τούτων
 εἰς νομίζει ῥαδίαν⁶ τὴν κτῆσιν ἀγαθῶν καὶ πρὸς τὸν ποταμὸν
 ἔρχεται, εἰς ὃν⁷ ἐξεπίτηδες τὸν πέλεκυν ῥίπτει· μετὰ δὲ τὴν πρᾶ-
 ξιν παρὰ τὸν ποταμὸν ἔμενε καὶ ὁμοίως τῷ πρώτῳ ὠδύρετο. Ἐ-
 πιφαίνεται δ' αὐθις ὁ θεὸς καὶ μετὰ δύο καταδύσεις ἐκφέρει ὁ-
 μοίως δύο πελέκεις. Ὁ δὲ ξυλοκόπος, ὡς τὸν ἐκ χρυσοῦ ὄρᾳ⁸,
 « οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ πέλεκυς » λέγει. Ὁ θεὸς δ' ὅμως ἐπὶ τῇ
 ὕβρει αὐτοῦ ὀργίζεται καὶ κατέχει ἀμφοτέρους τοὺς πελέκεις, τῷ
 δὲ ξυλοκόπῳ λέγει· « τῶν κακῶν πράξεων ἀμοιβή ἐστι καὶ τῶν
 οἰκείων ἀγαθῶν ἡ ἀπώλεια ».

10. Ἡ Περσία.

Ἡ Περσία πεδινὴ καὶ παμφόρος χώρα ἐστί. Πληθύνει δὲ πο-
 ταμῶν καὶ λιμνῶν, ἔνθα οἱ ἄλιεις ἰχθῦς ἀλιεῦσιν. Ἐν τοῖς πε-
 δίοις οἱ μὲν γεωργοὶ τοῖς βουσι τοὺς ἀγροὺς ἀροῦσιν¹, οἱ δὲ νο-
 μεῖς ἀγέλας βοῶν καὶ ἵππων νέμουσι, πολλαχοῦ δὲ καὶ γράες
 βουκόλοι εἰσίν.

Οἱ βασιλεῖς τῆς Περσίας μεθ' ἵππέων εἰς τὰς σατραπείας ἡ-
 λαυνον², οἱ δ' ἱερεῖς τοῦ ἄστεως συμπρούπεμπον³ τοῖς βασιλεῦσι
 καὶ βοῦς τοῖς θεοῖς ἔθουον· οἱ δ' ἐν αὐταῖς κάτοικοι ὑπεδέχοντο
 τοὺς βασιλέας καὶ προσεκόμεζον αὐτοῖς δῶρα, βοῦς καὶ ἵππους
 χρυσοχαλίλους. Καὶ οἱ πτωχοὶ δὲ τῶν ὑπηκόων, χαλκίεις⁴, σκυ-
 τεῖς⁵ καὶ βουκόλοι, προσέφερον ὄπλα, τυρὸν καὶ τρωκτὰ⁶.

Ὁ δὲ βασιλεὺς, ὅτε εἰς τὴν πόλιν ἐπανῆγε⁷, δῶρα ὁμοίως

διὰ πρέσβειων ἔπεμπε τοῖς σατράπαις καὶ τοῖς σπουδαίοις τῶν κατοίκων.

11. Ἀλώπηξ καὶ κόραξ.

Κόραξ ποτὲ ἀρπάζει μοῖραν¹ τυροῦ καὶ εἰς κοίλην φάραγγα καταφεύγει. Ἐνταῦθα ἐπὶ δένδρου ἐκαθέζετο. Ἐν τῇ φάραγγι γῦπες καὶ ἰέρακες καὶ ἱκανὸς ἀριθμὸς κωνόπων, τεττίγων καὶ ἄλλων ὀρνέων² διέμενον. Ἀλώπηξ δὲ παρὰ τὸ σπήλαιον τῆς φάραγγος ἀνεπαύετο. Ὡς δὲ τὸν κόρακα αἰσθάνεται³, σπεύδει ὑπὸ τὸ δένδρον καὶ λέγει αὐτῷ· « Ἀληθῶς ὡς καλὸς εἶ, ὡς καλοὺς ὀνυχας καὶ πτέρυγας ἔχεις⁴ εἶ⁴ καὶ φωνὴν εἶχες, βασιλεὺς ἂν τῶν ὀρνέων ἦσθα⁵ ». Ταῦτα δ' ἔλεγε πρὸς ἀπάτην.

Ὁ κόραξ δ' ὅμως τὴν τῆς ἀλώπεκος πονηρίαν οὐκ αἰσθάνεται καὶ εὐθὺς ἐκβάλλει τὸν τυρὸν καὶ ἀνακράζει. Ἡ δὲ τοῦτον λαμβάνει καὶ λέγει· « ὦ κόραξ, ἀληθῶς φωνὴ μὲν ἦν σοι, νοῦν δ' οὐκ εἶχες ».

12. Οἱ γάμοι Πηλέως καὶ Θέτιδος.

Πηλεὺς¹ καὶ Θέτις² ἐν τοῖς γάμοις ἀγαθὰς³ περὶ τῆς εὐτυχίας ἐλπίδας εἶχον. Διὸ ἐν τῷ δώματι⁴ κόσμον λαμπρὸν κατεσκευάζον καὶ τοὺς τῆς Φθίας κατοίκους ὡς καὶ τοὺς θεοὺς ἐδέχοντο πλὴν τῆς Ἐριδος.

Προσέρχονται οὖν οἱ μὲν θεοὶ σὺν θώραξι καὶ ἀσπίσι καὶ ἄλλοις ὅπλοις λαμπροῖς εἰς τὸ δῶμα, οἱ δὲ κάτοικοι μετὰ τῶν παιδων εἰς τὴν αὐλὴν τῶν βασιλείων μένουσιν. Ἡ θεὰ δ' ὅμως Ἐρις ὀργίζεται καὶ ἐν μέσῳ τῷ δώματι μῆλον ῥίπτει. Ἐπιγραφὴ δ' ἐπ' αὐτοῦ ἦν « τῇ καλλίστῃ⁵ ».

Ἐν ταῖς θεαῖς ἦσαν ἡ Ἥρα⁶, ἡ Ἀθηνᾶ⁷ καὶ Ἄφροδίτη⁸. Τούτων ἡ μὲν Ἥρα τῇ σεμνότητι τῶν ἄλλων διέφερον, ἡ Ἀθηνᾶ τῇ τῶν γραμμάτων σοφίᾳ καὶ τῇ ὀπλίσει ὑπερείχεν, ἡ δ' Ἀφροδίτη

τῆ τῆς ἐσθῆτος πολυτελείᾳ καὶ τῆ τοῦ σώματος χάριτι τὰς ἄλλας ὑπερέβαλλεν.

Αὗται οὖν περὶ τοῦ μήλου ἤριζον καὶ τὴν τῆς ἑορτῆς φαιδρότητα διέλυσον. Τέλος Πάριδι τῷ τοῦ Πριάμου ἐπιτρέπουσι τὴν κρίσιν καὶ λέγουσιν· « ὦ Πάρι, ἐπιτρέπομέν⁹ σοι τὴν κρίσιν περὶ τῆς καλλίστης ». Οὗτος δὲ θαυμάζει μὲν τῆς Ἥρας τὸ σχῆμα¹⁰ καὶ τῆς Ἀθηνᾶς τὴν ἀσπίδα καὶ κόρυν¹¹, προσφέρει δὲ τὸ μῆλον τῆ Ἀφροδίτῃ.

13. Υἱὸς καὶ λέων γεγραμμένος¹.

Γέρων δειλὸς ὄρᾳ καθ' ὕπνουσ ὅτι ὁ υἱὸς ὑπὸ λέοντος κατησθίετο². Εὐθὺς δ' ἐκ τοῦ φόβου οἴκημα καλὸν καὶ μετέωρον³ κατασκευάζει καὶ ἐνταῦθα μετὰ θεραπόντων τὸν υἱὸν ἐγκλείει. Κοσμεῖ⁴ δ' ἐνδον τὸ οἴκημα ἀνδριάσι καὶ ἄλλῳ κόσμῳ, ἐπὶ δὲ τοῦ τοίχου γράφει πρὸς τέρψιν τοῦ υἱοῦ γίγαντας, λέοντας καὶ παντοῖα ζῷα· οὕτω γὰρ οἱ λέοντες καὶ ἐλέφαντες ἀκίνδυνοὶ ἦσαν τῷ υἱῷ.

Ὁ δὲ παῖς πλησιάζει μὲν τοῖς λέουσι καὶ ἐλέφασιν, περίλυπος δ' ἦν, ὅτι κατάκλειστος ἦν. Καὶ δῆποτε λέγει τῷ ἐλέφαντι· « ὦ ἐλέφαν, ὡς καλὸς εἶ καὶ καλοὺς ὀδόντας ἔχεις ». Ἐφεξῆς δὲ πλησιάζει τῷ λέοντι καὶ λέγει αὐτῷ· « ὦ κακὲ λέον, δικαίως οἱ θηρευταὶ ἱμάσι δεσμεύουσί σε· τοῖς γὰρ ὀδοῦσι δάκνεις καὶ τὰ θηράματα φονεύεις. Καὶ ἐγὼ δὲ διὰ σὲ κατάκλειστός εἰμι, ὡς ἐν φρουρᾷ⁵ ». Καὶ εὐθὺς ἐπιβάλλει τῷ τοίχῳ τὸν δάκτυλον καὶ ἐκτυφλώττει τὸν λέοντα.

Σκόλοψ δ' ὅμως τῷ δακτύλῳ ἐμπήγνυται⁶ καὶ ὄγκωμα καὶ φλεγμονὴν ἐπιφέρει αὐτῷ. Ἐξ αὐτοῦ δ' ἐπιγίγνεται⁷ πυρετὸς τῷ παιδί καὶ μετ' οὐ πολὺ ἀποθνήσκει. Οὕτως ὁ υἱὸς τοῦ γέροντος τὸ πεπρωμένον⁸ οὐκ ἀποφεύγει.

14. Ἴβυκος καὶ γέρανοι.

Ἴβυκος ὁ ποιητὴς μετ' ἄλλων ἐταίρων εἰς Ἰταλίαν ἦκεν¹. Ἐνταῦθα ἱκανὸν χρόνον διέτριψαν, χρήματα δ' ἱκανὰ συνέλεξαν.

Μετ' οὐ πολὺ Ἴβυκος τοὺς ἐταίρους πάλιν ἤθροισε καὶ λέγει αὐτοῖς· « Ἐγὼ, ὦ ἐταῖροι, ἱκανοὺς νέους ἐπαίδευσα, ὑμεῖς δ' ἱκανὸν ἀργύριον συνέλεξατε καὶ πρὸς τοὺς γονέας ἐπέμφατε. Νῦν ἐγὼ οἴκαδε² ἦξω³. » Οἱ δὲ ἐταῖροι τούτῳ λέγουσιν· « Ἡμεῖς διατρίφομεν μικρὸν ἔτι ἐν Ἰταλίᾳ ».

Ἐπεὶ δ' οὖν Ἴβυκος τούτους οὐκ ἔπεισε, μόνος εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπανῆγεν. Ὅτε δ' ἦν ἐν τῇ μεταξὺ τῆς θαλάττης καὶ τῆς Κορίνθου χωρίῳ, λησταὶ αὐτὸν ἐφόνευσαν καὶ τὸ ἀργύριον ἤρπασαν. Ὅτε δ' οὗτος ἀπέθνησκε, τοὺς γεράνους, οἱ εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπέτοντο, ἐκέτευσεν ὧδε· « ὦ γέρανοι, ὑμεῖς καταμηνύσετε καὶ κολάσετε τοὺς ληστὰς ». Μετ' οὐ πολὺ οἱ Κορίνθιοι τὸν μὲν νεκρὸν ἀπεκάλυψαν καὶ ἔθαψαν, τοὺς ληστὰς δ' οὐ. Ὅλιγῳ μόντοι χρόνῳ ὕστερον οὕτω τοὺς ληστὰς ἀπεκάλυψαν.

Ἐν θεάτρῳ μετὰ τῶν Κορινθίων καὶ οἱ λησταὶ τοῦ Ἰβύκου παρήσαν, ὑπὲρ δ' αὐτῶν γέρανοι ἐπέτοντο. Τότε τῶν ληστῶν ὁ ἕτερος⁴ λέγει· « ὦ ἑταῖρε, ἰδοὺ οἱ γέρανοι τοῦ Ἰβύκου ». Θεατῆς δέ, ὡς ἤκουσε, λέγει τῷ ἄλλῳ· « Οὐκ ἤκουσας, τί οὗτοι λέγουσι; » Καὶ εὐθὺς τὸ πρᾶγμα τοῖς ἄρχουσιν ἐμήνυσαν. Οἱ δὲ λησταὶ ὑπ' ἀνάγκης τὴν πράξιν φαίνουσι καὶ θανάτῳ κολάζονται.

15. Τρόπαιον Νίκης.

Ἄγωμεν, ὦ νέοι, εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ γέφυραν. Ἐνταῦθα, ὅταν ἀναβλέψωμεν¹ εἰς τὸ ὑπὲρ τοῦ ποταμοῦ ἄκρον, χαίρομεν ἐπὶ τῇ τοῦ πολέμου τελευτῇ· τρόπαιον γὰρ ἐν τῇ κορυφῇ ἐστὶ, στήλη λιθίνη καὶ Νίκη, ἵνα τοῖς ἐκγόνοις² μνήμην παρέχῃ τῆς τῶν προγόνων ἀρετῆς. Καὶ ἐν μὲν τῇ στήλῃ ἐπιγραφὴ ἐστὶν, ἵνα τὰς τοῦ πολέμου μάχας ὑπομιμνήσκῃ, ἡ δὲ Νίκη στέφανον ἔχει ἐπὶ τῇ κεφαλῇ. Δρέψωμεν καὶ ἡμεῖς ἐκ τῶν ἀγρῶν ἄνθη, ἵνα στέφανον κατασκευάσωμεν καὶ τοῦτον τῇ Νίκῃ προσκομίσωμεν. Καὶ οἱ μὲν κοινῶν τοῦ πολέμου, ὅταν βλέπωσιν εἰς τὸ τρόπαιον, τῶν κοινῶν κινδύνων καὶ πόνων ἀναμιμνήσκονται³, οἱ δ' ἄλλοι τὰς ἐκείνων νίκας θαυμάζουσι, ἵνα καλὴν τῆς ἀρετῆς⁴ σπουδὴν λαμβάνωσιν. Ὑμεῖς δ', ὦ νέοι, ἔστε ὑπόδειγμα ἀρετῆς, ἵνα ἀξίως τῆς πόλεως ἔργα πράξητε καὶ τὴν τῆς πατρίδος δόξαν ἀμείωτον φυλάξητε ».

16. Ἀλέξανδρος καὶ ὁ διδάσκαλος.

Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου ἐμάνθανε θηρεῦειν, τοξεύειν, κιθαρίζειν καὶ γράφειν¹. ὁ γὰρ Φίλιππος ἐβούλετο² αὐτὸν παιδεῦσαι, ὥστε τέλειον³ εἶναι. Καθ' ἐκάστην οὖν προέκοπτεν ἐπὶ τὸ θηρεῦειν καὶ τοξεύειν, περὶ δὲ τὸ κιθαρίζειν καὶ γράφειν οὐκ εἶχε σπουδὴν⁴.

Λέγεται δὴποτε τὸν διδάσκαλον κελεῦσαι αὐτὸν κρούσαι χορδὴν τινα ἀντ' ἄλλης. Ἀλέξανδρος δ' ὅμως λέγει τῷ διδασκάλῳ·

« Καὶ τί διαφέρει, ἂν ταύτην ἄντ' ἐκείνης κρούσω; » Ὁ δ' ἀποκρίνεται ὅτι τῷ μέλλοντι⁵ βασιλεύσειν οὐδὲν διαφέρει⁶, ἀλλὰ τῷ βουλομένῳ⁷ θεραπεῦσαι τὰς τέχνας· οὕτω γὰρ ἠλπίζεν αὐτὸν μαλακοῖς λόγοις παιδεύειν.

17. Ὁ χειμῶν.

Χειμῶνος ὅταν πολλή χιὼν τοὺς ἀγροὺς κατέχη¹, οἳ τε γεωργοὶ ἤσουχίαν ἄγουσι² καὶ οἳ ποιμένες. Οὔτε γὰρ τοὺς ἀγροὺς ἔστιν ἐργάζεσθαι διὰ τὴν χιὼνα, οὔτε νέμειν τὰ πρόβατα, ὅτι χέρτος οὐκ ἔστιν ἐν τοῖς λειμῶσιν³. Οἱ δὲ ναῦται τὰ πλοῖα εἰς τοὺς λιμένας κατάγουσι⁴ καὶ ἐνταῦθα μένουσιν εἰς τὸ ἔαρ· ἄπορος γὰρ ἢ θάλαττα καὶ διὰ τὸν κρύσταλλον καὶ διὰ τοὺς χειμῶνας. Ἐν δὲ ταῖς οἰκίαις οἱ ἄνθρωποι ξύλα καίουσιν· ὅταν δ' ἀναγκάζονται ἔξω τοῦ οἴκου εἶναι, πυκνοὺς χιτῶνας καὶ χλαίνας ἐνδύονται, τὰς δὲ κεφαλὰς διφθέραις⁵ ἐγκαλύπτουσι. Πολλάκις δ' αἱ κατ' ἀγρὸν ὁδοὶ τῇ χιὼνι οὕτω δύσποροι⁶ γίνονται, ὥστε τοὺς γεωργοὺς πολλὰς ἡμέρας καὶ δὴ καὶ μῆνας τῶν γειτόνων ἀποκλείεσθαι. Τὰ δὲ θηρία τῷ λιμῷ ἀναγκάζονται τοῖς τῶν γεωργῶν σταθμοῖς πλησιάζειν καὶ ἀρπάζειν χῆνας καὶ ἄλλα ζῆα.

18. Ἀστρολόγος.

Ὁ οὐρανὸς ἐν αἰθρίᾳ¹ γέμει ἀστέρων. Τούτων οἱ μὲν θηροῖν ὅμοιοί εἰσιν, οἱ δ' ἰχθύσιν. Οἱ ἀρχαῖοι ᾤοντο τοὺς ἀστέρας καὶ τοὺς ἀνέμους θεοὺς εἶναι καὶ ἐν τῷ αἰθέρι διατρίβειν, ἔνθα ἀμβροσίαν² ἤσθιον καὶ νέκταρ³ ἔπινον, ὥσπερ οἱ Ὀλύμπιοι θεοί. Διὸ ναοὺς τοῖς ἀστράσι κατεσκευάζον καὶ ὡς σωτῆρας αὐτοὺς ἐν ταῖς δυστυχίαις ἐθεράπευον. Ὅσοι δὲ τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ ἐξήταζον ἀστρολόγοι ὠνομάζοντο.

Τούτων τίς ποτε εἶθιζεν⁴ ἐκάστοτε τοὺς ἀστέρας ἐξετάζειν. Περιῆγεν⁵ οὖν τῆς νυκτὸς χειμῶνός τε καὶ ἔαρος κατὰ τὸ πρόα-
στειον καὶ τοὺς ἀστέρας ἔγραφεν ἐν πινακίῳ.

Εἶτα δ' εἰς τὴν ἀγορὰν ἔρχεται καὶ ἔχων ἐν χερσὶ τὸ πινάκιον ἐπεδείκνυε τοῦτο τοῖς φιλοσόφοις, τοῖς ῥήτορι καὶ τοῖς ἄλλοις σοφοῖς. Ἔλεγε δ' αὐτοῖς ὅτι τῶν ἀστέρων οἱ μὲν πλανώμενοί⁶ εἰσιν, οἱ δ' οὐ. Τῶν δὲ κλητῆρων τῆς ἀγορᾶς τις ὑπολαμβάνει⁷ καὶ λέγει· «⁷Ω ἑταῖρε, μάρτυρας τοὺς θεοὺς ἔχω ὅτι σὺ ψεύδῃ· πλανώμενοι⁸ γὰρ οὐκ εἰσιν οἱ ἐν τῷ ἀέρι ἀστέρες, ἀλλ' οὗτοι οἱ ἄνθρωποι» καὶ δεικνύει τοὺς ἐν τῇ ἀγορᾷ.

19. Μήτηρ καὶ θυγατέρες.

Γυνή τις εἶχε δύο θυγατέρας ὀρφανὰς πατρός· ταύτας συνάπτει¹ ἀνδράσι, τὴν μὲν κηπουρῷ, τὴν δ' ἀνδρὶ κεραμεῖ. Μετ' οὐ πολὺ πρὸς τὴν τοῦ κηπουροῦ ἔρχεται καὶ παρ' αὐτῆς πυνθάνεται, πῶς μετὰ τοῦ ἀνδρός διάγει· ἡ δὲ λέγει· «Ἰκανὰ μὲν τάγαθὰ ἐμοὶ πάρεστι² καὶ ὁ ἀνὴρ ἀγαθός ἐστιν. Εὐχομαι δ' ὅμως τοῖς θεοῖς, ὅπως ὁμῶς τὴν γῆν ἀρδεύουσιν³. οὕτω γὰρ καὶ τῇ τῆς Δήμητρος⁴ βοηθείᾳ τοῖς λαχάνοις αὐξήσις προσγίγνεται».

Ἐκείθεν ἡ μήτηρ πρὸς τὴν θυγατέρα, τὴν τοῦ κεραμεῶς σύζυγον, ἔρχεται καὶ τὰ αὐτὰ πυνθάνεται· ἡ δ' ἀποκρίνεται· «Τὰ μὲν ἄλλα, ὦ μήτερ, καλῶς ἔχω. Εὐχομαι δ' ὅμως τοῖς θεοῖς, ἵνα ὦσιν ἡμέραι ξηραί, ὅπως ἡ κέραμος ξηρὰ ᾗ».

Ἡ δὲ μήτηρ περίλυπος ἀπέρχεται καὶ λέγει· «⁷Ω Δήμητερ καὶ οἱ ἄλλοι θεοί, ἀληθῶς οὐκ οἶδα⁵ ποτέρᾳ⁶ τῶν θυγατέρων τὴν ἀρωγὴν ὑμῶν αἰτήσω⁷».

20. Γέρον ξυλοκόπος.

Γέροντα ξυλοκόπον τὸ γῆρας κατέτρυχε¹ τῷ γὰρ γῆρα πρόσεστι² πολλὰ τὰ δεινά³. Ἐπειδὴ δὲ τοῦτον οὐδεὶς ἐθεράπευεν, ἵνα τὰ ἐπιτήδεια⁴ ἔχη, καθ' ἑκάστην ξύλα ἐκ τοῦ δρυμῶνος ἔκοπτε καὶ εἰς τὸ ἄστυ ταῦτα ἐπὶ τῶν ὄμων ἐκόμιζε. Πέρας⁵ δ' ὅμως τῶν δεινῶν οὕτω οὐκ ἦν καὶ διῆγε τὸν βίον μετὰ πόνου· τῷ γὰρ γῆρα

καὶ τῇ λιτῇ διαίτῃ ἀσθενῆς ἦν καὶ σπανίως μετελάμβανε⁶ κρεῶν· ἔστι δ' ὅτε⁷ μόνον μικρὰ τεμάχια ἄρτου καὶ κρεῶν παρὰ τῶν κατόικων ἐλάμβανεν ὡς γέρα⁸ τοῦ γήρωσ, ἀλλὰ καὶ ταῦτα οὐχ ἱκανὰ ἦν λύσαι αὐτὸν τῶν πόνων καὶ τοῦ γήρωσ.

Καὶ ποτε διὰ τὸν πόνον τῆσ ὁδοῦ τὸ φορτίον ἀπορρίπτει κατὰ γῆσ καὶ ἐκτεθεύει τὸν θάνατον πέρασ τῶν δεινῶν παρέχειν αὐτῷ. Αἴφνης ὁ θάνατος ἐπιφαίνεται καὶ πυνθάνεται παρὰ τοῦ γέροντοσ, διατί αὐτὸν ἐπικαλεῖται⁹. Ὁ δὲ γέρον ἀποκρίνεται· «ἵνα τὸ φορτίον ἄρησ¹⁰».

21. Τὰ Τέμπη.

Τὰ Τέμπη¹ τὰ Θεσσαλικά χῶροσ ἔστι μεταξὺ τοῦ Ὀλύμπου καὶ τῆσ Ὀσοσ. Ὀρη δὲ ταῦτα ὑπερύψηλά ἔστι καὶ σχίζεται,

οἶον² ὑπὸ θείας φροντίδοσ. Χωρίον³ οὕτω γίνεται τὸ μὲν μῆκοσ ἐπὶ τεσσαράκοντα σταδίοσ, τὸ δὲ πλάτοσ σχεδὸν πλέθρου⁴.

Ἐν τούτῳ ἄλοσ ἔστι καὶ δάση σκιερά καὶ πλῆθοσ ἀνθέων.

Ὄρνιθες δ' ἠδέως⁵ ἄδουσι καὶ τῷ μέλει⁶ τὸν κάματον τῶν ἔδοι-
πόρων ἀφανίζουσι. Διὰ μέσου δὲ τῶν Τεμπῶν ὁ Πηγεῖδς ποταμὸς
ρεῖ, εἰς ὃν⁷ χεῖμαρροι καὶ ῥύακες ἐμβάλλουσι. Τούτου αἱ πηγαὶ
ἐν τοῖς ὄρεσιν εἰσιν.

Ἐχει δ' οὕτω διατριβὰς ποικίλας ὁ τόπος οὐκ ἀνθρωπίνης
χειρὸς ἔργα, ἀλλὰ φύσεως· ἐν δὲ τῷ ὄρει Ὀλύμπω, ὃς ὑπέγκειται⁸
τῶν Τεμπῶν, οἱ δώδεκα Ὀλύμπιοι θεοὶ τὸ πάλαι τὰς κατοικίας
εἶχον καὶ ἤδοντο⁹ ἐπὶ τῇ θεᾷ τῶν Τεμπῶν καὶ τῷ μέλει τῶν ὄρνιθων.

22. Ἀθηναῖοι ἄνδρες.

Αἱ Ἀθηναὶ πατρὶς ἀνδρῶν σοφῶν, ποιητῶν, ρητόρων καὶ στρα-
τηγῶν ἦν. Ἐν¹ τοῖς σοφοῖς καταλέγουσι² Σωκράτη καὶ Πλάτω-
να· ἐν τοῖς ποιηταῖς Σοφοκλέα καὶ Εὐριπίδην, ἐν τοῖς ῥήτορι
Δημοσθένη καὶ Αἰσχίνην, ἐν δὲ τοῖς στρατηγοῖς Περικλέα καὶ
Θεμιστοκλέα.

Τῷ Σωκράτει οἱ νέοι συνῆσαν³ καὶ φιλοσοφίαν ἐδιδάσκοντο,
τοῦ δὲ Σοφοκλέους καὶ Εὐριπίδου τὰ ἔργα ἔτερπεν ἐν τῷ θεάτρῳ
τοὺς θεατάς. Τῷ Δημοσθένει καὶ Αἰσχίνη ὁ δῆμος ἐν τῇ ἐκκλη-
σίᾳ προσεῖχε καὶ αὐτῶν ἀσμένως⁴ ἤκουε. Περικλέους ἡ ἀρχὴ
« χρυσοῦς αἰὼν » τῶν Ἀθηνῶν ὠνομάζετο. Θεμιστοκλέα δέ, ὅτι αἵ-
τιος τῆς ἐν Σαλαμῖνι ἤττης τῶν βαρβάρων ἦν, οἱ Ἕλληνες ἐν
τιμῇ εἶχον.

23. Λητώ καὶ Νιόβη.

Λητοῦς¹ δύο παῖδες γίγνονται, Ἀπόλλων καὶ Ἄρτεμις. Νιόβη²
δ' ἐν Θήβαις ἑπτὰ μὲν υἱούς, ἑπτὰ δὲ θυγατέρας τίκτει. Ἐπαίρε-
ται³ οὖν ἐπὶ εὐτεχνίᾳ Νιόβη καὶ λέγει· « Ἐγὼ Λητώ ὑπερβάλλω·
ἐμοὶ μὲν γὰρ τέτταρες καὶ δέκα παιδές εἰσι, Λητοῖ δὲ μόνον δύο ».
Μάτην αἱ ἄλλαι γυναῖκες τῇ τῶν λόγων πειθοῖ συμβουλεύουσι τῇ
Νιόβη σέβειν⁴ Λητώ, ἀλλ' οὐδὲν ἤνυον⁵.

Λητώ δ' ἐπεὶ ταῦτα μανθάνει, ὀργίζεται τῇ Νιόβῃ, ὅτι οὐκ ἔχει αἰδῶ⁶ πρὸς τοὺς θεοὺς καὶ τούτοις διαγωνίζεται. Διὸ παροξύνει τὸν Ἄπολλωνα καὶ Ἄρτεμιν κατὰ τῶν παιδῶν τῆς Νιόβης· καὶ τοὺς μὲν παιδας Ἄπολλων κατετόξευσε, τὰς δὲ θυγατέρας Ἄρτεμις.

Νιόβη δὲ περίλυπος ἀπολείπει Θήβας καὶ πρὸς τὸν πατέρα εἰς Σίπυλον τῆς Ἀσίας ἔρχεται. Ἐνταῦθα εὐχεται τῷ Διὶ καὶ εἰς λίθον ὑπ' αὐτοῦ μεταβάλλεται. Ἐκ τούτου δὲ χεῖται⁷ δάκρυα ἐκ τοῦ λίθου νυκτὸς τε καὶ ἡμέρας.

24. Διογένης¹ καὶ Κορίνθιοι.

Ὅτε Φίλιππος ἐπεβούλευε τοῖς Κορίνθιοις καὶ παρεσκευάζετο ἐπελαύνειν² τῇ πόλει αὐτῶν, οἱ ἄρχοντες παρεκελεύοντο³

τοῖς πολίταις τὸ τεῖχος ἐπισκευάζειν. Οἱ δὲ ἐμιμνήσκοντο⁴ μὲν τῆς παλαιᾶς δόξης, ὅτι πρώτη τῶν Ἑλληνίδων πόλεων ἦν, μετελάμβανον δὲ τοῦ ἔργου· καὶ ὁ μὲν προσέφερε τοῖς τειχοποιοῖς λίθους, ὁ δ' ὑπεστήριζε τὴν ἔπαλξιν, οὐδεὶς δ' ἔληγε⁵ τοῦ ἔργου πρὸ τῆς ἐσπέρας. Ὁμοιάζεν οὖν ἡ πόλις ἐργαστηρίῳ καὶ οἱ ἄνδρες ἐπεμέλοντο τῶν τε ὄπλων καὶ τῆς ἀμύνης.

Διογένης δ' ὁ φιλόσοφος, ἐπεὶ οὐδεὶς αὐτῷ ἔλεγε μεταλαμβάνειν τοῦ ἔργου, ἐκύλιε καὶ αὐτὸς τὸν πίθον ἐχόμενος⁶ αὐτοῦ στερρῶς. Ὅτε δέ τις τῶν φίλων λέγει αὐτῷ « διατί κυλίεις, ὦ Διόγενες, τὸν πίθον », ἀποκρίνεται· « ἵνα μὴ μόνος ἀμέτοχος τῆς ἐργασίας ᾧ ».

25. Ἀγησίλαος ἐν Αὐλίδι Βοιωτίας.

Ἐπεὶ οἱ Σπαρτιᾶται ἠγεμόνες ἐν Ἑλλάδι ἐγεγόνεσαν, ἐκέλευσαν Ἀγησίλαον πορεύεσθαι εἰς Ἀσίαν ἀπαλλάξοντα¹ τῶν δεινῶν τοὺς ἐν Ἀσίᾳ Ἕλληνας. Ἀγησίλαος δὲ παρεσκευάκει θύσαν ἐν Αὐλίδι, ἔνθα περ λέγουσι καὶ Ἀγαμέμνονα, ὅτε ἐπὶ Τροίαν ἐστράτευε, τεθυκέναι. Ἰππεῖς δ' ὅμως τῶν Βοιωτῶν τὰ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ ἱερά διερρίψεσαν καὶ τοὺς στρατιώτας τοῦ Ἀγησιλάου ἐδεδιώχεσαν.

Ἀγησίλαος δὲ τοῖς βοιωτάρχαις² ἐμήνυσεν· « Ἐγὼ τε καὶ οἱ ἐμοὶ στρατιῶται οἰόμεθα οὐδὲν κακὸν ὑμῖν πεπραχέναι. Ὑμεῖς δ' ὅμως τὰ ἱερά τε ἐκ τοῦ βωμοῦ διερρίψατε καὶ δεδιώχατε τοὺς μέλλοντας θύσειν. Ἐπεὶ οὖν ταῦτα πεπραχάτε, τοὺς θεοὺς πολέμιους ἔξετε ». Εὐθύς δὲ μετὰ τοῦτο ὄψατο εἰς Ἔφεσον.

26. Ἡ χώρα τῶν Ἰνδῶν.

Ἡ χώρα τῶν Ἰνδῶν ποταμούςς εὐρεῖς καὶ βαθεῖς ἔχει. Οὗτοι τὰς πηγὰς ἐν τοῖς ὄρεσιν ἔχουσιν, ἔνθα τὸ ἔδαφος τραχὺ ἐστὶ. Ἐνταῦθα τὸ μὲν πλάτος τρίπηχόν ἐστι, διπήχεις δὲ σχεδὸν εἰσι τὸ βάθος. Προϊόντες¹ δ' εὐρεῖς γίνονται καὶ ταχεῖς διὰ τῆς πεδιά-

δος φέρονται. Γέμουσι δ' ἡδέων ἰχθύων, οὓς οἱ ἄλιεις ἐν βραχεῖ χρόνῳ ἀλιεύουσι· τὰ ἤα δὲ τῶν ἰχθύων ἡδέα ἐστὶ. Χειμῶνος οἱ ποταμοὶ τοῖς γλυκέσιν ὕδασι καλύπτουσι τὰ εὐρέα πεδία καὶ παχείαν τὴν γῆν κατασκευάζουσι· φύονται³ δὲ καὶ ἄμπελοι εὐθότρυες⁴. Ἐκ δὲ τῶν ἐτησίων⁵ βρέχεται ἡ Ἰνδικὴ θερινοῖς ὕμβροσι καὶ καρποὺς ἡδεῖς καὶ ἀφθότους φέρει. Τρέφει δ' ἡ χώρα καὶ πλῆθος βοῶν καὶ προβάτων, ἃ παχείας τὰς οὐρὰς ἔχει.

27. Γέρων ἐν Ὀλυμπίᾳ.

Ἡ Ὀλυμπία τὸ πάλαι τόπος ἱερὸς ἦν. Ἄπας δ' ὁ χώρος οὗτος ὀλήεις¹ καὶ ἄξιος θεάς ἦν καὶ παντοδαπῶν ἀνθέων ἔγεμε. Ποταμοὶ δὲ δινήεντες² καὶ ἰχθυόεντες τοῦτον διέτεμον. Ἐνταῦθα ἱερὸν αἰγλήην³ τοῦ Διὸς ἐν τῇ ἄλσει ἦν καὶ χωρίον ὅμοιον θεάτρῳ, ὃ στάδιον ὠνομάζετο.

Ἐνταῦθα τὰ Ὀλύμπια κατὰ πᾶν τέταρτον ἔτος ἐγίγνετο. Ἐκ πασῶν τότε τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων θεωροὶ⁴ εἰς Ὀλυμπίαν ἔσπευδον. Τούτοις πᾶσι ξένια⁵ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων παρεσκευάζετο.

Ἐνταῦθά ποτε γέρων θεωρὸς ἔρχεται καὶ ἔδραν οὐχ ἠῦρισκεν ὑπὸ πάντων δ' ὑβρίζετο⁶ καὶ οὐδεὶς ἐκῶν προσέφερεν αὐτῷ ἔδραν. Ἐπεὶ δὲ πρὸς Λακεδαιμονίους ἔρχεται, πάντες οἱ ἄνδρες σπεύδουσιν εἶκειν⁷ αὐτῷ καὶ προσέφερον ἔδραν· αἰσχρὸν⁸ γὰρ πᾶσιν ἐδόκει⁹ γέροντας περιπαίζειν.

Ὡς δὲ τοῦτο οἱ ἄλλοι Ἑλληνες αἰσθάνονται, πάντες ἐκ τῶν ἐδρῶν ἀνεγείρονται καὶ ἐπιδοκιμάζουσι τὸ ἦθος¹⁰ τῶν Σπαρτιατῶν. Ὁ δὲ γέρων λέγει· « Οἴμοι, πάντες μὲν οἱ Ἑλληνες γινώσκουσι τὰ καλὰ, ἐκόντες δὲ μόνον οἱ Λακεδαιμόνιοι πράττουσιν ».

28. Διογένης καὶ δοῦλος.

Ἐπηλύς¹ ποτε πένης εἰς Ἀθήνας γίγνεται καὶ δοῦλος τῷ φιλοσόφῳ Διογένει προσέρχεται. Τῷ δὲ χρόνῳ ἀποφαίνεται² βλάξ

καὶ ἄρπαξ ἅμα. Τοῦτον οὖν Διογένης διὰ τὸ βλάκα καὶ ἄρπαγα εἶναι δις³ καὶ τρις τῆς ἡμέρας ἔδере· τὸ γὰρ ἦθος ὅμοιος τετραπόσι θηρίοις ἦν. Ὁ δὲ δοῦλος ἄπελπις⁴ ἐκ τούτου ἦν καὶ κρύφα ἐκ τοῦ οἴκου φεύγει.

Διογένης δ' ὅμως τὸν φυγάδα οὐ διώκει⁵. « αἰσχρὸν γάρ », ἔλεγε, « τὸν μὲν δοῦλον ἄνευ τοῦ Διογένους ὑπομένειν διάγειν, Διογένη δ' ἄνευ τοῦ δούλου οὔ ».

29. Ἑρμῆς.

Ἑρμῆς ἐν σπαργάνοις ἔτι ὢν εἰς Πιερίαν παραγίγνεται¹ κλέψων τὰς βοσκούσας ἐνταῦθα βοῦς τοῦ Ἀπόλλωνος. Κομίσας δ' αὐτὰς εἰς τὴν πόρρω εὐρισκομένην Πύλον ἐν σπηλαίῳ ἀπέκρυψεν. Ἐκεῖθεν εἰς Κυλλήνην ᾤχετο, ἔνθα εὐρίσκει πρὸ ἄντρου χελώνην νεμομένην². Ἐθέλων δὲ κατασκευάσαι λύραν ἐκ τοῦ περιβάλλοντος τὴν χελώνην κύτους³ ἐφόνευσε ταύτην.

Ἀπόλλων δ' εἰς Κυλλήνην ἔρχεται καὶ τοὺς ἐνταῦθα διαμένοντας ἀνακρίνων πυθάνεται, εἰ τὸν κλέψαντα τὰς βοῦς γιγνώσκουσι, ἐπαγγελλόμενος⁴ τῷ μνηύσοντι⁵ τὰς βοῦς χάριν ἔξειν. Οὗτοι δὲ λέγουσιν ὡς οὐκ ἐγίγνωσκον τὸν ἠρπακτότα ταύτας. Ἀπόλλων δὲ μανθάνει τὸν κεκλοφότα ἐκ τῆς μαντικῆς. Εὐθὺς δὲ πρὸς τὴν Μαίαν μητέρα οὔσαν τοῦ Ἑρμοῦ παραγίγνεται καὶ τὸν παῖδα μηγνύει. Ἡ δὲ δεικνύει τοῦτον ἐν σπαργάνοις ὄντα.

Ἀπόλλων δ' ὅμως οὐ πιστεύσας τῇ μητρὶ ἐκόμισε τὸν παῖδα εἰς τοὺς θεοὺς. Ἐπεὶ δὲ οἱ θεοὶ ἐκέλευσαν, ἔλεγε τῷ ὄντι κεκλοφέναι τὰς βοῦς καὶ κεκρυφέναι ταύτας ἐν σπηλαίῳ. Ἐρχεται οὖν Ἀπόλλων εἰς Κυλλήνην καὶ εὐρίσκει τὰς βοῦς. Ἀκούσας δὲ ἐνταῦθα τῆς λύρας χαρίζεται αὐτῷ τὰς βοῦς καὶ διδάσκει τὴν μαντικὴν. Ζεὺς δὲ τὸν Ἑρμῆν κήρυκα τῶν ὑποχθονίων⁶ θεῶν ἀναγορεύει.

30. Πᾶν μέτρον ἄριστον.

Ἔστι παροιμία· Ἔστε ἐγκρατεῖς καὶ μηδὲν ἄγαν πράττετε. ἡ γὰρ ὑπερβολὴ τοῖς ἀνθρώποις ἀεὶ λύπην παρέχει. Τὴν μετρίαν δὶαιταν διώξατε¹ ἡ γὰρ ἀκολασία ταύτης πολλῶν κακῶν αἰτία ἐστίν. Ἄγε δὴ, ὦ φίλε, κάτεχε πείναν καὶ δίψαν καὶ φεύγε τὰς ἄλλας ἐπιθυμίας· πολλοὶ γὰρ ἐν μεσταῖς τραπέζαις διαφθείρουσι δίψαν ἐσθλῶν² ἔργων. Εἰ δὲ δόξαν καὶ τιμὴν διώκεις, ἡ τόλμη μὴ ἀρχέτω³ σωφροσύνης. Θαύμασον δὲ καὶ τοὺς τὴν φιλαργυρίαν φεύγοντας· λέγουσι γὰρ ταύτην ῥίζαν τῶν ἀδικιῶν εἶναι. Γυμνάσατε τό τε σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν ἐπ' ἀρετὴν καὶ ἀποβλέψατε πρὸς τοὺς ἐν μετρίᾳ διαίτῃ διάγοντας. Μάλιστα δὲ οἱ λόγοι μέτρον ἐχόντων καὶ φευγόντων τὴν ὑπερβολὴν· ἡ γὰρ τῆς γλώττης ἀκολασία πολλοῖς λύπην καὶ αἰσχύνην φέρει. Ἴσθι οὖν φιλαλήθης, ὦ φίλε, καὶ μὴ πολλὰ λέγε, ἀλλὰ καλὰ· οὐ γὰρ ἐν τῷ πολλῷ τὸ εὖ, ἀλλ' ἐν τῷ εὖ τὸ πολύ. Ὅρθως δ' ἔτι καὶ νῦν ἔχει ὁ λόγος· « Ἡ γλώττα πολλῶν ἐστὶ κακῶν αἰτία ».

31. Οἱ Σπαρτιᾶται.

Α'. Σπαρτιατῶν ἀνατροφή.

Οἱ Σπαρτιᾶται παῖδες ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας ἐπαιδεύοντο, ὥστε σώφρονες εἶναι. Ἀπὸ τοῦ ἐβδόμου ἔτους οἱ ἄρρενες ἐν κοινοῖς συσσιτοῖς ἐσιτίζοντο¹ καὶ ἐτρέφοντο συνήθως μέλανι ζωμῷ. Ὁ δὲ μέλας ζωμὸς μελαίνης χροᾶς² ἦν παρασκευαζόμενος ἐκ χοιρείου κρέως καὶ αἵματος.

Καθ' ἡμέραν δ' ἐν ὑπαίθρῳ γυμναζόμενοι ὑπὸ τῶν γυμναστῶν τῷ μὲν σῶματι ἐρρωμένοι³ ἐγίγνοντο, τῇ δὲ ψυχῇ μεγαλόφρονες. Εἰθίζοντο δ' ὑπὸ τῶν ὀμηλικῶν καὶ εἰς τὸ κλέπτειν. Τοῖς συλλαμβανομένοις δ' ὅμως ὡς ἄφροσι⁴ ποινὴ ἐπεβάλλετο· οὕτω δ' ἐπιστήμονες⁵ τῶν πολεμικῶν ἐγίγνοντο. Τοῖς δὲ πατρίοις νόμοις ἐπέι-

θοντο καὶ μνήμονες⁶ ἦσαν τῶν Λυκούργου θεσμίων· οἱ δ' ἐπιλανθάνομενοι⁷ τούτων ἐκολάζοντο ὑπὸ τῶν ἀρχόντων. Ὅμοίως τοῖς νέοις καὶ αἱ παρθένοι ἐγυμνάζοντο.

Ἐπὶ τούτοις πᾶσιν οἱ Σπαρτιαῖται ἐσεμνύοντο καὶ μάκαρας καὶ εὐδαίμονας ἑαυτοὺς⁸ ἐλογίζοντο. Πάντας τοὺς νέους τέκνα τῆς αὐτῆς πατρίδος ἐνόμιζον. Οἱ δ' εἴλωτες ἐν Λακεδαιμόνι τοὺς ἀγροὺς τῶν Σπαρτιατῶν εἰργάζοντο καὶ ὑπέμενον πολλὰ δεινά. Διὸ τάλανες⁹ καὶ κακοδαίμονες ἦσαν.

Β'. Ἀγωγή τῶν νέων ἐν Σπάρτῃ.

Οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐκ ἐπαίδευον οὐδ' ἔτρεφον τοὺς παῖδας, ὡς ἐβούλοντο. Ἄπὸ τοῦ ἐβδόμου ἔτους κατὰ τοὺς Λυκούργου νόμους ἢ πόλις παρελάμβανε τὰ τέκνα τῶν Σπαρτιατῶν καὶ κατελόχιζεν¹ αὐτὰ εἰς ἀγέλας². Ἔταττε δ' αὐτοῖς ἄρχοντα τὸν διαφέροντα τῇ φρονήσει καὶ τὸν θυμοειδῆ³ ἐν τῇ μάχῃ. Πρὸς τοῦτον οἱ νέοι ἀπέβλεπον αἶψα καὶ προθύμως ἔπραττον τὰ ὑπ' αὐτοῦ παραγγελλόμενα. Οἱ δὲ πρεσβύτεροι τοῖς παιδίοις παίζουσι ἐπέβλεπον. Γράμματα δ' ὀλίγα ἐδίδασκον τοὺς νέους, ὅσα ἢ χρεῖα⁴ ἐπέβαλλεν αὐτοῖς· ἢ δ' ἄλλη παιδεία ἐγίγνετο πρὸς τὸ ἄρχεσθαι καλῶς.

32. Κίμων ὁ Ἀθηναῖος.

Κίμων ἐπιφανοῦς πατὴρ ἦν· υἱὸς γὰρ τοῦ εὐκλεοῦς¹ στρατηγοῦ Μιλτιάδου² ἦν. Οὐ μόνον δὲ ἐπιφανῶν καὶ εὐγενῶν γονέων ἦν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐπιεικῆς³ τῷ δήμῳ ἦν. Οὗτος τοῖς Ἀθηναίοις συνεβούλευσε τριήρεις⁴ κατασκευάσαι· τριήρων γὰρ ἔνδειαν εἶχον. Αὐτῷ δ' ὄντι εὐγενεῖ καὶ ἐπιεικεῖ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι εὐμενεῖς ἦσαν.

Τὰ Κίμωνος ἔργα ἐν τῷ πρὸς Πέρσας πολέμῳ περιφανῆ καὶ εὐκλεᾶ ἦν· στρατεύσας γὰρ ἐπὶ βασιλέα μετὰ νίκας πολλὰς τὴν εὐκλεᾶ Κιμώνειον εἰρήνην συνάπτει. Ἐκ τῆς στρατηγίας Κίμων δαφιλῆ τὰ ἀγαθὰ ἔχων ἀνήλπισκεν⁵ εἰς τοὺς πολίτας· οἱ ἀγροὶ γὰρ

αὐτοῦ πλήρεις ὀπωρῶν καὶ εὐώδων ἀνθέων ἦσαν. Τούτων τοὺς φραγμοὺς κατέλυσεν, ὥστε οἱ πολῖται ἐλάμβανον ἄνθη καὶ ὀπώρας. Τοῖς δ' ἐνδεέσι τῶν πολιτῶν εἶχε τράπεζαν πλήρη πολυτελῶν ἐδεσμάτων⁶.

Αὐτῷ δ' εἰς τὴν ἀγορὰν πορευομένην δύο νεανίσκοι συνείποντο ἀμπεχόμενοι⁷ καλῶς. Οὗτοι πρὸς τοὺς πένητας διημείβοντο⁸ τὰ ἱμάτια.

33. Γεωργοῦ παῖδες.

Γεωργός τις πολλοὺς ἀγροὺς καὶ πολλὰς ἀμπέλους εἶχε· πολλοὶ δὲ καὶ μεγάλοι κῆποι ἦσαν αὐτῷ. Ἐγεμον δ' οὗτοι πολλῶν καρπῶν καὶ εὐτυχῆς διὰ τοῦτο ἐνομιζέτο· πολλὰ γὰρ τάγαθὰ εἶχεν. Ὀντως δ' ὅμως δυστυχῆς ἦν· οἱ γὰρ παῖδες αὐτοῦ ἐκ πολλοῦ χρόνου ἤριζον καὶ αἴτιοι μεγάλης δυστυχίας τῷ οἴκῳ ἦσαν.

Ἐπειδὴ δ' ὁ γέρον καὶ ἡ μήτηρ πρᾶσι¹ ἦσαν πρὸς τοὺς παῖδας, οὗτοι τοὺς τε ἀγροὺς οὐκ ἐθεράπευον καὶ ἐν ὁμοιοῖα οὐ διηγόν. Αἰσθανόμενος δ' ὁ γέρον τὸ τέλος τοῦ βίου ἐγγύς λέγει τοῖς παισίν· «ὦ παῖδες, ἕως μὲν ὑγιῆς ἦν, μετὰ πολλοῦ καὶ μεγάλου πόνου τοὺς ἀγροὺς ἐθεράπευον καὶ πολλὰ τάγαθὰ εἴχομεν. Νῦν δ' αἰσθάνομαι τὸ τέλος τοῦ βίου ἐγγύς. Ἐν τοῖς ἀγροῖς μέγαν θησαυρὸν ἔχω. Ἐὰν τούτους θεραπεύσητε, εὐρήσετε τὸν θησαυρὸν».

Τῷ ὄντι δ' οἱ παῖδες μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς πᾶσαν τὴν ἀμπελον καὶ τοὺς ἀγροὺς ἐν ὁμοιοῖα ἐθεράπευσαν, θησαυρὸν δ' ὅμως οὐχ ἠύρισκον· οἱ δ' ἀγροὶ καὶ ἡ ἀμπελος διὰ τοῦτο πολὺν τὸν καρπὸν παρεῖχον. Ἐκ τούτου οἱ παῖδες ἐν ὁμοιοῖα διηγόν καὶ ἐν πολλοῖς ἀγαθοῖς ἦσαν.

34. Ἡ γυμναστική.

Ἡ γυμναστικὴ ἀσκησις λαμπρὰ τοῦ σώματος καὶ τοῦ πνεύματός ἐστι. Οἱ δ' εὖ τὰ σώματα ἔχοντες ἀεὶ ὑγιαίνουσι καὶ ἡδέως

τὸν βίον διάγουσι· πρῶ¹ τε γὰρ ἐκ τοῦ ὕπνου ἐγείρονται καὶ ἀσμέ-
ως ἐσθίουσι καὶ πίνουσι, πολὺ δ' ἔτι εὐχαρίστως καθεύδουσιν.

Οὕτω τὸ μὲν σῶμα αὐτῶν οὐδέποτε κακῶς ἔχει², τὸ δὲ φρό-
νημα αἰεὶ εὐγενές ἐστίν, ὥστε εὐσεβῶς μὲν πρὸς τοὺς θεοὺς, εὐπρε-
πῶς δὲ πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους, φιλοφρόνως δὲ πρὸς τοὺς ἀδυνα-
τοὺς ἔχουσιν. Ἐν δὲ τοῖς πολεμικοῖς ἀγῶσι πάνυ ἀνδρείως μά-
χονται καὶ τῇ πατρίδι ὑπουργίαν³ προσφέρουσι.

Διὰ ταῦτα ὑπὸ πάντων τῶν πολιτῶν γεραίρονται καὶ τὸν λοι-
πὸν βίον σεμνῶς διάγουσι καὶ ἀποθνήσκοντες δόξαν τοῖς υἱοῖς κα-

ταλείπουσι. Τοῖς δ' ἀσθενῶς τὸ σῶμα ἔχουσι καὶ λήθη καὶ ἀθυ-
μία καὶ μανία πολλάκις ἐγγίγνονται.

35. Κῦρος ὁ νεώτερος.

Κῦρος ὁ νεώτερος ἦν βασιλικώτατος καὶ ἀξιώτατος πάντων
τῶν Περσῶν εἰς τὸ ἄρχειν. Παιὶς ἔτι ὢν, ὅτε σὺν τῇ πρεσβυτέρῃ
ἀδελφῇ ἐπαιδεύετο, δικαίτερος καὶ σωφρονέστερος αὐτοῦ ἐνομί-
ζετο. Τῶν δ' ἡλικιωτῶν¹ αἰδημονέστατος² ἦν καὶ τοῖς πρεσβυτέ-
ροις ἐπέθειτο προθυμότερον τῶν ὑποδεεστέρων³. Ἐπειτα δὲ φιλιπ-

πότατος ἦν⁴· ἔκρινον δ' αὐτὸν καὶ τῆς τοξικῆς καὶ τῆς ἀκοντίσεως φιλομαθέστατον εἶναι καὶ μελετηρότατον. Ὅτε δ' ἐν ἡλικίᾳ ἦν, φιλοθηρότατος⁵ καὶ φιλοκινδυνότατος ἦν καὶ τοῖς μὲν φίλοις πραότατος, τοῖς δ' ἐχθροῖς τραχύτατος καὶ φοβερώτατος ἀνταγωνιστῆς ἦν.

Σατράπης δὲ τῆς Λυδίας ὢν ἐν βραχυτάτῳ χρόνῳ ἄρχων ἱκανώτατος καὶ ἐγκρατέστατος γίγνεται. Πᾶσαι δ' αἱ πόλεις προθύμως ἐπέειθοντο αὐτῷ καὶ εὐδαιμονέστεραι ἢ πρὶν ἦσαν καὶ πάντες δ' οἱ φίλοι πιστότεροι αὐτῷ ἦσαν.

36. Κροῖσος καὶ Σόλων.

Κροῖσος ὁ Λυδῶν¹ βασιλεὺς πλουσιώτατος καὶ κράτιστος ἐνομίζετο εἶναι. Ἦκε δὲ ποτε εἰς Σάρδεις Σόλων Ἀθηναῖος. Τοῦτον ὁ βασιλεὺς προθυμότατα καὶ λαμπρότατα ἐξένισεν², ἐκέλευσε δὲ τοὺς θεράποντας τὸν ξένον περιάγειν κατὰ τοὺς μεγίστους θησαυρούς. Ἐπειτα δὲ λέγει αὐτῷ· « ὦ ξένη Ἀθηναίε, σὺ μάλιστα προέχεις³ σοφίᾳ πάντων Ἀθηναίων· σωφρονέστερον καὶ δικαιοτέρον παντὸς ἄλλου κρίνεις. Βούλομαι ἀκούειν σου, εἰ νομίζεις ἄλλον εὐδαιμονέστατον ».

Σόλων δ' οὐ τὰ ἡδῖα, ἀλλὰ τὰ ἀληθέστερα προκρίνων ἀποκρίνεται· « Οὐκ αἶε οἱ τύραννοι εὐδαιμόνες εἰσιν· οὗτοι γὰρ τῶν μεγίστων μὲν ἀγαθῶν ἐλάχιστα μετέχουσι, τῶν μεγίστων δὲ κακῶν πλείστον μεταλαμβάνουσι. Ἐγὼ πλέον σοῦ μακαρίζω τοὺς παῖδας τῆς Ἀργείας ἱερείας Κλέοβιν καὶ Βίτωνα. Οὗτοι πάντων τῶν Ἀργείων ἐρρωμενέστατοι ἦσαν καὶ ἐν τοῖς ἀγῶσιν οὐδενὸς χείρους, ἄλλα δὲ πλείστα καὶ λαμπρότατα ἐλάμβανον. Διὸ καὶ εὐνοῦσάτοι⁴ αὐτοῖς οἱ θεοὶ ἦσαν· οὔσης γὰρ ἑορτῆς τῇ Ἥρᾳ, ἐπεὶ οἱ βόες ἐκ τοῦ ἀγροῦ οὐ παρήσαν, οἱ νεανίαι ἐλαύνοντες τὴν ἱερὰν ἄμαξαν μετὰ τῆς μητρὸς εἰς τὸ ἱερὸν κομίζουσι θάπτον τῶν βοῶν. Διὸ καὶ ἀρίστη ἢ τελευτῆ τοῦ βίου ἦν αὐτοῖς· δῶρον γὰρ μέγι-

στον και ἥδιον πέμπουσιν οἱ θεοὶ θάνατον· μετὰ γὰρ τὴν ἑορτὴν νήδυμος⁵ ὕπνος καταλαμβάνει αὐτούς ».

Κροῖσος δὲ λέγει τὸ δεύτερον· « Ἐγὼ οὐκ εἰμι τῶν ἄλλων; » Σόλων δ' ἀποκρίνεται· « Οὐχ ἦττον⁶ τούτων μακαρίζω Τέλλον τὸν Ἀθηναῖον. Τούτῳ παῖδες ἦσαν βέλτιστοι καὶ τελευτὴ τοῦ βίου ἦν αὐτῷ καλλίστη· στρατεύσας γὰρ ἐπὶ Μεγαρέας κάλλιστα ἀποθνήσκει. Οἱ δ' Ἀθηναῖοι δημοσίᾳ θάπτουσι τοῦτον καὶ οὐδένα ἐν μείζονι τιμῇ εἶχον ».

Ἐπὶ τούτῳ τῷ λόγῳ χαλεπώτερον εἶχεν⁷ ὁ βασιλεὺς ἢ πρότερον. Διὸ λέγει· « ὦ ξένη Ἀθηναίε, ἐγὼ δ' οὐδενός εἰμι κρείτ-

των, οὐδ' εὐδαιμονέστερος;» Ὁ δὲ Σόλων λέγει· « ὦ βασιλεῦ, πλοῦτον μὲν ἔχεις πλείω καὶ δύναμιν μείζω τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, πλείσται δ' ἔμωσ τύχαι τῷ ἀνθρώπῳ γίνονται μέχρι τῆς τελευτῆς. Ὁ θάνατος δὲ μόνον ἐλέγχει ταῦτα ἀκριβέστερον παντὸς ἄλλου. Ἐὰν μέχρι τέλους τοῦ βίου εὐδαιμονέστατος διάγῃς, τότε καὶ σὲ λέξω εὐδαίμονα ».

37. Εὐχή Καμβύσου πρὸς Κῦρον τὸν πρεσβύτερον.

Κύρω ἄγοντι τὸν στρατὸν ἐπὶ στρατείαν ὁ πατὴρ ἤρχετο¹ λόγου· « ὦ παῖ, εὐμενεῖς σοι εἶεν οἱ θεοὶ καὶ ἄγοιέν² σε ἐπὶ τὴν στρατείαν εὐμενῶς καὶ ἀεὶ πέμποιέν σοι οἰωνοὺς καλοὺς καὶ γιγνώσκεις τὰ οὐράνια σημεῖα. Ταῦτα δὲ γιγνώσκων πράττοις τὰ ἄριστα καὶ μηδέποτε ἔνδεια³ μάντεων εἶη σοι ». Κῦρος δ' ἀποκρίνεται· « Εἴθ' ἐθέλοιεν οἱ θεοὶ εὐμενεῖς ἡμῖν εἶναι καὶ συμβουλεύοιεν τοῖς σημεῖοις τὰ ἄριστα. Καὶ ὑμεῖς δ' ὑγιαίνετε καὶ εὖ πράττοτε⁴ μέχρι τῆς ἐπανόδου ἡμῶν. Εἴθε δὲ σημαίνοιεν δισημείαις⁵ οἱ θεοὶ ὑμῖν, ὅτε ἡμεῖς ἐπιτυγχάνομεν ». Ταῦτα τοὺς θεοὺς ἐπηύχοντο γιγνώσκοντες ὅτι ἀνάγκη τοὺς ἀνθρώπους ἐπιμέεσθαι⁶ τῶν θεῶν, ὅταν εὖ πράττωσι καὶ μὴ ὅταν ἐν ἀπόρῳ ὦσιν⁷.

38. Διάλογος Ξέρξου καὶ Δημαράτου.

Ξέρξης πρὸ τῆς ἐν Θερμοπύλαις μάχης κατάσκοπον ἐπεμπεν ἰδεῖν¹, ὅποσοι εἶεν οἱ Ἕλληνας καὶ τί πράττοιν. Ἐν Θερταλίᾳ γὰρ ὧν ἤκουεν ὡς ἐνταῦθα οἱ Ἕλληνας ἠθροικότες εἶεν πολλὸν στρατὸν καὶ ὅτι ἡγεμόνες εἶησαν οἱ Λακεδαιμόνιοι. Ὡς δ' ὁ κατάσκοπος ἐπλησίασε πρὸς τὸ στρατόπεδον, ἐπυνθάνετο ὅτι οἱ Λακεδαιμόνιοι ἔξω τοῦ τείχους εἶησαν.

Ἐνταῦθα δ' οὗτοι ἐγυμνάζοντο καὶ ἐκτενίζοντο, Λεωνίδας δὲ τούτοις ἔλεγεν· « Ἄνδρες στρατιῶται, σφίζετε τὴν πατριδα ἀποθνήσκοντες ὑπὲρ αὐτῆς· οὕτω γὰρ ἂν² ἀποτρέψατε τὸν τῶν βαρβάρων κίνδυνον ». Ταῦτα Ξέρξης ἀκούων καὶ θαυμάζων μετεπέμπετο³ Δημάρaton τὸν Λακεδαιμόνιον καὶ ἔλεγεν αὐτῷ, τί ὁ κατάσκοπος εἰρηκῶς εἶη· « Ἐγὼ μὲν, ὦ βασιλεῦ, ἔλεγον σοὶ καὶ πρότερον ὅτι οἱ ἄνδρες οὗτοι κωλύσοιεν ἡμᾶς διαβαίνειν τὴν στενωπὸν. Καὶ νῦν δὲ λέγω ὅτι ἐπὶ πᾶν ἤξουσι⁴ περὶ τῆς νίκης· εἰ μὴ τὸ πρᾶγμα οὕτως ἔχοι, νομίζοις ἂν με φεύστην ». Ταῦτα δ' ὁμοῦ λέ-

γων οὐκ ἔπειθε Ξέρξην. Διὸ ἐπιλέγει· « ὦ βασιλεῦ, εἰ μὴ ἀληθεύσαιμι, θανάτῳ κολάσαις ἄν με ».

39. Λέων καὶ ἀλώπηξ.

Λέων ἐπιτυχὸν¹ λαγωῶν καθεύδοντι τοῦτον ἐβούλετο καταφάγειν. Μεταξὺ δ' ἔλαφον παρελθοῦσαν ἰδὼν ἐκείνον ἀπέλυσε καὶ τῇ ἐλάφῳ ἐπέδραμεν· ἐνόμιζε γὰρ πλείονα τροφήν ἔξειν, ἐὰν τὴν ἔλαφον συλλάβῃ.

Ὁ μὲν οὖν λαγῶδες ἀκούσας τῶν φόφων² ἔφυγεν· ὁ δὲ λέων ἐπιδραμῶν τῇ ἐλάφῳ καὶ ἀποκαμῶν³ οὐχ οἶός τ' ἦν ταύτην καταλαβεῖν. Διὸ ταύτην καταλιπὼν ἐπὶ τὸν λαγῶν ἐπανῆλθε λογισόμενος· « Εὐροίμι τὸν λαγῶν· ἱκανόν μοί ἐστιν ἐν τῇ παρόντι οὗτος ». Ἐπεὶ δ' ὅμως τὸν λαγῶν οὐχ ἠῦρεν, εἶπε· « Δίκαια ἔπαθον, ὅτι ἔλαθον⁴ καὶ τὴν ἐν χερσὶ βορὰν⁵ ἀπολέσας ».

Ἀλώπηξ δὲ παρατυχοῦσα εἶπεν αὐτῷ· « Μάθε ὡς ἄφρων εἶ· τὸ γὰρ ὑπάρχον ἀγαθὸν περιδῶν⁶ ἐπὶ ἀβεβαίαν ἐλπίδα ἔδραμες ».

40. Φύσις τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικός.

Ὁ θεὸς ἐπέταξε τὴν γυναῖκα μὲν ἔχειν τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ἐν τῷ οἴκῳ, τὸν δ' ἄνδρα περὶ τῶν ἔξω φροντίζειν. Καὶ ὁ μὲν ἀνὴρ οἶός τ' ἐστὶν ὑπομένειν καὶ ψύχῃ¹ καὶ θάληπῃ² καὶ ὀδοιπορίας καὶ στρατείας, τὴν δὲ γυναῖκα οὐ νομίζομεν ἱκανὴν ἐπὶ τὰ τοιαῦτα ἔργα εἶναι.

Ἐπεὶ δ' ἀνάγκη φυλάττεσθαι καλῶς τὰ ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς εἰσκομιζόμενα, ἡ γυνὴ ἀναγκάζεται ἐν τῷ οἴκῳ μένειν καὶ τὴν φροντίδα αὐτῶν ἔχειν. Διὸ λέγουσιν ἀγαθὴν γυναῖκα εἶναι τὴν περὶ πάντων τῶν ἐν τῷ οἴκῳ ἐπιμελομένην. Γινώσκων δ' ὁ θεὸς ὅτι πρὸς τὸ φυλάττειν εἰκός³ τὴν ψυχὴν φοβεράν⁴ εἶναι, πλεῖον μέρος τοῦ φόβου τῇ γυναικὶ ἢ τῷ ἀνδρὶ ἐφύτευσεν.

Ἵνα δ' ὁ οἶκος εὐδαίμων ᾗ, ἀνάγκη τοὺς γονέας στέργειν μὲν ἀλλήλους, ἀνατρέφειν δὲ καὶ παιδεύειν τὰ τέκνα, ὥστε μηδὲν τῶν ἀναγκαίων ἐλλείπειν, ἀγαθοὺς δὲ πολίτας αὐτὰ γίγνεσθαι.

41. Ἀγῆσιλαος καὶ οἱ Θάσιοι.

Οἱ Θάσιοι πορευομένοι τῷ Ἀγῆσιλῶ δια τῆς χώρας ἄλφιτα¹ καὶ χῆνας καὶ ὄψα² πολυτελεῖ ἔπεμψαν λέγοντες αὐτῷ· « Ἡμεῖς θαυμάζομεν σε τῆς ἀρετῆς καὶ ταῦτα δῶρά σοι οἱ ἄρχοντες πέμπουσιν, εἰς αὖριον δὲ πέμψουσι πλείονα ».

Ἀγῆσιλαος δὲ μόνα τὰ ἄλφιτα ἐλάμβανε, τὰ δὲ λοιπὰ ἐκέλευσε τοὺς κεκομικότας ἀπάγειν ὀπίσω. Ἐπειδὴ δ' οὗτοι ἐθαύμασαν ὅτι οὐ λαμβάνοι τὰ δῶρα, Ἀγῆσιλαος ἔλεξεν αὐτοῖς· « Ἐὰν ἐθίσω τοὺς στρατιώτας εἰς πολυτέλειαν, οὐδὲν τῶν εἰλώτων διόσουσι³. τοῦτοις γὰρ προσήκει⁴ τὰ δῶρα καὶ οὐκ ἐλευθέρους ἀνδράσιν. Ἀπάγετε οὖν ταῦτα ὀπίσω καὶ λέξατε τοῖς ἄρχουσιν ὅτι ταῦτα οὐκ ἔστι χρήσιμα τοῖς στρατιώταις ».

Οἱ Θάσιοι ἀκούσαντες τῶν πρέσβων καὶ ἔτι πλέον θαυμάσαντες τὸν ἄνδρα ἐκήρυξαν θεῖαις τιμαῖς θεραπεύειν αὐτόν. Ἐπεμψαν δὲ περὶ τούτου πρέσβεις πρὸς Ἀγῆσιλαον. Οἱ δ' ἔλεγον· « ὦ Ἀγῆσιλαε, οἱ τῆς πόλεως ἄρχοντες πεπόμφασιν ἡμᾶς λέξοντάς σοι ὅτι ἡ πόλις ἡμῶν ὡς θεὸν θεραπεύσει σε ». Ὁ δ' ἔλεγεν· « Ἄγετε καὶ πράξατε πρῶτον ὅ τι ἀν⁵ ὑμῖν λέξω. Ποιήσατε πρῶτον ὑμᾶς αὐτοὺς θεοὺς καί, εἰ τοῦτο πράξαίτε, λέξαίτε ἂν ὅτι καὶ τοὺς ἄλλους οἰοί τ' ἔστέ θεοὺς ποιῆσαι ».

42. Αἰνείου¹ εὐσέβεια.

Οἱ ἡγεμόνες τῶν Ἑλλήνων μετὰ τὴν Ἰλίου ἄλωσιν ἔλεγον τοῖς στρατιώταις· « Ἄνδρες στρατιῶται, φειδόμεθα τῶν ἀλισκομένων² καὶ λογιζόμεθα, μὴ ἄδικα φαινόμεθα³ ἐργαζόμενοι· οὕτω γὰρ ἂν τοὺς θεοὺς εὐμενεῖς ἔχοιμεν καὶ ἀσφαλεῖς ἂν οἴκαδε δια-

πορευοίμεθα». Τοῖς δὲ Τρωσὶν ὀλοφυρομένοις ἔλεγον· « ὦ Τρῶες, νικηταὶ μὲν ἔσμεν, ἐπιτρέπομεν δ' ὑμῖν φέρεσθαι ὅ τι ἂν βούλησθε τῶν οἰκείων. Μὴ οὖν ὀδύρεσθε, ἀλλὰ κομίζεσθε⁴ ἕν τι τούτων καὶ φεύγετε ».

Πάντες μὲν τότε οἱ ἄλλοι ἐκομίζοντό τι τῶν οἰκείων. Αἰνεΐας

δὲ μόνος τοὺς πατρώους θεοὺς λαβὼν ἔφερον ἐπὶ τῶν ὤμων ὑπεριδῶν⁵ τῶν ἄλλων. Οἱ δ' Ἑλληγες ἠδόμενοι ἐπὶ τῇ τοῦ ἀνδρὸς εὐσεβεῖα ἐπέτρεψαν αὐτῷ φέρεσθαι καὶ δεῦτερον κτήμα. Ὁ δὲ τὸν γέροντα πατέρα ἀναλαβὼν τοῖς ὤμοις ἀπῆλθεν.

Οἱ δ' Ἑλληγες ἐξεπλήττοντο οὐχ ἥκιστα⁶ ἐπὶ τούτῳ καὶ πάντα ἐπέτρεψαν λαμβάνειν. Οὕτω ἐν τιμῇ εἶχον τοὺς πρὸς τοὺς θεοὺς καὶ τοὺς γονέας εὐσεβεῖς γιγνομένους.

43. Λόγοι Ξενοφώντος πρὸς Ἑλληγας.

Οἱ Ἑλληγες μετὰ τὸν τῶν στρατηγῶν θάνατον χαλεπῶς ἔφερον, ὅτι φόντο ἐν κινδύνῳ ἔσσεσθαι, καὶ ἄθυμοι διὰ τοῦτο ἦσαν. Ξενοφῶν δὲ τούτους ἀθροίζει καὶ εὐξάμενος τοῖς θεοῖς πρῶτον ἔλεγεν αὐτοῖς: « Ἄνδρες Ἑλληγες, πρὸ ὀλίγων ἔτι ἡμερῶν ἀντιταξάμενοι τοῖς πολεμίοις διεπράξασθε¹, ὥστε καὶ τὸ ὄνομα τῶν Ἑλλήνων φόβον τοῖς Μήδοις εἶναι. Καὶ τότε μὲν περὶ τῆς Κύρου ἀρχῆς ἠγωνίσασθε καὶ εἰς φυγὴν τοὺς πολεμίους ἐτρέψασθε, νῦν δὲ περὶ τῆς ἰδίας σωτηρίας ἀγωνιζόμεθα. Ἄφ' οὗ χρόνου ἐσπεισάμεθα² Τισσαφέρνει, ἐνομίσαμεν εἰρήνην ἡμῖν ἔσσεσθαι. Βασιλεὺς μέντοι τὰς σπονδὰς λέλυκε καὶ φυλάττεται ἡμᾶς ὡς πολεμίους. Φυλαξόμεθα οὖν καὶ ἡμεῖς τοὺς βαρβάρους καὶ μηκέτι τούτοις σπεισώμεθα· οὕτω δὲ τὸ λοιπὸν³ πορευσόμεθα διὰ πολεμίας τῆς χώρας, ἀλλ' ἀσφαλεῖς ἐσόμεθα καὶ διαπραξόμεθα εἰς Ἑλλάδα ἐλθεῖν. Εἰ δὲ καθ' ἡμέραν πορευοίμεθα πλεῖον, ἀπαλλαξαίμεθα ἂν πολὺ τοῦ στρατεύματος. Εἰ δ' ἄχθεσθε⁴, ὅτι ἡγεμῶν ἡμῖν οὐκ ἔσται Τισσαφέρνης, σκέψασθε, εἰ συμφέρει ἡμῖν ἡγεμόνα ἔχειν τὸν ἐργασάμενον ἡμᾶς κακὰ. Παύσασθε οὖν πιστεύοντες τοῖς βαρβάροις καὶ ψηφίσασθε⁵ κατακαῦσαι τὰς ἀμάξας, ἵνα μὴ ἐμποδῶν⁶ ἡμῖν ᾧσι. Κελεύω δὲ πρῶτον εὐξασθαι τοῖς θεοῖς εὐμενεῖς ἡμῖν εἶναι. Ἐπιτήδεια δέ, ὡς μανθάνω, ἐλπίζω ἡμᾶς εὐρήσεσθαι ἐν τῇ ἐγγύς χώρᾳ ».

⁷ Ἀκούσαντες οἱ στρατιῶται καὶ ψηφισάμενοι ταῦτα ἀπήλθον ἐπὶ τὰς σκηνάς.

44. Θάνατος Σωκράτους¹.

Πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου πολλοὶ τῶν μαθητῶν συνηθροισμένοι ἦσαν ἐν τῷ πρὸ τῆς φυλακῆς χώρῳ.

Σωκράτης δ' ἐκεινῆς τῆς νυκτὸς ἀνεπέπαυτο λαμπρῶς καὶ οὐδὼς ἐτετάρακτο. Ἄμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ εἰσῆλθον διὰ τῆς πρὸς βορρᾶν τετραμμένης πύλης πολλοί, μεταξὺ δὲ καὶ οἱ παῖδες κεκομισμένοι ἦσαν. Σωκράτης δὲ πρὸς τοὺς ἠθροισμένους ἔλεγεν· « Ἄνδρες φίλοι, ἅπαντα τὸν βίον πεπολίτευμαι² σωφρόνως καὶ ἀξίως τῆς πόλεως. Διδάσκων τοὺς νέους καὶ προάγων αὐτοὺς ἐπ' ἀρετὴν οὐδὲπώποτε πέπραχμαι μισθὸν³ αὐτοὺς νομίζων οὕτω τὰ ὑπὸ τῶν θεῶν τεταγμένα μοι πράττειν. Ἦσθανόμην δ' ὅτι οὐδενὶ τρόπῳ ἀποτετραμμένος ἂν εἴην τούτου. Διὸ καὶ ὑμεῖς μηδέποτε παύσασθε πολιτευόμενοι δικαίως· ἐὰν γὰρ οὕτω πεπαιδευμένοι ἦτε, ὠφέλιμοι τῇ πολιτείᾳ ἔσεσθε ». Ταῦτα αὐτοῖς εἶπεν.

Εὐθύς δὲ μετὰ τοῦτο ἔλεξεν· « Ἄλλ', ὦ Κρίτων, ἐνεγκέτω τις τὸ φάρμακον, εἰ τέτριπται ». Καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐν κύλικι τὸ φάρμακον τετριμμένον ἤνεγκε τῷ Σωκράτει. Καὶ οὗτος μὲν ἐξέπιεν⁴ ἡρέμα τοῦτο, πολλοὶ δὲ τῶν παρόντων ἐγκεκαλυμμένοι τὸ πρόσωπον ταῖς χερσὶν ἀπέκλειον. Ὁ δ' ἐπειδὴ τὰ σκέλη ἠσθάνετο βαρυνόμενα, ὑπτιος κατεκλίνετο. Ὁ δ' ἄνθρωπος διατρίψας συχρὸν⁵ χρόνον ἐξεκάλυψεν αὐτὸν — ἐνεκεκάλυπτο γάρ· — Κρίτων δ' ἰδὼν αὐτὸν νεκρὸν συνέκλεισε τὸ στόμα καὶ τοὺς ὀφθαλμούς.

45. Ἡρακλῆς ἔφηβος.

Ἡρακλῆς ἔφηβος γενόμενος ἐν ἀπορίᾳ ἦν, ποίαν ὁδὸν ἐπὶ τὸν βίον τράποιτο¹, τὴν δι' ἀρετῆς ἢ τὴν διὰ κακίας. Ἐγένετο οὖν ἔξω τῆς πόλεως καὶ ἐνταῦθα τῷ Διὶ ἠϋχέτο λέγων· « Ζεῦ πάτερ, γενοῦ μοι βοηθός, ἵνα τὴν ἀρίστην τράπωμαι καὶ ὠφέλιμος τοῖς ἀνθρώποις γένωμαι ».

Αἴφνης ἐπιφαίνεται γυνή τὰ μάλιστα κεκαλλωπισμένη. Αὕτη προσγενομένη² τῷ Ἡρακλεῖ λέγει· « Ἐπυθόμην, ὦ Ἡράκλεις, ὅτι ἐν ἀπορίᾳ εἶ, ποίαν ὁδὸν ἐπὶ τὸν βίον τράπη. Ἐὰν ἔλῃ³ ἐμὲ καὶ ἐπίσπῃ⁴ μοι, ἄξω σε τὴν ἡδίστην καὶ ῥάστην ὁδόν· πάντα δὲ τὰ-γαθὰ ἔξεις ἀπονώτατα. Οὐδεὶς δὲ φόβος, μὴ γένηται ποτε ἀπορία⁵ τούτων· παρέχω γὰρ τοῖς συνοῦσιν ἐμοὶ τὴν ἐξουσίαν εὐρίσκεσθαι τὰ ἀγαθὰ πανταχόθεν καὶ διὰ κλοπῆς ».

Ἐν τούτῳ ἐπιφαίνεται μακρόθεν δευτέρα γυνή. Αὕτη ἀφικόμενή πλησίον τῷ Ἡρακλεῖ λέγει· « Ἐγώ, ὦ Ἡράκλεις, ἦκω πρὸς σε οὐκ ἄπειρος οὔσα τῶν γονέων καὶ γιγνώσκουσα τὴν ἀγαθὴν φύσιν καὶ παιδείαν ἐκ παιδός. Ἐλπίζω δέ, εἰ τράποιο τὴν πρὸς ἐμὲ ὁδόν, γενέσθαι ἂν σε ἀγαθὸν ἐργάτην τῶν σεμνῶν καὶ τῶν καλῶν. Ἐπιλαθοῦ τῶν ἡδέων ταύτης λόγων καὶ ἐλοῦ ἐμέ, ἵνα ἀ-γαθὸς ἀνὴρ γένη ». Ἡρακλῆς δ' ἤρετο, πῶς ταύτας ὀνομάζουσι. Πυθόμενος δ' ὅτι ἡ μὲν πρώτη Κακία, ἡ δὲ δευτέρα Ἄρετή ὀνομάζονται, εἶλετο τὴν Ἄρετὴν καὶ ἀνὴρ ἔνδοξος ἐγένετο.

46. Ἀρπαγὴ Περσεφόνης.

Περσεφόνη θυγάτηρ Δήμητρος ἦν. Παιδευθεῖσα δὲ καὶ ἀνατραφεῖσα ὑπ' αὐτῆς λαμπρῶς καλλίστη καὶ σωφρονεστάτη τῶν παρθένων ἐγένετο. Ταύτην Πλούτων¹ γυναῖκα ἠβουλήθη λαβεῖν.

Πορευθεὶς οὖν πρὸς τὸν Δία, τὸν ἀδελφόν, εἶπεν αὐτῷ· « Ζεῦ, βούλομαι Περσεφόνην γυναῖκα λαβεῖν. Ἐὰν μὴ ἡ Δημήτηρ πεισθῆ, ἀναγκασθῆσομαι ταύτην ἀρπάσαι ». Ἔλεγε δ' ὅτι τοῦ ἔργου τούτου οὐδέποτε ἀπαλλαγῆσοιτο². Ζεὺς δὲ πεισθεὶς ἐπιτρέπει τοῦτο τῷ Πλούτῳ.

Συλλεγεῖσαι οὖν ποτε αἱ παρθένοι εἰς τοὺς ἀγροὺς ἐπορεύθησαν ἄνθη συλλέξουσαι. Περσεφόνη δ' ἀπαλλαγεῖσα τῶν ἄλλων συνήθροισεν ἄνθη. Αἴφνης ἡ γῆ διασχισθεῖσα τὴν Περσεφόνην

κατέπει· πράγματι δ' ὅμως αὐτῆ ὑπὸ Πλούτωνος ἀρπαγεῖσα εἰς Ἄδου³ ἤχθη.

Αἱ ἄλλαι παρθέναι διασωθεῖσαι οὐκ ἔδεικνυον ταύτην εἰς βάραθρον κατακρημνισθῆναι. Δημήτηρ δὲ νυκτὸς καὶ ἡμέρας περιάγουσα ἀνημμέναις λαμπάσι τὴν θυγατέρα οὐχ ἠύρισκεν.

Ἐπεὶ δ' ἐμηνύθη αὐτῇ ὑπὸ ἐρμηνέων ὅτι Περσεφόνη ὑπὸ Πλούτωνος ἀρπαγεῖται, προσῆλθε τῷ Διὶ κλαίουσα καὶ εἶπεν αὐτῷ· « Ζεῦ πάτερ, πῶς ἂν ἡσθεῖην καὶ τερφθεῖην ἐν τῷ βίῳ, εἰ τὸ λοιπὸν ἀναγκασθεῖην διάγειν ἄνευ τῆς θυγατρὸς; » Ζεὺς δὲ μεταπεμφάμενος Πλούτωνα λέγει αὐτῷ· « ὦ Πλούτων, ἡ Περσεφόνη τὸ ἡμῖν μὲν τοῦ ἔτους μενέτω παρὰ σοί, τὸ δ' ἕτερον παρὰ τῆ μητρὶ. Πορεύθητι οὖν, Περσεφόνη, πρὸς τὴν μητέρα ».

Οὕτω Ζεὺς νομίσας τὸν τε Πλούτωνα ἡσθήσεσθαι καὶ τὴν Δήμητρα ἀνακουφισθήσεσθαι τὰ κατὰ Περσεφόνην ἔταξεν.

47. Μειράκιον Ἐρετρικόν.

Μειράκιον¹ Ἐρετρικὸν διέτριψε παρὰ Ζήνωνι² τῷ φιλοσόφῳ, ἕως εἰς ἄνδρας ἀφίκετο. Ὑστερον δ' οὗτος εἰς Ἐρέτριαν ἦλθεν. Ὁ δὲ πατὴρ ἤρετο αὐτόν, εἰ μάθαι σοφὸν τι ἐν τῇ τοιαύτῃ διατριβῇ³ παρ' ἐκείνῳ τῷ φιλοσόφῳ. Ὁ δ' ἔφη δεῖξειν τοῦτο. Ὅτε γὰρ ποτε ὁ πατὴρ ὠργίσθη αὐτῷ καὶ τέλος ἔπαισεν⁴ αὐτόν, ὅδε ἡσυχίαν ἄγων⁵ εἶπεν· « ὦ πάτερ, τόδε μεμάθηκα· τοιοῦτός σοι εἶναι, ὥστε σοι τηλικούτῳ⁶ ὄντι μηδέποτε ἀγανακτεῖν· εἰ γὰρ τὰ αὐτά⁷ σοι καὶ ἐγὼ ἔπραττον, κακὸς ἂν υἱὸς ἦν⁸ ». Ὁ δὲ πατὴρ ἐπὶ τῷ τοιοῦτῳ τοῦ παιδὸς τρόπῳ ἤσθη καὶ εἶπεν· « Ἀληθῶς θαυμάζω ἐκείνον τὸν φιλόσοφον, ὅτι τοιαῦτα μαθήματα περὶ τοὺς γονέας ἐδιδάξατό σε· ταῦτα γὰρ ἐστὶ ὁ κάλλιστος κόσμος⁹ τῶν νέων.

48. Δερκυλίδας¹ καὶ Μειδίας².

Μειδίας φονεύσας τὴν μητέρα τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς Μανίαν κύριος τῆς Αἰολίδος ἐγένετο καὶ ἐν τῇ τῶν Γεργιθίων ἀκροπόλει μετὰ τῆς ἑαυτοῦ φρουρᾶς διέμενεν. Ὅτε οὖν Δερκυλίδας τὴν Αἰολίδα καὶ Γέργιθα κατέλαβεν, ἐβούλετο κολάσαι³ Μειδίαν ἐπὶ τῇ τῆς Μανίας θανάτῳ. Πρὸς τοῦτο ἔταξε⁴ μὲν τοὺς ἑαυτοῦ στρατιώτας περὶ τὰ τείχη, αὐτὸς δὲ σὺν τῇ Μειδίᾳ εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἀκρόπολιν, ἔνθα τῇ Ἀθηνᾶ ἔθυσε. Μειδίας δὲ προαισθόμενος κακὰ τοῖς ἑαυτοῦ λέγει τῇ Δερκυλίδᾳ· « Ἐγὼ, ὦ Δερκυλίδα, ἀπέρχομαι οἴκαδε παρασκευάσων ξενία σοὶ καὶ τοῖς σοῖς στρατιώταις ». Δερκυλίδας μὲντοι λέγει· « Οὐ μὰ Δία· αἰσχρὸν γὰρ ξενίζεσθαι⁵ ἐμὲ καὶ τοὺς ἐμοὺς στρατιώτας ὑπὸ σοῦ καὶ τῶν ὑμετέρων· ἡμεῖς γὰρ ἐθύσαμεν τῇ θεᾷ· μένε παρ' ἡμῖν. Ἔως δ' ἂν τὸ δεῖπνον ὑπὸ τῶν ὑμετέρων παρασκευάζεταιται, ἐγὼ καὶ σὺ τὰ δίκαια διασκευόμεθα⁶ ». Ἐπεὶ δ' ἐκαθέζοντο, λέγει Δερκυλίδας· « Οἱ ἡμέτεροι, ὦ Μειδία, καταλείπουσι τὴν σφετέραν οὐσίαν τοῖς ἑαυτῶν υἱοῖς· ὑμεῖς δὲ καὶ οἱ ὑμέτεροι τί πράττετε; Σὲ δὲ πατὴρ ἄρχοντα τοῦ σοῦ οἴκου κατέλιπε καὶ τῶν σῶν οἰκιῶν καὶ νομῶν⁷; » « Μάλιστα », εἶπεν ὁ Μειδίας. Καταλέγοντος⁸ δὲ Μειδίου τὰ κτήματα ἀπέγραφον⁹ οἱ περὶ Δερκυλίδαν. Ἐπεὶ δ' ἀπεγέγραπτο πάντα, λέγει ὁ Δερκυλίδας· « Μανία δὲ τίνος ἦν; » Οἱ δὲ παρόντες εἶπον « Φαρναβάζου ». « Οὐκοῦν », εἶπεν ὁ Δερκυλίδας, « καὶ τὰ ἐκείνης ἡμέτερα ἂν εἶη, ἐπεὶ νικηταὶ ἐσμεν » Οὕτω Δερκυλίδας τὸν τῆς Μανίας θάνατον ἔχων αἰτίαν τὴν ἀρχὴν τὸν Μειδίαν ἀφείλετο καὶ κύριος τῆς Αἰολίδος ἐγένετο.

49. Λόγος Κύρου τοῦ πρεσβυτέρου πρὸς τοὺς στρατιώτας.

Κῦρος ὁ πρεσβύτερος στρατεύων ἐπὶ Λυδίαν τοὺς στρατιώτας ὧδε ἐθάρρυνεν¹. « Ἄνδρες φίλοι, γιγνώσκετε δήπου² ὅτι ὑμᾶς

καὶ ἀγαπῶ καὶ τιμῶ, ἐπεὶ καὶ ὑμεῖς τιμᾶτε καὶ ἀγαπᾶτέ με. Ἐκ παίδων ἠγάπων καὶ ἐτίμων ὑμᾶς· ἐώρων γὰρ ὅτι ἐγκρατεῖς³ εἶητε εἰς τὸ πεινῆν καὶ διψῆν· οὐδεὶς γὰρ ὑμῶν ἔπινεν, εἰ μὴ διψῶν, οὐδ' ἤσθιεν, εἰ μὴ πεινῶν. Πρὸς δὲ λογίζομαι ὅτι ἐτολμᾶτε πάντα κίνδυνον ὑπομένειν καὶ πάντα τρόπον ἠδύρσκεσθε, ὥστε ἐργάται ἀγαθῶν ἔργων γενέσθαι. Ὅμοίως δὲ καὶ νῦν ὁρῶ ὅτι τὰ πολεμικὰ ἀγαθοὶ ἄνδρες ἐστέ· τοὺς γὰρ πόνους τοῦ ζῆν ὑπομένετε, ἐν δὲ τοῖς κινδύνοις οὐκ ἀποδειλιᾶτε, οὐδέποτε δ' ὁ ὕπνος νικᾷ⁴ ὑμᾶς. Ἐὰν οὖν καὶ νῦν μὴ ἀποδειλιῶμεν, βεβαίαν τὴν νίκην ἔξομεν. Ὁρμῶμεν οὖν προθύμως ἐπὶ τοὺς πολεμίους· οὕτω νικῶμεν ἂν αὐτούς. Ἐγὼ δ' ἂν ὑμᾶς ὁρῶ τολμῶντας, ἀγαθὸς ἠγεμῶν ἔσομαι καὶ ἀμείψω ὑμᾶς. Τολμᾶτε οὖν καὶ νικᾶτε τοὺς πολεμίους· οὕτω τιμῶτε ἂν τὴν πατρίδα».

Ταῦτ' εἰπὼν ἔθυσε τοῖς θεοῖς καὶ εὐθὺς ἐπὶ τὴν Λυδίαν ἦγε τὴν στρατιάν.

50. Τυρταῖος.

Λακεδαιμόνιοι ἠττώμενοι¹ ἐν τῷ πρὸς Μεσσηνίους πολέμῳ πολὺ ἠνιῶντο². Ἐπεὶ οὖν τὰ πάντα μηχανώμενοι οὐδὲν ἦνυον, μετεπέμφαντο παρ' Ἀθηναίων βοήθειαν. Οἱ δὲ τὸν μέγα παρ' αὐτοῖς τιμώμενον καὶ ἀγαπώμενον ποιητὴν Τυρταῖον ἔπεμψαν.

Ὁ δ' εἰς Λακεδαίμονα ἐλθὼν ἐπειρᾶτο³ τοὺς στρατιώτας ἐπὶ τὸν πόλεμον ἐπάγειν λέγων αὐτοῖς: « Ἄνδρες στρατιῶται, μὴ ἐν τῷ πολέμῳ ἀνιάσθε καὶ δειλιᾶτε· οὐδενὸς τῆ ἀρετῆς ἠττάσθε· αἰσχρὸν τὸ ἠττάσθαι καὶ πρὸ τῶν πολεμίων φεύγειν. Οὐκ ἀνιάσθε ἐπὶ τοῖς καταλελειμμένοις οἴκοι γέρουσι, γυναῖξι καὶ παισίν; κινδυνεύουσιν οὗτοι ὑπὸ τοῖς πολεμίους γενέσθαι⁴. Χρῆσθε παραδείγμασι τοῖς πατράσιν ὑμῶν. Οὔτοι τὸ πᾶν ἐν τῷ πολέμῳ ἐμηχανῶντο, ὥστε μηδέποτε ἠττάσθαι. Ὁρμώμεθα οὖν καὶ ἡμεῖς ἐπὶ τοὺς πολεμίους πιστεύοντες τῆ νίκῃ καὶ πειρώμεθα τούτους νικᾶν. Οὕτω

μόνον ἀγαπώμεθα ἂν καὶ τιμώμεθα ὑπὸ τῶν πολιτῶν». Τούτοις τοῖς λόγοις ἔπειθε τοὺς στρατιώτας προθύμως ἐπὶ τὸν πόλεμον ὁρμᾶν.

51. Φάλαρις καὶ Στησίχορος.

Φάλαρις¹ Σικελιώτης σκοπῶν ἐπιχειρεῖν² τυραννίδι ἐθεράπευε τὸν δῆμον καὶ αὐτῷ παρήνει³ ἐπὶ τοὺς δυνατοὺς⁴ λέγων· « Ἄνδρες πολῖται, οἱ μὲν δυνατοὶ τῶν πάντων κρατοῦσι καὶ συνεχῶς πλεονεκτοῦσι καὶ τὸν δῆμον ἀδικοῦσιν· ὑμεῖς δ' οὐδὲν σκοπεῖτε, ὅπως⁵ τῶν ἀδικιῶν ἀπαλλαγῆσεσθε, καρτερεῖτε δὲ ταύτας ὡς δοῦλοι. Ἐὰν ὑπουργήτε αὐτοῖς καὶ διατελήτε⁶ καρτεροῦντες τὰς τούτων ἀδικίας, κινδυνεύσετε δοῦλοι γενέσθαι ».

Διὰ ταῦτα τὸ πλῆθος ἐφίλει αὐτὸν καὶ αὐτῷ αἰτοῦντι φυλακὴν προθύμως παρεῖχε.

Στησίχορος δ' ὁ ποιητῆς ὑποτοπῶν⁷ ἐπιχειρεῖν τὸν Φάλαριν τυραννίδι ἔλεξεν εἰς τὸ πλῆθος· « Ἴππος τις κατεῖχε μόνος λειμῶνα καὶ ἐνέμετο αὐτόν, ἔλαφος δὲ τις διέφθειρε τὴν νομὴν. Ὁ δ' ἵππος ποθῶν τὴν ἀδικοῦσαν κολάσαι προσέρχεται ἀνθρώπῳ κυνηγῷ καὶ τοῦτον ἠρώτα, πῶς ἂν κρατοίη τῆς ἐλάφου. Ὁ δ' ἔλεξεν· « Ἐὰν βούλη κρατεῖν τῆς ἐλάφου, χαλινὸν λαβὴ καὶ δέξαι ἐμὲ ἀναβάτην ». Καὶ ἐγένετο οὕτω. Καὶ ἡ μὲν ἔλαφος τοξευθεῖσα ἀπέθανεν, ὁ δ' ἵππος δοῦλος τοῦ ἀναβάτου ἐγεγόνει. Οὕτω καὶ ὑμεῖς, εἰ βοηθοῖτε, ὅπως ἀπαλλαγείητε τῶν δυνατῶν, κακῶς μὲν ἂν ποιῶτε⁸ αὐτούς, κινδυνεύοιτε δ' ἂν ὅμως ὑπὸ χεῖρονι κυρίῳ γενέσθαι. Μὴ οὖν προσέχετε τῷ τῶν δυνατῶν κινδύνῳ, ἀλλὰ καρτερεῖτε τοῦτον, ἵνα μὴ εἰς μεῖζονα κίνδυνον περιπέσητε ». Ἄλλ' οὐδὲν ἔπειθε τοὺς Σικελιώτας. Καὶ μετ' οὐ πολὺ Φάλαρις τύραννος ἐν Σικελίᾳ ἐγένετο.

52. Ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν περὶ γεωργίας.

Ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν ἤγειτο¹ τὴν γεωργίαν ἐν τοῖς καλλίστοις ἐπιμελήμασιν² εἶναι. Διὸ τοῖς ἐπιμελουμένοις αὐτῆς καὶ παρεχομένοις τὴν χώραν πυκνῶς συνοικουμένην παρεῖχε πάντα, ὧν ἐδέοντο³. Πρῶτον μὲν, διότι οὗτοι μάλιστα ἂν εὐσεβοῖεν τὰ πρὸς τοὺς θεούς· ἐκ γὰρ τῶν γιγνομένων καρπῶν κοσμοῦνται καὶ βωμοὶ καὶ ἀγάλματα καὶ ναοί. Δεύτερον δέ, διότι ἡ γῆ γεωργουμένη ἀμείβει τοὺς γεωργοὺς ἀνδρίζουσα καὶ γυμνάζουσα αὐτούς. Τοὺς δὲ μὴ προθυμουμένους τῶν γεωργῶν ἐτιμωρεῖτο⁴ καὶ τὴν χώραν αὐτοῖς ἀφηρεῖτο⁵, ἵνα τοῖς ἐργαζομένοις διανέμοι ταύτην καὶ οὕτω μὴ στεροῖτο ἡ πατρίς καρπῶν. Ἔλεγε δ' αὐτοῖς· « Ἐὰν ἡ χώρα μὴ γεωργῆται, οὐ μόνον αὕτη, ἀλλὰ καὶ ἡ πατρίς ἀδικεῖται· ἡ γὰρ ἀργία τὸ ἀπόλεμον παρασκευάζει. Ὅταν δὲ στερώμεθα καρπῶν καὶ ἀπόλεμοι ὦμεν, τότε κακῶς μὲν πάσχει ἡ χώρα, κινδυνεύομεν δὲ πάντες ὑπὸ τοῖς πολεμίσι γενέσθαι· εἰ γὰρ οἱ πολέμοι ὀρῶεν ἡμᾶς ἀπολέμους, οὐκ ἂν εὐλαθοῖντο⁶ τὸν κίνδυνον καὶ προθυμοῖντο ἂν καταστρέφασθαι⁷ ἡμᾶς. Ἐπιμελεῖσθε οὖν τῆς γεωργίας, ἵνα καὶ ὑμεῖς εὖ πράττητε καὶ τῇ πατρίδι ὑποურγήτε ».

53. Ἀγησίλαος ἐν Ἀσίᾳ.

Ἀγησίλαος ἡξίου παρὰ τῶν στρατιωτῶν μὴ δηρῶν¹ μηδ' ἐρημῶν τὴν Ἀσίαν· ἐγίνωσκε γὰρ ὅτι, ἐὰν ταύτην δηρῶσι καὶ ἐρημῶσιν, οὐχ ἔξουσι τὰ ἐπιτήδεια. Παρήνει δὲ πᾶσι βοηθεῖν τοῖς ἀροῦσι² τὴν χώραν, ἵνα οὕτω τὴν πρὸς τὴν γεωργίαν ἀγάπην δηλώσιν. Εἰ δέ τις ἀδίκους πρὸς τοὺς γεωργοῦντας, τούτους ἰσχυρῶς ἐζημίῳ³. « Δεῖ »⁴, ἔλεγε τοῖς στρατιώταις, « μὴ δουλοῦν, ἀλλ' ἔργῳ ἐλευθεροῦν τοὺς Ἕλληνας· οὕτω γὰρ ἂν βεβαιοῖμεν τὴν πρὸς ἡμᾶς πίστιν τῶν Ἑλλήνων ».

Ἐπεμελεῖτο δέ, ὅπως καὶ τὰ καταλελειμμένα παιδιά συσκη-

νοίεν τοὺς δὲ γέροντας αἰχμαλώτους τιμῆς ἤξει, ὥστε οἱ μανθά-
νοντες τοῦτο εὐμενεῖς αὐτῷ ἦσαν. Οὕτω κατῶρθου ἄρχειν ἐν Ἀσίᾳ
δι' ἀγάπης μᾶλλον ἢ διὰ φόβου.

54. Λόγοι Ξενοφῶντος.

Τοῖς Ἑλλησι Ξενοφῶν ἀνακοινοῦται¹ τάδε· « Ἄνδρες, ὅτε οἱ
ἡμέτεροι στρατηγοὶ ἔζων, οἱ βάρβαροι ἐθυμοῦντο² μὲν ἡμῖν, ὅτι
ἐκαρπούμεθα τὴν ἐκείνων χώραν, οὐδεὶς δ' ἐτόλμα ἐναντιοῦσθαι
ἡμῖν· ἤξιον γὰρ ἡμεροῦν ἡμᾶς, ἵνα ἡ χώρα αὐτῶν μὴ δημοῖτο.
Παντὶ δὲ τρόπῳ ἐδήλουν τοῦτο. Ἐπεὶ δ' οἱ στρατηγοὶ ἀπέθανον
δόλῳ, ἀξιοῦσι ταπεινοῦν καὶ χειροῦσθαι³ ἡμᾶς. Διὸ κυσὶν ὁμοιού-
μενοι ἐπακολουθοῦσιν ἡμῖν δηλοῦντες ὅτι καιρὸν ἀναμένουσιν, ἵνα
ἡμῖν ἐπιπέσωσιν. Ἡμεῖς δ' αἰσθανόμενοι ταῦτα ἀντιφυλαττόμεθα
καὶ ἄγομεν διὰ πολεμίας καρπούμενοι τῶν ἐκ τῆς χώρας. Ἴνα δὲ
ἀσφαλέστατα πορευόμεθα, ἐλευθερώμεθα τῶν σκευοφόρων πρῶτον
καὶ πλαίσιον⁴ τῶν ὀπλιτῶν ποιώμεθα· εἶτα δέ, εἰ γεφυροῖμεν τὸν
πρὸ ἡμῶν ποταμὸν φοῖνιξιν, περαιοίμεθα ἂν ῥαδίως εἰς τὴν ἐναντι-
χώραν, ἣ ἐπιτηδεῖων πληροῦται. Ἐνταῦθα ἐὰν χειρώμεθα τοὺς οἰ-
κοῦντας καὶ δηῶμεν τοὺς ἀγρούς, ἔξομεν ἱκανὰ τὰ ἐπιτήδεια.
Κληρώμεν⁵ οὖν νῦν τοὺς στρατηγοὺς καὶ τούτοις ἐπώμεθα. Ὑμεῖς
δ' οἱ στρατιῶται ἔργῳ βεβαιοῦτε καὶ δηλοῦτε τὴν πρὸς αὐτοὺς
εὐπίθειαν. Ἐὰν δέ τις ἀπειθῇ, ζημιούσθω αὐστηρῶς ».

Ταῦτα εἶπεν. Οἱ δὲ στρατιῶται ἐπεκύρουν τοὺς λόγους καὶ
ἐποίουν οὕτω.

55. Πλάτων.

Πλάτων¹ ὁ σοφὸς ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀπαντήσας ἀνθρώποις ἀγνώσι²
συνεσκήνησε μετ' αὐτῶν ἀγνώς καὶ αὐτὸς ὢν αὐτοῖς. Ἐρωτηθεὶς
δὲ περὶ τοῦ ὀνόματος τοῦτο μόνον ἐδήλωσεν ὅτι Πλάτων καλεῖται.

Ἄπαντα δὲ τὸν ἐν Ὀλυμπίᾳ χρόνον οὕτω ἐχειρώσατο αὐτοὺς τῇ συνουσίᾳ³, ὥστε φίλους τούτους ἐκτίησατο καὶ μέγα ὑπ' αὐτῶν ἠγαπήθη.

Ἐπεὶ δ' ἔμελλον οἴκαδε ἀναχωρήσειν, εἶπον αὐτῶ· « Σὺ, ὦ Πλάτων, εὐηργέτηκας ἡμᾶς τῇ σῇ συνουσίᾳ· διὰ ταῦτα χάριν σοι ἔχομεν. Ἡμεῖς δὲ ὡς εὐηργετημένοι μάλιστα τιμηθήκαμεν σε καὶ ἠγαπήκαμεν. Ἐὰν εἰς τὴν ἡμετέραν πατρίδα ἔλθῃς, ἔργῳ δηλώσομεν τὴν πρὸς σε ἀγάπην ».

Πλάτων δ' εἶπεν· « Καὶ ἐγὼ ὁμοίως ὑμᾶς ἠγάπησα· πολλῆς γὰρ τιμῆς ἠξιώθην ὑφ' ὑμῶν. Διό, ἐὰν Ἀθήναζε ἔλθῃτε, περὶ πολλοῦ ὑμᾶς ποιήσομαι⁴ καὶ ἐν παντὶ ὑμῖν βοηθήσω ».

Μετ' οὐ πολὺ οὗτοι εἰς Ἀθήνας ἦλθον καὶ ὁ Πλάτων μάλα φιλοφρόνως αὐτοὺς ὑπεδέξατο. Οἱ δ' εἶπον· « Σὺ μὲν περὶ πλείστου ἡμᾶς ἐποίησα· καὶ γὰρ ἐν Ὀλυμπίᾳ ὑπὸ σοῦ εὐηργετήθημεν καὶ ἐνταῦθα ἐν πολλοῖς ἐβοήθησας. Νῦν δ' ἠγγῆσαι⁵ ἡμῖν εἰς Ἀκαδημειαν⁶ τοῦ Ὀμωνύμου, ἵνα καὶ αὐτοῦ ἀπολαύσωμεν ». Ὁ δὲ μειδιῶν εἶπεν· « Ἐγὼ εἰμι ἐκεῖνος ».

Οἱ δ' ἀκούσαντες ἐξεπλάγησαν μὲν καὶ ἐλυπήθησαν, ὅτι τοιοῦτον ἄνδρα ἠγνόησαν, ἐδήλωσαν δὲ τοῦ ἀνδρὸς τὴν ἀπλότητα· τῷ γὰρ τρόπῳ καὶ ἐν Ὀλυμπίᾳ καὶ ἐν Ἀθήναις ἐδεδηλώκει αὐτοῖς ὅτι καὶ ἄνευ τῶν λόγων οἷός τ' ἐστὶ χειροῦσθαι τοὺς συνόντας.

56. Ἐλαφος καὶ ἀλιεύς.

Ἐλαφος ὑπὸ κυνηγῶν ἐδιώκετο. Φεύγουσα οὖν ἔθει¹ σπουδῇ διὰ τοῦ πεδίου καὶ τῇ τῶν ποδῶν ταχυτήτι εἰς τὸ ἄκρον αὐτοῦ ἀφίκετο, ἔνθα ποταμὸς ἔρρει. Ἐν αὐτῷ δ' ἐπὶ νεῶς ἄνθρωπος ἔπλει, ὃς ταῖς χερσὶν ἔνευε πρὸς αὐτήν. Ὡς τοῦτον ἡ ἔλαφος ἐθεάσατο, ἐδεῖτο αὐτοῦ κατακρύψαι αὐτήν παντὶ τρόπῳ. Ὁ δὲ τοῖς λόγοις πείθει αὐτήν εἰσελθεῖν εἰς σπήλαιον, ἕως ἂν ἴδωσι, τί οἱ κυνηγοὶ δράσουσιν.

Οἱ μὲν μάτην πειραθέντες² ἐν τῷ πεδίῳ θηρᾶσαι τὴν ἔλαφον καὶ τῷ πόνῳ ταλαιπωρηθέντες παρεγόνοντο εἰς τὸν ποταμὸν καὶ τὸν ἄνθρωπον ἠρώτησαν, εἰ ἔλαφον θεάεται παρελθοῦσαν ἐκεῖθεν.

Ὁ δὲ αἰδεσθεὶς³ τὴν προτέραν πρὸς τὴν ἔλαφον ἐμολογίαν τῇ μὲν φωνῇ ἠρνεῖτο αὐτὴν θεάσασθαι, τῇ δὲ χειρὶ ἔνευεν, ὅπου ἐκέκρυπτο. Οἱ δὲ κυνηγοὶ πιστεύσαντες τοῖς λόγοις τούτου καὶ μάτην πειραθέντες ἀνευρεῖν εἶασαν⁴ τὸ θήραμα καὶ ἀπῆλθον.

Ὁ δὲ παρεκάλεσε τότε τὴν ἔλαφον γεγωνίᾳ τῇ φωνῇ ἐξελεθεῖν ἐκ τοῦ σπηλαίου· οὐδεὶς γὰρ κίνδυνος ἦν αὐτῇ.

Ἡ ἔλαφος ἐξελθοῦσα ἀπροσφωνητὶ⁵ ἀπηλλάττετο. Ὁ δ' ἠτιέσατο τότε αὐτὴν λέγων· « ὦ ἔλαφος, ἐγὼ μὲν ἤρκεσά⁶ σοι, ὥστε σωθῆναι, σὺ δὲ νῦν φεύγεις οὐδὲ φωνῆς ἀξιούσά με; » Ἡ δ' ὑπολαβοῦσα⁷ — εἶδε γάρ, ἃ τῇ χειρὶ ἔνευε τοῖς κυνηγοῖς καὶ ἠκρόασατο, ἃ ἔλεγεν αὐτοῖς, — εἶπεν· « ὦ φίλε, ἀλλ' ἐγὼ ηὔχαριστησα ἄν⁸ σοι καὶ ἐπήνεσα τὴν προθυμίαν, εἰ μὴ μόνον τῷ λόγῳ ἀλλὰ καὶ ἔργῳ ἐβοήθησάς μοι ».

57. Πολιτεία Πεισιστράτου.

Πεισιστρατος¹, ὅτε ἐγκρατῆς² τῆς ἀρχῆς ἐγένετο, μετεπέμψατο εἰς Ἀθήνας τοὺς ἀγρότας καὶ ἐν ἀγορᾷ τάδε πρὸς τούτους ἔλεξεν· « Ἄνδρες πολῖται, καθ' ἡμέραν εἰς τὴν ἐκκλησίαν³ ἐρχόμενοι ἀλλήλοις μάχεσθε καὶ οὐδὲν ὑμᾶς αὐτοὺς ὠφελεῖτε. Διαλύσαντες τὰς πρὸς ἀλλήλους ἔχθρας διαλλάξασθε⁴ ἀλλήλοις καὶ παύσασθε ἐρχόμενοι εἰς Ἀθήνας. Ἐκαστος παρεχέτω ἑαυτὸν ἐν τοῖς ἀγροῖς δίκαιον τοῖς ἄλλοις. Μηδέποτε δ' ἄεργοι μένετε· οἱ γὰρ ἄεργοι ἐχθροὶ ἑαυτοῖς εἰσι καὶ δούλους τῶν παθῶν ἑαυτοῦς ποιοῦσιν. Ἐγὼ δὲ φιλῶν ὑμᾶς ὡς ἑμαυτὸν ἐπιμελήσομαι ὑμῶν βέλτιον ἢ ὑμεῖς ὑμῶν αὐτῶν. Κηδόμενος γὰρ ὑμῶν κήδομαι ἑμαυτοῦ. Οὕτω δὲ φίλον ὑμῖν καὶ τῇ πατρίδι ποιήσω ἑμαυτὸν, ὥστε

οὐδὲν ὑμᾶς ἐπιλείψει· εἰ δ' ἀπορήσετε⁵ σπερμάτων, εὐθὺς ταῦτα ἔξετε παρ' ἐμοῦ ».

Οἱ ἀγρόται ἀκούσαντες ταῦτα ἤσθησαν καὶ εἶπον· « Ἐπειδὴ καὶ ἡμεῖς κηδόμεθα ἡμῶν αὐτῶν, πεισόμεθά σοι. Ἐὰν σὺ φιλήσῃς ἡμᾶς καὶ δίκαιον σαυτὸν παρέχῃς, χάριν σοι ἔξομεν⁶. Οὕτω πράττων σαυτῷ ὑπουργεῖς· εὐχόμεθα δὲ τῷ θεῷ συμπράξαι⁷ σοι ».

Ἐκ τούτου οἱ μὲν ἀγρόται ἐν τοῖς ἀγροῖς διέτριβον⁸, Πεισίστρατος δὲ διόκησε τὰς Ἀθήνας σωφρόνως καὶ συμφερόντως⁹ ἑαυτῷ τε καὶ τοῖς πολίταις.

58. Σωκράτης πρὸς Λαμπροκλέα.

Σωκράτης αἰσθόμενός ποτε Λαμπροκλέα¹ χαλεπαίνοντα² πρὸς τοὺς γονέας εἶπεν αὐτῷ· « Γινώσκεις ἄρά γε, ὦ παῖ, ὅτι τῶν ἀνθρώπων ἔνιοι ἀχάριστοι καλοῦνται; τί δὲ ποιοῦντες οὗτοι τὸ ὄνομα τοῦτο ἔχουσιν; » « Ὅτι πολλὰ ἄλλα εὖ παθόντες³ », ἔφη, « οὐδεμίαν χάριν ἔχουσι⁴ τοῖς εὐεργετήσασιν ». « Ἄλλὰ σκεφώμεθα », ἔφη Σωκράτης, « τίνας ἄλλους ἂν ὑπὸ τίνων εὐροιμεν εὐεργετημένους ἢ παιδᾶς ὑπὸ γονέων; ποῖα δὲ καὶ πόσα ἐστὶ τὰ ὑπ' αὐτῶν τοῖς υἱοῖς παρεχόμενα ἀγαθὰ; πηλίκους⁵ δὲ πόνους ποιοῦσι χάριν αὐτῶν; ὑπὸ ποίας δὲ τινος ἀνάγκης ταῦτα πάντα πράττουσι; πότερον⁶, ὡς εὖ παθόντες ποτὲ ὑπὸ τῶν υἱῶν ἢ ὡς μέλλοντες χάριν παρ' αὐτῶν ἀπολήψεσθαι; τίσιν οὖν ἄλλοις ἢ τοῖς υἱοῖς προσήκει σέβεσθαι τοὺς γονέας; Ἐγὼ μὲν, ὦ παῖ, λογιζομαι ὅτι ἀμφοτέρω μὲν οἱ γονεῖς ποιοῦσι δι' ὅλης τῆς ἡμέρας, ἑκάτερος⁷ δὲ, ἐὰν ἄττα ἐλλείπη τοὺς υἱούς, ἐπιμελεῖται, ὅπως ὡς⁸ πλεῖστα ἀγαθὰ αὐτοῖς παρασκευάσει· καὶ ὁ μὲν πατήρ τῶν ἔξω τοῦ οἴκου ἐπιμελεῖται, ἡ δὲ μήτηρ τὰ ἐν τῷ οἴκῳ διοικεῖ· οὐδέτερος δὲ χαλεπαίνει ἐπὶ τοῖς τοιούτοις πόνοις· ἢ οὐκ ἀληθῆ ταῦτα ἐστὶ; » Λαμπροκλῆς δ' ἔφη· « Καὶ ταῦτα καὶ ἄλλα πολλαπλασίωνα ποιοῦσιν οἱ γονεῖς, οὐδενὸς δ' ἀπέχουσιν, ἵνα ἕκαστος τῶν

υίων πλείστα τὰ ἀγαθὰ ἔχῃ· γιγνώσκω δ' ἔτι ὅτι οἱ γονεῖς καὶ τὴν ζῶν-θύουσιν ὑπὲρ τῶν τέκνων». Καὶ ὁ Σωκράτης ἔφη· « Ἐὰν οὖν, ὦ παῖ, σωφρονῆς, μὴδὲν παύου τιμῶν τοὺς γονεάς, ἵνα μὴ ἀχάριστος γένῃ. Εἰ γὰρ ὑπολάβοιεν⁹ σε ἀχάριστον περὶ τοὺς γονεάς εἶναι, οὐδεὶς ἂν νομίσειέ σε ἀγαθὸν πολίτην ἔσεσθαι ».

59. Φαλῖνος¹ καὶ Κλέαρχος².

Ἦν περὶ πλήθουσαν³ ἀγορὰν καὶ ἔρχονται παρὰ βασιλέως πρέσβεις, ὧν εἷς Φαλῖνος Ἕλληνας, ὃς ἐτύγγχανε⁴ παρὰ Τισσαφέρ-
 ρους τιμώμενος. Οὗτος παρεκελεύετο⁵ τοῖς Ἕλλησι παραδοῦναι⁶
 τὰ δπλα βασιλεῖ. Πρὸς τοῦτον Κλέαρχος ἀποκρίνεται· « ὦ Φα-
 λῖνε, ἐγὼ ἄσμενος⁷ ἐώρακά σε· σύ τε γὰρ Ἕλληνας εἶ καὶ ἡμεῖς
 τοσοῦτοι, οὓς σὺ δρᾶς. Συμβούλευσον οὖν ἡμῖν ὃ τι σοι δοκεῖ ἀρι-
 στον εἶναι καὶ ὃ τιμὴν σοι οἴσει ἐν τῇ μέλλοντι· γιγνώσκεις γὰρ
 ὅτι ἀνάγκη λέγεσθαι, ἃ ἂν ἡμῖν συμβουλεύσης. Ἡμεῖς, ὡς γιγνώ-
 σκεις, τὸν ἀγῶνα τοῦτον οὐκ ἀνειλόμεθα⁸ διὰ φιλονικίαν, ἀλλὰ
 διότι ἐβουλόμεθα⁹ χαρίζεσθαι¹⁰ Κύρω, ἀνθ' ὧν ὑπ' αὐτοῦ εὐ ἐπάθο-
 θομεν. Νῦν δ', ἐπεὶ Κύρος τέθνηκεν, ἐν τοιούτοις πράγμασιν¹¹ ἔσμεν,
 ἐν οἷσι οὐδεπώποτε¹² γέγονε τῶν Ἑλλήνων τις ἠναγκάσμεθα
 γὰρ ἀγωνίζεσθαι τηλικούτον¹³ ἀγῶνα, ἡλικίος οὐδεπώποτε γέγονε
 τοῖς Ἕλλησιν, ἐξ οὗ μεμνήμεθα¹⁴. Κινδυνεύομεν δὲ παθεῖν, οἷα¹⁵
 οὐδέποτε μέχρι σήμερον ἐπάθομεν. Χάριν οὖν ἔξομεν, ὅτινι συμ-
 βουλεύσει ἡμῖν τὰ ἀριστα ». Φαλῖνος δ' ἀκούσας εἶπεν· « Ἐμοὶ
 μὲν δοκεῖ ποιεῖν ὑμᾶς, ἃ συμφέρεи. Εἰ μὲν γὰρ ἐστί¹⁶ σωθῆναι
 ὑμᾶς ἐνὶ ὣτινιδῆποτε τρόπῳ, πειρᾶσθε σφίζεσθαι, εἰ δὲ μὴ, φίλοι
 τῷ βασιλεῖ γίγνεσθε. Ἡγοῦμαι¹⁷ μέντοι ἄκοντος βασιλέως οὐχ
 οἶόν τ' εἶναι¹⁸ ὑμᾶς σωθῆναι ». Κλέαρχος δ' ἀποκρίνεται· « Ὅπό-
 τερον¹⁹ μὲν ποιήσομεν, βουλευσόμεθα· νῦν δ' ἀπάγγελλε τῷ βασι-
 λεῖ ὅτι οὐδὲν αὐτῷ ἐπιβουλεύομεθα ». Ὅ τι δὲ ποιήσοι, οὐκ
 ἐδήλωσεν.

60. Ἡ Ἀττικὴ.

Ἡ γῆ τῆς Ἀττικῆς πάντοθεν¹ μὲν ὑπὸ θαλάττης περιβάλλεται, ἀπὸ βορρᾶ δὲ μετὰ τῆς Βοιωτίας συνέχεται². Ἄει μὲν τῆς Ἀττικῆς γῆς τὸ κλίμα εὐκραές ἐστι, μάλιστα δ' ὁπότε βορρᾶς πνεῖ. Πολλοὶ τῶν κατοίκων τῆς Ἀττικῆς γεωργοὶ εἰσι καὶ τὴν γῆν γεωργοῦσιν. Οἰκοῦσι δ' ἐν κώμαις καλαῖς καὶ ἄφθονα τὰ ἐπιτήδεια ἐχούσαις, χρῶνται³ δὲ κόσμῳ τῶν οἰκιῶν ταῖς ἀλωπεκαῖς⁴. Ἔχει δ' ἡ Ἀττικὴ καὶ δένδρα ἄφθονα, μάλιστα δ' ἐλαίας, ἀμυγδαλᾶς καὶ συκᾶς, αἱ ἄφθόνους καρποὺς παρέχουσι. Καὶ πάλαι δ' ἡ γῆ τῆς Ἀττικῆς πλείστας προσόδους παρεῖχε· σπειρομένη γὰρ ἔφερε καρ-

πούς, ὄρυσομένη⁵ δὲ λίθον. Ἡυδοκίμων δ' ἐν τῇ γῇ καὶ ἐλαταὶ καὶ ἀμυγδαλαὶ καὶ συκαὶ. Ἐκ δὲ τοῦ λίθου κάλλιστοι μὲν ναοί, κάλλιστοι δὲ βωμοί, εὐπρεπέστατα δ' ἀγάλματα τοῖς θεοῖς ἐγίγνοντο. Ἰερὸν δὲ μέγιστον τῇ Ἀθηνᾶ Ἰδρυτο⁶, ὃ ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως ναὸς τῆς Ἀθηνᾶς, ὃ καλούμενος Παρθενῶν. Ὁμοίως δ' ἐκ τοῦ αὐτοῦ λίθου καὶ τοῦ Ἑρμοῦ εἰκόνες⁷ ἐγίγνοντο, Ἑρμαὶ καλούμεναι· τὸν γὰρ Ἑρμῆν πολὺ ἐτίμων οἱ Ἀθηναῖοι. Ἰδρυον δὲ τοὺς Ἑρμᾶς πολλαχοῦ τῆς Ἀττικῆς γῆς καὶ ποικίλας συμβουλάς ἐν αὐτοῖς ἀνέγραφον. Καὶ στοὰ δὲ τοῦ Ἑρμοῦ ἐν Ἀθήναις ἦν.

61. Ἀλέξανδρος πρὸς τοὺς αἰχμαλώτους οἰκείου τοῦ Δαρείου.

Ὅτε Ἀλέξανδρος¹ τὴν Δαρείου σκηνὴν εἶλε², πάμπολλα λάφυρα ἔλαβεν· ἦσαν γὰρ ἐν αὐτῇ θώρακες³, οἱ μὲν λινοὶ, οἱ δὲ σιδηροὶ, πολλῶν χαλκῶν κόσμων κεκοσμημένοι, καὶ κράνη³ χαλκᾶ καὶ χιτῶνες³ φοινικῶν. Πολλοῖς δὲ ξίφεσι χαλκοῖς ἐπέτυχεν⁴, ἃ χρυσοῖς καὶ ἀργυροῖς ἤλοις⁵ ἐκεκόσμητο. Ἐτι δὲ κνημίδες λιναῖ καὶ χαλκαὶ εὐρέθησαν, καλὰ δὲ τόξα καὶ βέλη ἐνήσαν, ἃ ἐξ ὀστέων ἐπεποιήτο. Ἦν δ' ἡ σκηνὴ πλήρης καὶ σκευῶν χαλκῶν ἢ κεραμῶν⁶, ἐν οἷς νομίσματα χρυσᾶ, ἀργυρᾶ καὶ χαλκᾶ ὁ βασιλεὺς ἐφύλαττεν. Ἐν δὲ τοῖς χρυσοῖς κανοῖς⁷ πολλὰ φέλια⁸ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ ἐνήσαν, οἷς πᾶσιν ἐχρῶντο αἱ τῶν Περσῶν γυναῖκες. Ἐλήφθησαν δὲ καὶ αἱ Δαρείου γυναῖκες σὺν τε τοῖς χρυσοῖς καὶ ἀργυροῖς κόσμοις, οὓς ἔφερον. Πρὸς ταύτας Ἀλέξανδρος λέγει· « Ἐπιβουλεύετε καὶ μηδὲν φοβεῖσθε· ἐγὼ τε γὰρ αὐτὸς καὶ ἅπαντες οἱ Μακεδόνες εὖνοι⁹ ὑμῖν ἔσονται· λέξατε οὖν ἐμοί, τί βούλεσθε καὶ τί ἐν νῦν ἔχετε ». Αἱ δ' ἀπεκρίναντο· « Χάριν σοι ἔχομεν, ὅτι ἐνετύχομεν πᾶσιν ὑμῖν εὖνοις· ἐν γὰρ ταῖς ἀτυχαῖς οὐδὲν κρείττονον φίλου εὖνου. Δεόμεθα δ' ὑμῶν γενέσθαι εὖνους καὶ τοῖς αἰχμαλώτοις ». Ἐκ τούτου Ἀλέξανδρος προσέτατε τοῖς στρατιώταις προσέχειν τὸν νοῦν, ἵνα μὴ τι κακὸν τοῖς αἰχμαλώτοις γένηται.

62. Φιλάργυρος.

Φιλάργυρος, ἐπεὶ ἐν ξένη γῆ πολλά ἔτη εἵργαστο, οὐσίαν πολλὴν ἐκέκτητο¹. Ἐληλυθὼς δ' οἴκαδε τὸ μὲν πρῶτον ἐώρταζε τὴν ἐπάνοδον. Ἐπεὶ δ' ἐώρα πολλοὺς πειρωμένους κοινωνοὺς² τῆς οὐσίας γενέσθαι, ἡσυχίαν οὐκ εἶχεν· ὁ γὰρ κίνδυνος τῆς οὐσίας οὐκ εἶα³ αὐτὸν καθεῦδειν. Ποιεῖται οὖν τὴν οὐσίαν χρυσοῦν βῆλον καὶ ὠνεῖται⁴ ἀγρόν, ἐν ᾧ τάφρον ἀνέωξε καὶ ἐν ταύτῃ τὸ χρυσιόν κατώ-

ρυξε. Καθ' ἐκάστην δ' ἐπεσκοπεῖτο⁵ τὸν κατορωρυγμένον χρυσόν. Ἡμέραν τινὰ δ' ὅμως ἐπέσπετο⁶ τις αὐτῷ καὶ ὑποπτεύσας τὸν φιλάργυρον χρυσίον κατορωρυχέναι, ἦλθε νυκτὸς καὶ ἀφείλετο τοῦτο. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐλθὼν ὁ φιλάργυρος καὶ ἰδὼν τὴν τάφρον ἀνεφγμένην καὶ ἀπολωλότα⁷ τὸν χρυσόν ᾠδύρετο, ὅτι ἐξεληλέκτο⁸ ἀνόητος ὢν. Ἰδὼν δέ τις αὐτὸν καὶ πυθόμενος τὴν αἰτίαν λέγει αὐτῷ. « Μὴ ἀθύμει⁹ ὁ χρυσός, ὃν ἐκ τῆς ξένης ἐνηνόχεις καὶ ἐν τῇ τάφρῳ κατορωρύχεις, οὐδενὸς ἄξιός ἐστι· τὸ γὰρ κατορωρυγμένον χρυσίον ἀπολωλὸς σοι ἦν· οὐδὲν τοίνυν ἀπολώλεκας. Δίθον λαβὼν κατόρυξον καὶ ἀντὶ τοῦ χρυσοῦ ἔξεις ».

63. Φριξὸς καὶ Ἑλλη.

Ἀθάμας δυναστεύων Βοιωτίας ἐκ Νεφέλης τεκνοῖ παῖδα μὲν Φριξόν, θυγατέρα δ' Ἑλλην. Διέφερον δὲ κάλλει τε καὶ ψυχῇ πάντων τῶν ἐν Βοιωτίᾳ παίδων.

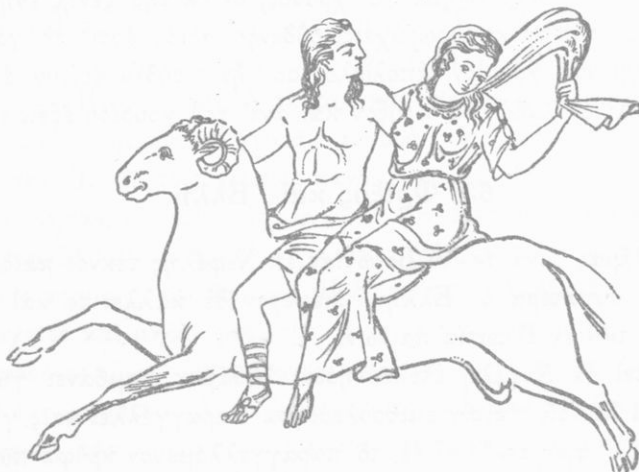
Ἐπεὶ δὲ Νεφέλη ἐτελεύτησεν, Ἀθάμας λαμβάνει γυναῖκα Ἰνώ. Ἡ δὲ τοῖς παισὶν ἐπιβουλεύουσα παραγγέλλει ταῖς γυναῖξι τὸν πυρὸν¹ φρύγειν². αἱ δὲ τὸ παραγγελλόμενον κρύφα τῶν ἀνδρῶν πράττουσιν. Ἐπεὶ οὖν ὁ σῖτος πεφρυγμένος ἐσπίερετο, ἡ γῆ καρποὺς ἐτησίους οὐκ ἔφερε. Πᾶσα ἡ χώρα διὰ τοῦτο ὑπὸ λιμοῦ ἐκινδύνευε φθειρῆσθαι.

Ἀθάμας δ' οἰκτίρων τοὺς κατοίκους ἔπεμπεν εἰς Δελφοὺς καὶ ἀπαλλαγὴν τῆς ἀφορίας ἐπυνθάνετο. Ἰνώ δὲ τοῖς πεμφθεῖσιν ἐντέλλεται σημαίνειν τῷ Ἀθάμαντι, ὡς κεχρησμένον εἶη³ παύσεσθαι τὴν ἀκαρπίαν, ἐὰν Φριξὸς σφαγῇ. Ἀκούων τοῦτο Ἀθάμας καὶ οὐ κρίνων δίκαιον ἔπεμπεν ἐκ δευτέρου εἰς μαντεῖον τοὺς πρέσβεις· ἐνόμιζε γὰρ τὸν θεὸν σφάλλεσθαι⁴. Καὶ τούτους δ' ὅμως Ἰνώ ἔπειθεν ἀγγέλλειν ὡς ὁ θεὸς τὰ αὐτὰ ἐντέλλοιτο.

Ἐν ᾧ δ' ἔμελλε Φριξὸν θύσειν, Νεφέλη ἡ μήτηρ ἀρπάζει τοῦτον μετὰ τῆς ἀδελφῆς καὶ προσφέρει αὐτοῖς χρυσόμαλλον κριόν,

ἐφ' οὗ φερόμενοι δι' οὐρανοῦ ὑπερβαίνουσι θάλατταν. Ὡς δ' ἐγένοντο κατὰ τὴν μεταξὺ χερσονήσου καὶ Σιγείου ἐκτεινομένην θάλατταν, ὀλισθαίνει ἡ Ἑλλη εἰς τὸν Πόντον τὸν ἀπ' ἐκείνης Ἑλλησποντον καλούμενον.

Φρίξος δ' εἰς Κόλχους⁵ καταφέρεται⁶ καὶ ἐνταῦθα τὸν μὲν κριὸν θύει, τὸ δὲ δέρμα τῷ βασιλεῖ Αἰήτῃ προσφέρει δῶρον. Ὁ δὲ

τοῦτο ἐκτείνει περὶ δρῦν ἐν τῷ ἄλσει τοῦ Ἄρεως καὶ ἐνταῦθα ἐφρουρεῖτο τὸ δέρμα ὑπὸ δράκοντος ἀύπνου.

64. Μαρδόνιος πρὸς Ἀθηναίους.

Μαρδόνιος μέλλων ἐκ Θετταλίας ἐμβαλεῖν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπεμφεν Ἀθηναίους πρέσβεις ἀγγελοῦντας τοῦτο.

Οὗτοι παραγενόμενοι εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου εἶπον « Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Μαρδόνιος ὑπισχνεῖται ὑμῖν ἀνοικοδομήσειν τὰ τεῖχη καὶ τὰ ἱερὰ καὶ τὴν πόλιν καὶ κυρίους τῆς Ἑλλάδος ποιήσειν ὑμᾶς, εἰ μὴ ἀμυνεῖσθε¹ αὐτόν· εἰ δὲ μὴ, ἐμβαλεῖ εἰς τὴν

Ἄττικὴν καὶ φθερεῖ αὐτὴν πρῶτον. Τί ἀποκρινεῖσθε αὐτῷ;»

Τοῖς δ' Ἀθηναῖοις μέλλουσι ἀποκρινεῖσθαι οἱ παρόντες Λακεδαιμόνιοι εἶπον· «Καὶ ἡμεῖς ἤχομεν, ὦ Ἀθηναῖοι, σηματοῦντες² τὰ ὑπὸ τῆς πόλεως παραγγελλόμενα. Πρὸς θεῶν³, μὴ πείθεσθε τοῖς τούτων λόγοις. Εἰ ἐμμενεῖτε⁴ τῇ Ἑλλήνων συμμαχίᾳ, ἀπὸ κοινοῦ ἀμυνόμεθα τοὺς πολεμίους, ὡς πέρυσι, καὶ ἐλευθέραν τὴν Ἑλλάδα ποιήσομεν. Ὅρατε⁵, ὅπως ἀποκρινεῖσθε τῷ Μαρδονίῳ, ὡς προσήκει τοῖς Ἑλλησιν».

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι Μαρδονίῳ μὲν λέγουσιν ὅτι, ἕως ἂν ὁ ἥλιος τὴν αὐτὴν ὁδὸν πορευῆται, οὐδέποτε καταλείψουσι τοὺς Ἑλληνας, ἀλλ' ἀμυνοῦνται αὐτὸν πάσῃ δυνάμει, πρὸς δὲ τοὺς Λακεδαιμόντους ὅτι ἐμμενοῦσι τῇ συμμαχίᾳ καὶ οὐδέποτε ἐπιτρέψουσι τὴν Ἑλλάδα ὑπὸ τοῖς πολεμίους γενέσθαι.

65. Φαβρίκιος ὑπατος Ῥωμαίων.

Πύρρος ὁ βασιλεὺς τῆς Ἡπείρου ἄγων στρατὸν πολὺν καὶ ἀγείρας¹ τοὺς τῆς κάτω Ἰταλίας Ἑλληνας πόλεμον τοῖς Ῥωμαίοις ἐξέφηγε². Νικήσας δ' αὐτοὺς καὶ πολὺ τοῦ στρατεύματος ἀποκτείνας πρὸς τὴν Ῥώμην ἤγε.

Διὸ οἱ Ῥωμαῖοι δυσχεράναντες³ πρὸς τὴν ἀτυχίαν Φαβρίκιον ὑπατον εἶλοντο, ἵνα τὸν πολέμιον ἀμύνηται καὶ ἐντελείαντο αὐτῷ ἀπαλλάξαι τὴν Ἰταλίαν τοῦ κινδύνου. Παραλαβόντι δὲ Φαβρίκιῳ τὴν ἀρχὴν οἱ φρουροὶ ἀνήγγειλαν ὅτι ἀνὴρ τις αὐτῷ ἐπιστολὴν κεκομικῶς εἶη. Ἐν ταύτῃ ὁ ἰατρὸς τοῦ Πύρρου ἔλεγεν ὅτι ἀποκτείναι ἂν αὐτόν, εἰ οἱ Ῥωμαῖοι ἐπαγγεῖλαιντο αὐτῷ χάριν λύσαντι τὸν πόλεμον. Ὁ δὲ δυσχεράνας πρὸς τὴν ἀδικίαν καὶ ἐντειλάμενος ἀποπέμψαι τὸν ἄνδρα, ἔστειλε Πύρρῳ γράμματα⁴ σὺν τῇ πεμφθείσῃ ἐπιστολῇ.

Ἐλεγε δὲ τὰ γράμματα· «Γάιος Φαβρίκιος ὑπατος Ῥωμαίων

Πύρρῳ βασιλεῖ χαίρειν⁵. Χαλεπήνας τῇ ἐπιβουλῇ ἀνακοινῶ σοι ὅτι οὐκ εὐτυχεῖς φίλων. Τοῦτο δὲ πράττω, ἵνα μὴ τὸ σὸν πάθος διαβάλλῃ ἡμᾶς καὶ δόξωμεν μολῶναι δόλφ τὸν πόλεμον».

66. Ἀγησίλαος καὶ Φαρνάβαζος.

Ἀγησίλαος καὶ οἱ περὶ αὐτὸν περιβληθέντες τὸν χιτῶνα ἤλθον εἰς τὸ ὠμολογημένον χωρίον. Ἐνταῦθα Ἀγησίλαος λέγει· «Ἐκταθῶμεν, ὦ φίλοι, χαίμαί ἐν τῇ πόρ¹ καὶ ἀναμείνωμεν Φαρνάβαζον, ἕως ἂν ὑπὸ τῶν κηρύκων ἀγγελθῆῃ». Οὕτω δὴ ἑκταθέντες ἐν τῇ πόρ² ἀνέμενον.

Ὡς δὲ Φαρνάβαζος ἐφάνη σὺν τοῖς περὶ αὐτόν, ὑπεγερθέντες ἑκαθέζοντο. Ὁ δ' ἔχων στολὴν πολλοῦ ἀξίαν τὸ μὲν πρῶτον ἡσχύνθη δρᾶν τὴν Ἀγησίλαου φαυλότητα³. Ἐπιμελούμενος δ' ὅπως οἱ Πέρσαι μὴ φανήσονται χεῖρους τῶν πολεμίων, λέγει αὐτοῖς· «Κατακλιθῶμεν καὶ ἡμεῖς, ὡσπερ καὶ οἱ Ἕλληνες, ἵνα μὴ χεῖρους αὐτῶν φανῶμεν».

Ἐπεὶ δὲ κατεκλίθησαν, Φαρνάβαζος ἤρξατο· «ὦ Ἀγησίλαε, ἐγὼ ἐν τῇ πρὸς Τισσαφέρην πολέμῳ προθύμως ἐβοήθουν ὑμῖν καὶ φίλος ἐγενόμην. Νῦν δ' ὁρῶ ὅτι οἱ μὲν σπαρέντες ὑπὸ τῶν γεωργῶν ἀγροὶ κινδυνεύουσι φθαρῆναι, ἐγὼ δ' οὐδὲ δεῖπνον ἐν τῇ ἐμαυτοῦ χώρᾳ ἔχω. Εἰ οὖν ταῦτα ἀπαγγελθήσεται βασιλεῖ, ἐκβληθήσομαι τῆς ἀρχῆς καὶ κινδυνεύσω εἰς τὴν ἐσχάτην τύχην περιελθεῖν».

Πρὸς ταῦτα Ἀγησίλαος ἀπεκρίνατο· «Ἡμεῖς, ὦ Φαρνάβαζε, τοὺς τῆς πατρίδος πολεμίους ἰδίους ἐχθροὺς ἡγούμεθα. Ἐὰν δ' ὁμοῦ καὶ σὺ φανῆς οὐδὲν ἡμᾶς κακῶς ποιῶν, καὶ ἡμεῖς ὑπισχνόμεθά σοι φείσεσθαι τῆς σῆς ἀρχῆς». Ἐπὶ τούτοις ἐσπέσαντο ἀλλήλοισι.

67. Χάρων¹, Μένιππος, Ἑρμῆς.

Χάρων. Ποδαποί² μὲν ἔστε, ὦ νεανίαί, καὶ πόθεν ἐνταῦθα ἀφίκεσθε;

Μένιππος. Οὗτος μὲν Ἑρμῆς θεός ἐστιν, ἐγὼ δ' ἄλλοδαπός³. Ἄμφότεροι δ' οὐδαμόθεν ἄλλοθεν ἀφικόμεθα ἢ ἐκεῖθεν, ὅποι οἱ ἄνθρωποι ἀποθνήσκοντες εἰς Ἄδου καταβαίνουσιν.

Χάρων. Πηλίκος δ' εἶ;

Μένιππος. Τηλικούτος, ἡλίκον σὺ ὄρας.

Χάρων. Πότερος δ' ἀποδώσει μοι τὰ πορθμεῖα⁴;

Μένιππος. Οὐδέτερος⁵. ἀμφότεροι γὰρ οὐκ ἔχομεν ὄβολον καὶ παρὰ τοῦ μὴ ἔχοντος οὐκ ἂν λάβοις.

Χάρων. Ἔστι δέ τις ὄβολον οὐκ ἔχων;

Μένιππος. Εἰ μὲν τις καὶ ἄλλος, οὐκ οἶδα. Ἐγὼ δέ, ὅς Μένιππός εἰμι, οὐκ ἔχω.

Χάρων. Ποῖ σε νῦν ἀγάγω ἄνευ ὄβολου;

Μένιππος. Ὅποι καὶ τοὺς ἄλλους νεκρούς· εἰ δὲ μὴ, ἀπαγέ με ἐκεῖσε, ἔνθα καὶ πρὶν με ἐλθεῖν ἐνθάδε, οἱ ἔρεθός⁶ ἐστί καὶ οὐδὲν ἄλλο.

Χάρων. Τοῦτο μέντοι, ὃ ζητεῖς, ὦ φίλε, ἀδύνατον.

68. Οἱ Γαλάται¹.

Οἱ Γαλάται ἦσαν τὸ μὲν σῶμα εὐμήκεις², τὴν δὲ σάρκα κάθυγροι καὶ λευκοί, τὴν δὲ κόμην φύσει ξανθοί. Καταπληκτικοί³ δὲ τὴν ὄψιν ἦσαν καὶ τραχεῖς τὴν φωνὴν καὶ κατὰ τὰς ὀμιλίας βραχύλογοι⁴. Τὰ δὲ πολλὰ⁵ ὑπερέβαλλον τὴν φύσιν ἐπ' αὐξήσει μὲν ἑαυτῶν, μειώσει⁶ δὲ τῶν ἄλλων. Ἦσαν δὲ τὴν διάνοιαν ὀξεῖς, πρὸς δὲ τὴν μάθησιν οὐκ ἀφυσεῖς⁷, ὥστε καὶ ποιητὰ μελῶν παρ' αὐτοῖς ἐγένοντο, οὓς βάρδους⁸ ὠνόμαζον. Ἐν δὲ τῇ πολέμῳ οὐδε-

νός ἦσαν χεῖρους τὸ φρόνημα· κατὰ γὰρ τὴν μάχην εἰώθεσαν προ-
άγειν τῆς παρατάξεως καὶ προκαλεῖσθαι τοὺς ἀντιτεταγμένους εἰς
μονομαχίαν.

69. Πελίας καὶ Ἰάσων.

Πελίας βασιλεύων Ἰωλκοῦ¹ τὸν θεὸν ἤρετο, εἴ τι ἔχει αὐτῷ
ἀγγεῖλαι περὶ τοῦ μέλλοντος. Ὁ δ' ἀπεκρίνατο ὅτι μονοσάνδα-
λος² αὐτὸν ἀποκτενοῖ. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἠγγόει τὸν ἀπειλοῦντα
αὐτῷ κίνδυνον, ὕστερον δ' ἐνόησε. Μέλλων γὰρ θύσειν τῷ θεῷ
παρήγγειλε πᾶσι τοῖς πολίταις εἰς τὴν ἑορτὴν ἔλθειν.

Ἰάσων δὲ διαβαίνων ποταμὸν Ἄναυρον ἀπέβαλεν ἐν τῷ βεῖθρῳ
τὸ ἕτερον σανδάλιον καὶ ἦλθε μονοσάνδαλος. Τοῦτον θεασάμενος
Πελίας καὶ τὸν χρησμόν συμβαλὼν ἠρώτα αὐτόν, τί ἂν ποιήσειεν,
εἰ λόγιον³ αὐτῷ εἶη ὅτι τῶν πολιτῶν τις αὐτὸν ἀποκτενοῖ. Ὁ δ'
ἀπεκρίνατο· « Ἐντειλαίμην ἂν αὐτῷ ἐνεγκεῖν τὸ χρυσόμαλλον
δέρας· οὐ γὰρ ἐλπίζω τὸ ἔργον τοῦτο περνεῖν· δεήσει γὰρ ἀπο-
κτεῖναι τὸν ἄυπνον δράκοντα, ὅφ' οὐ κινδυνεύσει ἀποθανεῖν.

Ταῦτα ἀκούσας Πελίας ἐντείλατο αὐτῷ ἐπὶ τοὺς Κόλχους
ἐλθεῖν ἀποκτενοῦντα τὸν δράκοντα καὶ ληψόμενον τὸ δέρας. Ἰά-
σων δὲ πεντηκόντορον⁴ ναῦν κατεσκεύασεν, ἣν Ἀργῶ ἐκάλεσε,
καὶ τοὺς ἀρίστους ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἤθροισεν, ἵνα ἐν τῇ Κολχίδι
τοὺς πολεμίους ἀμύνηται.

70. Ἀργοναῦται καὶ Φινεύς¹.

Ἐπεὶ ἡ ναὺς κατεσκευάστο, Ἰάσων ἀγείρας τοὺς ἀρίστους
τῆς Ἑλλάδος λέγει αὐτοῖς· « Ἄνδρες φίλοι, ὑπὸ Πελίου παρήγγ-
γελταί μοι τὸ χρυσόμαλλον δέρας τὸ ἐκτεταμένον περὶ δρυῶν ἐν
Κολχίδι κομίσασθαι αὐτῷ. Ἐγὼ δ' αἰσχυνοῦμαι τὰ παρηγγελέμενα
μὴ ποιῆσαι, παρήγγελκα κατασκευασθῆναι ταχεῖαν ναῦν. Αὕτη
οὖν κατεσκευάσται καὶ ἐν τῷ λιμένι ἐστί. Καλῶ δ' οὖν ὑμᾶς βοη-

θούς, ἵνα μὴ τοῦ πλοῦ ἐσφαλμένοι καὶ ἐν τῇ ξένη διεφθαρμένοι ὦμεν²· φασὶ γὰρ τοὺς εἰς Κόλχους πλέοντας κινδυνεύειν ὑπὸ τοῦ φρουροῦντος τὸ δέρας δράκοντος. Ἐὰν τὸ δέρας ἀρπάσωμεν, φανησόμεθα μέγα ἔργον περάναντες. Δεῖ δ' ὑμᾶς ἐν δυσὶν ἡμέραις ἀποκεκρίσθαι, εἰ πρόθυμοί ἐστε συμπλεῖν ἐμοί.»

Οἱ δέ, πρὶν δύο ἡμέρας παρελθεῖν, ἀπεκρίναντο αὐτῷ προθύμως συμπλεύεσθαι.

Ἐπεὶ οὖν ἱκανὰ ἐπιτήδεια εἰσεβεβλήκει ἐν τῇ νηί, ἐξέπλευσαν καὶ εἰς Θράκην ἦγον.

Ἐνταῦθα Φινεὺς ᾄκει τυφλωθεὶς ὑπὸ τῶν θεῶν, ὅτι τὰ ὑπὸ τῶν θεῶν εἰμαρμένα³ τοῖς ἀνθρώποις προύλεγεν. Ἐπεμφαν δ' αὐτῷ οἱ θεοὶ καὶ τὰς πτερωτὰς Ἀρπυίας⁴, αἱ τὴν τροφήν αὐτοῦ ἤρπαζον. Ἐπιφανέντες δ' οἱ Ἀργοναῦται ἀπήλλαξαν αὐτὸν τῶν Ἀρπυιῶν, αἷς πεπρωμένον ἦν ὑπὸ τῶν υἱῶν τοῦ Βορέου διαφθαρῆναι.

Εὐφρανθεὶς δ' ἐπὶ τούτῳ Φινεὺς συνεβούλευσεν αὐτοῖς, πῶς

ἂν τὸν πλοῦν ποιοῖντο, ἵνα μὴ ὑπὸ τῶν Συμπληγάδων⁵ πετρῶν διεφθαρμένοι εἶεν. Ἦσαν δὲ ὑπερμεγέθεις αὐται, συγκρουόμενοι δ' ἀλλήλαις ὑπὸ τῆς τῶν πνευμάτων βίας τὸν διὰ θαλάττης πόρον ἀπέκλειον.

Ἐνετέταλτο οὖν αὐτοῖς ὑπὸ Φινέως ἀφείναι⁶ πέλειαν⁷ διὰ τῶν πετρῶν καί, ἐὰν μὲν ἴδωσιν αὐτὴν σωθεῖσαν, διαπλεῖν, ἐὰν δὲ διεφθαρμένην, μὴ βιάζεσθαι τὸν πλοῦν.

Ἄναχθέντες οὖν ἐντεῦθεν καί εἰς πέτρας ἀφικόμενοι ἐπέτρεψαν τῇ πελείᾳ διελθεῖν. Ἡ δ' οὐκ ἔσφαλτο, περιεκόπη δὲ τὰ ἄκρα τῆς οὐράς. Τοῦτο οἰωνὸς ἀγαθὸς ἐκρίθη. Καὶ οἱ Ἄργοναῦται ἐπιτηρήσαντες τὰς πέτρας ἀναχωρούσας διῆλθον· ἐκ δὲ τούτου αἱ πέτραι μεμενήκασιν ἀκίνητοι.

ΜΕΡΟΣ Β'

71. 'Ιάσων και Μήδεια.

Μετὰ τὸν διὰ τῶν Συμπληγάδων πλοῦν οἱ Ἀργοναῦται ἀναπετανύουσι¹ τὰ ἱστία καὶ διαπλεύσαντες τὸν πόντον εἰς Κολχικήν γῆν ἀφικνοῦνται. Ἐν τῷ πλῶ ἐπερρώνησαν² ἀλλήλους καὶ ὤμοσαν³ βοηθήσειν παντὶ τρόπῳ τῷ Ἰάσωνι.

Καθορμισθείσης⁴ δὲ τῆς νεῶς ἦκεν Ἰάσων πρὸς Αἰήτην καὶ ἔλεγεν αὐτῷ· « Πελίας, ὁ τῆς Φθίας βασιλεύς, ἐπέταξέ μοι τὸ χρυσόμαλλον αὐτῷ κομίσασθαι· ἐὰν τοῦτο μὴ φέρω αὐτῷ, ἀπολοῦμαι ».

Αἰήτης δὲ δείκνυσι τοὺς χαλκόδοντας ταύρους καὶ λέγει αὐτῷ· « Ζεύγνυ τούτους, καί, ἐὰν καταζεύξης αὐτούς, παρέξω σοι τὸ δέρας ». Ἦσαν δ' οὗτοι ἄγριοι ταῦροι, οὓς χαλεπῶς ἂν τις ζευγνύοι, τὸ δ' ἐκ τοῦ στόματος ἐκπεμπόμενον πῦρ οὐδέποτε κατεσθένυτο. Τούτους δὲ καταζεύξας ἔμελλε σπαίρειν δράκοντος ὀδόντας, ἐξ ὧν δράκοντες ἀναδύονται⁵ ἐπ' αὐτόν.

Ταῦτα ἀκούσας Ἰάσων ἠπόρει, πῶς ἂν τοὺς ταύρους ζευγνύοι. Μήδεια δ' ἡ τοῦ Αἰήτου θυγάτηρ προσελθοῦσα ὑπέσχετο δείξειν αὐτῷ, πῶς ἂν οἱ ταῦροι ζευγνύοιντο, ἐὰν ὁμόσῃ αὐτὴν ἄξιον γυναῖκα καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα σύμπλουν ἀγάγηται. Ὁ δ' ὤμοσε ποιήσειν τοῦτο, ἐὰν τοὺς ταύρους καταζεύξῃ.

Ἐκ τούτου Μήδεια παρέσχε φάρμακον, δι' οὗ τὴν ἀσπίδα, τὸ δόρυ καὶ τὸ σῶμα ἐκέλευσε χρίσαι⁶. οὕτω δ' ἔμελλεν οὔθ' ὑπὸ πυρὸς οὔθ' ὑπὸ σιδήρου ἀδικήσεσθαι⁷.

Ἐκ τούτου Ἰάσων ἐπιρρώννυται καὶ χρισάμενος τῷ φαρμάκῳ παραγίγνεται εἰς τὸ ἄλσος καὶ ἐνταῦθα τοὺς ταύρους καταζεύ-

γνυσιν. Οἱ δ' ἐξευγμένοι τὴν γῆν ἤρουν· ἐκ τῶν σπειρομένων δ' ὀδόντων ἀνεδύοντο ἐπ' αὐτὸν δράκοντες καθωπλισμένοι, οὓς Ἰάσων ἀπέκτεινεν· ἔβαλλε γάρ, ὡς Μήδεια ἔλεξεν αὐτῷ, ἀφανῆς ἀποθεν⁸ λίθους ἐπ' αὐτούς. Οἱ δὲ περὶ τούτων μαχόμενοι πρὸς ἀλλήλους ἀπέθνησκον ὑπὸ Ἰάσονος.

Ἐπεὶ δ' Αἰήτης οὐ παρείχε τὸ δέρας, εἰ καὶ οἱ ταῦροι κατεζευγμένοι ἦσαν, ἡ Μήδεια κατακοιμίσασα τὸν δράκοντα τὸ δέρας ἀφείλετο καὶ μετὰ τοῦ Ἰάσονος εἰς Ἀργῶ ἦκον, ἐφ' ἧς φερόμενοι εἰς Ἑλλάδα ἀφίκοντο.

72. Συμβουλή πρὸς ἄρχοντας.

Ἐὰν σαυτὸν δοῦλον τῶν ἡδονῶν καταστήσης, μὴ ἔλπιζε βραδίως τῶν πολιτῶν ἄρξειν· οἱ γὰρ πολῖται καθιστᾶσιν αἰεὶ ἑαυτοῖς τὸν ἄρχοντα ὑπόδειγμα. Ὅμοίως καθίστη σαυτῷ συμβούλους ἀνδρας ἀγαθοὺς, οἱ ἐπιμελήσονται, ὅπως εὐτυχεστάτους τοὺς πολίτας καταστήσουσιν· οὕτω γὰρ ἂν καθισταίης ἀσφαλῆ τὴν ἀρχήν. Τοὺς πονηροὺς δὲ πολίτας μετᾶστησον¹ ἐκ τῆς πόλεως· οἱ γὰρ τοιοῦτοι κινδυνεύουσι καὶ ἄλλους καθιστάναι πονηροὺς, οἱ μισήτην τὴν ἀρχήν τοῖς ἀγαθοῖς πολίταις καταστήσουσι· οὗτοι γὰρ ὀρώντες τὴν πόλιν κακῶς πάσχουσιν μετᾶστησουσι² τὴν πολιτείαν³ καὶ σὲ αὐτὸν ἐκ τῆς πόλεως ἐκβαλοῦσι.

Τεκμήριον⁴ δέ σοι ἔστω, ἃ τοὺς τριάκοντα οἱ πολῖται ἐποίησαν. Οὗτοι γὰρ καταλαβόντες τὴν ἀρχήν οὐ μόνον τὴν πολιτείαν μετέστησαν, ἀλλὰ καὶ χρηστοὺς πολίτας μετ' οὐ πολὺ διετέλουν μεθιστάντες ἐκ τῆς πόλεως. Ἐπεὶ δὲ δίστασαν⁵ τοὺς πολίτας καὶ τοὺς μὲν τιμαῖς ἐτίμων, τοὺς δὲ χρημάτων ἔνεκα ἐξίστασαν⁶ ἐκ τῆς πόλεως, οἱ πολῖται συνίστασαν⁷ ἀλλήλους ἐπ' αὐτούς καὶ τέλος ἐξέβαλον. Σημεῖον δέ σοι καὶ τοῖς καλῶς βασιλεύειν βουλομένοις ἔστω, ἔὰν τοὺς ἀρχομένους ὄρας εὐπορωτέρους καὶ σωφρονεστέρους γιγνομένους διὰ τὴν σὴν ἐπιμέλειαν.

73. Κέκροψ.

Κέκροψ συμφυὲς¹ ἔχων σῶμα ἀνδρὸς καὶ δράκοντος πρῶτος βασιλεὺς τῆς Ἀττικῆς καθίσταται. Τούτου βασιλέως καταστάντος ἔδοξε τοῖς θεοῖς καθίστασθαι προστάτας τῶν πόλεων, ἐν αἷς ἔμελλον ἰδίας ἕκαστος τιμὰς ἔχειν. Μεταστάντες² οὖν ἐκ τοῦ Ὀλύμπου ἦκον ἐπὶ τὴν γῆν.

Ποσειδῶν μὲν οὖν πρῶτος ἐλθὼν ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν καὶ πλήξας τῇ τριαίνῃ κατὰ μέσσην τὴν ἀκρόπολιν ἀνέφηγεν³ ὕδωρ, ἐξ οὗ προστάτης ταύτης κατέστη. Μετὰ δὲ τοῦτον Ἀθηναῖα ἐφύτευσεν ἐλαίαν, ἔνθα νῦν τὸ Ἐρέχθειον⁴ ἔστηκεν. Ἐκ δὲ τούτου ἕρις ὑπ' αὐτῶν ἐνίστατο, ὁπότερος τῆς Ἀττικῆς προστάτης κατασταίη.

Κριταὶ οὖν οἱ ἄλλοι θεοὶ καθίσταντο, ἀλλ' εὐθὺς οὗτοι διίσταντο ἀλλήλοις· οἱ μὲν γὰρ Ποσειδῶνος ἔφασαν τὴν πόλιν εἶναι, οἱ δ' Ἀθηναῖν ἐβούλοντο πολιούχον καταστήναι. Τέλος δὲ τῇ Ἀθηναῖα κατεκρίθη ἡ Ἀττικὴ καὶ οὕτω ἡ ἐνεστῶσα φιλονεικία ἔληξεν.

74. Ἀταλάντη.

Ἀταλάντην γενομένην ὁ πατὴρ ἐκτίθησιν ἀρρένων γὰρ καὶ οὐ θυγατέρων ἔλεγε δεῖσθαι. Ὁ δὲ λαβὼν ταύτην ἐκθεῖναι οὐκ ἀπέκτεινεν, οὐδ' εἰς βάραθρον ἐξῆκεν¹. Ἐλθὼν δ' εἰς τὸ Παρθένιον² ὄρος ἔθηκε ταύτην πλησίον πηγῆς, ἔνθα ἄντρον ἦν, ἐφ' οὗ δασὺς δρυμῶν ἐπέκειτο· ἐνταῦθα τὸ βρέφος ἐνθεὶς ἔφυγεν.

Μετ' οὐ πολὺ ἄρκτος ἦκεν, ἢ τοὺς μαστοὺς ὑπὸ γάλακτος βαρυνομένους εἶχεν· κυνηγοὶ γὰρ τὰ ἑαυτῆς βρέφη ἀφηγήκεσαν. Αὕτη συνείσα³ τὸ ἐκτεθειμένον βρέφος προσέρχεται καὶ τοὺς μαστοὺς τῷ στόματι ἐντίθησιν. Τὸ δ' εὐθὺς ἐθήλασε καὶ ἅμα τὸ θηρίον ἀνεκουφίσθη. Ἐκ τούτου καθ' ἡμέραν, ὁπότε συνειή τοὺς μαστοὺς ἐμπιμπλαμένους⁴ γάλακτος, προσῆγε πρὸς τὸ βρέφος.

Κυνηγοὶ δ' ἰδόντες τὴν ἄρκτον θαμὰ⁵ φοιτῶσαν εἰς τὸ ἄντρον

συντίθενται⁶ ταύτην παραφυλάξαι. Είδον οὖν αὐτὴν οὐδέποτε προ-
 ἰεμένην⁷ τὸ ἔργον καὶ κατασκεφάμενοι τὸ ἄντρον εὗρον τὸ βρέ-
 φος. Λαβόντες οὖν αὐτὸ ὄνομα ἔθεντο Ἀταλάντην.

Ἡ δὲ τρεφομένη ὀρεῖω τροφῇ καὶ ἐν τοῖς ὄρεσι ζῶσα φόβον
 μὲν οὐδέποτε συνίει, οὐδέποτε δ' ἀνήκε⁸ θηρεύουσα ἐν τοῖς ὄρεσι.

Ποθοῦσα δ' ἐρημίαν κατέλαβε τῶν Ἀρκαδικῶν ὀρέων τὸ ὑψηλότα-
 τον, ἔνθα ἦν αὐλῶν⁹ κατάρρυτος καὶ δρυς μεγάλη καὶ πευκαὶ καὶ
 βαθεῖα ἢ ἐκ τούτων σκιά. Στρωμνὴ δ' αὐτῇ ὑπετίθεντο δοραὶ τῶν
 θηρευομένων καὶ οὐποτ' ἀνήκε κρέασι τούτων τρεφομένη. Στολὴν

δ' ἀνειμένην¹⁰ ἐνεδύετο καὶ τοιαύτην, ὥστε μὴδὲν διαφέρειν Ἄρ-
τέμιδος. Οὐδενὶ δ' ἐφίει¹¹ πελάσαι αὐτῇ. Εἰ δέ τις ἐφίειτο προσ-
γενέσθαι αὐτῇ, αὐτὴ διεισα¹² τὸν δρυμὸν καὶ τὴν λόχμην τῇ τῶν
ποδῶν ταχυτῆτι ἀπέκρυπτεν ἑαυτήν.

75. Ἡρακλῆς.

Ἡρακλῆς υἱὸς Διδὸς καὶ Ἀλκμήνης ἦν. Ταύτην Ζεὺς Ἀμφι-
τρώωνι ἐκδίδωσιν¹. τούτῳ παραδοθεὶς καὶ Ἡρακλῆς βρέφος ἐτρέ-
φετο. Ὀλίγῳ δὲ χρόνῳ ὕστερον, ἀφ' οὗ Ἀμφιτρώωνι Ἡρακλῆς
παρεδέδοτο, Ἥρα δύο δράκοντας ὑπερμεγέθεις ἔπεμψε τὸ βρέφος
διαφθεροῦντας. Ὁ δ' ἀναστὰς ἄγχων² ἑκατέραις ταῖς χερσὶ τού-
τους διέφθειρε καὶ νεκροὺς τῷ πατρὶ παρέδωκεν. Αὐξήθεις δὲ πα-
ραδίδοται διδασκάλους, παρ' οἷς τὰ πολεμικὰ ἐξέμαθεν³. Ἐπειδὴ
δὲ καθ' ἡμέραν ἠὺξάνετο μέγας, παρεδόθη παρ' Ἀμφιτρώωνος τοῖς
βουκόλοις, ἵνα οὗτοι μεταδίδοιεν αὐτῷ τοῦ ἔργου.

Ἐνταῦθα Ἡρακλῆς διατρέθων τὸν Κιθαιρώνειον⁴ λέοντα ἀπο-
κτείνει καὶ νεκρὸν τούτου τοῖς βουκόλοις παραδίδωσιν. Στρατεύσας
εἶτα ἐπὶ τοὺς Μινύας⁵ ἠνάγκασε τούτους δασμὸν τοῖς Θηβαίοις
διδόναι. Διὸ καὶ παρὰ Κρέοντος⁶ ἀριστεῖον αὐτῷ ἢ πρεσβυτάτη
θυγάτηρ ἐδόθη.

Εἶτα κατὰ ζῆλον Ἥρας μανεῖς⁷ καὶ τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας τῇ
πυρᾷ παραδοὺς ἔρχεται εἰς Δελφοὺς καὶ πυνθάνεται, ποῦ κατοική-
σει. Ὁ δὲ θεὸς ἀνείλεν αὐτῷ παραδοῦναι ἑαυτὸν Εὐρυσθεῖ καὶ δώ-
δεκα ἔτη ἐνδιδόναι, ὥστε ἐπιτελεῖν τὰ προσταττόμενα. Ἐὰν δὲ
παρέλθῃ τὰ δέκα ἔτη, ἀφ' οὗ ἂν τῷ Εὐρυσθεῖ παραδοθῇ, ἀθάνατον
αὐτὸν ὁ θεὸς ἔλεγεν ἔσεσθαι.

76. Σωκράτης και Χαιρεκράτης.

Χαιρεφώντα και Χαιρεκράτη, ἀδελφῶ μὲν ὄντε ἀλλήλοιν, ἑαυτῷ δὲ γνωρίμω¹, αἰσθόμενος Σωκράτης διαφερομένω² εἶπε τῷ Χαιρεκράτει· « Ἄμφω τῷ ἀδελφῷ ὁμοιάζετον ταῖν χεροῖν και ποδοῖν και ὀφθαλμοῖν· θαυμαστὸν³ δ' ἂν εἶη, εἰ τῷ χεῖρε ἀντὶ τοῦ ἀλλήλοιν βοθηεῖν τραποίστην ἐπὶ τὸ διακωλύειν ἀλλήλω· ἢ εἰ τῷ πόδε ἀντὶ τοῦ συνεργεῖν⁴ ἀλλήλοιν ἀμελήσαντε τούτου ἐμποδίζοιτον ἀλλήλω βαδίζειν. Τῷ μέντοι ἀδελφῷ και τῷ ἀδελφᾷ ὁ θεὸς ἐποίησεν ἐπὶ μείζονι ὠφελείᾳ ἀλλήλοιν ἢ τῷ χεῖρε και πόδε και ὀφθαλμῷ και ὅσα ἄλλα ἀδελφᾷ ἔφυσεν⁵ ἀνθρώποις ὁ θεός· τῷ μὲν γὰρ χεῖρε οὐκ ἂν οἶόν τ' εἶη τὰ πλέον ὀργυιᾶς ἀπέχοντα ἅμα ποιῆσαι, τῷ δὲ πόδε οὐδ' ἐλθοίτην ἂν πλέον ὀργυιᾶς, τῷ δ' ὀφθαλμῷ οὐκ ἂν οἶόν τ' εἶη ἰδεῖν ἅμα τὰ ἔμπροσθεν και τὰ ὀπισθεν. Τῷ ἀδελφῷ μέντοι φίλω ὄντε πράττετον ἅμα πλείστα ἐπ' ὠφελείᾳ ἀλλήλων ».

77. Ἄδης.

Ὁ πολὺς λεὼς¹ ὑπελάμβανον Ἄδην τόπον πάνυ βαθὺν ὑπὸ τῇ γῆ. Ἔστι δ' οὗτος ὁ τόπος σύμπλεως² σκότους και φόβου και περιρρεῖται ποταμοῖς μεγάλοις. Βασιλεύει δ' ἐνταῦθα ὁ ἀδελφὸς τοῦ Διὸς Πλούτων. Αὐτοῦ δὲ πρόκειται ἡ Ἀχερουσία λίμνη, ἣν ἔμπλεων ὑδάτων οὐκ ἔστι παρελθεῖν ἄνευ πορθιμῆος.

Ταύτην περαιούμενοι οἱ νεκροὶ εἰς λειμῶνα ἔμπλεων ἀσφοδέλων³ γίνονται.

Πλούτων δὲ και Περσεφόνη δυναστεύουσι δικαστὰς μὲν παρ' ἑαυτοῖς ἔχοντες Μίνων και Ῥαδάμανθυ, ὑπηρέτας δ' ἄλλους τε θεοὺς και τὸν ἄγγελον Ἑρμῆν. Οὗτοι τοῖς μὲν ἀγαθοῖς και δικαιοῖς τῶν ἀνθρώπων ἔλεψ⁴ εἰσι και εἰς τὸ Ἥλύσιον πεδίον⁵ τούτους πέμπουσιν, — ἔστι δὲ τοῦτο ἔμπλεων ἡδονῶν — τοὺς δὲ πονηροὺς εἰς τὸν τῆς κολάσεως χώρον ἐκπέμπουσιν.

Διὸ οἱ ἄνθρωποι ζῶντες πειρῶνται τοὺς θεοὺς ἕλεως σφίσιν εἶναι καὶ ἐπὶ τούτῳ κατασκευάζουσι λαμπροὺς νεῶς⁴ καὶ ἐν τοῖς νεῶς ὁμοίως βωμούς. Πρὸ δὲ τῶν νεῶν ὁ λεῶς εὐχεταὶ ἕλεως τοὺς θεοὺς γενέσθαι αὐτῷ.

78. Ἡρακλῆς πλησίον τοῦ Εὐρουσθέως.

Π ρ ῶ τ ο ς ἄ θ λ ο ς .

Ἡρακλῆς ἀκούσας, ὅτι δεῖ ἐνδιδόναι Εὐρουσθεῖ, ἔγνω¹ κατὰ τὴν τοῦ θεοῦ ῥῆσιν ποιεῖν. Μετέβη οὖν πρὸς Εὐρουσθέα καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ θεοῦ προσταττόμενα ἐποίησε.

Γνοὺς δ' Εὐρουσθεὺς τὴν Ἡρακλέους δύναμιν καὶ φοβηθεὶς μὴ ὑπ' αὐτοῦ ἀλῶν, ἐπέταξεν αὐτῷ τοῦ Νεμέου² λέοντος τὴν δορὰν κομίζεῖν· ἤλπιξε γὰρ οὕτω ἀπαλλαγῆσεσθαι αὐτοῦ. Ὁ δὲ μεταβὰς εἰς Νεμέαν καὶ γνοὺς τὸν λέοντα ἄτρωτον φύντα ἐδίωκεν αὐτὸν ῥοπάλῳ· ὁ δὲ φεύγων κατέδυ³ εἰς σπήλαιον. Ἡρακλῆς δέ, ἵνα μὴ ὁ λέων ἀποδραίῃ⁴, εὐθὺς ἐκδὺς εἰσῆλθεν εἰς τὸ σπήλαιον καὶ τὴν χεῖρα περιθεὶς τῷ τραχήλῳ τοῦ λέοντος ἔπνιξεν αὐτόν. Θέμενος δ' ἐπὶ τοὺς ὤμους εἰς Μυκήνας ἐκόμιζεν αὐτόν.

Εὐρουσθεὺς δὲ φοβηθεὶς πύθον ἑαυτῷ κατεσκευάσεν, εἰς ὃν εἰσέδου. Τὸ λοιπὸν δ' ἀπειπεν⁵ αὐτῷ εἰς τὴν πόλιν μὴ εἰσιέναι, δεικνύναι δὲ πρὸ τῶν πυλῶν τοὺς ἄθλους ἐκέλευσεν· ἔπεμπε δ' ἐφεξῆς κήρυκα καὶ ἐπέταττε τοὺς ἄθλους.

79. Δεύτερος ἄθλος.

Δεύτερον ἄθλον ἐπέταξεν αὐτῷ τὴν λερναίαν ὕδραν¹ ἀποκτείνειν. Αὕτη δ' ἐν τῷ τῆς Λέρνης² ἔλει ἐκτραφεῖσα ἐξέβαινε καὶ τὰ βροσκήματα, ὧν τὸ πεδίον ἀνεπίπλατο, διέφθειρεν. Οὐδεὶς δὲ τοῦ κακοῦ τὴν χώραν ἀπαλλάξαι ἠδύνατο· ἠπίσταντο³ γὰρ πάντες κινδυνεύσειν, ἐὰν τοιοῦτόν τι πειραθῶσιν. « Ἐὰν ταύτην », εἶπεν

ὁ Εὐρυσθεύς, « δύνῃ ἀποκτεῖναι, τὴν χῶραν εὖ ποιήσεις ». Εἶχε δ' ἡ ὕδρα κεφαλὰς ἐννέα, τὰς μὲν ὀκτὼ θνητάς, τὴν δὲ μίαν ἀθάνατον.

Ἐπιβάς οὖν Ἡρακλῆς ἄρματος, ἠνιοχοῦντος Ἴολάου, εἰς Λέρνην ἔρχεται καὶ τοὺς μὲν ἵππους ἴστησι, τὴν δ' ὕδραν εὐρῶν τῷ βροτάλῳ τὰς κεφαλὰς ἔκοπτεν. Ἄλλ' οὐδὲν ἠδύνατο ἀνύειν· μίᾳ γὰρ κεφαλῆς κοπτομένης δύο ἀνεφύοντο. Λέγει οὖν πρὸς Ἴολαον· « Οὐκ ἠπιστάμην οὕτω χαλεπὸν τὸ ἔργον ὄν· σὺ οὖν ἐμπίμπρη⁴ τὴν ἐγγὺς ὕλην καί, ὅταν ἐγὼ τὰς κεφαλὰς ἀποκόπτω, σὺ πειρῶ ἐμπιμπράναι ταύτας τοῖς καιομένοις δαυλοῖς ». Τοῦτον τὸν τρόπον ἐμπρήσας τὰς ἀναφυομένας κεφαλὰς τάφρον ἀνέφξεν, ἐν ἣ κατώρυξε τὴν ἀθάνατον κεφαλὴν. Εὐθὺς δ' εἶτα λίθον αὐτῇ ἐπιθεὶς ἐμπίμπλησι τὴν τάφρον λίθων καὶ γῆς· τὸ δὲ σῶμα τῆς ὕδρας ἀποσχίσας ἐνέπλησε χολῆς τὰ ἄκρα τῶν διστῶν⁵.

80. Τρίτος, τέταρτος καὶ πέμπτος ἄθλος.

Τρίτον ἄθλον ἐπέταξεν αὐτῷ ἐνεγκεῖν τὴν Κερυνίτιν ἔλαφον ζῶσαν. Ταύτην ἔφασαν χρυσόκερων εἶναι καὶ ἰέναι ἐλευθέραν διὰ τοῦ ἄλλους, ἅτε ἱεράν τῆς Ἀρτέμιδος οὔσαν. Διὸ Ἡρακλῆς βουλόμενος αὐτὴν μῆτε ἀνελεῖν μῆτε τρωῶσαι διήκει ὄλον ἐνιαυτὸν τὸ ἄλλος διώκων τὴν ἔλαφον· ἐδεδοίκει γὰρ μῆ, ἂν ταύτην ἀποκτεῖνη, τὴν θεὰν ἐχθρὰν αὐτῷ ποιήσῃ. Ἐπει δ' ἡ ἔλαφος διωκομένη ἀπέκαμεν, ἀφικομένη ἐπὶ τὸν Λάδωνα ποταμὸν ἔστη. Ἐνταῦθα ταύτην Ἡρακλῆς ἐπὶ τῇ ὄχθῃ καθημένην συνέλαβεν. Ἐπὶ τῶν ὤμων δὲ ταύτην θείς πρὸς Εὐρυσθέα τὸν βασιλέα εἰς Μυκίνας ἐκόμισεν.

Τέταρτον ἄθλον τὸν Ἐρυμάνθιον¹ κάπρον ἐπέταξε ζῶντα κομίζειν. Τοῦτο τὸ θηρίον πάντες ἤδεσαν μεγίστων κακῶν αἷτιον τῇ χώρᾳ γεγονός. Ἐκ γὰρ τοῦ ἔρους ὀρμώμενος ἠδίκει τὴν γῆν. Οἱ δ' ἄνθρωποι ἐδέδισαν τοῦτον διώξαι. Ἡρακλῆς μέντοι διώξας αὐ-

τὸν ἕκ τινος λόχμης μετὰ κραυγῆς εἰς χιόνα πολλὴν παρειμένον ἐμβροχίσας² εἶλε καὶ εἰς Μυκήνας ἐκόμισεν.

Πέμπτον ἐπέταξεν ἄθλον τὴν κόπρον τῶν Αὐγείου βοσκημάτων καθῆραι. Ἐκ ταύτης γὰρ κατακειμένης καὶ ὄζουσης πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐτέθνασαν. Ἦν δ' Αὐγείας Ἡλίδος βασιλεὺς πολ-

λᾶς ποιμένας βοσκημάτων ἔχων. Τούτῳ Ἡρακλῆς προσῆει καὶ ἔφη ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ τὴν κόπρον ἐξοίσειν, εἰ δώσει αὐτῷ τὴν δεκάτην τῶν βοσκημάτων. Ὁ δ' εἰδὼς χαλεπὸν τὸ ἔργον καὶ ὅτι κινδυνεύσει τεθνάναι, πρὶν τὸ ἔργον περᾶναι, ὑπίσχεται Ἡρακλῆς δὲ τὸν Ἀλφειὸν³ ποταμὸν καὶ Πηγεῖδον⁴ σύνεγγυς βεθηκότας παροχετεύσας⁵ διὰ τῆς κόπρου ταύτην ἐκάθηρεν.

81. Ἐκτος ἄθλος.

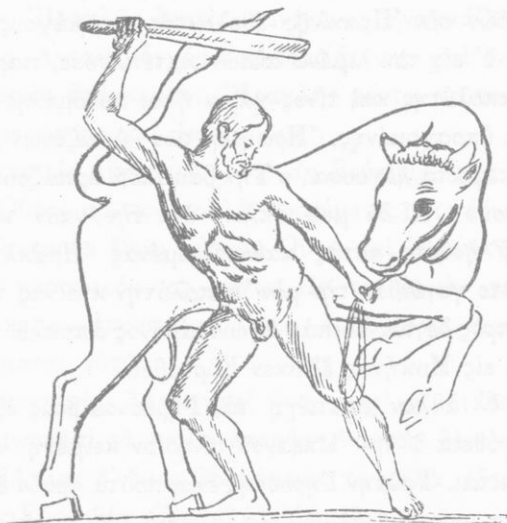
Ἐκτον ἄθλον ἔδοξεν Εὐρυσθεὶ ἐπιτάξαι τὰς Στυμφαλίδας¹ ὄρνιθας ἐξελάσαι. Ταύτας νεμομένας τὴν περὶ τὴν Στύμφαλον τῆς Ἀρκαδίας χώραν οὐκ εἶχον οἱ οἰκοῦντες ἐκδιῶξαι. Ὅποτε γὰρ βούλοιντο ταύτας διῶξαι, αὐταὶ εἰς τὴν λίμνην Στυμφαλίδα εἰσέβαινον καὶ ἐν τῇ ὕλῃ ἐκρύπτοντο. Ἦν δ' ἡ Στυμφαλὶς πολλῇ συνηρηφῆς² ὕλῃ. Ἐπὶ ταύτας Εὐρυσθεὺς ἐκάλεσε Ἡρακλέα, νομίζων οὐχ οἶόν τε εἶναι τοιοῦτον ἔργον ἐπιτελέσαι.

Ἡρακλῆς οὖν μεταβάς ἐκεῖσε ἐπειράτο διαφόροις ὄπλοις ἐκβάλλειν αὐτάς. Αἱ δὲ διωκόμεναι εἰσέβησαν εἰς τὴν ὕλην καὶ ἐκρύπτοντο. Ἀμυχανοῦντι³ δ' αὐτῶ καὶ οὐκ ἔχοντι ὅ τι ποιήσαι, Ἀθηναῖα δωρεῖται κρόταλα χαλκᾶ παρ' Ἡφαίστου λαβοῦσα· αὕτη γὰρ ἠβουλῆθη βοηθήσαι Ἡρακλεῖ. Ταῦτα κρούων οὗτος ἐπὶ τοῦ συνεχομένου τῇ λίμνῃ ὄρους ἐφόβει⁴ τὰς ὄρνιθας. Αἱ δὲ ἀκούουσαι καὶ οὐχ ὑπομένουσαι τὸν δοῦπον βουλόμεναι σωθῆναι ἀνίπταντο. Τότε δὲ ταύτας ἐτόξευε καὶ οὕτω πάσας διέφθειρεν.

82. Ἐβδομος καὶ ὄγδοος ἄθλος.

Ἐβδομον ἄθλον ἐπέταξε τὸν Κρήτη ταῦρον ἐλεῖν καὶ εἰς Μυκίνας ἀγαγεῖν. Τοῦτον Εὐρυσθεὺς ἐπυθάνετο ἄγριον ὄντα καὶ ἐν ἄντρῳ κεκλειμένον, ὥστε χαλεπὸν εἶναι ληφθῆναι ζῶντα ὑπ' ἀνδρός. Τοῦτο μαθὼν πέμπει Ἡρακλέα ἠγούμενος οὐκ ἂν περιγενέσθαι¹ τούτου. Ἡρακλῆς δὲ παραγενόμενος εἰς Κρήτην εὕρισκει Μίνωα καὶ ἠξίου τὸν ταῦρον λαμβάνειν. Ὁ δ' οὐκ εἰδὼς Ἡρακλέα εἶπεν αὐτῷ διαγωνισαμένῳ τιτρώσκειν καὶ λαμβάνειν τὸν ταῦρον. Ἡρακλῆς δὲ τρώσας τοῦτον καὶ δήσας ἔδειξεν Εὐρυσθεῖ· τὸ δὲ λοιπὸν εἶασεν αὐτὸν ἄνετον². Ὁ δὲ ταῦρος ἀποδράς ἐκείθεν καὶ διαβάς τὸν Ἴσθμὸν εἰς Μαραθῶνα τῆς Ἀττικῆς ἀφικνεῖται καὶ ἐνταῦθα, ἕως ἐγήρασε, τοὺς βλασταίνοντας ἀγροὺς διελυμαίνεται³.

Ὅγδοον ἄθλον ἐπέταξε τὰς Διομήδους τοῦ Θρακῆς ἵππους εἰς Μυκῆνας κομίζειν. Αἱ δ' ἵπποι αὐταὶ ἔδακνον καὶ κατήσθιον ἀνθρώπους. Ἐβασίλευε δὲ Διομήδης Βισκόνων, ἔθνος μαχιμωτάτου. Πλεύσας οὖν μετὰ τῶν ἑκουσίως συνεπομένων, οἷς πολλὰ ἀγαθὰ ὑπέσχετο, ἀφίκετο εἰς Θράκην. Ἐνταῦθα δ' ἐπιτυχῶν τοῖς ἐπὶ ταῖς φάτναις τῶν ἵππων φρουροῦσι τούτους ἐβιά-

σατο καὶ ἤγαγε τὰς ἵππους ἐπὶ θάλατταν. Τῶν δὲ Βισκόνων οὖν ὄπλοις ἐπιβοηθούντων τὰς ἵππους μὲν παρέδωκεν Ἀδῆρῳ, ὃς ὑπ' αὐτῶν ἐπισπασθεὶς⁴ ἀπέθανεν, αὐτὸς δὲ διαγωνισάμενος πρὸς Διομήδην καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ἐπιδραμόντας καὶ ἀποκτείνας αὐτὸν βράδιως τοὺς ἀποκαμόντας ἠνάγκαζε φεύγειν. Τεμῶν⁵ δὲ καὶ τὴν Διομήδους χώραν καὶ λαβὼν τὰς ἵππους ἀπήγαγε ταύτας εἰς Μυκῆνας. Μεθέντος δ' αὐτὰς Εὐρυσθέως εἰς τὸ λεγόμενον ὄρος Ὀλυμπον ἐλθοῦσαι πρὸς τῶν θηρίων ἀπώλοντο.

83. Ἐνατος καὶ δέκατος ἄθλος.

Ἐνατον ἄθλον Ἡρακλεῖ ἐνετείλατο κομίζειν τὸν ζωστήρα¹ Ἴππολύτης. Ταύτην αἱ Ἀμαζόνες², αἱ περὶ Θερωμόδοντα ποταμὸν κατέκουν, ἠδούνο καὶ ἠύλαβούνο³. Εἶχε δ' Ἴππολύτης τὸν Ἀρεως ζωστήρα σύμβολον⁴ τοῦ πρωτεύειν ἀπασῶν. Τοῦτο τὸ ἔργον Εὐρυσθεὺς χαλεπὸν ᾤθηται εἶναι Ἡρακλεῖ· αἱ γὰρ Ἀμαζόνες μαχημώταται ἦσαν καὶ οὐδεὶς ποτε διανοήθη διαγωνίσασθαι αὐταῖς.

Παραλαβὼν οὖν Ἡρακλῆς ἐθέλοντάς συμμάχους ἐν μιᾷ νηὶ ἔπλει. Ἐπεὶ δ' εἰς τὸν λιμένα αὐτῶν κατέπλευσε, παραγενομένης ὡς αὐτὸν Ἴππολύτης καὶ τίνος χάριν ἦκοι πυθομένης καὶ δώσειν τὸν ζωστήρα ὑποσχομένης, Ἦρα μιᾷ τῶν Ἀμαζόνων εἰκασθεῖσα⁵ τὸ πλῆθος ἐπεφοίτα λέγουσα· « Τὴν βασιλῖδα ἀρπάζουσιν οἱ προσελθόντες ξένοι ». Αἱ δὲ μεθ' ὅπλων ἐπὶ τὴν ναῦν κατέθεον οὖν ἵπποις. Ὡς δ' ἤσθητο αὐτάς καθωπλισμένας Ἡρακλῆς, νομίσας ἐκ δόλου τοῦτο γενέσθαι τὴν μὲν Ἴππολύτην κτείνας τὸν ζωστήρα ἀφαιρεῖται, πρὸς δὲ τὰς λοιπὰς ἀγωνισάμενος ἀποπλεῖ καὶ κομίσας τὸν ζωστήρα εἰς Μυκήνας ἔδωκεν Εὐρυσθεῖ.

Δέκατον δ' ἄθλον ἐπετάγη τὰς Γηρυόνου βοῦς ἐξ Ἐρυθραίας κομίζειν. Ἐρυθραία δ' ἦν Ὠκεανοῦ πλησίον κειμένη νῆσος, ἣ νῦν Γάδαιρα καλεῖται. Ταύτην Γηρυόνης ἐκαρπούτο τριῶν ἔχων ἀνδρῶν συμφυῆς σῶμα συνηγμένον μὲν εἰς ἓν κατὰ τὴν γαστέρα, ἐσχισμένον δ' εἰς τρεῖς ἀπὸ λαγόνων τε καὶ μηρῶν. Εἶχε δὲ φοινικᾶς βοῦς, ὧν ἐπεμελεῖτο μὲν βουκόλος Εὐρυτίων, φύλαξ δ' ἦν αὐτῶν Ὁρθρος, κύων δικέφαλος. Πορευόμενος οὖν Ἡρακλῆς ἐπὶ τὰς βοῦς ταύτας περαιοῦται νηὶ εἰς Ἐρυθραίαν καὶ ἐν τῇ ὄρει Ἄθαντι αὐλλίζεται⁶, οὐδενὸς ἐναντιουμένου. Αἰσθόμενοι δ' ὁ τε κύων καὶ ὁ βουκόλος ἐπ' αὐτὸν ὤρμων· ἤρνούνο γὰρ ἐπιτρέψαι αὐτῷ λαβεῖν τὰς βοῦς. Ἡρακλῆς δ' ἐπέρχεται ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἀποκτείνει ἀμφοτέρους ῥοπάλῳ. Ἀποκτείνας δὲ πάντας τοὺς ἐπιδραμόντας αὐτῷ, οἱ Γηρυόνην μέγιστον ἠσπάζοντο, καὶ αὐτὸν δὲ τέλος Γηρυόνην κατα-

βαλὼν τὰς βούς εἰς Μυκήνας ἐκόμισεν. Εὐρυσθεὺς δ' ἤσθεις κατέθυσεν αὐτὰς τῇ Ἥρᾳ.

84. Ἐνδέκατος καὶ δωδέκατος ἄθλος.

Ἐνδέκατον ἄθλον ἐπέταξε παρ' Ἐσπερίδων¹ τὰ χρυσᾶ μῆλα κομίζειν· ταῦτα γὰρ χαλεπὸν κτηθῆναι παρ' ἀνδρός. Πορευόμενος οὖν Ἡρακλῆς πρῶτον εἰς Λιβύην ἀφίκετο, ἧς Ἄνταιος ἐβασίλευεν. Παρὰ τούτου Ἡρακλῆς δεκτὸς γενόμενος ἠναγκάζετο παλαίειν αὐτῷ. Ὁ γὰρ Ἄνταιος δεχόμενος τοὺς ξένους καὶ ἐν πάλλῃ τούτους χειρούμενος ἀπέκτεινεν. Ἡρακλῆς μέντοι τοῦτον ἀράμενος² μετέωρον ἐχειρώσατο καὶ ἀπέκτεινεν.

Ἐκ τούτου εἰς Αἴγυπτον ἦλθεν, ἧς Βούσιρις, παῖς Ποσειδῶνος, ἐβασίλευεν. Οὗτος πρῶτον πολλὰ δωρούμενος τοῖς ξένοις ἤγεν ἐπὶ τὸν βωμὸν κἀνταῦθα ἔθυσεν αὐτούς. Οὕτω καὶ Ἡρακλῆς τὸ πρῶτον μὲν ἐβιάσθη· προσφερόμενος μέντοι εἰς τὸν βωμὸν τοὺς δεσμοὺς ἔρρηξε καὶ ἐκεῖνον ἀπέκτεινεν. Οὕτω, ἃ Βούσιρις διενόηθη ἐργάσασθαι, εἴργασται αὐτῷ.

Μετὰ τοῦτο πρὸς Ἄτλαντα³ ἦκε, παρ' οὗ διαδεξάμενος τὸν οὐρανόν, ἐκεῖνον ἐπὶ τὰ μῆλα ἔπεμψεν, αὐτὸς δὲ τὸν Ἄτλαντα ἐμιμήσατο. Ἄτλας δ' ὅμως δρεψάμενος τὰ μῆλα ἐβούλετο αὐτὸς κομίσει πρὸς Εὐρυσθέα, Ἡρακλέα δ' ἐκέλευσεν ἔχειν τὸν οὐρανόν. Ἡρακλῆς δ' ἐκέλευσεν Ἄτλαντα δέξασθαι τὸν οὐρανόν, ἕως σπειραν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ποιήσαιτο. Τοῦτο ἀκούσας Ἄτλας ἐπὶ γῆς καταθεῖς τὰ μῆλα τὸν οὐρανὸν διεδέξατο. Ἡρακλῆς δ' ἀνελόμενος⁴ τὰ μῆλα ἀπηλλάσσετο.

Δωδέκατον ἄθλον ἐπετάγη τὸν Κέρβερον ἐξ Ἄδου κομίζειν. Εἶχε δ' οὗτος τρεῖς μὲν κυνῶν κεφαλὰς, τὴν δὲ οὐρὰν δράκοντος. Ἐλθὼν οὖν Ἡρακλῆς ἐπὶ Ταίναρον τῆς Λακωνικῆς, οὗ τῆς καταβάσεως τὸ στόμιόν ἐστι, εἰς Ἄδου κατήει. Ἐνταῦθα θωρακισθεὶς καὶ λεοντῆν περιθέμενος συνέλαβε τὸ θηρίον, καίπερ ὑπὸ τοῦ κατὰ

τὴν οὐρὰν δράκοντος δακνόμενος τὰς χεῖρας, οὐδὲν λυμανθείς⁵. Μεθ' ἡμέρας γὰρ τὸ τραῦμα ἰάθη. Ἀγαγὼν δὲ τὸν Κέρβερον εἰς Μυκῆνας καὶ δεῖξας τοῦτον Εὐρυσθεῖ πάλιν εἰς Ἄδου ἐκόμισεν.

85. Χώρα θήρας.

Τὰ ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ θηρία παντοῖα ἦν, πλείστοι μὲν ὄνοι ἄγριοι, πολλοὶ δὲ στρουθοὶ καὶ μεγάλοι. Ἐνήσαν δὲ καὶ ὠτίδες καλαὶ καὶ δορκάδες¹ ταχέϊαι. Ταῦτα τὰ θηρία οἱ τῆς χώρας ταύτης κάτοικοι τοῖς ἵπποις ἐθήρευον. Συνεξῆσαν² δ' ἅμα ἐπὶ θήραν ἄνδρες γέροντες καὶ νέοι. Καὶ οἱ μὲν γέροντες μετὰ θηρευτικῶν κυνῶν ἀνίχνευον τὰ ἐν τῷ δάσει θηρία, οἱ δὲ νέοι διιστάμενοι³ ἀλλήλων ἐδίωκον τὰ πλησιάζοντα θηρία. Χαλεπὸν μέντοι ἦν θηρεῦσαι τοὺς ὄνους· οὗτοι γὰρ πολὺ θάπτον πάντων τῶν ἵππων ἔθειον. Ἔστιν ὅτε δ' ὅμως ἐλάμβανόν τινας. Τὰ δὲ τῶν ἀλίσκομένων κρέα παραπλήσια ἦν τοῖς ἐλαφείοις, ἀπαλώτερα δέ.

Στρουθὸν δ' οὐδεὶς ἔλαβεν. Οἱ δὲ διώξαντες ἵππεις ταχὺ ἐπαύοντο· πολὺ γὰρ ἀπεσπᾶτο τῇ τῶν ποδῶν ταχυτῆτι καὶ τῇ τῶν πτερύγων πτήσει. Τὰς δ' ὠτίδας βραδίως ἐλάμβανον· βραχὺ γὰρ ἐπέτοντο καὶ ταχὺ ἀπηγόρευον⁴. Τὰ δ' ἥδιστα αὐτῶν κρέα αἱ οἴκοι μένουσαι γυναῖκες παρεσκευάζον.

86. Ὁ στρατὸς τοῦ Ξέρξου.

Σύμπαντος τοῦ πεζοῦ στρατοῦ τὸ πλῆθος¹ ἐφάνη² ἑβδομήκοντα καὶ ἑκατὸν μυριάδες³, ὧν ἐστρατήγουν ἕξ ἡγεμόνες· πρῶτος δὲ πάντων Μαρδόνιος ἦν. Χωρὶς⁴ δὲ τούτων ἄλλαι χίλιαι δεκάδες Περσῶν ἦσαν ἀπολελεγμένων⁵, οἱ ἀθάνατοι ἐκαλοῦντο· εἰ γὰρ τις αὐτῶν ἐκλίποι θανάτῳ ἢ νόσῳ, ἄλλος ἠρέϊτο⁶ καὶ οὐδέποτε πλείους ἢ ἐλάσσους μυρίων ἐγίγνοντο. Ἀριθμὸς δὲ τῆς ἵππου ἐγένετο ὀκτῶ μυριάδες. Τῶν δὲ τριήρων⁷ ἀριθμὸς ἐγένετο ἑπτὰ καὶ διακόσμαι

καὶ χίλια. Παρείχοντο δὲ Κύπριοι μὲν πενήκοντα καὶ ἑκατόν, Φοίνικες δὲ διπλασίας τούτων, Αἰγύπτιοι δὲ δυοῖν θεούσας διακοσίας. Ὡσαύτως Κίλικες ἑκατόν, Πάμφυλοι τριάκοντα, Λύκιοι πενήκοντα, νησιῶται ἑπτακαίδεκα, Ἑλλησπόντιοι ἑκατόν. Ὅκτῳ δὲ στρατηγοὶ τοῦ σύμπαντος ναυτικοῦ ἦσαν. Οὗτος δὲ στόλος δευτεραίος ἐξ Ἐφέσου εἰς Ἑλλησποντον ἀφίκετο.

87. Φαέθων.

Ἦλιος ἐτέκνωσε Φαέθοντα, ὃς περὶ πᾶν μὲν ἐτόλμα, οὐδενὸς δ' ἀπὸ παιδικῆς ἡλικίας ἤττάτο. Ὅτε Φαέθων νεανίας ἐγένετο,

ὄρων τὸν πατέρα ἐπὶ τεθρίππου¹ ὀχοῦμενον καὶ διὰ τοῦτο ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων τιμώμενον ἰκέτευσε μίαν ἡμέραν παραχωρῆσαι αὐτῷ τὸ ἄρμα. Οὕτω γὰρ ἤλπιζεν εὐδοκιμήσειν παρὰ τοῖς ἀνθρώποις. Ὁ δὲ πατὴρ πρῶτον μὲν ὠκνεῖ παραχωρῆσαι τοῦτο τῷ υἱῷ, ὕστερον δ', ἐπεὶ οὗτος ἤτιζε², συνεχώρησεν αὐτῷ, καί περ εἰδὼς ὅτι ὁ υἱὸς θανατᾶ³.

Ἐπει οὖν Φαέθων ἀνέβη ἐπὶ τοῦ τεθρίππου, ἤλαυνε μὲν αὐτὸ ἀνειμένως⁴, οἱ δ' ἵπποι γνόντες ὅτι οὐ δουλεύουσιν Ἥλιῳ, ἐξηνέχθησαν⁵ τῆς ὁδοῦ. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον πλανώμενοι κατὰ τὸν οὐρανὸν ἐπύρωσαν αὐτόν, εἶτα δὲ πελάσαντες τῇ γῆ ἔλυμῆναντο αὐτὴν κατακαίοντες τοὺς ἀγρούς.

Διὸ Ζεὺς ὀργισθεὶς Φαέθοντα μὲν ἐκεραύνωσε, τὸν δ' Ἥλιον ἐπὶ τὴν συνήθη πορείαν ἀποκατέστησεν. Ὁ δὲ πατὴρ οἰμώζων⁶ καὶ στεναχίζων ἐπὶ τῇ τοῦ υἱοῦ ἀπωλείᾳ ἔλεγεν· «Οἶμοι, ὅτι τοιούτου υἱοῦ ἀποστέρομαι.»

88. Σθενελαΐδας ἀγορεύων ἐν τῷ συνεδρίῳ τῶν Λακεδαιμονίων.

Παρελθὼν¹ Σθενελαΐδας, εἰς τῶν ἐφόρων ὄντων, ἔλεξε τάδε· «Τοὺς μὲν λόγους, ὦ Λακεδαιμόνιοι, τῶν Ἀθηναίων τοὺς πλείονας τοῦ δέοντος οὐ γινώσκω· ἐπαινέσαντες γὰρ ἑαυτοὺς πλέον ἢ κατ' ἀξίαν² οὐδαμοῦ ἀντεῖπον ὡς οἱ ἡμέτεροι σύμμαχοι ἀδικώτεροι αὐτῶν ἐγένοντο. Καίτοι, εἰ πρὸς Μήδους μὲν τότε ἐγένοντο οἱ ἄριστοι τῶν Ἑλλήνων, πρὸς ἡμᾶς δὲ νῦν χεῖρους ἢ πρὸς τοὺς ἑαυτῶν συμμάχους, μείζονος ζημίας ἄξιοί εἰσιν. Ἡμεῖς μὲν γὰρ μετὰ τῶν συμμάχων μάλιστα ἐτιμήσαμεν καὶ αἰτιωτάτους³ τῆς κατὰ τῶν Μήδων νίκης αὐτοὺς ἐλογισάμεθα ἐν τοῖς Ἑλλησιν. Οὗτοι δ' ἀνακουφισθέντες⁴ ἀδικώτατοι πρὸς τοὺς ἡμετέρους συμμάχους ἐγένοντο. Νῦν δ' ὅμως οὐ περιοφόμεθα τοὺς συμμάχους ἀδικουμένους· κρεῖττον γὰρ μετ' αὐτῶν συμπάσχειν ἢ ἐν ἀσφαλείᾳ διατελεῖν ἑσπερημένους φίλων. Ἐὰν δὲ τούτοις νῦν μὴ πολεμήσωμεν, ἀναγκασθησόμεθα πολὺ θᾶπτον ἐν τῇ μέλλοντι ἐπεξιέναι⁵ αὐτοῖς· τότε γὰρ μείζονος γενόμενοι ἐπαχθέστεροι ἔσονται, ὅτε καὶ χαλεπώτερον ἡμῖν ἔσται ἀπαλλαγῆναι τῆς δουλείας.»

Ταῦτα λέξας ἐπεψήφισεν⁶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν Λακεδαιμονίων.

89. Καταγωγή και παιδική ηλικία Οιδίποδος.

Ζεύς, ὁ τῶν θεῶν βασιλεὺς, ἔδωκε Κάδμῳ, κτήτορι τῶν Θηβῶν, γυναῖκα Ἄρμονίαν. Πάντες τότε οἱ θεοὶ καταλιπόντες τὸν οὐρανὸν ἐν τῇ Καδμείᾳ εὐωχούμενοι ὑμνηταὶ τοῦ γάμου ἐγένοντο. Ἐν δὲ τῇ εὐωχίᾳ αὐληταὶ¹ καὶ αἰοδοὶ παρήσαν ἄδοντες, πολλοὶ δὲ θεράποντες καὶ κλητῆρες ὑπούργουν τοῖς εὐωχομένοις.

Κάδμου γίνονται Ἰνὼ καὶ Σεμέλη, παῖς δὲ Πολύδωρος, ὃς γεννᾷ Λάβδακον. Μετὰ δὲ τοῦτον Λάιος ἡγεμὼν τῶν Θηβῶν καθίσταται.

Τούτῳ ὁ θεὸς Ἀπόλλων ἔχρησεν² ὑπὸ τοῦ υἱοῦ ἀποθανεῖσθαι. Διὸ Λάιος μνήμων τοῦ χρησμοῦ ὦν, διατρήσας τὰ σφυρὰ τοῦ γεννηθέντος περόναις τῷ νομῆι τὸ βρέφος δίδωσιν ἐκθεῖναι. Ὁ δὲ τὸ βρέφος οἰκτίρας καὶ σωτῆρ βουληθεὶς γενέσθαι παραδίδωσιν αὐτὸ τοῖς βοσκοῖς τοῦ Πολύβου, βασιλέως τῆς Κορίνθου. Οἱ δὲ παραλαβόντες καὶ σωτῆρες αὐτοῦ γενόμενοι ἤνεγκον εἰς τὴν Πολύβου γυναῖκα. Ἡ δὲ τροφὴν παραλαβοῦσα ὑποβάλλεται³ τὸ βρέφος καὶ θεραπεύσασα τὰ σφυρὰ Οιδίπου καλεῖ, τοῦτο θεμένη τὸ ὄνομα διὰ τὸ τοὺς πόδας ἀνοιδῆσαι⁴.

Τελειωθείς δ' ὁ παῖς καὶ διαφέρων τῶν ἡλικίων ἐν βῶμῃ καὶ διὰ φθόνον ὄνειδιζόμενος ὑπὸ τῶν συμπαικτόρων ὑπόβλητος⁵ ἔρχεται εἰς Δελφοὺς καὶ περὶ τῶν ἰδίων γονέων πυνθάνεται. Ὁ δὲ θεὸς ἀνεῖλεν αὐτῷ πρὸς τοὺς γονέας μὴ πορεύεσθαι· τὸν γὰρ πατέρα μέλλει φονεύσειν καὶ τὴν μητέρα γυναῖκα λήψεσθαι.

90. Βασιλεία Οιδίποδος καὶ θάνατος αὐτοῦ.

Οιδίποδι ἀκούσαντι τὸν χρησμὸν φυγὴ ἦν ἐκ Κορίνθου, ἣν πατρίδα ἐνόμιζεν. Φερόμενος δὲ διὰ Φωκίδος ἐφ' ἄρματος κατὰ τὴν μαντείαν εἰς ξένην γῆν, συντυγχάνει κατὰ τινα στροφὴν τῆς ὁδοῦ στενὴν ἐφ' ἄρματος ὄχουμένῳ Λαίῳ καὶ Πολυφόντῃ· κήρυξ δ' οὗτος ἦν Λαῖος. Καὶ κελεύσαντος τούτου ἐκχωρεῖν¹ τῆς ὁδοῦ

καὶ κτείναντος τῶν ἵππων τὸν ἕτερον, ἀγανακτῆσας Οἰδίπους καὶ μετὰ φορᾶς² παίσας ἀμφοτέρους τῇ ροπάλῳ ἀπέκτεινε, Λαίον καὶ Πολυφόντην, καὶ εἰς Θήβας παρεγένετο. Καὶ Λαίῳ μὲν ταφὴν παρεσκεύασεν ὁ βασιλεὺς Πλαταιέων Δαμασίστρατος, τὴν δὲ βασιλείαν Κρέων παρέλαβεν.

Τούτου δὲ βασιλεύοντος μεγάλη συμφορὰ τὰς Θήβας κατέσχευεν. Ἦρα γὰρ ἔπεμψε Σφίγγα, ἥ πρόσωπον μὲν γυναικὸς, στήθος δέ, βάσιν καὶ οὐρὰν λέοντος καὶ πτέρυγας ὄρνιθος ἔχουσα τρόμον τοῖς

Θηβαίους ἐνέβαλλεν προύτεινε γὰρ αὐτοῖς ἐπὶ τὸ Φίκειον ὄρος καθεζομένη τὴν λύσιν τοῦδε τοῦ αἰνίγματος· «Τί ἐστίν, ὃ μίαν ἔχον φωνὴν τετράπουν, δίπουν, τρίπουν γίγνεται» ; Εἰ δὲ μὴ εὖροιεν τὴν λύσιν, ὑπὸ μανίας ἢ Σφίγγε κατεχομένη κατεβίβρωσκεν³ ἕνα.

Πολλῶν δ' ἀπολλυμένων, Κρέων ἐκζητῶν⁴ ἀπαλλαγὴν τοῦ κακοῦ κηρύττει τὴν βασιλείαν καὶ τοῦ Λαίτου γυναῖκα δώσειν τῇ λύσοντι τὸ αἶνιγμα.

Οιδίπους δ' ἀκούσας ἄνθρωπον ἔφη εἶναι τὸ ὑπὸ τῆς Σφιγγὸς λεγόμενον. Οὗτος γὰρ γίγνεται βρέφος ὀχούμενος τοῖς τέτταρι κώλοις, τελειούμενος δὲ δίπους ἐστί, γηράσκων δὲ καὶ τὴν τρίτην βᾶσιν λαμβάνει, τὴν βακτηρίαν.

Ἡ μὲν οὖν Σφιγξ ἀπὸ τῆς ἀκροπόλεως ἑαυτὴν ἔρριψεν, Οιδίπους δὲ τὴν βασιλείαν παρέλαβε καὶ τὴν μητέρα Ἰοκάστην ἔγημεν, ἐξ ἧς ἐτέκνωσεν Ἐτεοκλέα καὶ Πολυνείκη, Ἀντιγόνην καὶ Ἰσμήνην.

Ὑστερον δὲ τῶν λανθανόντων φανέντων⁵ ἡ μὲν Ἰοκάστη πνιγμὸν ἑαυτῇ παρεσκεύασεν, Οιδίπους δ' ἐξόρουξιν τῶν ὀφθαλμῶν. Οὕτω τυφλὸς ὑπ' Ἀντιγόνης φερόμενος εἰς Κολωνὸν Ἀττικῆς ἦλθεν, ἔνθα μετ' οὐ πολὺ τελευτῆ τοῦ βίου αὐτῷ ἐγένετο.

91. Πύρρος¹ καὶ κύων.

Πύρρος ὁ βασιλεὺς ὀδευῶν ἐνέτυχε νεκρῷ ἀνδρὶ γεωργῷ. Παρ' αὐτῷ δ' ἦν ἄροτρον, δρέπανον, σκαπάνη, κοπίς καὶ τομεύς². Ἐπὶ δὲ τοῦ παρακειμένου βήθρου κύων ἐκάθητο φρουρῶν τὸν νεκρὸν. Ὁ δὲ βασιλεὺς αἰσθανόμενος κακούργημα γενόμενον τὸν μὲν νεκρὸν ἐκέλευσε θάψαι ἐν τάφρῳ, τὸν δὲ κύνα μετ' ἑαυτοῦ παρέλαβεν.

Ὀλίγαις δ' ἡμέραις ὕστερον ἐν τῇ παλαίστρᾳ τοῦ θεάτρου διηγωνίζοντο. Πύρρος δ' ἐπὶ βήθρου ἐκάθητο θεώμενος τὸν ἀγῶνα καὶ παρ' αὐτῷ ὁ κύων ἠσυχίαν ἤγειν. Ἰδὼν δ' ἐν τῇ παλαίστρᾳ τὸν φονέα τοῦ δεσπότη ἐπέδραμεν³ ἐπ' αὐτὸν μετὰ φωνῆς καὶ τοῦ ζωστήρος ἐπελάβετο⁴. Ὁ δὲ τῇ ξύστρᾳ καὶ τῷ βάκτρῳ ἔπαιεν αὐτόν, ἀλλ' οὐδ' οὕτω ὁ κύων ἀπηλλάττετο. Πύρρος δ' αἰσθόμενος τὸ πρᾶγμα καὶ τεκμήριον τοῦτο νομίσας ἤγαγε τὸν στρατιώτην εἰς δικαστήριον, ἔνθα τὸ κακούργημα ὠμολόγησεν. Διὸ ὑπὸ Πύρρου ἐκολάσθη.

92. Οἱ Ἑλληνες πρὸ τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας.

Ὅτε Ἐβέρξης ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐστράτευσε καὶ διὰ τῆς Δωρίδος εἰς τὴν Φωκίδα εἰσέβαλεν, αἱ μὲν νῆες τῶν Ἀθηναίων ἐπ' Ἀρτεμισίον ἐβοήθησαν, οἱ δ' ἄλλοι Ἑλληνες οὐκ ἐβουλήθησαν κατὰ γῆν ἀπαντῆσαι¹ αὐτῷ πρὸ τῆς Ἀττικῆς. Λακεδαιμόνιοι δὲ συνήγαγον τὸν στρατὸν ἐντὸς τοῦ Ἴσθμοῦ καὶ διετείχισαν² αὐτὸν ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν.

Ἀθηναῖοι δὲ πεισθέντες ὑπὸ Θεμιστοκλέους μὴ ὑπὸ τοῖς Μήδοις γενέσθαι ἀπὸ τῆς Ἀττικῆς ἔφυγον καταλιπόντες ἐν τῷ παρόντι τὴν πόλιν· καὶ οἱ μὲν γέροντες μετὰ τῶν γυναικῶν καὶ παίδων εἰς Τροιζῆνα ἀπέβησαν, οἱ δ' ἐν ἡλικίᾳ ὄντες σὺν ταῖς τριήρεσι εἰς τὸ μετὰ τῆς Σαλαμῖνος καὶ Ἀττικῆς στενὸν ἔπλευσαν, ἔνθα καὶ τὸ ναυτικὸν τῶν Ἑλλήνων ἦν.

Ἐνταῦθα Εὐρυβιάδης, ὃς διὰ τὸ ἀξίωμα τὴν ἡγεμονίαν³ τῶν νεῶν εἶχεν, ἐπίεζεν⁴ ἐν τῷ συνεδρίῳ τοὺς Ἀθηναίους πλεῖν εἰς τὸν Ἴσθμόν, ἔνθα καὶ ὁ στρατὸς ἤθροιστο. Θεμιστοκλῆς δ' ἀναστὰς ἀντέλεγεν αὐτῷ. Ὁ δὲ τὴν βακτηρίαν ἤρεν ἐπ' αὐτὸν καὶ εἶπεν· « Ὁ Θεμιστόκλεις, ἐν τοῖς ἀγῶσι τοὺς προεξανισταμένους⁵ ραπίζουσιν ». Θεμιστοκλῆς δ' οὐδὲν παραχθεις ἐπὶ τῇ ὀργῇ τοῦ Εὐρυβιάδου ἀπεκρίνατο· « Πάταξον μὲν, ἄκουσον δέ ».

93. Ἀνὴρ κομπαστής¹.

Ἀνὴρ ἐπ' ἀνανδρίᾳ ἐκάστοτε ὑπὸ τῶν πολιτῶν ὄνειδιζόμενος ἀπεδήμησεν ἐκ τῆς πόλεως.

Μετὰ δὲ διετίαν ἐπανελθὼν ἀλαζονείαν τοῖς πολίταις ἐπεδείκνυ· ἔλεγε γὰρ ὅτι διὰ μὲν δικαιοσύνην καὶ σωφροσύνην καὶ εὐσέθειαν μέγα ἐν τῇ ξένη ἐτιμᾶτο, ἐν Ῥόδῳ² δὲ κερδοσύνην τὴν μεγάλην εὐνοίαν τοῦ πλήθους ἐκτήσατο, ὅτι ταχυτῆτα ἐν τῷ δρόμῳ ἐπεδείξατο ἐξαιρετόν, βάρος δ' ἦρε μέγα, πῆδημα δ' ἦλατο³

τοσοῦτον, ὥστε μηδένα τῶν ὀλυμπιονικῶν ἐφικέσθαι. Ὅτι δὲ τὴν ἀλήθειαν ἔλεγε μάρτυρας ἔφαινε τοὺς παρατυχόντας ἐν Ῥόδῳ.

Τῶν παρόντων μέντοι τις τὴν μωρίαν τοῦ ἀνδρὸς οὐκ ἀνεχόμενος λέγει· «Εἰ τὴν ἀλήθειαν λέγεις καὶ ἐπ' ἀρετῇ ἀξίαν ἐκτήσω ἐν τῇ ξένη, οὐδεμία ἔνδεια μαρτύρων ἐστίν. Ἴδου ἡ Ῥόδος καὶ τὸ πῆδημα».

94. Κύρου στρατήγιον¹.

Αἱ Σάρδεις πρωτεύουσα τῆς Λυδίας ἦσαν. Τὸ δὲ περὶ αὐτὴν πεδίον εὐφορον ἦν καὶ πολλὰι πολίχλαι ἐν αὐτῷ κατεσκευασμέναι ἦσαν λαμπροὺς ναῖσχοις κεκοσμημέναι καὶ πολλοὺς ἀμπελώνας ἔχουσαι. Περὶ τοὺς οἰκίσκους τούτων πολλὰ κηπάρια καὶ δασύλλια ἦν πλήρη ἀνθέων καὶ δενδρυλλίων, ἐν οἷς τὰ παιδία καὶ τὰ κοράσια διῆγε παίζοντα.

Τοῦτο τὸ πεδίον στρατήγιον τῆς ἐπὶ τὸν Ἄρταξέρξην στρατείας Κῦρος κατέστησε καὶ ἐνταῦθα τοὺς συστρατεύσοντας ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν συνήθροισεν. Ἐπεὶ δ' αὐτῷ πάντα παρεσκευάστο, ἐκάλεσε Πρόξενον τὸν Βοιώτιον παραγενέσθαι ὡς εἰς Πισίδας² βουλόμενος στρατεύεσθαι.

Ἦγον δὲ μετ' οὐ πολὺ καὶ Σοφαίνετος ὁ Στυμφάλιος³ καὶ Σωκράτης ὁ Ἀχαιοὺς καὶ Ἀρίστιππος ὁ Θετταλὸς καὶ Πασίων ὁ Μεγαρεὺς καὶ Μένων ὁ Θετταλὸς ἔχων Δόλοπας καὶ Αἰνιᾶνας καὶ Ὀλυνθίους. Μεθ' ἡμέρας δὲ τριάκοντα ἦκε καὶ Κλέαρχος ὁ Λακεδαιμόνιος ἔχων πελταστὰς Θράκας καὶ τοξότας Κρήτας.

Ἐγένοντο δ' οἱ ἐκ πάσης Ἑλλάδος Ἀθηναῖοι, Μεσσήνιοι, Ἀρκάδες, Τεγεᾶται, Μιλήσιοι, Ἐφέσιοι, Λαμφακηνοί, Κυζικηνοί, Ταραντῖνοι, καὶ ἄλλοι φυγάδες Ἑλληνες Ἀσιανοὶ εἰς τρεῖς καὶ δέκα μυριάδας.

95. Οἱ Ἀθηναῖοι κατὰ τὴν εἰσβολὴν τοῦ Ξέρξου.

Ἀπάντων τῶν συμμάχων διακειμένων ἀθύμως καὶ Πελοποννησίων μὲν διατειχιζόντων τὸν Ἴσθμὸν καὶ ζητούντων ἰδίαν ἑαυτοῖς σωτηρίαν, τῶν δ' ἄλλων πόλεων ὑπὸ τοῖς βαρβάροις γεγενημένων καὶ συστρατευομένων ἐκείνοις, προσπλευσῶν δὲ τριήρων διακοσίων καὶ χιλίων καὶ πεζῆς στρατιᾶς ἀναριθμήτου μελλούσης εἰς τὴν Ἀττικὴν εἰσβαλεῖν, Ἀθηναῖοι καίπερ ἔρημοι συμμάχων γεγενημένοι καὶ τῶν ἐλπίδων ἀπασῶν διημαρτηκότες¹, ἐξὸν² αὐτοῖς μὴ μόνον τοὺς παρόντας κινδύνους διαφυγεῖν, ἀλλὰ καὶ τιμὰς ἐξαιρέτους λαβεῖν, οὐχ ὑπέμειναν τὰς παρὰ Ξέρξου δωρεάς, οὐδ' ἀσμένως πρὸς τὰς διαλλαγὰς τὰς πρὸς βαρβάρους ὤρμησαν³, ἀλλ' αὐτοὶ μὲν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας πολεμεῖν παρεσκευάζοντο, τοῖς δ' ἄλλοις τοῖς δουλείαν αἰρουμένοις συγγνώμην εἶχον. Ἦγούντο γάρ, ἐπιφαινόμενου τοῦ κινδύνου ἐκ τοσαύτης στρατιᾶς, ταῖς μὲν ταπειναῖς τῶν πόλεων προσήκειν ἐκ παντὸς τρόπου ζητεῖν τὴν σωτηρίαν, ταῖς δὲ ἀξιούσαις προεστάναι τῆς Ἑλλάδος οὐκ ἐξεῖναι διαφεύγειν τοὺς κινδύνους.

96. Λόγοι ἀρετῆς πρὸς Ἡρακλέα.

Οἱ θεοὶ τῶν ἀγαθῶν οὐδὲν ἄνευ πόνου καὶ ἐπιμελείας παρέχουσι τοῖς ἀνθρώποις. Πάντα δυνατὰ καὶ κατορθωτὰ, εἴ τις πονεῖ. Εἰ βούλει σοὶ τοὺς θεοὺς ἴλωσ εἶναι, θεραπευτέον αὐτούς. Εἰ τοῖς φίλοις ἐθέλεις ἀγαπητὸς εἶναι, τοὺς φίλους εὐεργετητέον. Εἰ ὑπὸ πόλεως ἐπιθυμοῖς τιμᾶσθαι, ταύτην ὠφελητέον. Εἰ τῇ Ἑλλάδι ἀξιοῖς θαυμαστὸς¹ εἶναι ἐπ' ἀρετῇ, τὴν Ἑλλάδα πειρατέον εὖ ποιεῖν². Εἰ βούλει τὴν γῆν ἀφθόνους καρποὺς φέρειν, ταύτην θεραπευτέον. Εἰ οἶει ἀπὸ βοσκημάτων δεῖν πλευτίζεσθαι, τῶν βοσκημάτων ἐπιμελητέον. Εἰ διὰ πολέμου βούλει τοὺς φίλους ἐλευθεροῦν καὶ τοὺς ἐχθροὺς χειροῦσθαι, τὰς τοῦ πολέμου τέχνας

μαθητέον καὶ ἀσκητέον. Εἰ δὲ βούλει καὶ τῷ σώματι δυνατὸς εἶναι, ἐθιστέον ὑπηρετεῖν τὸ σῶμα τῇ γνώμῃ³ καὶ γυμναστέον σὺν πόνοις καὶ ἰδρωτί· πάντα γὰρ ταῦτα μαθητά⁴ ἐστίν.

97. Ὁ Λυκούργος περὶ τῶν κακῶν νέων.

Λοιπὸν τοῦ Λυκούργου καὶ τόδε ἀγασθῆναι¹, τὸ κατεργάσασθαι μηδένα τῶν πολιτῶν ἐπιλήσιμονα εἶναι τῶν σωτηρίων αὐτοῦ νόμων. Ἐκεῖνος τοίνυν λαμπρὰν μὲν τὴν εὐδαιμονίαν τοῖς ἀγαθοῖς πόλιταις παρεσκεύασε, φανεράν δὲ τὴν κακοδαιμονίαν τοῖς κακοῖς καὶ βλαβεροῖς. Ἐν μὲν γὰρ ταῖς ἄλλαις πόλεσιν οἱ ἐριστικοὶ καὶ μιαιοὶ² νέοι ἐπίκλησιν³ μόνον ἔχουσι κακοὶ εἶναι, ἐν δὲ τῇ Λακεδαιμονίᾳ πάντες μὲν μνήμονες τῶν κακῶν πράξεων τῶν νέων εἰσὶ, οὐδεὶς δὲ φρόνιμος ἐν τῷ αὐτῷ ἀγοράζει⁴ τῷ κακῷ, οὐδὲ γυμνάζεται. Πᾶς δὲ τις αἰσχυρθείη ἂν τὸν μὴ ὠφέλιμον καὶ χρήσιμον τῇ πόλει σύσκηνον παραλαβεῖν ἢ ἐν παλαίσματι συγγυμναστήν.

Πολλάκις δ' ὁ τοιοῦτος καὶ εἰς ἐπονειδίστους χώρους φυγὰς ἀπελαύνεται καὶ μὴν ἐν ταῖς ὁδοῖς παραχωρητέον αὐτῷ. Οἱ δὲ μάχιμοι νέοι οὕτω νοήμονές⁵ εἰσιν, ὥστε προαιρουῖνται θάνατον ἂντι τοῦ ἐπονειδίστου τούτου βίου.

98. Ἡ γῆ τῶν μακάρων¹.

Αὕτη ἡ πόλις χρυσοῦ πᾶσα, τὸ δὲ τεῖχος περικεῖται σμαράγδινον, πύλαι δ' ἀργυραὶ καὶ σιδηραὶ εἰσιν ἑπτὰ, τὸ δ' ἔδαφος τῆς πόλεως καὶ ἡ ἐντὸς τοῦ τείχους γῆ ἐλεφαντίνη². αἱ δ' ἐν αὐτῇ αὐλαιοὶ³ οἰκίαι εἰσὶ χαρίεσσαι καὶ βωμοὶ ἔνεισι λίθινοι, ἐφ' ὧν τὰς ἑκατόμβας⁴ ποιοῦσιν· καὶ ἡρῶα δὲ μαρμάρινα ἴδρυται, ἐφ' ὧν ἀναγεγραμμένα ἐστὶ τὰ λαμπρὰ παππῆα ὀνόματα. Περὶ δὲ τὴν πόλιν ὑλήεντα ἄλση περικεῖται καὶ δινήεις ποταμοὶς ἀρωματώδης ῥεῖ.

Ἡ δὲ κύκλῳ ὀρεινὴ χώρα πᾶσι μὲν ἄνθεσι, πᾶσι δὲ φυτοῖς

ἡμέροις καὶ σκιεροῖς τέθηλεν⁵. Αἱ μὲν γὰρ ἄμπελοι ἐν ταῖς ὄρει-
ναῖς κλιτύσι φύονται ἐτήσαιοι, τοὺς δ' ἄλλους καρποὺς καὶ ὀπώρας
φέρει μηνιαίους· ἀντὶ δὲ τοῦ πυροῦ οἱ στάχυες ἄρτους ἐτοίμους
φύουσιν. Πηγαὶ δ' ὕδατος θαλασσοῦ καὶ ποσίου πολλαὶ εἰσι καὶ
ποταμοὶ γαλακτώδεις πάμπολλοι τὴν χώραν διατέμνουσιν. Πᾶσαι
δὲ αἱ ἡμέραι οὕτω λαμπραὶ εἰσιν, ὥστε ἡ σημερινὴ οὐδὲν διαφέρει
τῆς χθесινῆς.

99. Διάλογος Σωκράτους καὶ Φαῖδρου.

Σωκράτης. Πόθεν, ὦ Φαῖδρε, ἔρχει; πολλάκις γὰρ σε εἶδον
ἐντεῦθεν ἰόντα.

Φαῖδρος. Μεγαροῖ¹ μὲν, ὦ Σώκρατες, διέτριψα τέτταρας ἡμέρας.
Ἐκεῖθεν δὲ Θήβαζ² ἦλθον, ἔνθα ὀλίγας ἡμέρας διέμεινα. Νῦν
δ' Ἀθήνησι τὸ λοιπὸν διατρίψω.

Σωκράτης. Ἄλλοτε μὲν πρότερον οὐδέποτε ἠδυνήθην διαλεχθῆ-
ναί σοι· νῦν δ' εἰ βούλει καὶ εἰ μὴ σε ὑπερβαλλόντως βία κατέ-
χει, δεῦρο ἴωμεν κατὰ τὸν Ἴλισσὸν καὶ διαλεχθῶμεν· ἄλλως
ἀναβάλωμεν ἐς αὐρίον.

Φαῖδρος. Ἄγωμεν δῆ, ἐπεὶ δήποτε καὶ ἀμισθὶ³ ἡ διδασκαλία
γενήσεται μοι. Μὴ δ' ὁμῶς οὕτως ἄγαν σπευθε· ἔοικας⁴ γὰρ
τροχάδην καὶ οὐ βάδην ἰέναι.

Σωκράτης. Σπεύδω πρὸς ἐκείνην τὴν ὑψηλοτάτην πλάτανον,
ὕψ' ἣν σικιά ἐστὶ μεγάλη καὶ πνεῦμα⁵ μέτριον, πρὶν τινὰς ἄλ-
λους ταύτην κατασχεῖν.

100. Συμβουλὴ πρὸς ἄρχοντα.

Ὁ ἀγαθὸς κυβερνήτης προστάτης τῆς πόλεως ὧν βούλεται
ταύτην εὐδαίμονα ποιῆσαι. Ἔοικεν οὖν ἀγωνιστῇ φιλοτιμουμένῳ¹
τὸ μέγιστον ἔργον κατορθοῦν. Τούτῳ τις παραινῶν εἴποι ἄν· «Ἴσθι²,

ὦ φίλε, τὸ κάλλιστον καὶ μεγαλοπρεπέστατον ἀγώνισμα ἀγωνιζόμενος. Πρῶτον μὲν καλῶς ἄρχων κατειργασμένος ἂν εἴης τὸ φιλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀρχομένων· ἐφίλου γὰρ καὶ πρότερον· ἄλλως οὐκ ἂν ἤρξας³ τῆς πόλεως, οὐδ' ἂν ἔλαβες τοσαύτην ἰσχύον, οὐδ' ἂν εἶχες τοσοῦτον πλῆθος συμμάχων προθύμων συμπράξαι σοι. Ἐπειτα πάντες τὴν σὴν νίκην ἀνακηρύττειεν ἂν καὶ τὴν σὴν ἀρετὴν ὑμνοῖεν ἂν. Πᾶς δ' ὁ παρῶν σύμμαχος ἂν εἴη σοι καὶ δημοσίᾳ θαυμάζοιεν ἂν σε τῆς ἀρετῆς. Ἐργάζου καὶ πειρῶ τοὺς πολίτας εὖ ποιεῖν. Περίθλεπτος⁴ δ' οὕτω καὶ θαυμαστός ὢν ἀγαπῶ ἂν ὑπὸ πολλῶν πόλεων καὶ τοὺς ἐχθροὺς ἂν σχολίης συμμάχους. Τοῖς δὲ συμπράττουσί σοι μηδέποτε παύου λέγων· « ὦ φίλοι, ἐργαζώμεθα ὑπὲρ τῆς εὐδαιμονίας τῆς πόλεως καὶ ποιῶμεν αὐτὴν μὲν εὐνομεῖσθαι, τοὺς δὲ πολίτας εὖ πράττειν. Ὁ θεὸς δ' εἴη ἡμῖν βοηθός ».

101. Τὰ Πυρρηναῖα¹ ὄρη.

Τὰ Πυρρηναῖα ὄρη πασίγνωστα ἦν τὸ πάλαι διὰ τε τὸ μέγεθος² καὶ ὕψος, τὰ δ' ἐν αὐτοῖς δάση ἔγεμεν ἰσόβλων θανατηφόρων ὄφρων. Ἐνῆν δ' ἐν αὐτοῖς ζῶα παντοδαπὰ ἄγρια, ὄνοι ταχύποδες καὶ στρουθοὶ καὶ ἄλλα, ἃ οἱ ξιφομάχοι θηρευταὶ ἐθήρευον. Ὑλοτόμοι δ' ἐκ τῆς ὕλης διπήχεις καὶ τετραπήχεις δοκοὺς ἐξήγον, ἐξ ὧν νεωσοίκους³ κατεσκευάζον. Καὶ γαιάνθρακας δ' ἢ γῆ παμπόλους ἐξέφερε.

Πολλῶν δ' ὄντων τῶν δρυμῶν ἐν τοῖς παλαιοῖς φασὶ χρόνοις ὑπὸ νομέων τὴν ὕλην πυρίκαυστον γενέσθαι καὶ καῆναι τὴν ὄρεινὴν χώραν. Διὸ συνέβη πυροειδῆ⁴ πολλὰς ἡμέρας εἶναι ταύτην καὶ καῆναι τὴν γῆν. Ἐκ τούτου τὰ μὲν ὄρη Πυρρηναῖα ἐκλήθη, ἢ δ' ἐπιφάνεια τῆς χώρας ἀργύρῳ ἐρρῦ⁵ καὶ πολλοὶ ρύακες καθαροῦ ἀργύρου ἐγένοντο⁶. Τὴν ἀξίαν δ' αὐτοῦ ἀγνοοῦντες οἱ γηγενεῖς τοῖς Φοίνιξιν ἐδίδοσαν ἀντ' ἄλλων τινῶν φορτίων οὐκ ἀξιολόγων. Διὸ οἱ Φοίνικες πολυτάλαντοι ἐξ αὐτοῦ ἐγένοντο.

102. Θεμιστοκλῆς.

Θεμιστοκλῆς ὁ Νεοκλέους οὕτω φιλότιμος, μεγαλοπράγμων¹ καὶ πρὸς δόξαν παράφορος ἦν, ὥστε νέος ἔτι ὢν μετὰ τὴν εὐκλειᾶ ἐν Μαραθῶνι νίκην τῶν Ἀθηναίων σύνουος ἐωρᾶτο καὶ ἄγρυπνος τῆς νυκτὸς διέμενε καὶ τοὺς συνήθεις πότους τῶν νέων παρητήθη². Κατὰ μόνας δ' αἰεὶ ἐπορεύετο, ὥστε ἐδόκει ὡσπερ τις ἐχέμυθος³ καὶ κρυφίνους εἶναι.

Ἐρωτώμενος οὖν διὰ τὸ εὐμετάβολον τοῦ ἦθους ἔλεγεν ὅτι οὐκ ἐφη αὐτὸν καθεύδειν τὸ Μιλτιάδου τρόπαιον. Ἐπεὶ δὲ τὰ πολιτικά ἐπραττεν⁴, οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ᾤοντο τὴν ἐν Μαραθῶνι ἦτταν τῶν βαρβάρων πέρας εἶναι τοῦ πολέμου, Θεμιστοκλῆς δὲ προύλεγε ταύτην ἀρχὴν μειζόνων ἀγώνων. Διὸ συνέπεισεν Ἀθηναίους ἐκ τῆς Λαυρεωτικῆς⁵ προσόδου ναῦς κατασκευάσαι καὶ μετ' οὐ πολὺ ἀξιολόγους ναυδάτας⁶ τοῦτους ἐποίησεν.

Τούτῳ τῷ στόλῳ κατεναυμάχησε Ἐέρξην ἐν Σαλαμῖνι καὶ τοῦτον ἠνάγκασε φυγεῖν ἐκ τῆς Ἑλλάδος, καίπερ τῆς κατὰ γῆν δυνάμεως ἀθραύστου καὶ ἀξιολόγου διαμεινάσης. Διὰ τοῦτο δ' ὁμοίως ἡμιθέφ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἐτιμάτο.

103. Περσέπολις ἡ πρωτεύουσα Περσῶν.

Περσέπολις μητρόπολις οὖσα τῶν Περσῶν εὐειδεστάτη¹ καὶ εὐδαιμονεστάτη τῶν ὑπὸ τὸν ἥλιον πόλεων ἦν. Οὐκ ἀνοίκειον² δ' εἶναι νομίζομεν περὶ τῶν ἐν ταύτῃ μεγαλοπρεπῶν καὶ πολυτελῶν βασιλείων βραχέα διελεῖν³.

Ταῦτα ἀξιόλογον ἄκραν εἶχεν, ἦν τεῖχος τρίπηχου περιελάμβανεν ἐπάλξεσι⁴ κατακεκοσμημένον. Τὸ δεύτερον δὲ τεῖχος κατασκευῆν ὑπεράνω τοῦ πρώτου ὁμοειδῆ τῷ προειρημένῳ εἶχεν, ὕψος δὲ διπλάσιον· ὁ δὲ τρίτος περίβολος τετράπλευρος ἦν καὶ κατασκευασμένος πρὸς διαμονὴν⁵ αἰωνίαν. Ἐν δὲ τῷ πρὸς ἀνατολὰς

ὄρει οἱ πολυώνυμοι ἔκπαλαι τάφοι τῶν βασιλέων ἦσαν, οὓς προσε-
κύνουν οἱ εὐγενεῖς Πέρσαι. Οἱ τάφοι οὗτοι ἐν πέτραις ἐνλελαξευ-
μένοι⁶ ἦσαν πρόσθασιν⁷ μὲν οὐδεμίαν ἔχοντες, ἐδέχοντο δὲ τὰς
ταφὰς δι' ὀργάνων χειροποιήτων. Πλείστοι δ' ἐν αὐτοῖς θησαυροὶ
ἐνῆσαν πρὸς τὴν παραφυλακὴν τῶν χρημάτων εὐθετοὶ⁸ κατεσκευα-
σμένοι, οὓς φρουροὶ ἐνυκτοφυλάκουν.

Ταῦτα τὰ βασίλεια Ἀλέξανδρος ἐνέπρησε τιμωρῶν τοῖς Ἑλ-
λησιν, ὅτι κάκεινων τὰ ἱερὰ καὶ πόλεις οἱ Πέρσαι πυρὶ καὶ σιδήρῳ
διεπόρθησαν.

104. Ξενοφῶν ὁμιλῶν πρὸς τοὺς στρατιώτας.

« Ἴστε, ὦ ἄνδρες, ὅτι τὰ ἀγαθὰ τῶν χωρῶν, ἃς διερχόμεθα,
τῶν κρατούντων ἐστίν¹. Σκεφώμεθα τοίνυν, ὅπως ἂν ἀσφαλέστατα
πορευοίμεθα² καὶ ὅπως ἂν κράτιστα μαχοίμεθα, εἰ δέοι μάχεσθαι.
Συμβουλευῶ σὺν κατακαῦσαι τὰς ἀμάξας, ἃς ἔχομεν, ἵνα μὴ τὰ
ζεύγη ἡμῶν στρατηγῆ³, ἀλλὰ πορευώμεθα, ὅπη ἂν τῇ στρατιᾷ
συμφέρη. Ἐπειτα δὲ καὶ τὰς σκηναὶς κατακαῦσαι. Δέδοικα γάρ,
μὴ ἀντὶ τοῦ συνωφελεῖν ἐμποδῶν ἡμῖν γένωνται κατὰ τὴν πο-
ρείαν. Ἐπειτα τῶν ἄλλων σκευῶν ἀπαλλάξωμεν τὰ περιττά,
πλὴν ὅσα ἔχομεν πολέμου ἕκενα ἢ σίτων ἢ ποτῶν, ἵνα ὡς πλεί-
στοι μὲν ἡμῶν ἐν ὄπλοις ὤμεν⁴, ὡς ἐλάχιστοι δὲ σκευοφορῶσιν·
ἐπίστασθε γὰρ ὅτι, ἐὰν μὲν ἠττώμεθα, πάντα ταῦτα ἀλλότρια
ἔσται, ἢν δὲ κρατῶμεν, καὶ τοὺς πολεμίους σκευοφόρους ἡμετέ-
ρους ἕξομεν ».

105. Πῶς Ξενοφῶν μετέσχε τῆς στρατείας τοῦ Κύρου.

Ξενοφῶν ἀναγνοὺς τὴν ἐπιστολὴν Προξένου ἀνεκοινώσατο Σω-
κράτει, ὅτι βουλευοίτο πορεύεσθαι πρὸς Κύρον. Καὶ ὁ Σωκράτης
ὑποπεύσας μὴ τὸ γενέσθαι αὐτὸν φίλον Κύρῳ εἶη ὑπαίτιον κα-

λοῦ τῇ πόλει συνεβούλευσεν ἀνακοινῶσαι τῷ θεῷ περὶ τῆς πορείας.

Ἐλθὼν οὖν Ξενοφῶν ἐπήρετο τὸν Ἀπόλλωνα, τίνοι θεῶν θύων κάλλιστα καὶ ἄριστα ἂν ἔλθοι τὴν ὁδόν¹, ἣν ἐπινοεῖ, καὶ εἰ σωθεῖη καλῶς πράξας². Ὁ δ' Ἀπόλλων ἀνεῖλεν, οἷς θεοῖς θύοι.

Ἐπεὶ δὲ πάλιν ἦλθεν, εἶπε τῷ Σωκράτει, ὃ ὁ θεὸς παραγγέλλει. Ὁ δ' ἀκούσας ἠτιᾶτο αὐτόν, ὅτι οὐκ ἐρωτήσῃ πρῶτον, πότερον λῶν εἴη αὐτῷ πορεύεσθαι ἢ μένειν, ἀλλὰ αὐτὸς κρίνας ἰτέον εἶναι πυνθάνοιτο, ὅπως ἂν κάλλιστα πορευθεῖη. Ξενοφῶν μέντοι θυσάμενος, ὡς ὁ θεὸς ἀνεῖλεν, ἐξέπλει καὶ καταλαμβάνει ἐν Σάρδεσι Πρόξενον, παρ' οὗ συνεστάθη Κύρῳ.

106. Μιθριδάτης¹ καὶ οἱ Ἕλληνες.

Ἀριστοποιουμένοις² τοῖς Ἕλλησιν ἀγγέλλεται ὅτι Μιθριδάτης οὖν ἰππεῦσιν ὡς τριάκοντα ἔρχεται. Οὗτος ἀφικόμενος λέγει ὧδε· « Δῆλον ὑμῖν, ὦ Ἕλληνες, ὅτι καὶ Κύρῳ πιστὸς ἦν καὶ ὑμῖν νῦν εὖνους. Λέξατε οὖν πρὸς με ὡς φίλον καὶ εὖνουν, τί ἐν νῷ ἔχετε ».

Βουλευομένοις δὲ τοῖς στρατηγοῖς ἔδοξεν³ ἀποκρίνασθαι τάδε· « Ἡμῖν δοκεῖ διαπορεύεσθαι τὴν βασιλέως χώραν ὡς ἀσινέστατα⁴. Ἦν μέντοι τις ἡμᾶς τῆς ὁδοῦ διακωλύῃ, ἀνάγκη διαπολεμεῖν αὐτῷ, ὡς οἶόν τε κράτιστα ».

Ἐκ τούτου Μιθριδάτης ἐπειράτο πείσαι ὡς ἄπορον εἴη σωθῆναι ἄκοντος βασιλέως. Ἐνθα δὲ δῆλον ὅτι ὑπόπεμπτος⁵ εἴη. Ἐκ τούτου ἔδοκει τοῖς στρατηγοῖς βέλτιον εἶναι δόγμα⁶ ποιήσασθαι τὸν πόλεμον ἀκήρυκτον εἶναι, ἔστ' ἂν τῇ πολεμῖα εἶεν.

107. Παραγγέλματα.

Μηδένα φίλον ποιῶ, πρὶν ἂν ἐξετάσης, πῶς κέχρηται¹ τοῖς πρότερον φίλοις· ἔλπιζε γὰρ αὐτὸν καὶ περὶ σὲ γενέσθαι τοιοῦτον, οἷος καὶ περὶ ἐκείνους γέγονεν. Μὴ γίγνου μὲν ταχὺ φίλος, γε-

νόμενος δὲ πειρῶ διαμένειν· ὁμοίως γὰρ αἰσχρὸν μηδένα φίλον ἔχειν καὶ πολλοὺς ἐταίρους μεταλλάττειν. Ὅμιλητικὸς² ἴσθι μὴ φιλονίκος πρὸς πάντας ὢν, μηδὲ πρὸς τὰς τῶν πλησιαζόντων³ ὀργὰς τραχέως ἀπαντῶν, μηδ' ἂν ἀδίκως ὀργιζόμενοι τυγχάνωσιν. Μὴ νομίσης τὴν ἐπιμέλειαν μηδεμίαν δύναμιν ἔχειν πρὸς τὸ βελτίους καὶ φρονιμωτέρους ἡμᾶς γενέσθαι. Μηδὲ καταγνώσ⁴ τῶν ἄλλων ἄνοιαν, ὅταν νομίζωσιν οὐδὲν ἂν ὠφελεῖσθαι ἡμᾶς πρὸς ἀρετὴν, ἀλλὰ μηδέποτε παύσῃ διδάσκων ὅτι ἡ παιδείσις καὶ ἡ ἐπιμέλεια μάλιστα τὴν ἡμετέραν φύσιν δύνανται εὐεργετεῖν. Διὰ τοῦτο πλησίαζε μὲν τοῖς φρονιμωτάτοις, καὶ μηδενοῦ οἴου ἀπειρώσῃ ἔχειν⁵, ἀλλὰ τῶν μὲν ἀκροατῆς γίγνου, τῶν δὲ μαθητῆς. Οὕτω ἀγαπητὸς τοῖς πᾶσιν ἔσει.

108. Γ α λ ἄ τ α ι .

Τὸ Γαλατικὸν ἔθνος εὐγενὲς καὶ φιλοπόλεμον ἦν, εὐδόκιμον¹ δὲ τῇ ἱππικῇ μάλιστα τέχνῃ. Τοῖς τρόποις οἱ Γαλάται οὐ κακοήθεις², ἀλλ' ἀπλοῖ ἦσαν, πολὺ δ' ὅμως τὸ ἀνόητον καὶ φιλόκοσμον³ ἦν αὐτοῖς. Τοῖς σώμασι μὲν πάνυ εὐμήκεις καὶ μακρόχειρες ἦσαν, ταῖς δὲ σαρκὶ κάθυγροι καὶ λευκοί. Ὅρεσίτροφοι δ' ἦσαν τὸ πάλαι καὶ ὄκουν ἐν χειροποιήτοις ξυλίταις οἰκίαις καὶ ὑπὸ δημογερόνων⁴ διψκοῦντο.

Ἐν ταῖς ὁδοιπορίαις καὶ ταῖς μάχαις, ἐν αἷς καὶ ἱερομάντις ἠκολούθουν, ἐχρῶντο ἄρμασιν, ἃ ἠνίοχον καὶ παραβάτην εἶχεν. Κατὰ δὲ τὰς πρὸς τοὺς ἀστυγείτονας μάχας εἰώθεσαν προάγειν τῆς παρατάξεως καὶ προκαλεῖσθαι εἰς μονομαχίαν τοὺς ἀρίστους τῶν ἀντιτεταγμένων. Τὰ ἐν ταῖς μάχαις σκυλα⁵ ἐλαφυραγώγουν παιανίζοντες καὶ ἄδοντες καὶ ταῦτα ταῖς οἰκίαις προσήλουν⁶, ὥσπερ ἐν θήρᾳ κεχειρωμένοι θηρία. Τῶν δ' εὐκλεῶν πολεμίων τὰς κεφαλὰς ἐν λάρνακι ἐτήρουν καὶ τοῖς ξένοις ἐπεδείκνυσαν.

109. Ἡ νεότης.

Οἱ νέοι τὰ ἤθη εὐμετάβολοί εἰσι, πρὸς δὲ τὰς ἐπιθυμίας ἀψίκοροι¹. Γίγνονται δὲ μάλιστα οἱ πρωτότοκοι ὀξύθυμοι καὶ φιλότιμοι, οἱ δὲ νεώτεροι φιλόνοικοι. Πολλοὶ τῶν νέων εὐπρεπεῖς τὴν ὄψιν εἰσὶ καὶ προσήγεις πρὸς τοὺς ἄλλους, ἐν ταῖς δυστυχίαις δ' αὐτάρκεις² καὶ ἤκιστα φιλοχρήματοι· συνελόντι δ' εἰπεῖν³ εὐήθεις⁴ καὶ οὐ κακοήθεις, εὐέλπιδες, φιλόφιλοι, φιλοίκειοι καὶ φιλέταιροι· τινὲς δ' ὅμως φύσεώς εἰσι πονηρᾶς, ὥστε κακοῦργοι καὶ πανοῦργοι καὶ ἐπίβουλοι⁵ τοῖς ἄλλοις γίγνονται.

ΜΕΡΟΣ Α

1. Πρώτος και δεύτερος

Πρώτος δεύτερος... (faint text)

Μετα δεύτερος... (faint text)

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

... (faint text)

2. Υποδοχή της νέας Κυβέρνησης

... (faint text)

... (faint text)

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Οι απόψεις που εκφράζονται στο παρόν έγγραφο είναι αποκλειστικά οι απόψεις των μελών της Επιτροπής και δεν necessarily αντανακλούν τις απόψεις του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων. Η Επιτροπή αποτελείται από μέλη που έχουν επιλεγεί για την εκτέλεση συγκεκριμένων καθηκόντων και η λειτουργία της είναι προσωρινή. Η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για την προετοιμασία και την υποβολή προτάσεων προς το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων. Η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για την προετοιμασία και την υποβολή προτάσεων προς το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων. Η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για την προετοιμασία και την υποβολή προτάσεων προς το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΜΕΡΟΣ Α'

1. Ἐλαφος καὶ κυνηγοί.

Ἐλαφος ἔβασκεν¹ εἰς² ἄμπελον. Ἐκεῖ κάποτε κυνηγοὶ ἐκυνηγοῦσαν³. Ὁ κίνδυνος διὰ τὴν ἔλαφον ἦτο σοβαρός⁴. Διὰ τοῦτο καταφεύγει κάτω⁵ ἀπὸ τὰ φύλλα τῆς ἀμπέλου.

Μετ' ὀλίγον οἱ κυνηγοὶ βαδίζουσι⁶ πρὸς τὴν ἄμπελον, ἀλλὰ δὲν⁷ εὐρίσκουσι τὴν ἔλαφον καὶ φεύγουσι. Ἡ ἔλαφος τότε ἐνόμιζεν ὅτι δὲν ἐκινδύνευε⁸ καὶ κατέτρωγε⁹ τὰ φύλλα τῆς ἀμπέλου.

Οἱ κυνηγοὶ ἀκούουσι τὸν θόρυβον τῶν φύλλων· γυρίζουσι¹⁰ λοιπὸν¹¹ καὶ φονεύουσι τὴν ἔλαφον. Αὐτὴ δὲ ἐνῶ ἀπέθνησκεν, ἔλεγε· « Δίκαια παθαίνω, διότι ἔβλαπτον τὸν σωτήρά μου ».

2. Ὑποδοχὴ εἰς τὸν Κικέρωνα¹.

Ἦτο βράδην² καὶ ὁ Κικέρων ἀνέβαινε πρὸς τὴν οἰκίαν, οἱ δὲ συμπολιταὶ ἐπήγαινον³ μαζί του ὄχι μὲ σιωπὴν ἀλλὰ μὲ⁴ φωνὰς καὶ μὲ κρότους καὶ ὀνόμαζον αὐτὸν Κτίστην τῆς Ρώμης.

Φῶτα⁵ τοὺς δρόμους ἐφώτιζον⁶ καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐποποθετοῦσαν⁷ λαμπάδια ἐπάνω⁸ εἰς τὰς θύρας, τὰ δὲ κοράσια καὶ ἀπὸ⁹ τὰς στέγας τῶν οἰκιῶν ἔβλεπον¹⁰ τὴν πομπήν. Οἱ δὲ συμπολιταὶ καὶ στρατηγοὶ ἔλεγον· « Ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶναι ἀσφάλεια καὶ σωτηρία τῆς χώρας ».

3. Ἡ ἀρετὴ πρὸς Ἡρακλέα.

Ἐγὼ συναναστρέφομαι¹ μὲν μὲ θεοῦς, συναναστρέφομαι δὲ μὲ ἀνθρώπους καλοῦς². Ἔργον δὲ οὔτε θεῖον, οὔτε ἀνθρώπινον γίνεται χωρὶς³ ἐμέ. Ἀπολαύω δὲ σεβασμοῦ⁴ καὶ ἀπὸ τῶν θεοῦν καὶ ἀπὸ τῶν καλοῦν ἀνθρώπων. Καὶ πάντοτε ἐνομιζόμεν καὶ τώρα εἶμαι ἀγαπητὴ μὲν συνεργὸς εἰς τῶν ἐργατικῶν⁵ τεχνίτας, πιστὴ δὲ σύντροφος εἰς τῶν οἰκογενειάρχων⁶, βοηθὸς δὲ καλὴ εἰς τῶν ὑπηρέτας⁷.

Οἱ φίλοι μου δὲν εἶναι λαίμαργοι, ἀλλ' ὑπομένουν⁸ καὶ τὴν πείναν καὶ τὴν δίψαν. Διὰ τοῦτο οἱ μὲν νέοι εὐχαριστοῦνται⁹ διὰ τὰ ἔργα καὶ χαίρουν¹⁰ διὰ τῶν ἐπαίνων τῶν πρεσβυτέρων, οἱ δὲ πρεσβύτεροι εὐχαριστοῦνται¹¹ διὰ τὰς ἐξαιρέτους τιμὰς τῶν νέων.

4. Τὰ ἐκ τῆς γεωργίας ἀγαθὰ.

Ἡ ἀσχολία¹ μὲ τὴν γεωργίαν γεμίζει ἀπὸ χαρὰν² τῶν γεωργῶν καὶ ἐπιφέρει αὔξησιν τῶν ἀγαθῶν τοῦ οἴκου καὶ ἐξάσκησιν τῶν σωμάτων· διότι οἱ γεωργοὶ ζοῦν εἰς τὸ ὑπαιθρον καὶ καλλιεργοῦν μὲ τὰ βόδια τῶν ἀγρῶν, βόσκουν δὲ ἀγέλας βοδιῶν καὶ ἀλόγων. Διὰ τοῦτο ἀρκετοὶ ἀπὸ τῶν γεωργῶν γίνονται καὶ ἵππεῖς ἔξοχοι.

Μερικοὶ³ δὲ ἀπ' αὐτῶν ὑλοτόμοι εἶναι καὶ μὲ τῶν πελέκειν εἰς τὸ πλησίον δάσος⁴ κόπτουν ξύλα καὶ κτίζουν μὲ αὐτὰ καλύβας· ἄλλοι δὲ εἶναι καὶ ψαράδες καὶ ψαρεύουν ψάρια εἰς τῶν ποταμῶν.

Ὅτε τὰ σιτηρὰ ὀριμάζουν καὶ αἱ πλαγιαὶ⁵ τῶν λόφων γεμίζουν ἀπὸ ἀμπέλια, ἡ φύσις στολίζεται⁶. Αὐτὰ παρέχουν ἄφθονα ἀγαθὰ εἰς τῶν γεωργῶν, ὥστε ζοῦν οὗτοι ὅμοιοι μὲ βασιλεῖς⁷.

Ἐνίοτε ὁμοῦ καταστροφὰ συμβαίνουν εἰς τῶν στάχειν καὶ τὰ σταφύλια, διότι παρουσιάζονται διάφοροι ἀσθένειαι καὶ πολλὰς ποντικῶν καταστρέφουν τὰ σπαρτὰ⁸.

5. Ὁ Ξενοφῶν εἰς τὸν Σκιλλοῦντα.

Ὁ Ξενοφῶν ἀπὸ τὴν Ἀσίαν ἔρχεται μὲ¹ τὸν Ἀγησίλαον εἰς τὴν Ἑλλάδα· οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι παρέχουν εἰς αὐτὸν ὡς δῶρον κτήμα² πλησίον τῆς Ἥλιδος, τὸν Σκιλλοῦντα.

Τὸ μέρος αὐτὸ εἶχεν ὠραῖον κλίμα καὶ μεταξὺ³ τῶν φαράγγων καὶ κοιλάδων ὑπῆρχον μικραὶ πεδιάδες. Ἐδῶ ὁ Ξενοφῶν ἠσχολεῖτο⁴ μὲ τὴν γεωργίαν καὶ ἔτρεφε κατοίκια, βόδια, κόττες.

Εἰς τὸν τόπον αὐτὸν κατασκευάζει ναὸν καὶ βωμὸν τῆς θεᾶς Ἀρτέμιδος καὶ στήγει⁵ ἀγάλματα καὶ ἀνδριάντας διαφόρων θεῶν. Κατὰ δὲ τὴν ἑορτὴν τῆς Ἀρτέμιδος οἱ κάτοικοι, γείτονες τοῦ κτήματος, προσέφερον θυσίαν καὶ ἐστεφάνωνον⁶ τὸ ἄγαλμα τῆς θεᾶς μὲ στέφανα καὶ ταινίας⁷· εἰς δὲ τὰς φάραγγας ἐκυνηγοῦσαν τὰ παιδιὰ τοῦ Ξενοφῶντος καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν διάφορα θηρία, ἀγριοχοίρους, ζαρκάδια⁸ καὶ ἐλάφια.

Πλησίον δὲ τοῦ ναοῦ ὑπῆρχε στήλη μὲ τὰ γράμματα « Ἰερὸς ὁ τόπος τῆς Ἀρτέμιδος εἶναι ».

6. Ἄρχων πρὸς ὑπηκόους.

« Ἄνδρες πολῖται, σᾶς ὑπόσχομαι¹, ὅτι θὰ διοικήσω² διὰ τὸ καλὸν τῆς πόλεως. Οἱ ἀγρόται ἀπὸ σᾶς θὰ καλλιεργοῦν τοὺς ἀγροὺς ἡσύχως, θὰ κυνηγοῦν εἰς τὰ δάση ἐλευθέρως καὶ θὰ ζοῦν³ εὐτυχεῖς.

Τοὺς χρηστοὺς πολῖτας θὰ βραβεύω, τοὺς δὲ κακοὺς θὰ παύσω νὰ βλάπτουν τὴν χώραν. Τὰ τέκνα τῶν πολιτῶν θὰ ἐκπαιδεύσω, ὅπως ἀνέθρεφα τοὺς υἱοὺς μου ἀνταξίως τῶν πατέρων, ὥστε νὰ πιστεῦσετε ὅτι εἶμαι πραγματικὸς πατὴρ τῆς χώρας.

Ἐάν ποτε ἐκστρατεύσω ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν, ἐλπίζω ὅτι προθύμως ὄλοι θὰ συγκινδυνεύσετε. Μὲ γνωρίζετε δὲ καλῶς, διότι

μαζί σας ἔζησα ἕως τώρα καὶ συνεκινδύνευσα μεταξύ τῶν πρώτων⁴ εἰς τοὺς κινδύνους τῆς πόλεως. Ἐὰν οὕτω διοικῶ καὶ εἴσθε πρόθυμοι, τίποτε δὲν μ' ἐμποδίζει νὰ εἶμαι καλὸς ἄρχων.

7. Κάλλος τοπίου.

Εἰς μίαν¹ νῆσον ὑπῆρχον πλησίον² μὲν τῆς παραλίας³ ὠραῖοι λιμένες, εἰς δὲ τὴν μεσόγειαν λειβάδια καὶ φάραγγες. Ἦσαν δὲ γεμᾶτα ἀπὸ δένδρα καὶ λουλούδια καὶ πτηνά, ἀηθόνια, τρυγόνια. Ποταμοὶ δὲ πλάτους καὶ βάθους ἀρκετοῦ⁴ διέσχίζον τὰς κοιλάδας καὶ πεδιάδας. Μικροὶ δὲ ρύακες με⁵ νερὰ κρύα ἐπότιζον⁶ τοὺς κήπους καὶ τὰ λειβάδια. Ὁ ἀέρας ἦτο τόσο εὐλαφρὸς τὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα⁷, ὥστε ἡ διαμονὴ ἦτο εὐχάριστος. Εἰς δὲ τὴν παραλίαν τοῦ ὄρμου ἦσαν οἰκίαι λαμπραί, τὰς ὁποίας ἐθέρμαινε καὶ περιέλουεν ὁ ἥλιος με⁸ τὰς θερμὰς ἀκτῖνας.

Οἱ κάτοικοι τῆς νήσου ταύτης ἐκαλλιέργουν τοὺς ἀγροὺς καὶ πολλάκις κατέβαινον εἰς τὴν παραλίαν καὶ με⁹ πλοῖα ὠραῖα ἐπικοινωνοῦσαν⁸ με⁹ τοὺς γείτονας τῶν ἄλλων νήσων.

8. Χειμῶν καὶ ἄνοιξις.

Ὁ χειμῶν περιγελοῦσε¹ τὴν ἄνοιξιν, διότι², μόλις³ παρουσιάζεται⁴ αὕτη, οὐδεὶς ἠσυχάζει, ἀλλ' ἄλλος μὲν πηγαίνει εἰς τὰ λειβάδια καὶ τὰ δάση, ἄλλος κόπτει λουλούδια καὶ κρίνους, κανεὶς δὲ δὲν μένει εἰς τὴν οἰκίαν⁵. Ἄλλοι πάλιν ἐπιβιβάζονται πλοίου, διαπλέουν πελάγη καὶ πηγαίνουν πρὸς ἄλλους ἀνθρώπους, κανεὶς δὲ δὲν δίδει προσοχὴν εἰς τοὺς ἀνέμους καὶ τὸ νερὸ τῶν βροχῶν. « Ἐγὼ δέ », εἶπεν, « ὁμοιάζω⁶ με⁷ ἄρχοντα καὶ κύριον, ὁ ὁποῖος προστάσσει τοὺς ἀνθρώπους νὰ κοιτάζω⁷ πρὸς τὴν γῆν καὶ νὰ τρέμουν τὸν οὐρανόν ».

Ἡ δὲ ἄνοιξις λέγει· « Ἀλήθεια ἀπὸ σὲ μὲν οἱ ἄνθρωποι εὐχονται νὰ ἀπαλλαγῶν⁸ εὐχαρίστως⁹, ἐμὲ δὲ καὶ ἀποῦσαν ἀναφέρουν¹⁰ καὶ μόλις³ παρουσιάζομαι, χαίρουν¹¹ ».

9. Κροῖσος καὶ Ἄτυς.

Ὁ Κροῖσος εἶχε δύο υἱούς. Ἐκ τούτων ὁ μὲν εἰς εἶχε γεννηθῆ ἐκ φύσεως¹ κωφός, ὁ δὲ ἄλλος ἦτο ὑγιής καὶ ὀνομάζετο Ἄτυς.

Ὁ πρῶτος ἔμενε² εἰς τὴν οἰκίαν, διότι ὁ πατήρ του εἶχε πιστεύσει ὅτι δὲν ἦτο πλασμένος³ ἐκ φύσεως νὰ ἄρχῃ. Τὸν δὲ Ἄτυν εἶχεν ἐκπαιδεύσει καλῶς.

Ἐπειδὴ δὲ ὄνειρον τοῦ προεῖπεν⁴ ὅτι ὁ υἱός του θὰ κινδυνεύσῃ, λέγει εἰς αὐτόν· « Παιδί μου, πολλὰς φορὰς ἔχεις κυνηγήσει καὶ ἐκστρατεύσει, ἐφεξῆς θὰ περιποιῆσαι τοὺς ἀγροὺς, διότι ἀρκετὰ ἔχεις κινδυνεύσει ».

Κατ' αὐτὸν τὸν χρόνον⁵ ἔρχεται εἰς Σάρδεις ὁ Ἄδραστος καὶ λέγει εἰς τὸν Κροῖσον· « Ὡ βασιλεῦ, ἔχω φονεύσει χωρὶς νὰ θέλω⁶ τὸν ἀδελφόν μου καὶ ὁ πατήρ μου μὲ ἔχει φυγαδεύσει ἐκ τῆς πατρίδος. Σὲ παρακαλῶ νὰ μένω πλησίον σου »

Ἔτσι ἔμενε⁷ ὁ Ἄδραστος εἰς Σάρδεις. Αὐτὸς δὲ ἦτο αἰτία τοῦ θανάτου τοῦ Ἄτους.

10. Γαλατία¹.

Ἡ Γαλατία τὸν παλαιὸν καιρὸν ἦτο χώρα εὐτυχημένη², διότι εἶχε κάθε εἶδους³ προϊόντα. Εἰς τὰς πλατείας καὶ εὐφόρους πεδιάδας ἐκαλλιέργουν τὸν σίτον, τὰ ὄσπρια καὶ τὰ ἀμπέλια, ἔσκαπτον⁴ δὲ εἰς τὸ ἔδαφος βαθεῖς βόθρους καὶ ἔβγαζον διάφορα μέταλλα καὶ χρυσὸν καὶ ἄργυρον. Ἀπὸ αὐτὰ κατεσκευάζον παχείς κρίκους ὀλοχρῆσους⁵ καὶ ἐφόρουν⁶ ὅλοι οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες γύρω ἀπὸ τὸν λαϊμόν.

Πρὸς τούτοις διέσχιζον⁷ τὰς πεδιάδας πλατεῖς καὶ βαθεῖς ποταμοί, οἱ ὅποιοι⁸ εἶχον τὰς πηγὰς ἀπὸ λίμνας βαθείας καὶ ἀπὸ δασώδη βουνά. Ὅλοι αὐτοὶ ἐχύνοντο⁹, ὅπως σήμερον, ἢ εἰς τὸ πέλαγος τῆς Μεσογείου θαλάσσης ἢ εἰς τὸν Ὠκεανόν. Μὲ πλοῖα δὲ οἱ ἔμποροι μετέφερον τὰ φορτία ἀπὸ¹⁰ αὐτοὺς τοὺς ποταμοὺς ἀπὸ μίαν χώραν εἰς ἄλλην καὶ ἔτσι ὀλίγα μόνον ἐμπορεύματα μετεφέροντο διὰ ξηρᾶς¹¹.

11. Ἡ Βρετανικὴ¹.

Ἀπέναντι² τῆς Γαλατίας πρὸς τὸ μέρος τοῦ Ὠκεανοῦ³ ὑπάρχουν νησιὰ γεμάτα ἀπὸ δένδρα.

Ἀπὸ αὐτὰ⁴ εἶναι μία καὶ ἡ Βρετανικὴ γεμάτη ἀπὸ δάση, εἰς μερικὰ δὲ μέρη⁵ βραχώδης. Τὸ σχῆμα αὐτῆς εἶναι ὅμοιον μὲ τρίγωνον⁶ καὶ ἔχει ὄχι ὀλίγας ἐκτεταμένας⁷ πεδιάδας. Ποταμοὶ δὲ βαθεῖς καὶ πολλῶν πήχεων⁸ πλάτους διέσχιζον ὅλας τὰς πεδιάδας, αἱ ὅποιοι⁹ παράγουν σίτον, γλυκεῖς καὶ ἀφθότους καρποὺς καὶ ὅλα τὰ προϊόντα. Ὁ οὐρανὸς εἶναι γεμάτος ἀπὸ σύννεφα συνήθως, ὥστε ὁ ἥλιος καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν¹⁰ φαίνεται δι' ὀλίγας ὥρας.

Ἐδῶ ἔζων τὸν παλαιὸν καιρὸν φυλαὶ ἐντόπιοι¹¹ εἰς κατοικίας πτωχικὰς. Εἶχον δὲ οἱ κάτοικοι ἀρκετὸν μὲν μῆκος¹², συνηθείας δὲ βαρβαρικὰς. Τὰς πόλεις ἔκτιζον ὡς ἐξῆς. Ἐφραττον μὲ δένδρα κύκλον μεγάλου χώρου¹³ καὶ ἐδῶ ἔμενον μὲ τὰ ποίμνια, μὲ γίδια, μὲ πρόβατα, μὲ παχειὰς ἀγελάδας καὶ μὲ βόδια. Ἦρκοῦντο δὲ εἰς ὀλίγην τροφήν¹⁴.

12. Ἡ πρόνοια τοῦ Θεοῦ.

Κατανοεῖ¹ τις τὴν πρόνοιαν τοῦ θεοῦ, ὅταν ρίπτῃ βλέμμα² πρὸς τὸ σύμπαν.

Ὁ εὐρὺς οὐρανός, ποῦ περικλείει³ τὸ σύμπαν, αἱ ἐποχαὶ τοῦ ἔτους, ἡ σελήνη, ποῦ φωτίζει μὲ τὸ ὠχρὸν φῶς, καὶ ὁ ἥλιος, ποῦ θερμαίνει μὲ τὰς ἀκτῖνας τὸ σύμπαν, εἶναι ἔργα τοῦ θεοῦ. Ὁμοίως ὄλα τὰ νερά, ποῦ καταβαίνουν ἀπὸ τὰ βουνά, διὰ νὰ ποτίσουν⁴ τὰς πλατείας πεδιάδας, εἶναι ἔργα τοῦ θεοῦ. Οἱ βαθεῖς αὐτοὶ ποταμοὶ οἱ γεμάτοι ἀπὸ ψάρια εἰς μὲν τὰς πηγὰς εἶναι ἀβαθεῖς, καθόσον δὲ προχωροῦν⁵ δέχονται καὶ ἄλλα νερά καὶ γίνονται ὀγκώδεις καὶ ὀρηκτικοί. Εἶναι δὲ ὠφέλιμοι εἰς τοὺς ἀνθρώπους, διότι οἱ ἀγροὶ καὶ οἱ εὐωδιασμένοι κῆποι ποτίζονται ἀπὸ τὰ διαυγῆ νερά αὐτῶν καὶ παχύνονται.

Ἐπίσης πλάσματα τοῦ θεοῦ εἶναι τὰ δασώδη βουνά καὶ αἱ φάραγγες καὶ κοιλάδες αἱ γεμάται⁶ ἀπὸ παντοῖα θηρία καὶ πτηνά. Ζοῦν δὲ τὰ μὲν θηρία εἰς βαθιὰ σπήλαια, τὰ δὲ πτηνὰ εἰς φωλεὰς ἐπάνω εἰς τὰ δένδρα· ἀπὸ τὸ γλυκὸ δὲ κρέας αὐτῶν τρέφονται οἱ ἄνθρωποι.

Τὰ φυτὰ δὲ καὶ οἱ γλυκεῖς καρποί, ποῦ ἔχουν φυτρώσει⁷ ἐκ τῆς γῆς, γεμίζουν τὴν ἀτμόσφαιραν ἀπὸ γλυκὸ ἄρωμα. Καὶ εὐτελεῖ δὲ καὶ ἀνάξια λόγου ζῆα καὶ ἔντομα ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὑποκάτω αὐτῆς, μύρμηκες, σκώληκες καὶ ἄλλα, εἶναι ἐπίσης τοῦ θεοῦ πλάσματα. Μέσα δὲ εἰς τὰ ἔγκατα τῆς γῆς εὐρίσκονται γαιάνθρακες καὶ μέταλλα διάφορα. Ὅλα αὐτά, ἀφοῦ διέταξε νὰ ὑπάρχουν χάριν τῶν ἀνθρώπων ὁ θεὸς ὡς ἀγαθὸς δημιουργός, ἐπίστευσε ὅτι οἱ ἄνθρωποι θὰ ζοῦν μὲ⁸ ὄλα τὰ ἀγαθὰ.

13. Ἰταλία.

Ἡ Ἰταλία, ἡ ὁποία εὐρίσκεται νοτίως¹ τῶν Ἄλπεων, ἐκτείνεται μέχρι τῆς Σικελίας· διασχίζεται δὲ ἀπὸ πολλὰ δασώδη βουνὰ καὶ ἀπὸ πολλοὺς καὶ μεγάλους ποταμούς.

Ἡ χώρα, ἡ ὁποία εὐρίσκεται σχεδὸν εἰς τὸ μέσον αὐτῆς καὶ ὠνομάζετο τὸν παλαιὸν καιρὸν Λατίνη, ἦτο ἀρκετὰ² μεγάλη πεδιάς, πολὺ πλουσία καὶ πολλὰ προϊόντα παράγουσα. Μόνον ὀλίγα μέρη αὐτῆς ἦσαν γεμᾶτα ἀπὸ ἔλη³ καὶ ἐκτάσεις ὄχι μεγάλαι ἦσαν βραχώδεις.

Οἱ φιλόπονοι ὅμως κάτοικοι εἰς ὄχι πολὺ χρονικὸν διάστημα μετέβαλον αὐτὸ εἰς βοσκοτόπια καὶ εἰς ἀμπελόφυτα χωράφια. Ἡ δὲ πρὸς νότον αὐτῆς εὐρισκομένη⁴ χώρα, ποὺ ὠνομάζεται Καμπανία, ἦτο πολὺ εὐφορος, διότι λέγεται ὅτι ἐσπείρετο πολλὰς φορὰς τὸ ἔτος⁵. Γύρω ἀπὸ τοὺς τόπους αὐτοὺς ὑπῆρχε τὸ Βεζούβιον ὄρος, τὸ ὁποῖον περιεβάλλετο κατὰ τὰ πλάγια ἀπὸ ἀγροὺς πολὺ ὠραίους καὶ ἀπὸ ἀμπέλια πλήν τῆς κορυφῆς. Αὐτὸ δέ, ποὺ ἦτο ἐπίπεδος ἐπιφάνεια, ἦτο ὀλίγον ἄγονος.

Οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἐργαζόμενοι μὲ ἐπιμέλειαν καὶ φιλοπονίαν εἶχον πλουσία τὰ ἀγαθὰ καὶ ἦσαν καλοὶ ἄνθρωποι.

14. Ἐνδιαφέρουσαι γινῶμαι.

Ὁ βασιλεὺς τῶν Αἰθιοπῶν ἐρωτηθεὶς ποτε, τί εἶναι τὸ παλαιότερον¹ ἀπ' ὄλα², τὸ ὠραιότερον, τὸ σοφώτερον, τὸ κοινότερον, τὸ ὠφελιμώτερον, τὸ βλαβερώτερον καὶ τὸ εὐκολώτερον ἔλεγεν· «Τὸ παλαιότερον ἀπ' ὄλα εἶναι ὁ χρόνος, διότι οὐδεὶς πρὸ αὐτοῦ ὑπῆρχε. Τὸ μεγαλύτερον ὁ κόσμος, τὸ σοφώτερον ἡ ἀλήθεια, διότι οὐδὲν εἶναι πολυτιμώτερον ἀπ' αὐτήν. Τὸ ὠραιότερον τὸ φῶς, τὸ κοινότερον ὁ θάνατος, τὸ ὠφελιμώτερον ὁ θεός, διότι αὐτὸς μόνον

παρέχει τὰ εὐχαριστότατα εἰς τὸν ἄνθρωπον. Τὸ βλαβερώτερον δ' ὄλων ὁ κακὸς δαίμων καὶ τὸ εὐχαριστότερον τὸ γλυκὺ ».

Θαλῆς ὅμως ὁ Μιλήσιος ἀπεκρίνετο ὡς ἐξῆς· «Ὁ θεὸς εἶναι ὁ παλαιότερος ὄλων, διότι εἶναι ἀγέννητος, ὁ κόσμος τὸ μεγαλύτερον, ὁ χρόνος τὸ σοφώτερον, διότι ὅλα ἀποκαλύπτει, ἡ ἐλπίς τὸ κοινότερον, ἡ ἀρετὴ τὸ ὠφελιμώτερον, ἡ κακία τὸ βλαβερώτερον, ἡ ἀνάγκη τὸ ἰσχυρότερον, διότι ὅλοι ὑποχωροῦν³ εἰς αὐτήν, τὸ δὲ εὐκολώτερον τὸ κατὰ φύσιν ζῆν ».

15. Χειμῶν ἐν Λευκετίᾳ.

Συνέβαινε¹ νὰ διαχειμάζω εἰς Λευκετίαν· ἔτσι δ' ὠνόμαζον οἱ Γαλάται τὴν πολίχνην τῶν Παρισίων. Ἦτο δ' αὕτη ὄχι μεγάλη νῆσος. Ποταμὸς δὲ μέγας γύρω αὐτὴν ὄλην περιέβαλλε. Ξύλινα δὲ γέφυραι πολλαὶ καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη² ἔφερον εἰς αὐτήν, ὁ δὲ ποταμὸς ὀλίγας φορὰς³ γίνεται μικρότερος ἢ μεγαλύτερος ἀπὸ τὸ σύνηθες. Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ⁴ δὲ εἶναι ὁ ἴδιος. Τὸ νερὸ αὐτοῦ εἶναι γλυκύτατον, ὁ δὲ χειμῶν μαλακώτατος⁵ ἕνεκα τῆς ζέστης τοῦ Ὠκεανοῦ, διότι οὗτος δὲν ἀπέχει πολὺ.

Φυτρώνουν δὲ εἰς αὐτὴν πολλαὶ ἄμπελοι, ποὺ παράγουν ὠραιότατα καὶ γλυκύτατα σταφύλια, καὶ συκαί, ποὺ σκεπάζονται τὸν χειμῶνα μὲ καλαμιὰ⁶ σιταριοῦ.

16. Ἰσμηνίας ὁ Θηβαῖος.

Ὁ Ἰσμηνίας ὁ Θηβαῖος ἐστάλη ὡς πρεσβευτῆς¹ πρὸς τὸν μέγαν βασιλέα. Καθ' ὁδὸν ἐσκέπτετο· «Εἶθε νὰ εἶναι ὁ βασιλεὺς εὐμενῆς καὶ εἶθε νὰ ἀκούσῃ τοὺς λόγους μου, ἄλλως μπορεῖ νὰ κινδυνεύσω² ».

Ἐρχεται λοιπὸν εἰς τὸ ἀνάκτορον, ὅπου ὁ φρουρὸς χιλιάρχος τὸν συνεβούλευσε τὰ ἐξῆς· «Ἦ ξένη, νὰ εἶσαι³ σεμνὸς πρὸ τοῦ

βασιλέως και νά παρακαλέσῃς³ θερμῶς αὐτὸν γονατιστός⁴ κρούσει τὴν θύραν». Τοῦ ἔλεγε δὲ ἀκόμη ὅτι ὁ βασιλεὺς ἦτο ἀγαθὸς και ὅτι οὐδεὶς ἀπὸ τοὺς παρακαλοῦντας αὐτὸν εἶχε κινδυνεύσει. Ἐάν τις τοῦ ἔλεγε τὴν ἀλήθειαν⁵, μποροῦσε νά ἀπολαύῃ τῆς εὐνοίας.

Ὁ Ἰσμηνίας ὅμως δὲν ἤθελε νά παρακαλέσῃ γονατιστός, ὡς δοῦλος· ἔκρουσε λοιπὸν τὴν θύραν και εἰσέρχεται. Ἀφοῦ δὲ ἔκλεισεν αὐτήν, ρίπτει τὸν δακτύλιον παρὰ τοὺς πόδας, σκύβει και λαμβάνει αὐτόν.

Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπίστευσεν ὅτι τὸν παρακαλεῖ γονατιστός και παρέχει εἰς αὐτὸν ὅσα ἤθελε.

17. Ὁ Ξενοφῶν πρὸς τοὺς στρατιώτας.

Ἀντιλαμβανόμενος ὁ Ξενοφῶν ὅτι οἱ στρατιῶται ἦσαν δυση-
ρεστημένοι μαζί του, μαζεύει αὐτοὺς ὅσον τὸ δυνατόν γρηγορώτερα¹
μὲ τὸν κήρυκα και τοὺς λέγει· « Στρατιῶται, μαθαίνω ὅτι μὲ συ-
κοφαντοῦν, ὅτι δῆθεν² ἐγὼ πρόκειται³ ξεγελῶντάς⁴ σας νά σᾶς
ὀδηγήσω εἰς τὸν Φᾶσιν. Ἀκούσατέ με λοιπόν. Ἄν⁵ πρόκειται νά
κινδυνεύσετε σεῖς, ὅπως μὲ συκοφαντοῦν, σᾶς δίδω τὸ δικαίωμα⁶
νά μὲ φονεύσετε, ἄλλως νά δέσετε τοὺς συκοφάντας. Γνωρίζετε
βέβαια⁷, ἀφοῦ βαδίζομεν εἰς ἐχθρικήν πρὸς ἡμᾶς χώραν, ἀπὸ ποῦ
ἀνατέλλει και ποῦ δύει ὁ ἥλιος. Ἐπίσης γνωρίζετε ὅτι πορευό-
μενοι πρὸς δυσμᾶς πηγαίνομεν πρὸς τὴν Ἑλλάδα. Πῶς λοιπὸν εἶ-
ναι δυνατόν⁸ νά σᾶς ὀδηγῶ πρὸς τοὺς βαρβάρους, οἱ ὅποιοι εὐρί-
σκονται πρὸς ἀνατολάς, και νά διατρέχετε κίνδυνον; Ὅσοι λέγουν
αὐτὰ εἶναι ἡλίθιοι και φθονεροὶ ἄνθρωποι, σεῖς δὲ εἶσθε ἄξιοι νά
κρίνετε, ἂν λέγω ἀληθῆ ἢ ὄχι ».

18. Ἡ Μανία σατράπης τῆς Αἰολίδος.

Ἡ Μανία μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρός της πηγαίνει πρὸς τὸν Φαρνάβαζον καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· « ὦ Φαρνάβαζε, οἱ κάτοικοι τῆς Αἰολίδος διοικούμενοι¹ ὑπὸ τοῦ ἀνδρός μου ἦσαν εὐτυχεῖς². Ἡ χώρα καλλιεργουμένη ἀπέδιδε καρποὺς ἀφθόνους. Ἐξ αὐτῶν προσέφερε θυσίας³ πλουσίας εἰς τοὺς θεοὺς. Οὐδεμίαν δὲ πρόφασιν εὑρισκεν, ἵνα μὴ ἐκστρατεύῃ⁴ μαζί σου. Ὅσακις διετάσσετο, ἐσκέπτετο, πῶς νὰ ἐκστρατεύῃ⁵ μὲ περισσοτέρους στρατιώτας. Τοὺς δὲ φόρους ἔστειλε πάντοτε περισσοτέρους τῶν διατασομένων ὑπὸ σοῦ. Καὶ οἱ στρατιῶται εἶχον ἐκπαιδευθῆ οὕτως, ὥστε νὰ πορεύωνται, ὅπου διετάσσοντο. Ἦλπιζεν οὕτω ὅτι ἡ ἀρχὴ οὐδέποτε θὰ καταλυθῆ. Ἐὰν καὶ ἐγώ, ὦ Φαρνάβαζε, διοικήσω τὴν Αἰολίδα ὡς σατράπης ἀνταξίως τοῦ ἀνδρός μου, τί σὲ ἐμποδίζει νὰ μένω ἐγὼ σατράπης; Σοῦ ὑπόσχομαι⁶ ὅτι θὰ ἐκστρατεύω, ὅπου καὶ ἂν μὲ διατάξῃς. Ἐὰν παρίστατο ἀνάγκη⁷ νὰ ἐκστρατεύσω ἐναντίον ἐχθρῶν, προθύμως ἤθελον ἐκστρατεύσει⁸ μεθ' ὄλων τῶν δυνάμεων».

Ἄφου ἤκουσεν αὐτὰ ὁ Φαρνάβαζος, διέταξε νὰ εἶναι σατράπης τῆς Αἰολίδος ἡ Μανία.

19. Μάθημα τοῦ Ἀντιόχου.

Ὁ Ἀντιόχος¹, ὁ νικητὴς τῶν Πάρθων, ἐμάζευσε κάποτε τοὺς αὐλικούς, διὰ νὰ κυνηγήσουν εἰς τὸ πλησίον δάσος. « Ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος θὰ φονεύσῃ τὰ περισσότερα θηρία » εἶπε, « θ' ἀνταμείψω, θὰ τιμωρήσω δὲ ἐκεῖνον, ποὺ δὲν θὰ κυνηγήσῃ τίποτε ».

Κατὰ² τὸ κυνήγιον ὅμως ἐχρονοτρίβησε πολὺ καὶ ἀπεμακρόνθη³ πολὺ ἀπὸ τοὺς ἄλλους αὐλικούς. Ἐπειδὴ δὲ πλέον ἦτο νύξ, εἰσέρχεται εἰς ἑπαυλιν πτωχῶν χωρικῶν· « ἄς ἀποκρύψω ὅτι εἶμαι βασιλεὺς », σκέπτεται, « διὰ νὰ ἀκούσω, τί λέγουν οἱ ὑπὴ-

κοι περι ἑμοῦ». Ἔτσι ἤλπιζεν ὅτι οἱ χωρικοὶ δὲν θὰ ἀποκρύψουν τίποτε.

Πράγματι δὲ οἱ χωρικοὶ ἐνόμισαν ὅτι φιλοξενοῦν⁴ ἰδιώτην καὶ κατὰ τὸ δεῖπνον εἶπον ὅσα ἐπίστευον. Ἔλεγον λοιπὸν οἱ χωρικοὶ ὅτι ὁ βασιλεὺς ἦτο μὲν χρηστός, εἶχεν ὅμως ἐμπιστοσύνην εἰς τοὺς αὐλικούς, αὐτοὶ δὲ δὲν τοῦ ἀπεκάλυπτον τὴν ἀλήθειαν πάντοτε. Ἐπειδὴ δὲ ἀγαπᾶ τὰ κυνήγια⁵, ἐμάζευσε κακοὺς αὐλικούς, οἱ ὅποιοι⁶ προσέχουν μόνον τὰ ἰδικὰ των συμφέροντα. Ἄν διώξῃ τοὺς αὐλικούς, οἱ ὑπήκοοι θὰ λέγουν ὅτι εἶναι καλὸς βασιλεὺς. Καὶ τότε μὲν, ἀφοῦ ἤκουσε, δὲν εἶπε τίποτε.

Ἄμα δὲ ἐξημέρωσεν⁷, ἤρχοντο οἱ αὐλικοὶ καὶ περιεποιοῦντο αὐτόν. Τότε τοὺς λέγει· «Κανεῖς ἀπὸ σᾶς δὲν μοῦ εἶπε μέχρι σήμερον τὴν ἀλήθειαν. Ἄφ' ὅτου ἔγινα βασιλεὺς, χθὲς μόνον ἤκουσα λόγους ἀληθινούς καὶ ἀπεκάλυψα τὴν ἀλήθειαν».

20. Προτροπὴ στρατηγοῦ πρὸς τοὺς μυρτίους.

«ὦ ἄνδρες, πολλὰς καὶ καλὰς ἐλπίδας σωτηρίας ἔχομεν¹. Ἐχω ἤδη κάμει θυσίαν εἰς τοὺς θεοὺς καὶ τὰ ἱερὰ παρουσιάζονται καλὰ. Τοῦτο δὲ εἶναι φυσικόν², διότι νομίζω ὅτι ἡμεῖς μὲν ἔχομεν ἐνεργῆσαι σύμφωνα³ μὲ τὰς συνθήκας καὶ τὰς θυσίας, ποῦ⁴ εἶχομεν θυσιάσει, οἱ δὲ ἐχθροὶ ἔχουν παραβῆ τοὺς ὅρκους. Οἱ θεοὶ δὲ πολλὰς φορὰς ἔχουν τιμωρήσει τοὺς παραβάτας⁵, ἔχουν δὲ σώσει τοὺς καλοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὸν κίνδυνον. Ὅτε δηλ. οἱ Πέρσαι εἶχον ἐκστρατεύσει κατὰ τῆς Ἑλλάδος μὲ πολεμικὰ πλοῖα καὶ στρατόν, οἱ πρόγονοι εἰς μὲν τὸν Μαραθῶνα εἶχον καταδιώξει αὐτούς, εἰς δὲ τὰς Θερμοπύλας, ὅπου εἶχον στείλει τὸν Λεωνίδα, εἶχον ἐμποδίσει τὴν προέλασιν⁶ αὐτῶν.

Ἔτσι καὶ σεῖς τώρα πρὸ ὀλίγου μὲν χρόνου εἰς τὴν παρὰ τὰ Κούναξα μάχην ἔχετε καταδιώξει τοὺς Πέρσας. Καὶ τότε μὲν

ἡγωνίζεσθε περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Κύρου, τώρα δέ, ὅτε οἱ στρατηγοὶ ἔχουν φροντίσει διὰ τὴν νίκην, θὰ κάμετε αὐτὸ εὐκόλα ».

21. Συμβουλαὶ πρὸς νέους.

Εἶθε νὰ εἶσαι φιλομαθής. Ἐὰν εἶσαι τοιοῦτος, θὰ γίνῃς πολυμαθής. Εἶθε νὰ διαφυλάξῃς μὲ μελέτας, ὅσα¹ γνωρίζεις. Ὅσα δὲ δὲν² ἔχεις μάθει³, νὰ ἀποκτᾶς⁴ μὲ γνώσεις· εἶναι ἐξ ἴσου⁵ ἄσχημον νὰ μὴ μανθάνῃς λόγον, τὸν ὁποῖον⁶ ἤθελες ἀκούσει⁷, καὶ νὰ μὴ δέχῃσαι⁸ καλόν, ποῦ θὰ σοῦ προσέφερον⁹ φίλοι. Νὰ ἐξοδεύῃς τὸν καιρὸν¹⁰ εἰς τὸ νὰ ἀκούῃς λόγους παρ' ἄλλων· διότι ἔτσι θὰ δυνηθῇς νὰ μανθάνῃς εὐκόλως, ὅσα οἱ ἄλλοι δυσκόλως ἔχουν εὑρει. Νὰ νομίζῃς ὅτι πολλὰ τῶν ἀκουσμάτων εἶναι πολυτιμότερα ἀπὸ χρήματα· διότι αὐτὰ¹¹ μὲν γρήγορα σὲ ἀφήνουν, ἐκεῖνα δὲ ὄλον τὸν καιρὸν παραμένουν. Μὴ κουράζεσαι νὰ βαδίζῃς μακρὸν δρόμον πρὸς ἐκείνους, ποῦ ὑπόσχονται ὅτι διδάσκουν χρήσιμόν τι· διότι εἶναι ἐντροπὴ οἱ μὲν ἔμποροι¹² νὰ περνοῦν τόσα πελάγη διὰ¹³ νὰ αὐξήσουν τὴν περιουσίαν καὶ νὰ κάμουν αὐτὴν περισσοτέραν, οἱ δὲ νεώτεροι νὰ μὴ ὑπομένουν τὴν κατὰ ξηρὰν πορείαν, διὰ νὰ ἐπιτύχουν παιδείαν καλυτέραν.

22. Ἀνακάλυψις πόρου τοῦ ποταμοῦ ὑπὸ τῶν μυρίων.

Ἐνῷ δὲ ἔτρωγεν¹ ὁ Ξενοφῶν, προσέτρεξαν² πρὸς αὐτὸν δύο γεανίσκοι· διότι ὅλοι ἐγνώριζον ὅτι ἐπετρέπετο³ εἰς πᾶσαν ὥραν νὰ προσέλθῃ τις πρὸς αὐτὸν καὶ νὰ εἴπῃ, ἐὰν⁴ εἶχέ τι σχετικόν⁵ πρὸς τὸν πόλεμον. Καὶ ἔλεγον τότε ὅτι ἔτυχε⁶ νὰ συλλέγουν⁷ φρύγανα καὶ διέκριναν⁸ ἀπέναντι εἰς βράχους κατερχομένους⁹ πρὸς τὸν ποταμὸν γέροντας, παιδιὰ καὶ μικρὰ κορίτσια καὶ ὅτι αὐτοὶ ἔκρυψαν¹⁰ εἰς βράχον σχήματος ἄντρου ἱμάτια. Ἀφοῦ δὲ αὐτοὶ εἶδον αὐτό, ἀπεφάσισαν¹¹ νὰ διαβοῦν¹² τὸν ποταμόν.

Κρατοῦντες λοιπὸν εἰς τὰς χεῖρας μόνον ἐγχειρίδια διέβαινον γυμνοὶ τὸν ποταμὸν καὶ τὸ νερὸ τοὺς ἔβρεξε μέχρι τῶν γονάτων. Ἄφου δὲ παρέλαβον τὰ ἱμάτια ἤλθον πάλιν. Ἀμέσως δὲ στρατηγὸς ἔκαμνε σπονδὰς καὶ διέταξε τοὺς στρατηγοὺς νὰ προσεῦχωνται εἰς τοὺς θεοὺς, ποὺ ἀπεκάλυψαν τὸν πόρον.

23. Ἡ θήρα ὡς ἄσκησις πολεμική.

Οἱ κυνηγοὶ ἐκπαιδεύονται καὶ εἰς ὅσα ἀφοροῦν εἰς τὸν πόλεμον¹. Ἐπειδὴ βαδίζουσι μὲ τὰ ὄπλα δρόμους δυσβάτους, δὲν κουράζονται. Ἐπειδὴ εἶναι συνηθισμένοι² νὰ κυνηγοῦν τὰ θηρία ἐπὶ πολὺν χρόνον, συνηθίζουσι εἰς τὸ νὰ ὑπομένουσι τοὺς κόπους. Ἐπίσης γίνονται πειθαρχικοὶ φύλακες τῶν εἰς αὐτοὺς διατασσομένων, δσάκις παραστῆ ἀνάγκη³ νὰ κατακλίνωνται⁴ εἰς τὸ ὑπαίθρου.

Διὰ τοῦτο γίνονται πειθαρχικοὶ στρατιῶται καὶ ὑπομένουσι καὶ τὸ ψῦχος καὶ τὴν ζέστην τοῦ ὑπαίθρου καὶ συνηθίζουσι νὰ πράττουσι τὰ παραγγελλόμενα προθύμως καὶ νὰ προφυλάττωνται καλῶς. Οὕτω γυμναζόμενοι εἴαν εἶναι παρατεταγμένοι εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν, δὲν θὰ ἐγκαταλείψουσι τὰς τάξεις, διότι θὰμποροῦν⁵ νὰ ὑπομένουσι τὰς ἐπιθέσεις τῶν ἐχθρῶν.

Ὅταν δὲ οἱ ἐχθροὶ ἔχουσι τραπῆ εἰς φυγὴν, αὐτοὶ θὰ τοὺς καταδιώξουσι⁶ εἰς πᾶσαν τοποθεσίαν, διότι εἶναι συνηθισμένοι εἰς τὴν καταδίωξιν τῶν θηρίων. Ἐὰν δὲ πάλιν οἱ ἰδιοὶ⁷ τῶν ἀτυχήσουσι, θὰ δύνανται καὶ οἱ ἴδιοι νὰ σφίζονται καὶ τοὺς ἄλλους νὰ σφίζουσι.

24. Χαρὰ τῶν μυριῶν ἐπὶ τῇ θεᾷ τῆς θαλάσσης.

Οἱ Ἕλληνες, ἀφού ἀπεμακρύνθησαν ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς, ἐβάδισαν μιᾶς ἡμέρας δρόμον καὶ ἔφθασαν εἰς τὸ ὄρος τὸ ὀνομαζόμενον ἀπὸ τοὺς ἐγχωρίους¹ Θήχης.

Ότε δὲ οἱ πρῶτοι ἔφθασαν εἰς αὐτό, μεγάλη κραυγὴ ἤκούσθη. Ἀκούσας ὁ Ξενοφῶν καὶ οἱ ὀπισθοφύλακες ἐνόμισαν ὅτι ἐχθροὶ ἐκ τῶν ἔμπροσθεν ἐφάνησαν καὶ ὅτι πάλιν θὰ ἀναγκασθοῦν νὰ κάμουν μάχην, διότι ὀπισθεν ἠκολούθουν² οἱ ἐκ τῆς καιομένης χώρας.

Ἐμαζεύθησαν δὲ ἐν τῷ μεταξὺ εἰς τὸ ὄρος περισσότεροι καὶ ἡ βοή ἐγινε δυνατωτέρα³, ὥστε ἠναγκάσθη ὁ Ξενοφῶν νὰ τρέξῃ, διὰ νὰ ἴδῃ τὰ συμβαίνοντα. Πλησιάσας⁴ ἤκουσε τὰς λέξεις «θάλασσα, θάλασσα» καὶ ἐνόησεν⁵ ὅτι οἱ στρατιῶται εἶδον θάλασσαν. Ἀφοῦ δὲ ἔφθασαν ὄλοι εἰς τὴν κορυφὴν, ἐνηγκαλιζόντο⁶ ὁ ἓνας τὸν ἄλλον καὶ ἔλεγον· «Τώρα ἀσφαλῶς θὰ σωθῶμεν πλέον».

25. Σωκράτης περὶ φιλίας.

Ἦκουσά ποτε τὸν Σωκράτη νὰ συζητῆ¹ περὶ φίλων καὶ μοι ἐφαίνετο ὅτι ἀπ' αὐτὰ μπορεῖ νὰ ὠφεληθῆται² κανεὶς διὰ τὴν ἀπόκτησιν φίλων. Ὅλοι σχεδὸν νομίζουν καὶ λέγουν ὅτι φίλος καλὸς εἶναι τὸ καλύτερον ἀπ' ὅλα. Ἐν τούτοις ὁ Σωκράτης ἔβλεπεν ὅτι ὄλοι φροντίζουν διὰ κάθε ἄλλο παρά διὰ τὴν ἀπόκτησιν φίλων.

Ἐβλεπε δὲ ὅτι οἱ περισσότεροι προσπαθοῦν νὰ ἀποκτοῦν³ οἰκίας καὶ ἀγροὺς καὶ δούλους, φίλον δ' οὐδεὶς φροντίζει, πῶς νὰ ἀποκτήσῃ, οὔτε πῶς νὰ σφίζονται οἱ ὑπάρχοντες. Καὶ ὅταν μὲν εἶναι ἀρρωστοὶ⁴ οἱ δούλοι, προσκαλοῦν ἰατροὺς, τοὺς δὲ φίλους, ὅταν ἀρρωστοῦν, παραμελοῦν. Ἐὰν δ' ἀποθάνουν οἱ ὑπηρέται ἢ οἱ φίλοι, τὴν μὲν ἀπώλειαν τῶν ὑπηρετῶν θεωροῦν ζημίαν, διὰ δὲ τοὺς φίλους οὐδὲν νομίζουν ὅτι ἔχουν χάσει⁵.

Πρὸς τούτοις δὲ ἀπὸ μὲν τὰ ἄλλα κτήματα οὐδὲν ἀφήνουν⁶ ἀπεριποίητον⁷, τοὺς δὲ φίλους, ἂν καὶ ἔχουν ἀνάγκην⁸ περιποιήσεως, παραμελοῦν⁹. Τούναντίον δὲ θὰ ἔπρεπε¹⁰ τοὺς φίλους νὰ ἐκτιμᾷ τις καὶ δι' αὐτοὺς νὰ φροντίζῃ· διότι ὁ καλὸς φίλος εἶναι πολλὰς φορὰς καλύτερος καὶ ἀπὸ τὸν ἀδελφόν.

26. Ἡ πρώτη θήρα τοῦ Κύρου τοῦ πρεσβυτέρου.

Ἄφου ὁ Ἀστυάγης εἶδεν ὅτι ὁ Κύρος ἐπεθύμει¹ πολὺ² νὰ κυνηγῇ³ εἰς τὸ δάσος, στέλλει αὐτὸν μὲ τὸν θεῖόν του, ἵνα τὸν προφυλάττουν, ἐὰν⁴ ἤθελε φανῆ κανὲν ἀπὸ τὰ ἄγρια θηρία. Ὁ δὲ Κύρος ἐζήτηε νὰ μάθῃ ἀπὸ τοὺς ἀκολουθοῦντας, ποῖα θηρία πρέπει μὲ θάρρος⁵ νὰ διώξῃ. Οὗτοι δὲ ἔλεγον εἰς αὐτόν, ποῖα θηρία εἶναι ἀβλαβῆ⁶ καὶ ὅτι ἔπρεπε νὰ προφυλαχθῇ μᾶλλον ἀπὸ κακοτοπιῆς⁷. Ἐνῶ ὁμοῦς ἤκουεν αὐτά, αἴφνης βλέπει ὅτι ἔλαφος ἀνεπήδησεν. Ἀμέσως ἐλησμόνησεν ὅλα αὐτὰ καὶ οὐδὲν ἄλλο ἔβλεπε παρὰ τὸν δρόμον τῆς ἐλάφου. Καταδιώκων δὲ αὐτὴν τὴν ἐφόνευσεν. Οἱ φύλακες τότε πλησιάσαντες αὐτὸν τοῦ συνέστησαν νὰ μὴ τρέχῃ.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁμοῦς ἤκουσε κραυγὴν καὶ ἀμέσως ἐπήδησεν ἐπὶ τοῦ ἵππου καὶ γεμάτος ἀπὸ ἐνθουσιασμὸν⁸ ἐπιπίπτει κατὰ τοῦ κάπρου καὶ τὸν φονεύει. Ὁ θεῖος τότε βλέπων τὸ θάρρος παρεκάλει αὐτὸν νὰ μὴ κινδυνεύῃ· αὐτὸς δὲ παρεκάλει τὸν θεῖον νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ φέρῃ τὰ κυνήγια μόνος του πρὸς τὸν πάππον. Πράγματι δὲ προσφέρων ταῦτα εἰς τὸν πάππον ἔλεγεν ὅτι μόνος του ἐκυνήγησεν αὐτὰ χάριν αὐτοῦ. Ὁ δὲ Ἀστυάγης ἠὲ χαριστεῖτο μὲν, συνεβούλευεν ὁμοῦς αὐτὸν νὰ μὴ κινδυνεύῃ.

27. Ἡ πρὸς τοὺς τιμῶντας τοὺς γονεῖς εὐνοια τῶν θεῶν.

Εἰς τὴν Σικελίαν ἔρρευσε κάποτε ἐκ τῆς Αἴτνης ρύαξ πυρός· λέγουσι δὲ ὅτι οὗτος ἔρρεε καὶ πρὸς τὴν ἄλλην χώραν καὶ μάλιστα¹ πρὸς πόλιν ἀπὸ τὰς ἐκεῖ κατοικουμένας. Διηγοῦνται λοιπὸν ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι ζητοῦντες σωτηρίαν ὤρμησαν πρὸς φυγὴν, ἓνας δὲ κάποιος² ἀπὸ τοὺς νεωτέρους ἔφερε τὸν γέροντα πατέρα ἐπὶ

τῶν ὤμων, διότι ἔβλεπεν ὅτι δὲν μπορούσε νὰ βαδίξῃ³. Ἐπροφθάσθη⁴ ὁμως ἀπὸ τὸν ρύακα τοῦ πυρός.

Ἐδῶ ὁμως εἶναι ἄξιον νὰ ἰδῇ τις ὅτι ὁ θεὸς εὖνοιε τοὺς καλοὺς ἄνδρας. Λέγεται δηλαδὴ ὅτι τὸ πῦρ ἔρρευσε⁵ γύρω ἀπὸ τὸν τόπον ἐκεῖνον καὶ ὅτι αὐτοὶ μόνοι ἐσώθησαν. Ἐκτοτε ὠνομάσθη τὸ μέρος χῶρος τῶν εὖσεβῶν. Ὅσοι δὲ ἀπεχώρησαν⁶ ταχέως καὶ ἐγκατέλειψαν τοὺς γονεῖς, ἐχάθησαν⁷.

28. Ἡ θέσις τοῦ τυράννου.

Ὅτε ἤμην ἀπλοῦς πολίτης¹, εἶχα² ὅλας τὰς χαράς³, τώρα δὲ νιώθω ὅτι στεροῦμαι ἀπ' ὅλα αὐτά. Τότε, δσάκις⁴ ἐπιθυμοῦσα νὰ εὐχαριστηθῶ, συνανестρεφόμεν τοὺς συνομηλίκοις μου, δσάκις δὲ ἐπιθυμοῦσα ἠσυχίαν, ἔζων μόνος μου. Τώρα ἔχω χάσει⁵ τοὺς συνομηλίκοις μου, διότι ἔχουν γίνει ἀντὶ γιὰ σύντροφοι δοῦλοι. Ἐχω δὲ χάσει καὶ τὴν συναναστροφὴν⁶ των, διότι δὲν βλέπω⁷ εἰς αὐτοὺς διάθεσιν εὖνοϊκὴν πρὸς ἐμέ. Τὸ νὰ φοβοῦμαι δὲ τὸν κόσμον⁸ καὶ τὴν μοναξιὰν ἐξ ἴσου καὶ τὸ νὰ μὴ θέλω νὰ βλέπω μῆτε ἐνόπλους μῆτε ἀόπλους γύρω μου, αὐτὸ εἶναι τὸ χειρότερον ἀπ' ὅλα. Αὐτὸς δὲ ὁ φόβος, καὶ ὅταν συμπαρακολουθῆται ἀκόμη ἀπὸ ὅλας τὰς εὐχαριστήσεις, εἶναι πολὺ κουραστικὸν πρᾶγμα⁹. Ἐν καιρῷ δὲ πολέμου δὲν μπορῶ οὔτε τροφὴν καλὴν νὰ διαλέγω¹⁰, οὔτε ὕπνον ἠσυχον νὰ κοιμοῦμαι.

29. Κῦρος καὶ Κροΐσος.

Ὁ Κροΐσος ἔκλαυσεν ἐπὶ δύο ἔτη¹ τὸν θάνατον τοῦ μόνου υἱοῦ του. Τότε δὲ εἶχε καταλάβει², διατὶ ὁ Σόλων κανένα ἐκ τῶν ἀνθρώπων πρὸ τοῦ θανάτου δὲν ὠνόμασεν εὐτυχῆ. Τὸ τρίτον ὁμως ἔτος ἔμαθεν ὅτι ἡ ἀρχὴ τοῦ Ἀστυάγου εἶχε καταλυθῆ ὑπὸ τῶν

Περσῶν. Ἐσκέφθη λοιπὸν νὰ κηρύξῃ³ αὐτὸς τὸν πόλεμον κατὰ τῶν Περσῶν.

Πρὶν ὅμως κάμῃ⁴, ὅσα ἐσκέπτετο, ἔστειλε πρέσβεις εἰς τοὺς Δελφούς. Οὗτοι, ἀφοῦ ἔπλευσαν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἠρώτησαν τὸν θεόν, ἂν θὰ χρειασθῇ νὰ πάρουν⁵ κανένα σύμμαχον. Ὁ δὲ θεὸς ἀπήντησεν ὅτι, ἂν ὁ Κροῖσος περάσῃ τὸν Ἄλυν ποταμὸν, θὰ καταλύσῃ μεγάλην ἀρχὴν καὶ ὅτι θὰ εἶναι ἀρκετὸν⁶ εἰς αὐτὸν νὰ κάμῃ συμμάχους τοὺς πῦθ δυνατοὺς ἐκ τῶν Ἑλλήνων.

Ὁ Κροῖσος ἐπήνεσε τὴν σοφίαν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ ἔστειλε πρέσβεις εἰς Λακεδαίμονα, διὰ νὰ ζητήσουν τὴν βοήθειαν τῶν Λακεδαιμονίων, διότι τότε οἱ Ἀθηναῖοι ἦσαν διηρημένοι⁷ ἀπὸ ἐσωτερικῆς ταραχῆς.

Οἱ Λακεδαιμόνιοι, ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ εἶχον ἀκούσει τὸν χρησμόν, ἐδέχθησαν⁸ τὴν συμμαχίαν. Ἀφοῦ λοιπὸν συνεπληρώθη⁹ ἡ προπαρασκευὴ τοῦ Κροῖσου, διαβαίνει τὸν Ἄλυν καὶ εἰσβάλλει εἰς τὴν Καππαδοκίαν. Νικηθεὶς ὅμως ὑπεχώρησεν εἰς Σάρδεις, διὰ νὰ μὴ ἀποχωρισθῇ¹⁰ ἀπὸ τοὺς συμμάχους. Οἱ σύμμαχοι ὅμως ἠμποδίσθησαν νὰ ἐκτελέσουν, ὅσα διετάχθησαν¹¹ ἀπὸ τὸν Κροῖσον, διότι ὁ Κῦρος ἠκολούθει τὸν Κροῖσον· καὶ φθάσας εἰς Λυδίαν ἐπολιόρκει τὰς Σάρδεις.

30. Ὁ λόγος τοῦ Κλεάρχου πρὸς τοὺς στρατιώτας δείξαντας διαθέσεις ἀντιπειθαρχικῆς.

« Ἄνδρες στρατιῶται, ὁ Κῦρος ἦτο φίλος μου. Ὅτε δὲ ἤμην ἐξόριστος¹, χρήματα πολλὰ μοῦ ἔδιδε, τὰ ὅποια ἐγὼ ἐξώδευον² ὄχι διὰ τὸν ἑαυτὸν μου, ἀλλὰ διὰ σᾶς. Μαζὶ σας δὲ ἐξεδίωκον ἐκ τῆς Χερσονήσου τοὺς Θραῶκας, οἱ ὅποιοι ἤθελον νὰ καταστρέφουν τὴν χώραν. Ὅτε δὲ με εἰδοποίησεν, ἐπήγαγον πρὸς αὐτόν, ἵνα συγκινδυνεύσω μαζὶ του ἀντὶ τῶν εὐεργεσιῶν, τὰς ὁποίας³ ἐλάμβανον⁴ παρ' ἐκείνου.

Ἐπειδὴ ὅμως σεῖς τώρα δὲν θέλετε νὰ συγκινδυνεύσετε μαζί μου, ἀνάγκη εἶναι εἰς ἐμὲ ἢ νὰ παύσω νὰ εἶμαι φίλος του ἢ νὰ παύσω νὰ εἶμαι στρατηγὸς σας. Ἐπειδὴ ὅμως σεῖς δὲν θέλετε νὰ ὑπακούσετε εἰς ἐμέ, ἐγὼ προθύμως θὰ πάω, ὅπου καὶ ἂν μὲ διατάξετε σεῖς, διότι νομίζω ὅτι σεῖς εἴσθε δι' ἐμὲ καὶ φίλοι καὶ σύμμαχοι καὶ πατρίς. Μαζί σας μπορῶ νὰ εἶμαι⁵ πάντοτε πολύτιμος φίλος, χωρὶς σᾶς δὲ δὲν μπορῶ νὰ εἶμαι οὔτε φίλος καλός, οὔτε ἱκανὸς ἐναντίον ἐχθρῶν νὰ ἐκστρατεύσω ».

31. Ἀγῆσιλαος.

Ὁ Ἀγῆσιλαος τὰ μὲν θεῖα τόσον¹ ἐσέβετο, ὥστε καὶ οἱ ἐχθροὶ τοὺς ὄρκους ἐκείνου καὶ τὰς συνθήκας ἐθεώρουν² ἀξίας περισσοτέρας πίστεως. Ὡς πρὸς δὲ³ τὸν ἀγαθὸν καὶ δίκαιον χαρακτήρα του, ποῖα ἀποδείξεις⁴ μπορεῖ νὰ εἶναι⁵ μεγαλύτερα ἀπὸ τὴν ἐξῆς, δηλ. ὅτι ποτὲ δὲν ἔβαλε κακὸν κατὰ νοῦν⁶ ἐναντίον οὐδενός; Τῆς δ' ἀνδρείας του ἀποδείξεις πολλαὶ ὑπάρχουν. Ἐκινδύνευε μὲν πάντοτε μαζί μὲ τοὺς στρατιώτας του πρὸς ἐχθροὺς ἰσχυροτάτους, κατὰ⁷ δὲ τοὺς ἐναντίον⁸ τούτων ἀγῶνας πρῶτον τὸν ἑαυτὸν του ἔταπτε. Διὰ τοῦτο καὶ οἱ στρατιῶται του καὶ οἱ ἐχθροὶ του καὶ οἱ Ἕλληνες ὄλοι τὸν ἐτίμων⁹.

32. Κῦρος ὁ πρεσβύτερος πρὸς τοὺς Πέρσας μετὰ τὴν μάχην.

« Ἄνδρες στρατιῶται, πρῶτον μὲν ἐγὼ καὶ σεῖς ὄλοι τοὺς θεοὺς εὐχαριστοῦμεν¹, διότι εἴμεθα νικηταί. Διὰ τοῦτο ἀπὸ ὅσα ἀγαθὰ² ἔχομεν, πρέπει³ νὰ προσφέρωμεν⁴ εὐχαριστηρίους θυσίας πρὸς τοὺς θεοὺς. Ὅλους δὲ μαζί σᾶς θαυμάζω, διότι, ὅ,τι ἔχομεν, ἀπὸ ὅλους σᾶς ὑπάρχει. Θὰ βραβεύσω δὲ τὸν καθένα ἀνταξίως τῶν κινδύνων, τοὺς ὁποίους ἔχετε κινδυνεύσει. Ἀπὸ τὴν νίκην δὲ

αὐτὴν μόνοι σας⁵ μπορείτε νὰ κρίνετε⁶, ποῖον ἐκ τῶν δύο ἢ ἀνδρεία⁷ ἢ ἡ φυγὴ σφίξει τὰς ψυχὰς καὶ συγχρόνως ποῖαν τινὰ εὐχαρίστησιν ἢ νίκη προσφέρει. Τώρα δέ, ἀφοῦ προσφέρετε θυσίας εἰς τοὺς θεοὺς, πηγαίνετε εἰς τὰς σκηνάς». Ἐπειτα τοὺς διέλυσε.

33. Ὁ Ξενοφῶν ὁμιλεῖ πρὸς τοὺς στρατιώτας διὰ τὴν ἀπειθαρχίαν.

« Γνωρίζετε, ὦ στρατιῶται, ποῖα ἀπειθαρχία¹ ὑπάρχει εἰς τὸ στράτευμα. Κανεὶς δὲν ὑπακούει εἰς τοὺς ἀρχηγοὺς καὶ ὁ καθεὶς² κάμνει ὅ,τι θέλει. Ἐὰν λοιπὸν τέτοια εἶναι τὰ πράγματα, τί λογῆς³ κατάστασις θὰ δημιουργηθῆ⁴; Σεῖς ὅλοι δὲν θὰ εἴσθε ἱκανοὶ οὔτε πόλεμον νὰ ἀναλάβετε⁵, οὔτε νὰ καταπαύσετε αὐτόν. Ὁ καθεὶς δὲ θὰ σκέπτεται κακὸν ἐναντίον σας. Καὶ ἂν μερικοὶ πρέσβεις ἔλθουν⁶ πρὸς σᾶς δι' εἰρήνην ἢ ἄλλο τι, ὁ καθεὶς θὰ μορῆ νὰ σᾶς κἀνῆ ὅ,τι καὶ ἂν σκέπτεται. Ἐπειτα, ὅποιους καὶ ἂν ἐκλέξητε στρατηγούς σας, δὲν θὰ ἀξιῶν τίποτε⁷.

Ποῖα δὲ πόλις θὰ μᾶς εἶναι πλεόν φιλική, ὅταν ἀκούῃ ὅτι τέτοια ἀπειθαρχία ὑπάρχει⁸ εἰς τὸ στράτευμα; οὐδεμία βέβαια διότι καὶ ἡμεῖς οἱ ἴδιοι πιστεύομεν ὅτι, ὅσοι κάμνουν τέτοια, εἶναι κακοὶ καὶ ἐπικίνδunami στρατιῶται ».

34. Ὁ οὐρανὸς ὑπὸ τῶν ἀρχαίων.

Οἱ ἀρχαῖοι ἐπίστευον ὅτι ὁ οὐρανός, ὁ ὁποῖος εἶναι γαλάζιος, ἦτο ἀπὸ χαλκόν. Εἰς τὸν οὐρανὸν ἦτο φῶς μὲν λαμπρόν, ἥλιος δὲ καθαρῶτατος καὶ τὸ δάπεδον ἀπὸ χρυσόν. Ἦτο δὲ ὁ οὐρανὸς γεμάτος¹ ἀπὸ οἰκίας καὶ ναοὺς τῶν θεῶν καὶ εἰς τοὺς ναοὺς ὑπῆρχον ἀγάλματα αὐτῶν. Τὰ ἀνάκτορα δὲ τῶν θεῶν ἔκλειον θύραι ἀπὸ σίδηρον καὶ χαλκόν, αἱ δὲ στέγαι τῶν οἰκιῶν καὶ ἀνακτόρων ἦσαν ἐκ κεράμου. Εἰς τὸ μέγαρον ἐπὶ θρόνου ἀπὸ χρυσοῦ ἐκάθητο ὁ

Ζεὺς καὶ γύρω² ἀπὸ αὐτὸν οἱ ἄλλοι θεοί. Εἰς τὸ συνέδριον³ δὲ ἀπεφάσιζον⁴, εἰς ποίους ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους νὰ εἶναι εὐνοϊκοὶ καὶ πρὸς ποίους δυσμενεῖς⁵. Συνήθως δὲ πρὸς τοὺς εὐσεβεῖς ἦσαν πάντοτε εὐσπλαχνικοί⁶. Εἶχον δὲ ἀγγελιοφόρον τὸν Ἑρμῆν, ὁ ὁποῖος μετέφερε τὰς ἀποφάσεις αὐτῶν εἰς τὴν γῆν.

35. Ἑρακλῆς καὶ Ἀθηνᾶ.

Ὁ Ἑρακλῆς ἐβάδιζε διὰ στενοῦ δρόμου διευθυνόμενος πρὸς λειμῶνα, ὁ ὁποῖος ἦτο γεμάτος ἀπὸ ἀμυγδαλιῆς καὶ συκῆς. Ἐκράτει δὲ εἰς τὰ χέρια του ρόπαλον σιδηρένιο μὲ ἀργυρᾶ καρφιά στολισμένο¹. Αἴφνης βλέπει ἐπὶ τῆς γῆς κάτι ὅμοιον μὲ μῆλον χρυσοῦν καὶ προσπαθεῖ νὰ τὸ σπάσῃ². Ὅτε ὅμως εἶδεν ὅτι αὐτὸ ἐγίνετο δύο καὶ τρεῖς φορὰς μεγαλύτερον³, ἐκτύπα ἀκόμη περισσότερον μὲ τὸ σιδηρένιο ρόπαλον. Τοῦτο ὅμως ἐφούσκωνε⁴ καὶ ἔφραζε τὸν δρόμον. Δι' αὐτὸ ὁ Ἑρακλῆς παρεξενεύετο πολὺ.

Αἴφνης παρουσιάζεται ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ, ἡ ὁποία ἦτο εὐνοϊκὴ πρὸς αὐτόν, καὶ τοῦ λέγει· «Παῦσε, ἀδελφέ. Αὐτὸ τὸ χρυσοῦν μῆλον εἶναι ἡ φιλονεικία καὶ ἔρις. Ἄν τις ἀδιαφορήσῃ⁵, μένει, ὅπως ἦτο, ἂν δέ τις τὸ κτυπᾷ, ἐξογκώνεται.»

36. Αἰγεὺς.

Ὁ Αἰγεὺς κάποτε εἶχεν ἔλθει εἰς Τροϊζῆνα· ἐδῶ ἐφιλοξένησεν¹ αὐτὸν ὁ Πέλοψ, ὁ ὁποῖος ἔδωκε² γυναῖκα εἰς αὐτὸν τὴν θυγατέρα του Αἴθραν. Ὅτε δὲ ὁ Αἰγεὺς ἐπρόκειτο νὰ ἀπέλθῃ, παρήγγειλεν εἰς τὴν Αἴθραν, ἂν γεννήσῃ ἄρρενα υἱόν, νὰ ἀναθρέψῃ αὐτὸν καὶ νὰ μὴ τοῦ φανερῶσῃ, τίνος εἶναι. Ἐπειτα ἔσκαψε λάκκον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἔκρυψε διάφορα ὄπλα, καὶ ἐπὶ τοῦ λάκκου ἔθηκε βράχον. Παρήγγειλε δὲ εἰς τὴν Αἴθραν νὰ φέρῃ τὸν υἱὸν εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο καί, ἀφοῦ σηκώσῃ³ τὸν βράχον, νὰ λάβῃ τὰ ὄπλα· αὐτὸς

δὲ ἦλθεν εἰς Ἀθήνας. Μετ' οὐ πολὺ δὲ Μίνως, ὁ βασιλεὺς τῆς Κρήτης, ἐξεστράτευσεν κατὰ τῆς Ἀττικῆς καὶ ἀφοῦ ἐνίκησε τοὺς Ἀθηναίους, ἠνάγκασεν αὐτοὺς νὰ στέλλουν ἑπτὰ νέους⁴ καὶ ἑπτὰ νέας, διὰ νὰ κατασπαράσσονται⁵ εἰς τὸν λαβύρινθον, ὅπου δὲ εἰσερχόμενος⁶ ἦτο χαμένος⁷. Εἶχε δὲ κατασκευάσει τοῦτον ὁ Δαίδαλος, ἄριστος ἀρχιτέκτων.

37. Θησεύς.

Ὁ Θησεὺς ἐνηλικιωθεὶς ἀπώθησε τὸν βράχον εὐκόλως καὶ ἔχων¹ τὰ δπλα ἔσπευδεν² εἰς Ἀθήνας. Ὁ δρόμος τότε ἦτο γεμάτος ἀπὸ κακούργους, οἱ ὁποῖοι, ἀφοῦ ἐφιλοξέουν τοὺς ὁδοιπόρους, τοὺς ἐφόνεον τεντώνοντας αὐτοὺς εἰς δένδρα ἢ τοὺς ἔσπρωχναν εἰς τὴν θάλασσαν. Τούτους ὅλους ἐφόνευσεν καὶ ἔφθασεν εἰς Ἀθήνας. Ἐδῶ ἢ νοσηρὰ κατάστασις τῶν πραγμάτων³ δὲν τὸν ἄφηγεν νὰ ἡσυχάσῃ. Ἀφοῦ λοιπὸν ἐπανεφέρει τὴν τάξιν, οἱ συμπολίται εὐχαρίστως ἐδέχθησαν αὐτὸν ὡς σωτήρα. Ἐν τῇ μεταξὺ δὲ φθάνουν οἱ ἐκ Κρήτης πρέσβεις, διὰ νὰ λάβουν⁴ τὸν φόρον τοῦ τρίτου ἔτους. Ὁ Θησεὺς μεταξὺ τῶν ἑπτὰ νέων ἐπήγε καὶ αὐτὸς ἐλπίζων ὅτι θὰ φονεύσῃ τὸν Μινώταυρον. Πράγματι δὲ βοηθούμενος ὑπὸ τῆς Ἀριάδνης ἐφόνευσεν τὸν Μινώταυρον καὶ ἀπήλλαξε τὰς Ἀθήνας ἀπὸ τὸν φόρον. Ἐνῷ ὅμως ἐπανήρχετο⁵, ἐλησμόνησε νὰ ὑψώσῃ ἱστίον λευκόν, ὅπως εἶχε συμφωνηθῆ⁶ κατὰ τὴν ἀναχώρησιν⁷ ἐξ Ἀθηνῶν. Ὁ πατὴρ τοῦ Θησεῦς περιμένων εἰς τὴν παραλίαν δὲν εἶδε σηκωμένον τὸ λευκὸν ἱστίον. Νομίσας λοιπὸν ὅτι ὁ υἱὸς του ἐχάθη, ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐπνίγη. Ἐκτοτε τὸ πέλαγος ὠνομάσθη Αἰγαῖον. Ὁ δὲ Θησεὺς τοὺς διεσκορπισμένους⁸ εἰς τὴν Ἀττικὴν πρότερον ἔφερε νὰ κατοικήσουν⁹ εἰς μίαν πόλιν, τὴν ὁποίαν Ἀθήνας ὠνόμασεν.

38. Ἀλώπηξ καὶ τράγος.

Μία ἀλώπηξ παραπατήσασα¹ ἐγλύστρησε καὶ ἔπεσεν εἰς ἓνα πηγάδι. Ἐδῶ παρέμεινε κατ' ἀνάγκην στενοχωρουμένη² διὰ³ τὴν ἀνάβασιν. Μετ' ὀλίγον ἓνας τράγος κατεχόμενος⁴ ἀπὸ δίψαν παρουσιάσθη εἰς⁵ τὸ στόμιον τοῦ πηγαδιοῦ καὶ ἐρωτᾷ αὐτήν, ἂν τὸ πηγάδι βγάξει καλὸ νερό. Αὐτὴ δὲ ἀπεκρίθη ὅτι τὸ νερὸ εἶναι νοστιμώτατον καὶ προέτρεπεν αὐτὸν νὰ καταβῇ. Αὐτὸς δὲ ρίχνεται⁶ ἀπερίσκεπτα⁷ εἰς τὸ πηγάδι καὶ ἀφοῦ ἤπιε ἀρκετὸ νερό, ἐξήταξε μαζὶ μὲ τὴν ἀλώπεκα νὰ εὔρη τὸν τρόπον τῆς ἀναβάσεως. Καὶ ἡ ἀλώπηξ εἶπε πρὸς αὐτόν· « Ἐὰν θὰ μείνωμεν καὶ οἱ δύο ἐδῶ, μετ' ὀλίγον θὰ πᾶμε χαμένοι. Ἐὰν θελήσης νὰ ἐκτείνης τὰ μπροστινά σου πόδια εἰς τὸν τοῖχον γυρίζοντας⁸ πρὸς τὰ ἐμπρὸς τὰ κέρατα, ἐγὼ ἀπὸ τὴν ράχην⁹ σου θὰ πηδήσω¹⁰ ἔξω ἀπὸ τὸ πηγάδι καὶ σοῦ ὑπόσχομαι ὅτι θὰ ἀνεβάσω καὶ σένα ». Ἔτσι ὁ τράγος ἐσήκωσε τὰ πόδια του καὶ ἐστήριξεν¹¹ εἰς τὸν τοῖχον, ἡ δὲ ἀλώπηξ, ἀφοῦ ἐπήδησεν ἔξω ἀπὸ τὸ πηγάδι, ἦτο ἐτοίμη νὰ ἀπομακρυνθῇ. Ὁ τράγος τότε στενοχωρηθεὶς διὰ τὴν παράβασιν τῆς συμφωνίας λέγει πρὸς αὐτήν· « Διατί παραβαίνεις τὴν συμφωνίαν; δὲν μὲ λυπεῖσαι, ποῦ θὰ πάω χαμένος; » Αὐτὴ δὲ ἀπεκρίθη· « Ἔ, φίλε¹², ἐὰν εἶχες τόσο μυαλό, ἔσας τρίχας εἰς τὸν πώγωνά, δὲν θὰ κατέβαινες, προτοῦ ἐξήταξες τὸν τρόπον τῆς ἀναβάσεως ».

ΜΕΡΟΣ Β΄

39. Ὁράτιος Κόκκλης.

Ὅτε οἱ ἐχθροὶ τῆς Ρώμης εἰς τὸν Τίβεριν ἔφθασαν καὶ ἤτοιμάζοντο νὰ ἐπιτεθοῦν κατὰ τῶν Ρωμαίων, οἱ ὅποιοι ἀνθίσταντο εἰς τὴν ἀπέναντι¹ ὄχθην, ὁ Ὁράτιος Κόκκλης σταθεὶς εἰς τὸ μέσον τῆς γεφύρας ἀντεστάθῃ μόνος κατὰ τῶν ἐχθρῶν. Αὐτὸς σταματημένος² ἐδῶ ἀπέκρουσε τοὺς ἐχθροὺς, ἕως ὅτου οἱ ὄπισθεν αὐτοῦ τὴν γέφυραν κατέκοψαν. Τότε αὐτὸς ριφθεὶς³ εἰς τὸν ποταμὸν κολυμβῶν⁴ ἐπλησίασεν⁵ εἰς τὴν ἀπέναντι ὄχθην χωρὶς νὰ πάθῃ τίποτε. Οἱ δὲ Ρωμαῖοι ἐτοποθέτησαν χαλκῆν εἰκόνα τοῦ ἀνδρὸς εἰς τὸ ἱερόν τοῦ Ἡφαίστου καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ παρέδωσαν εἰς τὴν ἀθανασίαν.

40. Ἀφιξὶς τῶν μυριῶν εἰς τὴν Ἀρμενίαν.

Οἱ Ἕλληγες μετὰ πολλοὺς κόπους φθάνουν ἐν καιρῷ νυκτὸς εἰς κώμην καὶ διασκορπίζονται¹ εἰς τὰς οἰκίας, ὅπου ἐκοιμήθησαν. Ὁ δὲ ἄρχων τῆς κώμης² ταύτης ἐδεικνυεν εὐνοϊκὴν διάθεσιν³ πρὸς τοὺς Ἕλληγας· διότι προσκληθεὶς⁴ ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος προσῆλθε καὶ διέταξε τοὺς κατοίκους νὰ μοιράζουσι τρόφιμα ἄφθονα εἰς τοὺς στρατιώτας. Τὴν ἐπομένην δὲ ἡμέραν ὁ Ξενοφῶν περιερχόμενος⁵ μετὰ τὸν ἄρχοντα τῆς κώμης τὸ στρατόπεδον ἐβλεπε τοὺς στρατιώτας νὰ διασκοπεῖν καὶ ἀπὸ πουθενὰ δὲν τοὺς ἀφηναν, παρὰ⁶ ἀφοῦ παρέθετον⁷ γεῦμα παντοῦ⁸ δὲ παρέθετον εἰς

τὴν τράπεζαν κρέατα ἀπὸ ἀρνιά, ἀπὸ κατσίκια, ἀπὸ μόσχους. Ἔδιδον δὲ ἀπὸ αὐτὰ εἰς τὸν Ξενοφῶντα καὶ ἐπέτρεπον εἰς τὸν κομάρχην νὰ λαμβάνῃ, ὅ,τι ἤθελεν. Αὐτὸς δὲ ἐλάμβανε μόνον, ἂν τινα τῶν συγγενῶν εὕρισκεν αἰχμάλωτον, καὶ διέτασσε τοὺς κατοίκους νὰ μοιράζουσι καὶ ἄλλα τρόφιμα. Ἐρωτώμενος δὲ ποία ἡ χώρα αὕτη, ἔλεγεν ὅτι ἡ Ἀρμενία ἦτο.

41. Προμηθεὺς καὶ Ἐπιμηθεύς.

Ἦτό ποτε χρόνος, ὅτε θεοὶ μὲν ὑπῆρχον, ὄντα¹ δὲ θνητὰ δὲν ὑπῆρχον. Ὅτε δ' ἦλθεν ὁ ὠρισμένος² χρόνος τῆς δημιουργίας τούτων, οἱ θεοὶ ἀνεκάτευσαν γῆν καὶ ὕδωρ καὶ ἐδημιούργησαν τὰ ζῷα. Ὅτε δ' ἐπρόκειτο νὰ φέρουσι αὐτὰ εἰς φῶς, ἐπιτρέπουσι εἰς τὸν Προμηθέα καὶ Ἐπιμηθέα νὰ μοιράσουσι³ εἰς ἕκαστον δυνάμεις. Ἐνθ' ὅτε ὁ Προμηθεὺς ἐμοίραζεν, ὁ Ἐπιμηθεὺς ἐστέκετο πλησίον αὐτοῦ καὶ ἐβοήθει. Καὶ εἰς ἄλλα μὲν ἔδωκεν ἰσχύν, ἄλλα δ' ἔκαμεν⁴ ἀσθενέστερα. Ἐδυνάμωσε⁵ δὲ ὄλα μὲ διαφόρους δυνάμεις, ὥστε νὰ διαθέτουσι τὰ μέσα⁶ πρὸς σωτηρίαν. Ἐνέδωκε⁷ δὲ ταῦτα μὲ τρίχας καὶ μὲ δέρματα διὰ τὰ κρῖα.

42. Πατριωτισμὸς τοῦ Ἀγησιλάου.

Ὅλοι γνωρίζουσι ὅτι ὁ Ἀγησίλαος οὔτε ἀπὸ κινδύνου ἀπέιχεν¹ οὔτε κόπους ἀπέφευγεν². Ἐνόμιζεν ὅτι ἔργον λαμπροῦ βασιλέως εἶναι νὰ ὠφελῇ τοὺς ἀρχομένους, ὅσον μπορεῖ περισσότερον. Μεταξὺ τῶν ἀρετῶν αὐτοῦ κατατάσσω τὸ ὅτι ἐδείκνυε πειθαρχίαν καὶ λατρείαν εἰς τοὺς νόμους. Ἔτσι ὁ καθείς μὲ τὸ παράδειγμα αὐτοῦ ἐνισχύετο, ὥστε νὰ πείθεται εἰς τοὺς νόμους, εἰς τοὺς ὁποίους ὠρκίσθη πειθαρχίαν. Μόνος του ἐπεστατοῦσεν εἰς ὄλα, εἰς ὄλα ἦτο παρὼν καὶ ἂν³ συμφορὰ τις συνέβαιnen, αὐτὸς εὕρισκετο κοντά⁴. Ἐπεθύμει ὄλοι οἱ πολῖται νὰ εἶναι σφοῖ, ὥστε

καὶ ἂν ὁ μικροῦ λόγου ἄξιος ἐχάνετο ἄνευ λόγου, ἐπέβαλλε⁵ τιμωρίαν εἰς τοὺς αἰτίους. Τὰς δὲ ἀφορμὰς φιλονεικιῶν τῶν διαφόρων πολιτῶν μεταξύ των προσεπάθει νὰ διαλύη⁶ μὲ φιλικὸν τρόπον. Τόσῃν δὲ φιλοπατρίαν εἶχεν, ὥστε ἐπιθυμοῦσε νὰ μὴ μάχωνται οἱ Ἕλληγες μεταξύ των, ἀλλὰ νὰ εἶναι ἀγαπημένοι, διὰ νὰ ἐκστρατεύσουν κατὰ τῶν Περσῶν. Αὐτὸς περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλον⁷ ἐφρόντιζε, πῶς νὰ ἀποστατήσουν⁸ οἱ Ἕλληγες ἀπὸ τῶν Περσῶν καὶ πῶς οἱ ἀποστατήσαντες νὰ μὴ πᾶν χαμένοι καὶ πῶς ὁ μέγας βασιλεὺς νὰ μὴ μπορῇ νὰ ἐνοχλῇ⁹ τοὺς Ἕλληγας.

43. Στρατὸς Κύρου τοῦ πρεσβυτέρου καὶ τοῦ Κροΐσου μετὰ τῶν συμμάχων του.

Ὁ Κροΐσος εἶχεν ἵππεις μὲν δεκαπέντε χιλιάδας, πεζοὺς δὲ τρεῖς φορὰς περισσοτέρους. Ὁ ἄρχων τῆς Φρυγίας ἵππεις μὲν ὀκτὼ χιλιάδας, πελταστὰς δὲ τεσσαράκοντα χιλιάδας. Ὁ βασιλεὺς τῆς Καππαδοκίας ἕξ χιλιάδας πεντακοσίους ἵππεις καὶ πεζοὺς ὄχι ὀλιγώτερον ἀπὸ τριάκοντα χιλιάδας. Οἱ δὲ σύμμαχοι Ἕλληγες εἶχον ἵππεις μὲν περίπου¹ τρεῖς χιλιάδας, πελταστὰς δὲ περὶ τὰς εἴκοσι χιλιάδας. Ὅλοι δὲ μαζί² εἶχον ἄρματα διακόσια δέκα.

Ὁ δὲ Κῦρος εἶχεν ἵππεις μὲν ὀλιγωτέρους ἀπὸ³ τὸ τρίτον τῶν ἐχθρῶν, πεζοὺς δὲ περίπου μισοὺς.⁴ Ἦσαν ὅμως γυμνασμένοι οὗτοι καὶ ὑπέφερον τὴν πείναν, τὴν δίψαν καὶ τὰς κακουχίας⁴ τοῦ πολέμου, διότι ἔκαμνον πορείας μακρὰς δύο καὶ τρεῖς φορὰς τὴν ἐβδομάδα. Εἶχον δὲ καὶ φρόνημα πολεμικώτερον.

44. Χορὸς Θρακῶν.

Ἐφοῦ οἱ Ἕλληγες ἀπεφάσισαν¹ νὰ διασκεδάσουν, πρῶτον μὲν ἐθυσίασαν τὰ αἰχμάλωτα βόδια, ἔπειτα δὲ ἐξηπλωμένοι εἰς σκαμνιά² ἐδειπνοῦν. Ἐγέμιζον δὲ τὰ κεράτινα ποτήρια ἀπὸ κρασὶ καὶ ἔπινον. Ἐφοῦ δὲ ἔγιναν αἱ σπονδαί, ἐπήγαν εἰς μέρος θεατροειδές, ὅπου

δύο Θραῖκες, ἀφοῦ ἐνεδύθησαν τὰ ὄπλα, ἤρχισαν νὰ χορεύουν³ καὶ νὰ πηδοῦν κρατοῦντες μαχαίρας εἰς τὰς χεῖρας. Αἰφνης ἐφάνη⁴ εἰς ὄλους ὅτι ἓνας ἀπὸ τοὺς δύο εἶχε κτυπηθῆ καὶ εἶχεν ἀποθάνει. Οἱ Παφλαγόνες ἐφώναζαν⁵ δυνατά. Καὶ ὁ μὲν νικητῆς, ἀφοῦ ἀφήρεσε τὰ ὄπλα τοῦ ἐξηπλωμένου, ἐβγήκεν ἔξω⁶ ἀπὸ τὸ στάδιον, οἱ δ' ἄλλοι Θραῖκες ἔφερον ἔξω⁷ τὸν ἄλλον ὡς πεθαμένον· πράγματι ὁμως ἐγνώριζον⁸ ὅτι οὐδὲν εἶχε πάθει.

45. Πῶς περνοῦσε συνήθως τὴν ἡμέραν ὁ Σωκράτης.

Ὁ Σωκράτης πάντοτε μὲν ἦτο φανερός¹ εἰς ὄλους, διότι καὶ πρωί² ἐπήγαιεν εἰς τοὺς περιπάτους καὶ εἰς τὰ γυμναστήρια καὶ τὴν ὥραν, ποῦ ἢ ἀγορὰ ἦτο γεμάτη ἀπὸ κόσμον, ἐκεῖ ἐφαίνετο καὶ τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἡμέρας εὐρίσκετο ἐκεῖ, ὅπου ἐπρόκειτο νὰ συναναστραφῆ μὲ περισσοτέρους. Καὶ ὠμιλοῦσε μὲν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ὅσοι δ' ἤθελον μπορούσαν νὰ τὸν ἀκούουν. Κανεὶς δὲ δὲν ἐγνώριζεν ὅτι ὁ Σωκράτης ἔκαμνέ τι κακόν· διότι οὔτε τὸν ἤκουσαν νὰ λέγῃ ἀσεβές τι ἢ ἀνόσιον, οὔτε τὸν εἶδαν νὰ κάμνῃ τοιοῦτόν τι. Οὐδέποτε ὠμίλησε περὶ τῶν οὐρανίων σωμάτων, ἀλλὰ τοὺς ἀσχολομένους³ εἰς τὰ τοιαῦτα μωροὺς ἀπεδείκνυεν. Αὐτὸς δέ, ποῦ ἤξερε καλά, τί εἶναι ὠραῖον καὶ τί ἀσχημον, τί δίκαιον καὶ τί ἄδικον, τί εἶναι φρονιμάδα καὶ τί τρέλλα, συζητοῦσε τέτοια μὲ τοὺς μαθητάς του⁴. Συζητοῦσε πρὸς τούτοις γιὰ ἄλλα, τὰ ὁποῖα ὅσοι ἐγνώριζαν, ἦσαν ἐνάρετοι ἄνθρωποι, ὅσους δὲ δὲν μπορούσαν νὰ μαθαίνουν καὶ νὰ συζητοῦν⁵ αὐτά, ὠνόμαζε δούλους.

46. Χορὸς Αἰνιάνων καὶ Μαγνήτων.

Ἄλλοτε πάλιν εἰς διασκέδασιν ἐχόρευσαν οἱ Αἰνιᾶνες καὶ Μάγνητες τὸν ἐξῆς χορόν· ἐσηκώθησαν δύο καὶ ὁ μὲν ἓνας μετέβη δῆθεν¹ εἰς τὸν ἀγρόν, διὰ νὰ μαζεύσῃ καρπούς· ἐφαίνετο δὲ φοβισμένος, διότι ἐγνώριζεν ὅτι λησταὶ προσήρχοντο πολλάκις ἢ διὰ

νά καύσουν² τὰ σπαρτὰ ἢ διὰ νὰ ἀρπάσουν τι. Αἶφνης βλέπει ὅτι ληστής ἐκάθητο πλησίον καὶ ἀμέσως ἀρπάζει τὰ ὄπλα, διὰ νὰ ἀποκρούσῃ αὐτόν. Μετὰ πάλιν δὲ ἄλλοτε μὲν ὁ ληστής συλλαμβάνεται³ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ, ἄλλοτε δέ, ἐπειδὴ⁴ ἐκ φύσεως εἶναι ρωμαλέος, συλλαμβάνει τὸν γεωργὸν καὶ δεμένον τὸν ὁδηγεῖ εἰς τοὺς συντρόφους του. Κατορθώνει ὁμοίως ὁ γεωργὸς νὰ δραπετεύσῃ καὶ ἐπανερχεται εἰς τοὺς συντρόφους, οἱ ὁποῖοι μετὰ χαρᾶς⁵ τὸν ὑποδέχονται.

47. Διάλογος Ἀστυάγους καὶ Κύρου τοῦ πρεσβυτέρου, ὅτε ἦτο παῖς.

Ἄστυάγης¹ λέγει πρὸς τὸν Κύρον· « Παιδί μου, ἂν μένης κοντά μου, θὰ ἔχῃς τὸ δικαίωμα² νὰ ἔρχεσαι πρὸς ἐμέ, ὅταν θέλῃς, καὶ θὰ σοῦ χρεωστῶ χάριν³, ὅσον περισσοτέρας φορᾶς⁴ καὶ ἂν⁵ ἔρχεσαι πρὸς ἐμέ. Ἐπειτα γινώριζε ὅτι θὰ μεταχειρίζεσαι τὰ ἄλογά μου καὶ ὅσα ἄλλα θέλεις, θὰ σοῦ δώσω δὲ καὶ ὡς συμπαίκτης παιδιὰ καλὰ καὶ θὰ σοῦ προσφέρω ὅ,τι καὶ ἂν σοῦ ἀρέσκῃ ». Ὁ δὲ Κύρος ἐρωτηθεὶς, ποῖον ἀπὸ τὰ δύο προτιμᾷ⁶ νὰ μένῃ ἢ νὰ ἀπέλθῃ μαζί με τὴν μητέρα του, ἀπήντησεν ὅτι προτιμᾷ νὰ μένῃ. Ὅτε δὲ ἡ μητέρα του τὸν ἠρώτησε, διατί, ἀπήντησε· « Διότι, μητέρα μου, ἀπὸ μὲν τοὺς εἰς τὴν πατρίδα μου συνομηλίκους μου καὶ φαίνομαι καὶ εἶμαι ὁ καλύτερος καὶ εἰς τὸ ἀκόντιον καὶ εἰς τὸ τόξον, ἀπὸ δὲ τοὺς ἐδῶ ἵππεις γινώριζω ὅτι εἶμαι κατώτερος. Ἐὰν λοιπὸν μένω ἐδῶ, ἐλπίζω ὅτι θὰ γίνω καὶ ἀπὸ τοὺς ἐδῶ ἵππεις ὁ καλύτερος ».

48. Ἡ ὑπερὸ τῆς Ἑλλάδος θυσία τῶν Ἀθηναίων.

Οἱ Ἀθηναῖοι πληροφορηθέντες τὴν συμφορὰν, ἣ ὁποία εἶχε συμβῆ¹ εἰς τοὺς Λακεδαιμονίους εἰς τὰς Θερμοπύλας, ἠπόρουσαν διὰ

τὴν κατάστασιν, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχον περιέλθει τὰ πράγματα². Διότι ἐγνώριζον ὅτι, ἐὰν μὲν ἀντεπεξέλθουν³ κατὰ τῶν βαρβάρων κατὰ ξηράν, οὗτοι θὰ ἐπιπλεύσουν καὶ θὰ καταλάβουν τὴν πόλιν ἔρημον, ἐὰν δὲ ἔμβουν εἰς τὰ πλοῖα, θὰ κυριευθῇ ἡ πόλις τῶν ὑπὸ τοῦ πεζικοῦ στρατοῦ. Διὰ τοῦτο ἐφάνη καλὸν νὰ μεταφέρουν⁴ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδιά εἰς Σαλαμίνα καὶ νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν πόλιν, διὰ νὰ μὴ ἀναγκασθοῦν νὰ μοιράσουν τὴν δύναμιν. Ἄφοῦ λοιπὸν ἔβαλαν⁵ εἰς τὰ πλοῖα ὄλους αὐτούς, τοὺς μετέφερον εἰς Σαλαμίνα. Ὁ δὲ Θεμιστοκλῆς ὑπεσχέθη εἰς τοὺς Ἀθηναίους ὅτι, ἂν νικήσουν τοὺς βαρβάρους, θὰ ἀνοικοδομήσῃ ὄλους τοὺς ναοὺς καὶ τὰς οἰκίας. Ὅτε δὲ μετ' ὀλίγον εἰς Σαλαμίνα οἱ Λακεδαιμόνιοι ἤθελον νὰ καταπλεύσουν εἰς τὸν Ἴσθμόν, ὁ Θεμιστοκλῆς ὑπενθύμισεν εἰς αὐτούς ὅτι οἱ μὲν Ἀθηναῖοι οὐδόλως ἐνδιεφέρθησαν⁶ διὰ τὰς Ἀθήνας, αὐτοὶ δὲ φροντίζουν, πῶς νὰ ἐξεύρουν⁷ ἀσφάλειαν διὰ τὴν Πελοπόννησον. Ἐπειδὴ δὲ κουρασθεὶς δὲν κατάρθρωσε⁸ νὰ τοὺς πείσῃ, τοὺς ἐξεβίασε⁹ μὲ τὸν γνωστὸν τρόπον νὰ ναυμαχήσουν εἰς τὴν Σαλαμίνα.

49. Πρόξενος ὁ Βοιωτίας.

Ὁ Πρόξενος ὁ Βοιωτίας ἤθελε νὰ γίνῃ ἀνὴρ ἱκανὸς νὰ κάμνῃ μεγάλα ἔργα. Διὰ τοῦτο ἔδωκε πολλὰ χρήματα εἰς τὸν Γοργίαν¹. Ἐδέχθη δὲ νὰ μετὰσχῃ τῆς ἐκστρατείας τοῦ Κύρου, διότι ἐνόμιζεν ὅτι τοιοῦτοτρόπως θὰ ἀποκτήσῃ ὄνομα καὶ δύναμιν καὶ χρήματα πολλά. Ἄν καὶ ὅμως² ἦτο τοιοῦτος, οὐδέποτε ἐδέχθη δῶρα³ καὶ ἐναντίον οὐδενός ποτε μετεχειρίσθη βίαν, ἀλλ' ἤθελε νὰ καρποῦται τὰ ἀγαθὰ μὲ δικαιοσύνην. Ἦτο δὲ φανερόν ὅτι αὐτὸς ἐντρέπετο περισσότερον τοὺς στρατιώτας παρ' ὅ, τι⁴ αὐτοὶ ἀγαποῦσαν καὶ ἐσέβοντο αὐτόν. Ἐνόμιζε δὲ ὅτι ἦτο ἀρκετὸν διὰ νὰ ἐπιβάλλεται⁵ εἰς τοὺς στρατιώτας τὸ νὰ ἐπαινῇ μὲν τοὺς καλοὺς, νὰ μὴ ἐπαινῇ δὲ τοὺς ἀδικούντας. Τόσον δ' ἐφρόντιζε διὰ τοὺς στρα-

τιώτας, ὥστε οὐδείς ἤγναντιοῦτο πρὸς αὐτὸν καὶ ὄλοι ἕκαμνον τὴν δουλειά των⁶ μὲ προθυμίαν.

50. Θάρος Σωκράτους.

Ὁ Σωκράτης περισσότερον¹ ἀπὸ ὄλους τοὺς Ἀθηναίους ἐσέβητο τοὺς νόμους καὶ ἐντρέπετο τοὺς θεούς. Χρηματίσας δηλ. κάποτε βουλευτῆς² καὶ ὀρκισθεὶς τὸν βουλευτικὸν ὄρκον ἐνόμιζεν ὅτι δὲν ἐπετρέπετο εἰς αὐτὸν νὰ κάμῃ τι παρὰ τοὺς νόμους. Ὅτε λοιπὸν ἦτο πρόεδρος³ τῆς ἐκκλησίας τοῦ δήμου καὶ κατὰ τὴν δίκην τῶν δέκα στρατηγῶν ὁ λαὸς ἤθελε μὲ μίαν ψήφον νὰ φονεύσῃ ὄλους ἀδίκως, αὐτὸς ἐναντιώθη πρὸς τὸν δῆμον καὶ δὲν ἐδέχετο νὰ εἰσαγάγῃ τὸ ζήτημα εἰς ψηφοφορίαν⁴. Ἄν καὶ ὠργίζετο δὲ διὰ τοῦτο ὁ λαὸς κατ' αὐτοῦ καὶ πολλοὶ καὶ δυνατοὶ κατηγοροῦσαν καὶ κατεφέροντο⁵ κατ' αὐτοῦ, αὐτὸς προετίμησε⁶ νὰ τηρῇ τὸν ὄρκον⁷, παρὰ νὰ φανῇ εὐχάριστος πρὸς τὸν δῆμον παρὰ τὸ δίκαιον καὶ νὰ προσφλαχθῇ ἀπὸ τοὺς ἀδικοῦντας. Καὶ τῷ ὄντι⁸ ἐνόμιζεν ὅτι οἱ θεοὶ φροντίζουν διὰ τοὺς ἀνθρώπους, ὅχι ὅπως νομίζουν οἱ περισσότεροι· δηλ. αὐτοὶ μὲν νομίζουν ὅτι οἱ θεοὶ ἄλλα μὲν γνωρίζουν, ἄλλα δ' ὅχι, ὁ Σωκράτης δ' ἐνόμιζε ὅτι οἱ θεοὶ ἀντιλαμβάνονται⁹ καὶ γνωρίζουν ὅλα, ὅσα λέγονται καὶ ὅσα διαπράττονται καὶ ὅσα σιωπηλῶς ἀποφασίζονται ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, πανταχοῦ δὲ ὅτι εἶναι παρόντες.

51. Ἀριστείδης.

Ἀριστείδης ὁ Ἀθηναῖος ἐθαυμάζετο διὰ τὴν δικαιοσύνην. Ἄν καὶ ἀνεμειγνύετο εἰς τὰ πολιτικά¹ καθ' ὄλην του τὴν ζωὴν², ἔζησε μέχρι τέλους³ πτωχός. Διὰ τοῦτο ἠγαπάτο καὶ ἐξετιμᾶτο ἀπὸ τοὺς συμπολίτας του καὶ ὠνομάζετο δίκαιος, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον οὐδείς ἀπὸ τοὺς βασιλεῖς καὶ τυράννους ἐζήλεψεν, ἀλλ' οἱ περισ-

σότεροι ἀπ' αὐτοὺς ἔχαιρον νὰ ἐπονομάζωνται μὲ ἄλλα ὀνόματα. Συνέβη ὅμως ὁ Ἄριστειδης, ἂν καὶ ἠγαπάτο τόσον, ὕστερον νὰ φθονῆται· διότι ὁ δῆμος τῶν Ἀθηναίων δυσηρεστεῖτο κατ' ἐκείνων, πὺ εἶχον ὄνομα καὶ φήμην περισσοτέραν ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Καὶ ἀφοῦ ἐμαζεύθησαν ἀπὸ παντοῦ, ἐξορίζουν⁴ αὐτὸν μὲ τὴν δικαιο-
λογίαν⁵ ὅτι ἐφοβοῦντο, μήπως γίνῃ τύραννος τῆς πόλεως, πράγματι ὅμως διότι ἐφθονοῦσαν αὐτόν. Διότι μὲ ἐξοστρακισμὸν ἐτιμωροῦσαν τοὺς ἰσχυροὺς καὶ ἔτσι ἐταπεινῶνον τὴν δύναμιν αὐτῶν. Ὁ Ἄρι-
στείδης δὲ ἀπομακρυνόμενος ἀπὸ τὴν πόλιν ἠγχήθη εἰς τοὺς θεοὺς νὰ μὴ παρουσιασθῇ ποτὲ κανεὶς καιρὸς, ὁ ὁποῖος νὰ ἀναγκάσῃ⁶ τοὺς Ἀθηναίους νὰ ἐνθυμηθοῦν αὐτόν.

52. Ἐπίδρασις τῆς ἀγωγῆς.

Λυκοῦργος ὁ νομοθέτης τῶν Λακεδαιμονίων θέλων νὰ δώσῃ ἀπόδειξιν¹ τῆς ἀξίας τῆς διαπαιδαγωγήσεως τῶν νέων ἔκαμε τὸ ἐξῆς πείραμα· ἔλαβε δύο σκύλακας ἀπὸ τοὺς ἰδίους γονεῖς καὶ παρήγγειλεν εἰς τὸν ὑπηρέτην νὰ μὴ τοὺς ἀναθρέψῃ κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον. Ὁ δὲ διατρέφων² αὐτοὺς σύμφωνα μὲ τὴν ὑπόδειξιν τοῦ ἄρχοντος κατέστησε³ τὸν μὲν ἓνα λαίμαργον⁴, τὸν δ' ἄλλον ἄρι-
στον ἀνιχνευτὴν καὶ κυνηγόν. Ἐπειτα ὁ Λυκοῦργος συνεκάλεσε τοὺς Λακεδαιμονίους εἰς συνέλευσιν⁵ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· « ὦ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, αἱ μέθοδοι τῆς ἐκπαιδεύσεως⁶ καὶ τῆς δια-
παιδαγωγήσεως καὶ αἱ διδασκαλίαι δύνανται καὶ τὴν φύσιν νὰ μεταβάλλουν· αἱ συνήθειαι εἶναι δευτέρα φύσις ». Καὶ ἀμέσως ὁ ὑπηρέτης, ὁ ὁποῖος εἶχε τοποθετήσῃ⁷ ἔμπροσθεν τῶν σκύλων μίαν γαβάθαν⁸ καὶ ἓνα λαγόν, τοὺς ἔλυσε⁹. Ἀμέσως ὁ μὲν ἓνας ὄρμη-
σε πρὸς τὸν λαγόν, ὁ δὲ ἄλλος ἐρρίφθη μὲ ἀπλησίαν εἰς τὴν γαβάθαν. Ἐπειδὴ δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀποροῦσαν καὶ δὲν μπορού-
σαν νὰ καταλάβουν τὴν σημασίαν αὐτῶν, ὁ Λυκοῦργος εἶπεν·

« Αὐτὰ τὰ δύο σκυλιά, ἂν καὶ εἶναι τῆς αὐτῆς καταγωγῆς, ἔτυχον διαφόρου ἀνατροφῆς, ἀλλὰ τὸ μὲν ἐν ἔγινε λαίμαργον, τὸ δὲ ἄλλο ὑπόδειγμα κυνηγετικοῦ σκυλιοῦ ».

53. Πῶς ὁ Κῦρος ὁ πρεσβύτερος γίνεται κύριος τῆς Ἀσίας.

Κῦρος ὁ πρεσβύτερος, ὅτε μὲν ἦτο νέος, διεκρίνετο διὰ τὴν ἀνδρείαν, τὴν ἐπιμέλειαν καὶ τὴν ἱκανότητα εἰς τὸ τόξον καὶ τὸ ἀκόντιον μετὰ τῶν συνομηλικῶν του. Ὅτε δὲ τὴν βασιλείαν ἀνέλαβεν, ἀπὸ ὅλους τοὺς πολίτας ἐτιμᾶτο καὶ ἠγαπᾶτο διὰ τὴν χρηστότητα καὶ τὴν δικαιοσύνην. Μὲ ὀλίγον Περσικὸν στρατὸν κατώρθωσε¹ κατὰ πρῶτον νὰ λάβῃ τὴν ἡγεμονίαν τῶν κατοίκων τῆς Μηθίδας² καὶ Ὑρκανίας θεληματικῶς. Ἐπειτα μὲ ἐκστρατείας συνεχεῖς ὑπέταξε³ τοὺς κατοίκους τῆς Συρίας, Ἀσσυρίας, Ἀραβίας, Καππαδοκίας, Φρυγίας, Λυδίας, Καρίας, Φοινίκης, Βαβυλωνίας. Γίνεται ἔπειτα ἄρχων τῶν κατοίκων τῆς Βακτρίας, Ἰνδίας, Κιλικίας, Παφλαγονίας, Βιθυνίας καὶ ἄλλων φυλῶν. Τέλος δ' ὑπέταξε τοὺς Ἑλληνας κατοίκους τῆς Ἀσίας, Κύπρου καὶ Αἰγύπτου. Οὕτω τὸ βασίλειον τοῦ Κύρου περιελάμβανε διάφορα φύλα, τὰ ὅποια οὔτε τὴν ἰδίαν γλῶσσαν εἶχον, οὔτε τὰ ἴδια ἔθιμα, ἀλλ' ὑπήκουον εἰς αὐτὸν ἐκ φόβου.

54. Προσόντα στρατηγοῦ.

Εἶναι ἀνάγκη ὁ στρατηγὸς¹ νὰ εἶναι ἱκανὸς νὰ παρασκευάζῃ τὰ ἀφορῶντα εἰς τὸν πόλεμον καὶ ἱκανὸς νὰ προμηθεύεται² τὰ τροφίμα διὰ τοὺς στρατιώτας καὶ ἐπιδέξιος εἰς τὸ νὰ ἐφευρίσκῃ³ πολλὰ μέσα. Πρὸς δὲ πρέπει νὰ ἀγαπᾷ⁴ τοὺς κινδύνους ὁ στρατηγὸς καὶ τοὺς πολέμους, νὰ εἶναι ἱκανὸς διὰ τὸν πόλεμον καὶ νὰ ἔχῃ⁵ διοικητικόν. Ἐπίσης ὁ καλὸς στρατηγὸς πρέπει νὰ εἶναι

και υπομονητικὸς⁶ και προφυλακτικὸς και ἱκανὸς δι' ἐπιθέσεις. Εἶναι δὲ ἀνάγκη νὰ ἔχη και ἄλλας ἀρετὰς ἐκεῖνος, ποὺ πρόκειται νὰ χρηματίσῃ⁷ στρατηγός, δηλ. νὰ εἶναι ἀπλὸς μὲν τοὺς τρόπους, νὰ ἔχη δὲ και ἄλλα πολλὰ προσόντα και ἐκ φύσεως και ἐξ ἐπιστήμης.

55. Καθήκοντα γυναικός.

Ἡ γυνὴ πρέπει νὰ ἐπιστατῇ¹ εἰς ὄλα, ποὺ² πρέπει νὰ ἐκτελῇ³ ἐντὸς τῆς οἰκίας· και ὅσα φέρονται⁴ ἀπὸ τὸν ἄνδρα πρέπει νὰ δέχεται και νὰ ξεχωρίζῃ⁵ ἀπ' αὐτὰ, ὅσα πρέπει νὰ δαπανᾷ⁶ και νὰ προνοῇ διὰ τὰ λοιπά. Πρέπει δὲ νὰ προφυλάσσεται, ἵνα μὴ τὰ ἐξοδα⁷ τὰ προωρισμένα⁸ δι' ἐν ἔτος⁹ ἐξοδεύωνται εἰς ἓνα μῆνα. Και νὰ φροντίζῃ δέ, μὲ ποῖα ἀπὸ τὰ φερόμενα εἰς τὴν οἰκίαν μαλλιά πρέπει νὰ γίνωνται ἐνδύματα. Ἐπίσης πρέπει νὰ φροντίζῃ, πῶς τὸ ξηρὸν ψωμὶ νὰ γίνεται φαγώσιμον¹⁰. Μία ὁμως ἀπὸ τὰς φροντίδας τῆς γυναικὸς θὰ φανῇ ἴσως ἄχαρις, δηλ. ὅτι, ὅποιος και ἂν ἀπὸ τοὺς ὑπηρέτας ἀρρωσταίνῃ¹¹, πρέπει νὰ φροντίζῃ διὰ νὰ θεραπεύεται.

56. Ὁ ὄρκος τῶν Ἑλλήνων πρὸς τῆς μάχης τῶν Πλαταιῶν.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον συγκρατεῖ τὴν Πολιτείαν, εἶναι ὁ ὄρκος. Διὰ τοῦτο τὸν ἐξῆς ὄρκον οἱ Ἑλληνες ἔδωσαν εἰς τὰς Πλαταιάς, ὅτε ἐπρόκειτο νὰ μάχωνται εἰς παράταξιν ἐναντίον τῆς δυνάμεως τοῦ Ἑέρξου· « Δὲν θὰ προτιμήσω τὴν ζωὴν ἀπὸ τὴν ἐλευθερίαν, οὔτε θὰ ἐγκαταλείψω τοὺς ἀρχηγούς οὔτε ζωντανούς οὔτε σκοτωμένους, ἀλλὰ θὰ θάψω ὄλους, ὅσοι συναποθάνουν² εἰς τὴν μάχην. Ἄν νικήσω τοὺς βαρβάρους, καμμίαν πόλιν ἀπὸ ἐκεῖνας, ποὺ συνηγωνίσθησαν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος, δὲν θὰ ἀφήσω νὰ καταστραφῇ³,

ἐκείνας δέ, πού πῆγαν μὲ τὸ μέρος⁴ τῶν βαρβάρων, θὰ τὰς καταστρέψω. Ἀπὸ τοὺς ναοὺς, πού ἐκάησαν καὶ κατεδαφίσθησαν⁵ ἀπὸ τοὺς βαρβάρους, κανένα δὲν θὰ ἀνοικοδομήσω, ἀλλὰ θὰ τοὺς ἀφήσω νὰ μένουν⁶ ὡς ὑπόμνησις⁷ εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεὰς τῆς ἀσεβείας τῶν βαρβάρων». Τόσον δὲ πολὺ ἔμειναν πιστοὶ εἰς τὸν ἔρκον αὐτόν, ὥστε καὶ τὴν εὐνοίαν τῶν θεῶν εἶχον συμβοηθόν.

57. Λιβύη¹.

Τῆς Λιβύης τὰ πρὸς νότον τῆς προθαλασσίας γῆς εἶναι ἄμμος ὄχι ἀβαθῆς καὶ τὸ ἔδαφος ἡλιοκαμένον² εἶναι ἔρημος καὶ χωρὶς καρπῶν, πεδινὸν καὶ χωρὶς νερό. Ἐπειδὴ δὲ ἡ χώρα εἶναι ἄφορος καὶ παρουσιάζει ὄψιν ὄχι ἡμερον, μένει ἀκατοίκητος. Κατοικοῦν δὲ μόνον πλησίον³ αὐτῆς ἄνθρωποι σκηνῖται, πού ζοῦν ἀπὸ θηρία, δηλ. ὄνους σχεδὸν ἀγρίους⁴, στρουθοκαμήλους μὲ μακρὸν λαιμὸν καὶ μεγαλοσώμους ἐλέφαντας. Ἐρπετὰ δὲ παντὸς εἶδους καὶ πάρα πολλά, δυσκολοπολέμητα, ζοῦν εἰς τὰ ἔρημα αὐτὰ μέρη, δηλ. ὄφεις δηλητηριώδεις⁵ καὶ σκορπιοὶ δύο εἰδῶν, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ ἓν μὲν σύρεται ἐπὶ τῆς γῆς⁶, πολὺ μεγάλο καὶ μὲ πολλοὺς σπονδύλους, τὸ δὲ ἄλλο πετᾷ εἰς τὸν ἀέρα⁷ μὲ ὑμένας σάν πτερά⁸. Τέτοια ἔρπετὰ πολλὰ καθιστοῦν τὴν Λιβύην ὄχι εὐκολοδιάβατον.

58. Ἡ νεότης.

Οἱ νέοι εὐκολα μεταβάλλουν καὶ εὐκολα χορταίνουσι¹ τὰς ἐπιθυμίας. Εἰς τὴν ἀρχὴν μὲ ἐρμῆν² ἀρχίζουσι³ ἐν ἔργον, γρήγορα ὁμως παύουν αὐτό, διότι ἡ θέλησις αὐτῶν εἶναι ὀξεῖα καὶ ὄχι διαρκής. Εἶναι εὐέξαπτοι, φιλέδοξοι καὶ ἀγαποῦν τὴν φιλονεικίαν καὶ ὀλιγώτερον ἀγαποῦν τὰ χρήματα. Εἶναι πρὸς τούτοις εὐκολόπιστοι καὶ εὐκολα δημιουργοῦν ἐλπίδας, διότι οἱ νέοι ἐκ φύσεως

είναι θερμόαιμοι. Είναι δὲ περισσότερον ἐντροπαλοὶ⁴ ἀπὸ τοὺς γερωνοτότεροις. Ἐπίσης ἀγαποῦν τοὺς φίλους⁵, ἀγαποῦν τοὺς οἰκείους των, ἀγαποῦν τοὺς συντρόφους⁶ των καὶ εἶναι εὐσπλαχνικοί, διότι νομίζουσι ὄλους χρηστοὺς καὶ καλοὺς. Ἀγαποῦν δὲ τὰ γέλοια⁷ καὶ τὰ ἀστεῖα⁸, διότι δὲν ἔχουσι πολλὰς φροντίδας.

59. Ἠθικὰ παραγγέλματα.

Πρῶτον μὲν νὰ σέβησαι¹ τοὺς θεοὺς ὅχι² μόνον θυσιάζων, ἀλλὰ καὶ μένων πιστὸς εἰς τοὺς ὅρκους. Νὰ τιμᾷς τοὺς θεοὺς καὶ πάντοτε μὲν, πρὸ πάντων δὲ μετὰ τῆς πόλεως. Νὰ δεικνύησαι³ πρὸς τοὺς γονεῖς τοιοῦτος, ὅποια θὰ ἠύχαιο⁴ νὰ δεικνύονται πρὸς σὲ τὰ παιδιὰ σου. Ὅσα εἶναι αἰσχρὸν νὰ πράττης, αὐτὰ μὴτε νὰ νομίζης ὅτι εἶναι ὠραῖον νὰ λέγης. Νὰ μὴ ἐλπίζης ποτὲ ὅτι θὰ κάμνης τι χωρὶς νὰ σὲ καταλάβουσι⁵, διότι καὶ ἂν τῶν ἄλλων τὴν προσοχὴν διαφύγης, θὰ τὸ ξέρης⁶ καλὰ μόνος σου. Νὰ φαίνησαι⁷ λοιπὸν ὅτι πράττεις ὅλα μὲ τὴν συναίσθησιν ὅτι δὲν θὰ διαφύγης⁸ οὐδενὸς τὴν προσοχὴν, διότι, καὶ ἂν πρὸς στιγμὴν⁹ τὸ ἀποκρύψης, ἀργότερον θὰ φωραθῆς¹⁰. Τοὺς θεοὺς νὰ φοβῆσαι, τοὺς γονεῖς νὰ τιμᾷς, τοὺς φίλους νὰ ἐντρέπης, εἰς τοὺς νόμους νὰ ὑπακούης. Δύνασαι δὲ νὰ ἀποκτήσης¹¹ πάρα πολὺ καλὴν ὑπόληψιν, ἂν¹² ἀδεικνύησαι ὅτι δὲν πράττεις, δι' ὅσα¹³ μὴ μπορεῖ νὰ ἐπιτιμᾷς¹⁴ τοὺς ἄλλους, ἂν τὰ κάμνουσι.

...καὶ τὸν ἀποστόλου Πέτρου ἐπιτομήν· ἡ δὲ ἀποστολή
...καὶ τὸν ἀποστόλου Πέτρου ἐπιτομήν· ἡ δὲ ἀποστολή
...καὶ τὸν ἀποστόλου Πέτρου ἐπιτομήν· ἡ δὲ ἀποστολή
...καὶ τὸν ἀποστόλου Πέτρου ἐπιτομήν· ἡ δὲ ἀποστολή

58. Ἡθικὴ προσηγορία

Ἰππὸν μὲν ἐπὶ δόξῃ καὶ δόξῃ ἄξιον ἄξιον
...καὶ τὸν ἀποστόλου Πέτρου ἐπιτομήν· ἡ δὲ ἀποστολή
...καὶ τὸν ἀποστόλου Πέτρου ἐπιτομήν· ἡ δὲ ἀποστολή
...καὶ τὸν ἀποστόλου Πέτρου ἐπιτομήν· ἡ δὲ ἀποστολή
...καὶ τὸν ἀποστόλου Πέτρου ἐπιτομήν· ἡ δὲ ἀποστολή
...καὶ τὸν ἀποστόλου Πέτρου ἐπιτομήν· ἡ δὲ ἀποστολή
...καὶ τὸν ἀποστόλου Πέτρου ἐπιτομήν· ἡ δὲ ἀποστολή
...καὶ τὸν ἀποστόλου Πέτρου ἐπιτομήν· ἡ δὲ ἀποστολή
...καὶ τὸν ἀποστόλου Πέτρου ἐπιτομήν· ἡ δὲ ἀποστολή
...καὶ τὸν ἀποστόλου Πέτρου ἐπιτομήν· ἡ δὲ ἀποστολή

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟΝ
ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ
ΕΙΣ ΤΑΣ ΠΕΡΙΚΟΠΑΣ
ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

THE STATE UNIVERSITY OF NEW YORK
THE STATE UNIVERSITY OF NEW YORK
THE STATE UNIVERSITY OF NEW YORK
THE STATE UNIVERSITY OF NEW YORK

ΜΕΡΟΣ Α'

- 1.—1. ἔχω ἐμπιστοσύνην.—2. γνωρίζω.—3. κόπος.—4. ἐάν.—5. χαρακτηριστήρ.—6. λαμβάνω μέρος.—7. περισσότερον.—8. διάθεσις.
- 2.—1. στα χαμένα.—2. καταστρέφω.—3. ἐν ἀπόρῳ εἶμι=εὐρίσκομαι εἰς στενοχωρίαν.—4. βροχή.—5. οὐκ ἔστι=δὲν εἶναι δυνατόν.—6. συνήθεια.—7. γεῖτος.—8. εἰ μὴ=ἐὰν δέν.—9. εὐτυχισμένος.
- 3.—1. ἀκρωτήριο Σούνιον εἶναι τὸ νοτιώτερον ἀκρωτήριο τῆς Ἀττικῆς.—2. στενὸς δρόμος.—3. Νάξος, ἀπὸ τὰς μεγαλυτέρας νήσους τῶν Κυκλάδων.—4. Δῆλος, μικρὰ νῆσος πλησίον τῆς Σύρου ὀνομαστὴ τὸ πάλαι διὰ τὴν λατρείαν τοῦ Ἀπόλλωνος.—5. ἀποβιβάζομαι.—6. Τήνος, νῆσος τῶν Κυκλάδων β.δ. τῆς Σύρου.—7. τὸν ἴδιον.—8. ἀπὸ πολλοῦ.—9. σκέπτομαι κακόν.
- 4.—1. πρὸς τὸ μέρος τῆς θαλάσσης.—2. κορυφὴ βουνοῦ.—3. ταγοί· οὕτω ὀνομάζοντο οἱ ἄρχοντες τῆς Θεσσαλίας.—4. λειβάδι.—5. βόσκη.—6. συγκομιδὴ τῶν καρπῶν.—7. ἀποθήκη.
- 5.—1. Ἀνάχαρσις, Σκύθης ἐπισκεφθεὶς τὰς Ἀθήνας.—2. γεροντότεροι.—3. μεταξὺ τῶν θεατῶν.—4. γυμναστήριον.—5. σωματικὴ διάπλασις.—6. συντάκτης πολιτεύματος, νομοθέτης.—7. οἱ μὲν—οἱ δὲ=ἄλλοι μὲν, ἄλλοι δέ.
- 6.—1. σχολεῖα.—2. ταπεινός, ἀνήθικος.—3. σχέσις.—4. αὐστηρῶς.—5. ψευδής.—6. σταθερός.—7. φρόνιμος.—8. συνναστρέφομαι.—9. λαμβάνω μέρος.
- 7.—1. ἐάν.—2. ἂν καί.—3. θὰ ἐκινδυνεύετε.
- 8.—Α') 1. νῆσος μικρὰ εἰς τὴν ἄνω Αἴγυπτον.—2. ἔτος.—3. ρέω—4. γεμίζουν.—5. παράγω.—6. φυτὸν καλαμοειδὲς (πάπυρος) τῆς Αἰγύπτου, ἀπὸ τὸν φλοιὸν τοῦ ὁποίου κατεσκευάζον χάρτην.
Β') 1. Νεῖλος, ποταμὸς τῆς Αἰγύπτου διασχίζων αὐτήν.—2. εἶναι γεῖτος.—3. παχύνομαι.—4. γυμνός.—5. πόλις τῆς Αἰγύπτου ἀκμάσασα κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς 2ας χιλιετηρίδος.—6. μέτρον μήκους τῶν ἀρχαίων ἰσοδυναμοῦν μὲ 186 περίπου μέτρα.—7. συναντῶ.—8. οἷ=οἱ ὅποιοι.

- 9.—1. τὰ χέλια.—2. λυποῦμαι.—3. βυθίζομαι.—4. ὁ ἰδικός του.—
5. εὐχαριστοῦμαι.—6. εὐκολος.—7. εἰς τὸν ὁποῖον.—8. βλέπει.
- 10.—1. ἀροτριοῦν.—2. ἐξέρχομαι πρὸς περιοδεῖαν.—3. κατενοδώνω.—
4. σιδηρουργός.—5. κατεργαζόμενος τὰ δέρματα, βυρσοδέψης.—
6. φαγώσιμος καρπός.—7. ἐπανέρχομαι.
- 11.—1. τεμάχιον.—2. πτηνόν.—3. βλέπω.—4. ἕάν.—5. ἦσθα ἄν=
θά ἦσο.
- 12.—1. Πηλεὺς, ἦρως ἀρχαῖος, βασιλεὺς τῆς Φθίας.—2. Θέτις, θεά,
θυγάτηρ τοῦ Νηρέως, θεοῦ τῶν ὑδάτων.—3. καλός.—4. ἀνά-
κτορον.—5. εἰς τὴν ὥραιότατην.—6. Ἦρα, σύζυγος τοῦ Διός,
θεὰ τῆς οἰκογενειακῆς ἐστίας.—7. Ἀθηνᾶ, θυγάτηρ τοῦ Διός,
θεὰ τῆς σοφίας.—8. Ἀφροδίτη, θεὰ τοῦ κάλλους.—9. ἀναθέ-
τω.—10. τὸ παράστημα.—11. περικεφαλαία.
- 13.—1. ζωγραφισμένος.—2. κατατρώγομαι.—3. ὑψηλός.—4. στολί-
ζει.—5. φυλακή.—6. μπαίνει.—7. ἐπέρχεται.—8. τὸ μοιραῖον.
- 14.—1. ἦλθεν.—2. εἰς τὴν πατρίδα.—3. θὰ ἐπανέλθω.—4. ἕνας ἀπὸ
τοὺς δύο.
- 15.—1. ῥίπτω βλέμμα.—2. ἀπόγονοι.—3. ἐνθυμοῦμαι.—4. ἀνδρεία.
- 16.—1. ζωγραφῶ.—2. θέλω.—3. ἀνελλιπής, ἄμemptos.—4. δεικνύω
ἐπιμέλειαν.—5. δι' ἐκεῖνον, πὸν πρόκειται.—6. ἐνδιαφέρει.—7.
δι' ἐκεῖνον πὸν θέλει.
- 17.—1. σκεπάζει.—2. ἡσυχάζουν.—3. λειβάδια.—4. ἐπαναφέρουν.—
5. δέρματα.—6. δυσκολοδιάβατοι.
- 18.—1. ἡ ξαστεριά.—2. τροφή τῶν θεῶν.—3. ποτὸν τῶν θεῶν.—4.
συνηθίζω.—5. περιφέρομαι.—6. περιπλανῶμαι, κινεῖμαι.—7.
λαμβάνω τὸν λόγον.—8. περιγελῶμενοι.
- 19.—1. ὑπανδρεύω.—2. πάρεστί μοί τι=ἔχω τι.—3. ποτίζω.—4.
Δημήτηρ, θεὰ τῆς γεωργίας.—5. γνωρίζω.—6. διὰ ποίαν ἀπὸ
τὰς δύο.—7. νὰ ζητήσω.
- 20.—1. πιέζω.—2. προστίθενται.—3. δυστυχήματα.—4. τὰ τρόφιμα,
τὰ ἀπαραίτητα διὰ τὴν ζωὴν.—5. τέλος.—6. ἔτρωγε.—7. ἐνί-
οτε.—8. βραβεῖον.—9. φωνάζει.—10. σηκώσης.
- 21.—1. Τέμπη, εἶναι κοιλὰς κατὰ τὸν ῥοῖν τοῦ Πηνειοῦ ποταμοῦ με-
ταξὺ τοῦ Ὀλύμπου καὶ τῆς Ὀσσης.—2. τρόπον τινά.—3. τοπο-
θεσία.—4. πλέθρον, ἰσοδύναμει μὲ 30 περίπου μέτρα.—5. γλυ-

- κά.—6. μουσικὸν κελάδημα.—7. εἰς τὸν ὅποιον.—8. ὑψώνεται ὑπεράνω.—9. εὐχαριστοῦμαι.
- 22.—1. μεταξύ.—2. κατατάσσω.—3. συναναστρέφομαι.—4. εὐχαρίστως.
- 23.—1. Λητώ, θεά, μήτηρ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀρτέμιδος.—2. Νιόβη, θυγάτηρ τοῦ Ταντάλου.—3. ὑπερηφανεύομαι.—4. σέβομαι.—5. κατορθώνω.—6. ἐντροπή, σεβασμός.—7. χύνει.
- 24.—1. Διογένης, φιλόσοφος ζήσας ἀπὸ 413—323 π.Χ.—2. ἐπέρχομαι.—3. παρακινῶ.—4. ἐνθυμοῦμαι, ἀναλογίζομαι.—5. παύω.—6. συγκροτοῦμαι.
- 25.—1. διὰ τὰ ἀπαλλάξῃ.—2. βοιώταρχοι, ἀντιπρόσωποι τῶν πόλεων, αἱ ὅποιαι ἀπετέλουν τὴν Βοιωτικὴν ὁμοσπονδίαν.
- 26.—1. καθ' ὅσον προχωροῦν.—2. τοὺς ὁποίους.—3. φυτρώνουν καὶ εὐδοκιοῦν.—4. ἔχων καλὰ σταφύλια.—5. οἱ καθ' ὄρισμένην ἐποχὴν κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας πνέοντες ἄνεμοι.
- 27.—1. δασώδης.—2. ὁ σχηματίζων δίνας.—3. λαμπρός, ὀνομαστός.—4. ἀπεσταλμένοι, ἀντιπρόσωποι.—5. φιλοξενία.—6. περιφρονοῦμαι.—7. ὑποχωρῶ.—8. ἀσχημος.—9. ἐφαίνετο.—10. διαγωγή.
- 28.—1. ξένος.—2. ἀποδεικνύομαι.—3. δις=δύο φορές.—4. ἀπελπίς εἶμι=ἀπελπίζομαι.—5. καταγγέλλω εἰς τὸ δικαστήριον.
- 29.—1. πηγαίνω.—2. βόσκω.—3. κόκκαλον.—4. ὑπόσχομαι.—5. ὑποδεικνύω.—6. οἱ κάτω.
- 30.—1. ἀκολουθήσατε.—2. λαμπρός, ἔνδοξος.—3. ἐξουσιάζω.
- 31.—Α') 1. τρέφομαι.—2. χροῶμα.—3. ρωμαλέος.—4. ἀνόητος.—5. γνώστης.—6. μνήμων εἶμι=ἐνθυμοῦμαι.—7. λημονῶ.—8. τοὺς ἑαυτοὺς των.—9. ταλαίπωρος.
- Β') 1. διαμοιράζω.—2. δμάς.—3. ὀρηκτικός.
- 32.—1. ἔνδοξος, ξακουστός.—2. Μιλτιάδης, στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὁ κυρίως συντελεστής τῆς νίκης εἰς τὸν Μαραθῶνα.—3. ἀγαπητός.—4. τριήρης=πλοῖον πολεμικὸν μὲ τρεῖς σειρὰς κωπηλατῶν.—5. ἐξοδεύω.—6. φαγητά.—7. ἐνδύομαι.—8. ἀνταλλάσσω.
- 33.—1. μαλακός.
- 34.—1. πρωί.—2. εἶναι ἀσθενικόν.—3. ὑπηρεσία.
- 35.—1. συνομήλικος.—2. ἐντροπαλός.—3. κατώτερος.—4. φίλιππος εἶμι=ἀγαπῶ τοὺς ἵππους.—5. ὁ ἀγαπῶν τὸ κυνήγιον.
- 36.—1. Λυδοί, κάτοικοι τῆς Λυδίας, χώρας τῆς Μ. Ἀσίας, τῆς ὁποίας

- πρωτεύουσα αἱ Σάρδεις.—2. φιλοξενῶ.—3. ὑπερέχω.—4. εὐμενής.—5. βαθύς, ἰσχυρός.—6. ὀλιγώτερον.—7. χαλεπῶς ἔχω= στενοχωροῦμαι.
- 37.—1. ἀρχίζω.—2. εὐκτική δηλοῦσα εὐχὴν.—3. ἔλλειψις.—4. εὖ πράττω=εὐτυχῶ.—5. θεῖον σημεῖον· οἱ ἀρχαῖοι ἐπίστευον ὅτι οἱ θεοὶ προδηλοῦν τὰ μέλλοντα εἰς τοὺς ἀνθρώπους διὰ διαφόρων μέσων.—6. φροντίζω, σέβομαι.—7. ἐν ἀπόρῳ εἶμι=εὐρίσκομαι εἰς δύσκολον θέσιν.
- 38.—1. διὰ νὰ ἴδῃ.—2. δύνασθε νά.—3. προσκαλῶ.—4. τὸ πᾶν κάμνω.
- 39.—1. συναντῶ.—2. κρότος, θόρυβος.—3. κουράζομαι.—4. ἔλαθον ἀπολέσας=χωρὶς νὰ καταλάβω ἔχασα.—5. λεία.—6. περιορῶ= περιφρονῶ.
- 40.—1. κρῦο.—2. ζέστη.—3. ἐννοεῖται τὸ ρῆμα ἐστιν=εὐλογον, φυσικόν.—4. ὁ φοβούμενος, ὁ δειλός.
- 41.—1. σιτηρά.—2. προσφάγιον.—3. μέλλον τοῦ διαφέρειω.—4. ἀρμόζει.—5. ὅ,τι καὶ ἄν.
- 42.—1. Αἰνείας, ἥρωες τῶν Τρώων.—2. αἰχμάλωτος.—3. ἀποδεικνύομαι.—4. λαμβάνω μαζί μου.—5. περιφρονῶ.—6. πάρα πολὺ.
- 43.—1. κατορθώνω.—2. κάμνω συνθήκας.—3. εἰς τὸ μέλλον.—4. στενοχωροῦμαι.—5. ἀποφασίζω, ἐγκρίνω.—6. ἐμπόδιον.
- 44.—1. ὁ μεγαλύτερος φιλόσοφος τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος. Οἱ ἐχθροὶ του ὅμως τὸν ἐσυκοφάντησαν καὶ ἐπέτυχον τὴν καταδίκην αὐτοῦ εἰς θάνατον τὸ 399 π.Χ.—2. ζῶ ὡς πολίτης.—3. πράττομαι μισθὸν =εἰσπράττω ἀμοιβήν.—4. πίνω μέχρι τέλους.—5. ἀρκετός.
- 45.—1. ἀκολουθῶ.—2. πλησιάζω.—3. αἰροῦμαι=προτιμῶ.—4. ἐφέπομαι τινα=ἀκολουθῶ τινα.—5. ἔλλειψις.
- 46.—1. θεὸς τοῦ Ἄδου, ἀδελφὸς τοῦ Διός.—2. παραιτοῦμαι.—3. εἰς τὰ δώματα τοῦ Ἄδου.
- 47.—1. μεираκιον, νέος ἡλικίας ἄνω τῶν 14 ἐτῶν.—2. Ζήνων, φιλόσοφος ἀρχαῖος ἐκ τῆς κάτω Ἰταλίας ἰδρυτῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς, ἀκμάσας περὶ τὰ μέσα τοῦ 5ου αἰῶνος π. Χ.—3. παραμονή, παρακολούθησις.—4. κτυπῶ.—5. ἠσυχάζω.—6. τόσος μεγάλος τὴν ἡλικίαν.—7. τὰ ἴδια.—8. θὰ ἤμην.—9. στολισμός.
- 48.—1. Δερκυλίδας, στρατηγὸς τῶν Σπαρτιατῶν κατὰ τὴν περὶ τὸ 399 π.Χ. ἐστρατείαν εἰς Ἀσίαν ἀντικαταστήσας τὸν Θίβρωνα.—2. Μειδίας, γαμβρὸς ἐπὶ θυγατρὶ τῆς Μανίας, ἡ ὁποία ἦτο σα

- τράπησ τῆς Αἰολίδος· ταύτην φονεύσας παρέλαβε τὴν σατραπείαν, ἔξ ἧς καθηρέθη ὑπὸ τοῦ Δερκυλίδου.—3. τιμωρῶ.—4. παρατάσσω.—5. φιλοξενοῦμαι.—6. ἀπὸ κοινοῦ συνεξετάζω τι.—7. λειβάδι.—8. ἀπαριθμῶ.—9. καταγράφω.
- 49.—1. ἐνθαρρύνω.—2. βέβαια.—3. ἐγκρατής εἰμι=ἀντέχω.—4. καταβάλλω.
- 50.—1. νικῶμαι, εἶμαι κατώτερος.—2. στενοχωροῦμαι.—3. προσπαθῶ.—4. γίγνομαι ὑπὸ τινι=ὑποδουλοῦμαι εἰς τινα.
- 51.—1. Φάλαρις, τύραννος εἰς Ἀκράγαντα τῆς Σικελίας.—2. καταλαμβάνω.—3. παρακινῶ.—4. οἱ ὀλιγαρχικοί, οἱ πλούσιοι.—5. πῶς νά.—6. διατελῶ ποιῶν τι=συνεχῶς πράττω τι.—7. ὑποπτεύω.—8. κακῶς ποιῶ τινα=κακοποιῶ τινα.
- 52.—1. νομίζω.—2. φροντίς.—3. ἔχω ἀνάγκην.—4. τιμωρῶ.—5. ἀφαιρῶ.—6. προφυλάττομαι, φοβοῦμαι.—7. ὑποτάσσω.
- 53.—1. λεηλατῶ.—2. δοτικὴ πληθ. μετοχ. ἔνεστ. τοῦ ῥήμ. ἀρόω-ῶ=ἀροτριῶ.—3. τιμωρῶ.—4. πρέπει.
- 54.—1. ἀνακοινῶν.—2. εἶμαι θυμωμένος.—3. κάμνω ἓνα ὑποχείριον.—4. ὀρθογώνιον τετράπλευρον.—5. ἐκλέγω.
- 55.—1. Πλάτων, ὁ μέγιστος φιλόσοφος τῶν ἀρχαίων, μαθητὴς τοῦ Σωκράτους καὶ συγγραφεὺς πολλῶν ἔργων ζήσας 428-347 π.Χ.—2. ἄγνωστος.—3. συναναστροφή.—4. πολὺ ἐνδιαφέρομαι, περιποιοῦμαι.—5. ὀδηγῶ τινα.—6. Ἀκαδήμεια, τόπος, παρὰ τὸν Κολωνόν, ὅπου συνηθέστατα ὁ Πλάτων ἐδίδασκε τοὺς μαθητάς του.
- 56.—1. τρέχω.—2. προσπαθῶ.—3. σέβομαι.—4. ἀφήνω.—5. χωρὶς νὰ ὀμιλήσῃ.—6. βοηθῶ.—7. ἀπαντῶ.—8. θὰ σὲ εὐχαριστοῦσα.
- 57.—1. Πεισίστρατος, τύραννος τῶν Ἀθηναίων κατὰ τὸν ἕκτον αἰῶνα διοικήσας λαμπρῶς τὰς Ἀθήνας.—2. κύριος.—3. συνάθροισις τῶν πολιτῶν.—4. συμφιλιώνομαι.—5. ἔχω ἀνάγκην.—6. εὐγνωμονῶ.—7. βοηθῶ τινα.—8. μένω, περνῶ τὸν καιρὸν.—9. πρὸς τὸ συμφέρον.
- 58.—1. Λαμπροκλῆς, νέος εὐγενὴς εἰς Ἀθήνας, φίλος καὶ μαθητὴς τοῦ Σωκράτους.—2. εἶμαι δυσηρεστημένος.—3. εὐπάσχω=εὐεργετοῦμαι.—4. χάριν ἔχω τινὶ=εὐγνωμονῶ.—5. πόσον μεγάλος.—6. ποῖον ἐκ τῶν δύο.—7. ὁ καθεὶς ἀπὸ τοὺς δυὸ χωριστά.—8. ὡς πλεῖστα=ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερα.—9. νομίζω.
- 59.—1. Φαλῖνος, Ἕλληνας εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἀρταξέρξου βασι-

- λέως τῶν Περσῶν.—2. Κλέαρχος, στρατηγὸς Λακεδαιμόνιος, συνεκστρατεύσας μετὰ τοῦ Κύρου κατὰ τοῦ Ἄρταξέρξου.—3. πλῆθους ἀγορά, ἡ ὥρα, κατὰ τὴν ὁποίαν ἦτο γεμάτη ἀπὸ ἀνθρώπων, ἀπὸ τῆς 9ης μέχρι τῆς 12 π.μ.—4. συνέβαινε.—5. προτρέπω.—6. νὰ παραδώσουν.—7. εὐχαρίστως.—8. ἀναλαμβάνω.—9. θέλω.—10. φαίνομαι εὐχάριστος.—11. εὐρίσκομαι εἰς δύσκολον θέσιν.—12. ποτὲ ἕως τώρα.—13. τόσον μεγάλος.—14. ἐνθυμοῦμαι.—15. ὁποῖος.—16. εἶναι δυνατόν.—17. νομίζω.—18. δυνατόν εἶναι.—19. ποῖον ἀπὸ τὰ δύο.
- 60.—1. ἀπὸ παντοῦ.—2. συνορεύω.—3. μεταχειρίζομαι.—4. δέρμα ἀλώπεκος.—5. ὀρύσσω=σκάπτω.—6. ἰδρῶν=κτίζω, ἀνεγείρω.—7. μορφαί.
- 61.—1. Ὁ μέγας Ἀλέξανδρος, ὁ βασιλεὺς τῆς Μακεδονίας.—2. κυριεύω.—3. οἱ θώρακες, τὰ κράνη (περικεφαλαῖα) καὶ οἱ χιτῶνες ἦσαν ὅπλα ἀμυντικὰ τῶν ἀρχαίων, καθὼς καὶ αἱ κνημίδες καὶ αἱ ἀσπίδες. Ἐπιθετικὰ δὲ ἦσαν τὰ δόρατα, τὰ ἀκόντια, τὰ βέλη μὲ τὰ τόξα, τὰ ξίφη καὶ αἱ μάχαιραι.—4. εὐρίσκω.—5. καρφία.—6. ὁ ἐκ χειρᾶμον κατεσκευασμένος.—7. κάνιστρον.—8. βραχιόλια.—9. εὐνοϊκός, εὐμενής.
- 62.—1. ἀποκτῶ.—2. κοινωνὸς γίγνομαι=μετέχω.—3. ἀφήνω.—4. ἀγοράζω.—5. ἐπισκέπτομαι, ἐξετάζω.—6. πηγαίνω ἀπὸ κοντά, ἀκολουθῶ.—7. χαμένος.—8. εἶχεν ἀποδειχθῆ.—9. στενοχωροῦμαι.
- 63.—1. σίτος πρὸς σποράν, σπόρος.—2. ψήνω, καβουρδίζω.—3. εἶχε δοθῆ χρησμός ὑπὸ τοῦ θεοῦ.—4. κάμνω λάθος.—5. Κόλχοι, καὶ κατοικῶν εἰς τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τοῦ Εὐξείνου Πόντου.—6. καταπλέω.
- 64.—1. ἀποκρούω.—2. φανερώνω.—3. δι' ὄνομα τῶν θεῶν.—4. μένω σταθερός.—5. προσέχετε.
- 65.—1. συναθροίζω.—2. κηρύττω πόλεμον.—3. εὐρίσκομαι εἰς δυσχερῆ θέσιν.—4. ἐπιστολή.—5. ἐννοεῖται τὸ λέγει=χαίρειτίει.
- 66.—1. πρασινάδα.—2. ἀπλότης.
- 67.—1. Χάρων, ὁ μεταβιβάζων ἐπὶ πλοιαρίῳ διὰ τῆς Ἀχερουσίας λίμνης τὰς ψυχὰς τῶν νεκρῶν εἰς τὸν Ἄδην.—2. ἀπὸ ποῦ.—3. ὁ ἀπὸ ἄλλο μέρος καταγόμενος.—4. πορθηεῖα, ἀμοιβὴ μεταβιβάσεως εἰς τὸν κάτω κόσμον.—5. οὔτε ὁ ἕνας οὔτε ὁ ἄλλος ἀπὸ τοὺς δύο.—6. σκότος.

- 68.—1. κάτοικοι τῆς Γαλατίας. Ἐκεῖτο αὕτη πέραν τῶν Ἄλπεων, ὅπου ἡ σημερινὴ Γαλλία.—2. ὁ ἔχων ἀρετὸν μῆκος, ἀνάστημα.—3. ὁ προκαλῶν κατάπληξιν.—4. ὀλιγόλογος.—5. ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ.—6. ταπεινωσις.—7. ἐκ φύσεως ἐλαττωματικός, ἀνίκανος.—8. ἐθνικοὶ ποιηταὶ τῶν Γαλατῶν ψάλλοντες μὲ συνοδείαν λύρας τοὺς θεοὺς καὶ ἡρώας των κατὰ τὰς θρησκευτικὰς τελετάς· οἱ ἴδιοι μὲ τὰ τραγούδια τὰ πολεμικὰ ἐνεθουσίαζον τοὺς πολεμιστὰς εἰς τὴν μάχην.
- 69.—1. Ἴωλκός, πόλις τῆς Θεσσαλίας κατὰ τὴν ἀρχαιότητα παρὰ τὸν σημερινὸν ἄνω Βόλον.—2. ὁ ἔχων ἐν μόνον ὑπόδημα.—3. ρητόν.—4. ἔχουσα πεντήκοντα κωπηλάτας.
- 70.—1. Φινεύς, βασιλεὺς τῆς Σαλμυδησοῦ τῆς Θράκης καὶ ἔξοχος μάντις.—2. διὰ τὰ μὴ πᾶμε χαμένοι.—3. προωρισμένα.—4. παρθένου μὲ πτερὰ καὶ γαμψοὺς ὄνυχας, τέρατα μυθολογικά.—5. Συμπληγάδες πέτραι, ἦσαν δύο μεγάλοι βράχοι ἀπὸ τὸ ἐν καὶ τὸ ἄλλο μέρος τῆς θαλάσσης.—6. τὰ ἀπολύσουν.—7. περιστρερά.

ΜΕΡΟΣ Β'

- 71.—1. ἀπλώνω.—2. ἐνθαρρύνω.—3. ὀρκίζομαι.—4. ἀγκυροβολῶ.—5. φυτρώνω.—6. ἀλείφω.—7. βλάπτομαι.—8. ἀπὸ μακρὰν.
- 72.—1. ἐξορίζω.—2. μεταβάλλω.—3. πολίτευμα.—4. ἀπόδειξις.—5. διαιρῶ.—6. ἐκδιώκω.—7. συνενώνω.
- 73.—1. ἐκ φύσεως ἠνωμένος.—2. ἀλλάζω κατοικίαν.—3. φανερόν.—4. ναὸς ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως πρὸς τιμὴν τοῦ Ἑρεχθέως, ἀρχαίου βασιλέως τῶν Ἀθηναίων.
- 74.—1. ἐξίημι=ρίπτω.—2. Παρθένιον, ὄρος τῆς Πελοποννήσου.—3. ἀντιλαμβάνομαι.—4. γεμίζω.—5. συχνά.—6. συμφωνῶ.—7. παρμελῶ.—8. ἀνίημι=παύω.—9. κοιλάς.—10. ἀπλῆ.—11. ἐπιτρέπω.—12. διατρέχω.
- 75.—1. ὑπανδρεύω τινά.—2. σφίγγω.—3. μανθάνω καλῶς.—4. Κιθαιρών, ὄρος τῆς Ἀττικῆς· ὁ ζῶν εἰς τὸν Κιθαιρῶνα· Κιθαιρώ-

- νεις.—5. Μινύαι, κάτοικοι τῆς Βοιωτίας.—6. Κρέων, βασιλεὺς τῶν Θηβῶν.—7. τρελλαίνομαι.
- 76.—1. γνωστός.—2. μαλλώνω.—3. παράξενος.—4. βοηθῶ.—5. δίδω ἐκ φύσεως.
- 77.—1. λαός.—2. γεμᾶτος.—3. ἀσφόделος, φυτὸν φυόμενον εἰς λειβάδια.—4. εὐσπλαχνικός.—5. Ἡλύσια πεδία ἦσαν τὸ μέρος, εἰς τὸ ὁποῖον ἐπήγαιναν αἱ ψυχαὶ τῶν ἀγαθῶν καὶ ἐναρέτων ἀνθρώπων.—6. ναός.
- 78.—1. ἀποφασίζω, κρίνω ὀρθόν.—2. Νεμέα, ἡ δασώδης χώρα μεταξὺ Ἄργου καὶ Κορίνθου.—3. κρύπτομαι.—4. δραπετεύω.—5. ἀόρβ' τοῦ ἀπαγορεύω.
- 79.—1. ὄφις ζῶν εἰς τὸ νερόν.—2. λίμνη πλησίον τοῦ Ἄργου παρὰ τοὺς σημερινοὺς Μύλους.—3. γνωρίζω.—4. καίω.—5. βέλος.
- 80.—1. Ἐρύμανθος, ὄρος τῆς Ἀρκαδίας.—2. ἐμπλέκω εἰς βρόχους, παγίδας.—3. Ἀλφειός, ποταμὸς τῆς Ἡλίδος.—4. Πηγείοις, ὁμοίως.—5. στρέφω τὰ ὕδατα δι' ὄχετοῦ εἰς ἄλλο μέρος.
- 81.—1. Στυμφαλίδες ὄρνιθες, ἦσαν πτηνὰ σαρκοφάγα μὲ σιδηρᾶς πτέρυγας ζῶσαι εἰς τὴν Στυμφαλίδα λίμνην τῆς Ἀρκαδίας.—2. μὲ δένδρα πυκνὰ σκεπασμένους.—3. δὲν ξεύρω τί νὰ κάμω.—4. ἐκφοβίζω, τρομάζω.
- 82.—1. γίνομαι κύριος, καταβάλλω.—2. ἐλεύθερος.—3. βλάπτω.—4. παρασύρομαι.—5. λεηλατῶ.
- 83.—1. ζώνη.—2. γυναῖκες πολεμικαὶ κατοικοῦσαι εἰς τὴν Καππαδοκίαν.—3. φοβοῦμαι.—4. σημεῖον.—5. ἐξομοιοῦμαι.—6. κατασκηνώνω.
- 84.—1. Ἐσπερίδες, ἦσαν νύμφαι, αἱ ὁποῖαι κατόικον πέραν τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ ἐφύλαττον ἐντὸς κήπου χρυσᾶ μῆλα.—2. σηκώνω.—3. Ἄτλας, υἱὸς τοῦ Ἰαπετοῦ καὶ τῆς Ἀσίας, ὁ ὁποῖος ἐκράτει ἐπὶ τῶν ὤμων τὴν γῆν καὶ τὸν οὐρανόν.—4. λαμβάνω.—5. βλάπτομαι.
- 85.—1. ζαρκάδι.—2. βγαίνω μαζί μὲ ἄλλον.—3. χωρίζομαι ἀπὸ ἄλλον κατὰ διαστήματα.—4. κουράζομαι.
- 86.—1. ὁ ἀριθμὸς.—2. συμποσοῦμαι.—3. δέκα χιλιάδες ἀποτελοῦν μυριάδα.—4. ἐκτός.—5. διαλεκτοί.—6. ἐκλέγομαι.—7. πολεμικὰ πλοῖα μὲ τρεῖς σειρὰς κωπηλατῶν.
- 87.—1. ἄρμα ὑπὸ τεσσάρων ἵππων συρόμενον.—2. ἐπιμόνωνς ζητῶ.—

3. ἐπιθυμῶ τὸν θάνατον.—4. χαλαρῶς.—5. ἐκφέρομαι=βγαίνω ἔξω.—6. φωνάζω ἄλλοίμονον, κλαίω.
- 88.—1. λαμβάνω τὸν λόγον.—2. παρ' ὅ,τι τοῦ ἀξίζει.—3. οἱ κυριώτεροι αἴτιοι, οἱ συντελεσταί.—4. παίρνουν τὰ μυαλά μου ἄερα, ὑπερηφανεύομαι.—5. ἐκστρατεύω.—6. εἰσάγω πρὸς ψηφοφορίαν πρότασιν τινα.
- 89.—1. ὁ παίζων αὐλόν.—2. χρησιμοδοτῶ.—3. υἰοθετῶ.—4. φουσκώνω.—5. νόθος.
- 90.—1. παραμερίζω.—2. δύναμις.—3. κατατρῶγω.—4. ζητῶ ἐπιμῶνως.—5. ἀποδεικνύομαι.
- 91.—1. Πύρρος, βασιλεὺς τῆς Ἡπείρου, γενναιότατος καὶ περίφημος διὰ τὴν ἐκστρατείαν κατὰ τῶν Ῥωμαίων.—2. ἐλέγκυς.—3. ἐπιθέω=ἐπιτίθεμαι.—4. πιάνομαι.
- 92.—1. προβάλλω ἀντίστασιν.—2. ὀχυρῶνω μὲ τεῖχος.—3. ναυαρχία.—4. βιάζω.—5. ἀντιλέγω.
- 93.—1. καυχησιολογῶν.—2. Ρόδος, μία ἀπὸ τὰς μεγαλυτέρας νήσους τῶν παραλίων τῆς Μ. Ἀσίας κατὰ τὸ νότιον ἄκρον.—3. πηδῶ.
- 94.—1. στρατηγεῖον.—2. κάτοικοι τῆς Πισιδίας, χώρας νοτιοανατολικῶς τῶν Σάρδεων.—3. νὰ εὐρεθῇ ποίων πόλεων κάτοικοι ἦσαν οὗτοι καὶ ποῦ εὐρίσκονται αὐταί.
- 95.—1. διαμαρτάνω τινός=χάνω τι.—2. αἶτ. οὐδ. μετοχ. τοῦ ἔξεστι.—3. στρέφομαι, ἀποβλέπω.
- 96.—1. θαυμαστός εἰμι=θαυμάζομαι.—2. εὖ ποιῶ=εὐεργετῶ.—3. νοῦς, φρόνησις, λογικόν.—4. ὁ δυνάμενος νὰ διδάχθῃ.
- 97.—1. θαυμάζω.—2. ἀχρεῖος.—3. ἐπωνυμία.—4. πηγαίνω εἰς συνάθροισιν.—5. συνετός, φρόνιμος.
- 98.—1. εὐτυχισμένος.—2. ὁ ἐξ ἐλεφαντοστοῦ.—3. ὁ ἔχων αὐλήν.—4. θυσία.—5. βλαστάνω.
- 99.—1. εἰς τὰ Μέγαρα.—2. εἰς τὰς Θήβας.—3. χωρὶς ἀμοιβῆν.—4. φαίνομαι.—5. ἄνεμος.
- 100.—1. ἔχω φιλοδοξίαν.—2. προστ. τοῦ οἶδα.—3. δὲν θὰ ἐγίνεσο ἄρχων.—4. ἐκεῖνος, πρὸς τὸν ὁποῖον ὅλοι ἀποβλέπουν.
- 101.—1. Πυρρηναῖα ὄρη, τὰ χωρίζοντα τὴν Ἰσπανίαν καὶ Γαλλίαν.—2. ὄγκος.—3. οἰκοδόμημα κατάλληλον διὰ τὴν κατασκευὴν πλοίων.—4. φλογώδης.—5. ἀόρ. β' τοῦ ῥέω.—6. σχηματίζομαι.
- 102.—1. ὁ ἔχων κατὰ νοῦν μεγάλα σχέδια.—2. ἔπαυσε.—3. μυστικο-

- παθής.—4. πράττω τὰ πολιτικά=πολιτεύομαι.—5. οἱ Ἶθη-
ναῖοι ἀπὸ τὰ μεταλλεῖα εἶχον πλούσια εἰσοδήματα. Εἶχον ὅμως
ψηφίσει νόμον νὰ μὴ διατίθενται αὐτὰ διὰ πολεμικὰς παρα-
σκευάς.—6. ναυτικός.
- 103.—1. ὥραιοι.—2. ἀκατάλληλος.—3. ἀναπτύσσω, ἐκθέτω, διηγοῦ-
μαι.—4. ἐπάλλξεις ἦσαν ἔργα ὀχρωματικὰ ἐπὶ τῶν τοιχῶν.—
5. ἀντοχή.—6. σκαμμένος.—7. μέρος διὰ νὰ βαδίξῃ τις, δρό-
μος.—8. κατάλληλος.
- 104.—1. ἐστὶ τί τινος=ἀνήκει τι εἰς τινα.—2. ὅπως ἄν, πλᾶγ. ἐρω-
τηματ. πρότασις=πῶς μπορούμε νά.—3. διευθύνω.—4. χρη-
σιμοποιοῦμαι ὡς ὄπλιτης.
- 105.—1. ἔρχομαι τὴν ὁδὸν=κάννω τὸ ταξίδι.—2. εὖ πράττω=εὐτυχῶ,
μὲ τὸ καλό.
- 106.—1. σατράπης Λυκαονίας καὶ Καππαδοκίας, φίλος τοῦ Κύρου,
ὁ ὁποῖος μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ μετεστράφη πρὸς τὸν μέγαν
βασιλέα.—2. γευματίζω.—3. φαίνεται καλόν.—4. ἀβλαβῶς.—
5. κρυφὰ ἀπεσταλμένος.—6. δόγμα ποιοῦμαι=ἀποφασίζω.
- 107.—1. ἔχει μεταχειρισθῆ, φερθῆ.—2. ἀκατάλληλος διὰ συννααστρο-
φίας.—3. συννααστρέφομαι.—4. καταγιγνώσκω τινὸς ἄνοιαν=
θεωρῶ τινα ἄμυαλον.—5. ἀπείρωσ ἔχω τινὸς=δὲν ὠφελοῦμαι
ἀπὸ τινα.
- 108.—1. εὐδόκιμὸς εἰμι.=εὐδοκιμῶ.—2. ὁ ἔχων κακὰς συνηθείας.—
3. ὁ ἀγαπῶν τὸν στολισμὸν.—4. οἱ ἀρχηγοὶ τῶν παλαιῶν οἰκο-
γενειῶν.—5. ὁ ὄπλισμός τῶν νεκρῶν ἐχθρῶν ὁ περιερχόμενος
εἰς χεῖρας τῶν νικητῶν.—6. καρφῶν.
- 109.—1. ἐκεῖνος, ποὺ χορταίνει γογγύρα.—2. ὁ ἀρκούμενος εἰς ὅσα
μόνος αὐτὸς ἔχει.—3. συντόμως.—4. ὁ ἔχων καλοὺς τρόπους.—
5. ὁ ἔχων κακόν τι κατὰ νοῦν.

ΤΜΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ
ΕΙΣ ΤΑΣ ΠΕΡΙΚΟΠΑΣ
ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

- 103 - [Faint text]
- 104 - [Faint text]
- 105 - [Faint text]
- 106 - [Faint text]
- 107 - [Faint text]
- 108 - [Faint text]
- 109 - [Faint text]

ΜΕΡΟΣ Α'

- 1.—1. ἐνέμετο.—2. ἐν μὲ δοτ.—3. ἤθηρεύω.—4. μέγας.—5. ὑπὸ μὲ δοτ.—6. βαίνω.—7. οὐχ.—8. ἀπαρέμφ. ἐνεστ.—9. ἐσθίω.—10. ἐπιστρέφω.—11. οὖν.
- 2.—1. ὁ Κικέρων ἦτο πολιτικὸς καὶ μέγας ρήτωρ τῶν Ρωμαίων ζήσας κατὰ τὸν πρῶτον π. Χ. αἰῶνα.—2. ἐσπέρα.—3. βαίνω σὺν αὐτῷ.—4. ἀπλῆ δοτ.—5. πυρά.—6. καταλάμπω.—7. ἴστασαν.—8. ἐπὶ μὲ δοτ.—9. ἐκ μὲ γεν.—10. ἐώρων.
- 3.—1. σύνειμι μὲ δοτ.—2. ἀγαθός.—3. μὲ γενικ.—4. σέβομαι παρὰ τινος.—5. ἀγαθὸς ἀπλῆ δοτ.—6. δεσπότης.—7. οἰκέτης.—8. ἀνέχομαι.—9. εὐφραίνομαι μὲ δοτ.—10. ἀγάλλομαι μὲ δοτ.—11. ἦδομαι.
- 4.—1. ἐπιμέλεια μὲ γεν.—2. ἀγαλλίασις.—3. ἔνιοι.—4. ὕλη.—5. κλιτύς.—6. κοσμεῖται.—7. ἀπλῆ δοτ.—8. οἱ πυροί.
- 5.—1. σὺν μὲ δοτ.—2. χωρίον.—3. ἐν μὲ δοτ.—4. περὶ τί εἰμι.—5. ἰδρύω.—6. στέφω.—7. ἱμάς.—8. δορκάς.
- 6.—1. ἐπαγγέλλομαι.—2. ἄρχω.—3. βιοτεύω.—4. ἐν τοῖς πρώτοις.
- 7.—1. ἐν τινι.—2. παρὰ μὲ αἰτ.—3. θίς.—4. ἱκανός.—5. ἀπλῆ γεν.—6. ἀρδεύω.—7. ἀπλῆ γεν.—8. πελάζω μὲ δοτ.
- 8.—1. σκόπτω.—2. ὅτι.—3. ἅμα ὡς.—4. ἐπιφαίνομαι.—5. οἴκοι.—6. ἔοικα μὲ δοτ.—7. βλέπω.—8. ἀπαλλαγῆναι.—9. ἀσμένως.—10. μέμνηνται μὲ γεν.—11. ἀγάλλομαι.
- 9.—1. ὑπερσ. πέφυκα.—2. διατρέβω.—3. πέφυκα.—4. μηνύω.—5. ἐν μὲ δοτ.—6. ἄκων.
- 10.—1. Ἡ πέραν τῶν Ἄλπεων χώρα, ὅπου ἡ σημερινὴ Γαλλία.—2. εὐδαίμων.—3. παντοειδής.—4. ὀρύττω.—5. πάγχρυσος.—6. φέρω.—7. τέμνω.—8. οἶ.—9. ἐκβάλλω.—10. διὰ μὲ γεν.—11. πεζῆ.
- 11.—1. σημερινὴ Μ. Βρετανία.—2. κατὰ μὲ αἰτ.—3. ἡ παρωκεανῆτις.—4. ἀπλῆ γεν.—5. ἐνιαχοῦ.—6. τριγωνοειδής.—7. ἐκτενής.—8. πολὺπυχὺς τὸ πλάτος.—9. αἶ.—10. δι' ὅλης τῆς ἡμέρας.—11.

- αὐτόχθων.—12. εὐμήκης εἰμί.—13. εὐρύχωρος.—14. τῆ διαίτη ὀλιγαρκῆς εἰμι.
- 12.—1. μανθάνω.—2. βλέπω, νὰ τεθῆ μετοχή.—3. νὰ τεθῆ μετοχ.—4. μετοχ. μέλ. τοῦ ἄρδεύω.—5. προϊόντες.—6. πλήρης με γεν.—7. μετοχ. τοῦ πέφυκα.—8. μετοχ. τοῦ ἔχω.
- 13.—1. ἔντεϋθεν.—2. ἱκανῶς.—3. ἐλώδης.—4. μετοχ. τοῦ εἰμί.—5. δι' ἔτους.
- 14.—1. νὰ τεθῆ ὑπερθετικὸς βαθμὸς.—2. ἀπλῆ γεν.—3. ὑπέικω με δοτ.
- 15.—1. νὰ τεθῆ παρατατ. ἀ' προσ. ἐνικ. τοῦ τυγχάνω καὶ νὰ συνταχθῆ με μετοχήν.—2. ἀμφοτέρωθεν.—3. ὀλιγάκις.—4. τὸ πολὺ.—5. προῖος.—6. καλάμη.
- 16.—1. πρσβεύω.—2. εὐκτικὴ με τὸ ἄν.—3. εὐκτικῆ.—4. μετοχὴ τοῦ ἐπικύπτω.—5. εὐκτικὴ τοῦ ἀληθεύω.
- 17.—1. ὡς τάχιστα.—2. ὡς.—3. μέλλω.—4. δι ἀπάτης.—5. εἰ με ἀόρ.—6. ἐξουσία.—7. δήπου.—8. οἶόν τ' ἐστί.
- 18.—1. σατραπεύομαι.—2. εὖ πράττω.—3. θύομαί τι.—4. στρατεύομαι.—5. ὅπως με ὀριστ. μέλλοντ.—6. ἐπαγγέλλομαι.—7. εἰ με εὐκτικὴν . . . ἄν με εὐκτικὴν.
- 19.—1. Ἀντίοχος, βασιλεὺς τῆς Συρίας κατὰ τοὺς μετὰ τὸν Μέγαρον Ἀλέξανδρον χρόνους.—2. ἐν με δοτ.—3. ἀπηλλάγη με γεν.—4. ξενίζω.—5. ἀγαπῶ τὰ κυνήγια=φιλόθηρός εἰμι.—6. οἶ.—7. ἅμα τῆ ἡμέρα.
- 20.—1. ἔχω ἐλπίδα=ἔστι μοι ἐλπίς.—2. εἰκός.—3. κατὰ με αἰτ.—4. ἄς.—5. ἐπίορκος.—6. πρόοδος.
- 21.—1. ἄ.—2. μή.—3. μεμάθηκα.—4. προσλαμβάνω.—5. ὁμοίως.—6. ὄν.—7. εὐκτικὴ ἀορ. με τὸ ἄν.—8. δέχομαι=λαμβάνω.—9. ἀόρ. β' εὐκτ. με ἄν τοῦ παρέχω.—10. σχολή.—11. τὰ μὲν—τὰ δέ.—12. νὰ τεθῆ αἰτ. πῶσις.—13. ἔνεκα τοῦ, με ἀπαρέμφατον.
- 22.—1. ἐσθίω νὰ τεθῆ εἰς δοτ.—2. ἀόρ. τοῦ προστρέχω.—3. εὐκτ. τοῦ ἔξεστι.—4. εἰ με εὐκτ.—5. τῶν πρὸς τὸν πόλεμον.—6. εὐκτ. εἰς τρίτον πληθ.—7. μετοχή.—8. εὐκτ. τοῦ κατεῖδον.—9. καθήκω.—10. εὐκτ.—11. ἔδοξεν αὐτοῖς.—12. διαβήναι.
- 23.—1. ἀπλῆ αἰτιατ. τὰ πολεμικά.—2. ἐθίζομαι.—3. ἀνάγκη ἐστί' νὰ τεθῆ ἐπεὶ με εὐκτ.—4. εὐνάζομαι.—5. οἶός τ' εἰμί.—6. διώκομαί τινα.—7. οἱ οἰκείοι.
- 24.—1. ἐπιχώριοι. Θήγης, ὄρος εἰς τὸν Πόντον παρὰ τὴν Τραπεζοῦν-

- τα.—2. ἔπομαι.—3. συγκριτ. τοῦ μέγας.—4. ἐγγὺς γίγνομαι.—
5. αἰσθάνομαι, ἄορ. β' ἡσθόμην.—6. περιβάλλω.
- 25.—1. διαλέγομαι· νὰ τεθῆ μετοχ.—2. ἀπαρέμφ. μετὰ τοῦ ἄν.—
3. κτώμαι.—4. ἀρρωστῶ.—5. ἐλαττοῦμαι.—6. ἔω.—7. ἀθερά-
πεντον.—8. δέομαι.—9. ὀλιγορῶ.—10. νὰ τεθῆ παρατατ. μετὰ
τοῦ ἄν τοῦ ρήμ. δεῖ.
- 26.—1. εὐκτική.—2. σφόδρα.—3. θηρῶ.—4. εἰ μετ' εὐκτ.—5. θαρ-
ρῶ.—6. ἀσινής.—7. δυσχωρία.—8. ἐνθουσιῶ.
- 27.—1. δῆ.—2. ἓνα τινά.—3. ἀποχωρῶ.—4. κατελήφθην.—5. περιορ-
ρέω.—6. μετοχ.—7. ἀπόλλυμαι, ἄορ. β' ἀπωλόμην.
- 28.—1. ἰδιώτης.—2. χρῶμαι.—3. εὐφροσύνη.—4. εἰ μὲ εὐκτ.—5.
στεροῦμαι.—6. τὸ ὀμιλεῖν.—7. διὰ τό, μὲ ἀπαρέμφ. τοῦ ἐνο-
ρῶ.—8. ὄχλος.—9. χαλεπός.—10. αἰροῦμαι.
- 29.—1. ἀπλῆ αἰτιατ.—2. ἐννοῶ.—3. ἐπιφέρω πόλεμόν τινι.—4. ἐπι-
τελῶ, νὰ τεθῆ ἀπαρέμφ.—5. προσκτώμαι.—6. ἀρκεῖ, νὰ τεθῆ
εὐκτ. μέλλ.—7. διασπῶμαι.—8. νὰ τεθῆ μέσος ἄορ. α'.—9. ἐπε-
τελέσθη.—10. ἀποκλείομαι, εὐκτ.—11. παθητ. ἀόριστ. τοῦ κε-
λεύομαι.
- 30.—1. φεύγω.—2. ἀναλίσκω.—3. ἀνθ' ὧν.—4. λαμβάνω εὐεργε-
σίας=εὖ πάσχω.—5. εὐκτική μετὰ τοῦ ἄν.
- 31.—1. οὔτω.—2. νομίζω.—3. περὶ μὲ γεν.—4. τεκμήριον.—5. εὐκτ.
μὲ τὸ ἄν.—6. ἐπιβουλεύω τινί.—7. ἐν μὲ δοτ.—8. πρὸς μὲ
αἰτ.—9. ἐν τιμῇ ἔχω.
- 32.—1. χάριν ἔχω τινί.—2. ἀπλῆ γεν.—3. δεῖ.—4. προσφέρω εὐχα-
ριστήριον θυσίαν=θύομαι χαριστήρια.—5. ὑμεῖς αὐτοί.—6.
εὐκτ. μετὰ τοῦ ἄν τοῦ βουλεύομαι.—7. ἀρετή.
- 33.—1. ἀνομία.—2. πᾶς τις.—3. ὅποιος.—4. μέλλων τοῦ εἰμί.—5.
ἀναρρεῖσθαι.—6. πρεσβεύω.—7. οὐδενὸς ἄξιός εἰμι.—8. μετοχή.
- 34.—1. ἐμπλεως μὲ γεν.—2. περὶ μὲ αἰτιατ.—3. ἐν ἀγορᾷ.—4. ἐγὼ
ἀποφασίζω=δοκεῖ μοι.—5. δύσνους.—6. ἴλεως.
- 35.—1. πεποικιλμένος.—2. συντριβῶ.—3. διπλοῦς καὶ τριπλοῦς.—
4. οἰδέω-ῶ.—5. καταλείπω.
- 36.—1. ἐστιῶ.—2. ἐξέδωκεν αὐτῶ.—3. αἴρομαι, μετοχ. μέσ. ἄορ. α'
πτῶσις αἰτιατ.—4. κοῦρος.—5. διαφθειρομαι, μετοχ. παθητ.
μέλλ. κατ' αἰτιατ.—6. καθειργμένος.—7. ἀπόλαλα.
- 37.—1. κέκτημαι.—2. ἐπείγομαι.—3. τὰ νοσοῦντα πράγματα.—4. με-

- τοχ. μέλλ.—5. ἐπανάγω.—6. ὁμολογεῖται.—7. ἐκπλους.—8. δια-
σπείρομαι.—9. συνοικίζω.
- 38.—1. σφάλλομαι.—2. δυσχεραίνω.—3. πρὸς μὲ αἰτ.—4. συνέχομαι.—
5. κατὰ μὲ αἰτ.—6. καταφέρομαι.—7. ἀμελετήτως.—8. ἐγκλί-
νω.—9. διὰ μὲ γενικ.—10. ἄλλομαι.—11. ἐπερείδω.—12. οὗτος.

ΜΕΡΟΣ Β'

- 39.—1. πέραν.—2. μετοχ. μέσου παρακ.—3. ἀφίημι ἑμαυτόν.—4. νή-
χομαι.—5. προσμειγνύμι τι.
- 40.—1. διασκεδάννυμαι.—2. κωμάροχος.—3. διατίθειμαι εὖνους τινί.—
4. παθητ. ἄορ. τοῦ μεταπέμπομαι.—5. περιών.—6. πρίν.—
7. εὐκτ. ἄορ.—8. οὐκ ἔστιν ὅπου οὐ.—9. ἐφίημι.
- 41.—1. γένος.—2. εἵμαρμένος.—3. διαδίδωμι.—4. καθίστημι.—5. ἐ-
πιρρώννυμι.—6. μηχανῶμαι.—7. ἀμφιέννυμι.
- 42.—1. ἀφίσταμαί τινος.—2. ὑφίεμαί τινος.—3. εἰ μὲ εὐκτ. τοῦ εἰμί.—
4. παρίσταμαι.—5. ἐπιτίθημι.—6. διασκεδάννυμι.—7. εἴπερ τις
καὶ ἄλλος.—8. ἀφίσταμαι, νὰ τεθῆ ὅπως μὲ ὄριστ. μέλλ.—9. πα-
ρέχω πράγματα.
- 43.—1. περὶ ἢ ἀμφὶ μὲ αἰτ.—2. σύμπαντες.—3. ἦ.—4. δεινά.
- 44.—1. γινώσκω.—2. σκίμπους.—3. ὀρχοῦμαι.—4. δοκεῖ τι.—
5. ἄορ. β' τοῦ ἀνακράζω.—6. ἐκβαίνω.—7. ἐκφέρω.—8. ἐπί-
σταμαι.
- 45.—1. φανερός ἢ δηλός εἶμι.—2. πρόφ.—3. φροντίζω.—4. συνόν-
τες.—5. διαλέγομαι.
- 46.—1. ὡς.—2. μετοχ. μέλλ. τοῦ ἐπίμπρημι.—3. ἀλίσκομαι.—4. ἄτε
μὲ μετοχ.—5. χαίρω.
- 47.—1. Ἀστυάγης, βασιλεὺς τῶν Μήδων, πάππος ἐκ μητρὸς τοῦ Κύ-
ρου.—2. ἔχω τὸ δικαίωμα= ἔξεστί μοι.—3. χάριν οἶδά τι.—
4. πλεονάκις.—5. θὰ τεθῆ τὸ ἄν (ἀοριστολογικόν) μὲ ὑπο-
τακτ.—6. περὶ πλείονος ποιοῦμαι.
- 48.—1. συμβαίνει=γίγνεται.—2. τὰ περιεστηκότα πράγματα, δοτικ.—
3. ἐπεξέρομαι τι.—4. κομίζομαι.—5. εἰσβιβάζω.—6. ἐνδιαφέ-

- ρομαι διά τι=μέλει μοί τινος.—7. εὑρίσκομαι' νά τεθῆ τὸ ὅπως
 με ὀριστ. μέλλ.—8. νά τεθῆ ἀπλοῦς παρατ. τοῦ πείθω.—9. ἐκ-
 βιάζομαι.
- 49.—1. Γοργίας, ἀπὸ τοὺς παλαιότερους ρήτορας λαμβάνων πολλὰ
 χρήματα ἀπὸ τοὺς μαθητάς του ὡς ἀμοιβὴν τῆς διδασκαλίας
 του.—2. καίπερ με μετοχ.—3. δέχομαί τι ὡς δῶρον=δωρεῖταιί
 τί μοι.—4. ἦ.—5. χειροῦμαι τινα.—6. ἐργάζομαι.
- 50.—1. ὑπὲρ με αἰτ.—2. βουλεύω.—3. ἐπιστάτης.—4. ἐπιψηφίζω.—
 5. προσφέρομαί τινι.—6. περὶ πλείονος ποιоῦμαι.—7. εὐορκῶ.—
 8. καὶ γάρ.—9. αἰσθάνομαι.
- 51.—1. πολιτεύομαι.—2. διὰ μὲ γεν.—3. καταβιῶ.—4. ἐξοστρακίζω.—
 5. λόγῳ.—6. ὅς με ὀριστ. μέλλ.
- 52.—1. ὑπόδειγμα.—2. ὁ τροφός.—3. ἀποφαίνω.—4. λίχνος.—5.
 σύνοδος.—6. πληθ. τοῦ παιδεία καὶ ἀγωγή.—7. κατατίθημι.—8.
 λοπάς.—9. διαφίημι.
- 53.—1. διαπραττομαι.—2. νά τεθῆ τὸ ἐπίθ. τὸ δηλοῦν καταγωγὴν, ὡς
 καὶ διὰ τοὺς ἄλλους κατοίκους.—3. καταστρέφομαι.
- 54.—1. αἰτιατ. ἀπλῆ.—2. ἐπίθ. ἐκ τοῦ πορίζομαι.—3. ἐπιθ. ἐκ τοῦ
 μηχανῶμαι.—4. σύνθετον ἐκ τοῦ φιλῶ καὶ κίνδυνος.—5. ἐπιθ.
 ἐκ τοῦ ἄρχω.—6. ἐπιθ. ἐκ τοῦ καρτερῶ.—7. στρατηγῶ, νά τεθῆ
 μέλλων.
- 55.—1. νά τεθῆ ἐπιθ. εἰς -τέος ἐκ τοῦ ἐπιστατῶ μὲ γενικ., τὸ δὲ πρόσ.
 κατὰ δοτικ.—2. δοτ. τῆς ἀναφορ. ἀντωνυμ.—3. ἐπίθετ. ὡς ἄνω
 ἐκ τοῦ ἐργάζομαι —4. μετοχ. οὐδεν. τοῦ εἰσφέρομαι.—5. ἐκ τοῦ
 διανέμω.—6. ἐκ τοῦ ἀναλῶ.—7. δαπάνη.—8. κείμενος.—9.
 ἐνιαυτός.—10. ἐδῶδιμος.—11. κάμνω.
- 56.—1. συνέχῳ, νά τεθῆ μετοχ.—2. μετοχ. μέλλοντ.—3. ποιῶ ἀνάστα-
 τον.—4. προαιροῦμαι.—5. καταβάλλομαι.—6. καταλείπομαι.—
 7. ὑπόμνημα.
- 57.—1. ποῦ εἶναι ἡ χώρα αὐτή; —2. σειριόκανστος.—3. πρόσσοικός
 εἶμι.—4. σύνθ. ἐκ τοῦ ἥμισυς καὶ ἄγχιος.—5. σύνθ. ἐκ τοῦ ἰδς
 καὶ βάλλω.—6. σύνθ. ἐκ τοῦ ἐπὶ καὶ γῆ.—7. σύνθ. ἐκ τοῦ ἐν
 καὶ ἀήρ.—8. σύνθ. ἐκ τοῦ ὑμῆν καὶ πτερόν.
- 58.—1. ἀψίχορος εἷς τι.—2. ὀξύς.—3. ἐπιλαμβάνομαι τινος.—4. αἰ-
 σχυντηλός.—5. φιλόφιλος.—6. φιλέταιρος.—7. φιλόγελως.—8.
 εὐτράπελος.

- 59.—1. εὔσεβῶ τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς.—2. μή.—3. γίγνομαι πρὸς τινα.—
 4. εὐκτική μετὰ τοῦ ἄν χρόνου ἀορ.—5. κάμνω τι χωρὶς νὰ μὲ
 καταλάβουν=λανθάνω ποιῶν τι.—6. ἔξρω καλὰ μόνος μου=
 σύννοια ἐμαυτῶ.—7. δοκῶ μὲ ἀπαρέμφ.—8. ὡς μὲ μετοχὴν μέλ-
 λοντος.—9. παραυτίκα.—10. ὀρῶμαι νὰ τεθῆ παθητ. μέλλων.—
 11. ἀποκτῶ καλὴν ὑπόληψιν=εὐδοκιμῶ, νὰ τεθῆ εὐκτ. μετὰ τοῦ
 ἄν.—12. εἰ μὲ εὐκτικὴν τοῦ φαίνομαι, μετὰ τὸ ὁποῖον θὰ ἐπακο-
 λουθήσῃ μετοχῇ.—13. ἄ.—14. εὐκτική μετὰ τοῦ ἄν.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ

ΜΕΡΟΣ Α'

1. Ἐννοια οὐσιαστικῶν. Δευτερόκλιτα ἄρσενικά εἰς -ος. Ὅριστ. ἐνεστώτος ἐνεργ. φωνῆς βαρυτόνων ρημάτων. Ἀπλῆ πρότασις.
2. Δευτερόκλιτα οὐδέτερα. Ὅριστικὴ τοῦ εἰμί καὶ ἀπαρέμφ. τῶν βαρυτόν. ρημάτων. Κύριοι ὄροι τῆς προτάσεως.
3. Δευτερόκλιτα θηλυκά. Ὅριστικὴ παρατατικοῦ βαρυτόνων ρημάτων καὶ τοῦ εἰμί. Συμφωνία ῥήματος πρὸς ὑποκείμενον.
4. Οὐσιαστικά πρωτόκλιτα θηλυκά.
5. » » ἄρσενικά εἰς -ας καὶ -ης.
6. Ἐπίθετα δευτερόκλιτα τρικατάληκτα καὶ δικατάληκτα.
7. Προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι α' καὶ β' προσ. καὶ Ἀττικὴ σύνταξις.
8. Α' Ὅριστ. ἐνεστ. καὶ παρατατ. μέσης φωνῆς καὶ ἀπαρέμφ. μέσου ἐνεστ.
Β' Οὐσιαστικά τριτόκλιτα φωνηεντόληκτα εἰς -ως καὶ υς -υος καὶ ἡ δεικτ. ἀντων. οὗτος.
9. Οὐσιαστικά τριτόκλιτα εἰς -υς -εως, -ις -εως
10. » » » -ευσ, -οῦς, αῦς.
11. » » ἀφωνόληκτα (οὐρανικόληκτα-χειλικόληκτα)
12. » » (ὀδοντικόληκτα) οὐδέτερα μὲ χαρακτηριστ. τ.
13. » » ἀφωνόληκτα μὲ ντ πρὸ τῆς καταλήξεως.
14. Μέλλον καὶ ἄορ. ἐνεργητ. φωνῆς φωνηεντολ. καὶ ἀφωνολ. ρημάτων πλὴν τοῦ μέλλ. τῶν εἰς -ιζω.
15. Ὑποτακτικὴ ἐνεστώτος καὶ ἄορίστ. ἐνεργ. φωνῆς φωνηεντ. καὶ ἀφωνολ. ρημάτων καὶ τοῦ εἰμί. Κύρια καὶ δευτερεύουσαι προτάσεις.
16. Ἀπαρέμφατον μέλλοντος καὶ ἄορίστ. α' ἐνεργητ. φωνῆς.

17. Οὐσιαστικά τριτόκλιτα ἔνρινόληκτα.
18. » » ὑγρόληκτα.
19. Οὐσιαστικά τριτόκλιτα ὑγρόληκτα συγκοπτόμενα.
20. » » οὐδέτερα σιγμόληκτα εἰς-ας. Ἀντικείμενον μεταβατικῶν ρημάτων.
21. Οὐσιαστικά τριτόκλιτα οὐδέτερα σιγμόληκτα εἰς-ος.
22. » » ἄρσενικά » » -ης.
23. » » σιγμόληκτα εἰς-ως καὶ ἀνώμαλά τινα τριτόκλιτα ἐκ τῶν συνήθων.
24. Ἀντικείμενον κατὰ γενικὴν καὶ δοτικὴν ὡς συμπλήρωμα ρημάτων.
25. Ὅριστικὴ καὶ ἀπαρέμφ. ἔνεργ. παρακειμ. καὶ ὑπερσυν φωνηεντολήκτων καὶ ἀφωολήκτων ρημάτων.
26. Ἐπίθετα τριτόκλιτα εἰς-υς.
27. » » τρικατάληκτα ἀφωολήκτα.
28. » » δικατάληκτα καὶ μονοκατάληκτα.
29. Μετοχὴ ὄλων τῶν χρόνων τῆς ἔνεργ. φωνῆς φωνηεντολήκτων καὶ ἀφωολ. ρημάτων καὶ μετοχὴ ἔνεστ. μέσης φωνῆς καὶ τοῦ εἰμί.
30. Προστακτικὴ ὄλων τῶν χρόνων τῆς ἔνεργ. φωνῆς τῶν φωνηεντ. καὶ ἀφωολ. ρημάτων καὶ τοῦ εἰμί.
31. Α'. Ἐπίθετα τριτόκλιτα ὑγρόληκτα καὶ ἔνρινόληκτα. Σημασία τῶν ρημάτων μέσων καὶ παθητικῶν.
Β'. Τροπὴ συντάξεως ἐνεργητ. εἰς παθητικὴν. Ποιητικὸν αἴτιον.
32. Ἐπίθετα τριτόκλιτα δικατάληκτα εἰς-ης.
33. » ἀνώμαλα (πολύς, μέγας κλπ.).
34. Ἐπιρρήματα
35. Παραθετικά ἐπιθέτων.
36. » ἀνωμάτων ἐπιθέτων καὶ παραθετικά ἐπιρρημάτων.
37. Εὐκτικὴ τοῦ ἔνεστ. βαρυτόνων φωνηεντολ. καὶ ἀφωολ. ρημάτων.
38. » ἐνεργητ. μέλλοντος, ἀορίστ. καὶ παρακ. τῶν ἰδίων ρημάτων χωρὶς νὰ γίνῃ λόγος περὶ πλαγίου λόγου ἢ τῆς δυνητικῆς εὐκτικῆς.
39. Ἀόριστος β' ἐνεργητικῆς φωνῆς.
40. Ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου.
41. Ἐπανάληψις ἐνεργητ. φωνῆς τῶν φωνηεντολήκτων καὶ ἀφωολ. ρημάτων.

42. Αἱ ἄλλαι ἐγκλίσεις τοῦ μέσου καὶ παθητ. ἐνεστ. τῶν φωνηεντο-
λήκτων καὶ ἀφωολήκτων ρημάτων.
43. Μέσ. μέλλων καὶ ἀόριστ. α' καὶ μέλλων τοῦ εἰμί.
44. Παρακείμενος καὶ ὑπερσυντελ. μέσης καὶ παθητ. φωνῆς φωνηεν-
τολήκτων καὶ ἀφωολήκτων ρημάτων.
45. Μέσος ἀόριστ. β'.
46. Παθητ. μέλλων καὶ ἀόριστ. α' καὶ β'.
47. Αἱ ἄλλαι δεικτικαὶ ἀντωνυμῖαι.
48. Κτητικαὶ ἀντωνυμῖαι.
49. Συνηρημένα εἰς -άω ἐνεργητ. φωνῆς.
50. » » » μέσης φωνῆς.
51. » » -έω ἐνεργητ. φωνῆς.
52. » » » μέσης φωνῆς.
53. » » -όω ἐνεργ. φωνῆς.
54. » » » μέσης φωνῆς.
55. Οἱ ἄλλοι χρόνοι τῶν συνηρημένων ρημάτων.
56. Ἐνώμαλος σχηματισμὸς τῶν ἄλλων χρόνων τῶν συνηρημένων ρη-
μάτων. Κλίσις τῶν εἰς -έω ἐχόντων μονοσύλλαβον θέμα. Δο-
τικὴ ὀργανικὴ καὶ τοῦ αἰτίου.
57. Αὐτοπαθεῖς καὶ ἀλληλοπαθεῖς ἀντωνυμῖαι.
58. Ἐρωτηματικαὶ καὶ ἀόριστοι »
59. Ἀναφορικαὶ ἀντωνυμῖαι.
60. Οὐσιαστικὰ συνηρημένα α' κλίσεως.
61. Συνηρημένα οὐσιαστικὰ καὶ ἐπίθετα δευτερόκλιτα.
62. Ἐνώμαλος αὔξεις καὶ ἀναδιπλασιασμός.
63. Ἐνεστὸς καὶ παρατ. ὑγρολ. καὶ ἐνρ. ρημ. ἐνεργ. καὶ μέσ. φωνῆς.
64. Μέλλων τῶν ὑγρολήκτων » » » » » » »
65. Ἀόριστος τῶν » » » » » » » »
66. Παθητικὸς μέλ. καὶ ἀόρ. ὑγρολ. » » »
67. Συσχετικαὶ ἀντωνυμῖαι.
68. Αἰτιατικὴ τῆς ἀναφορᾶς.
69. Ἐπανάληψις τῶν ἀνωτέρω.
70. Παρακείμενος καὶ ὑπερσ. ὑγρολήκτ. καὶ ἐνρηνολ. ρημάτων.

ΜΕΡΟΣ Β'

71. Ρήματα εἰς -νυμι.
 72. Ἐνεργητικὴ φωνὴ τοῦ ἴστημι.
 73. Μέση φωνὴ τοῦ ἴστημι.
 74. Τίθημι καὶ ἴημι ἐνεργητικὴ καὶ μέση φωνή.
 75. Δίδωμι καὶ δίδομαι.
 76. Δυϊκὸς ἀριθμὸς.
 77. Ἀττικὴ β' κλίσις οὐσιαστικῶν καὶ ἐπιθέτων.
 78. Ἀόριστος β' βαρυτόνων ρημάτων κλινόμενος κατὰ τὰ εἰς -μι.
 79. Ρήματα κατ' ἀναλογίαν τοῦ ἴστημι καὶ ἴσταμαι.
 80. Εἶμι, φημί, οἶδα, δέδοικα, τέθνηκα, βέβηκα, κεῖμαι, κάθημαι.
 Οὐσιαστ. διορισμοί.
 81. Ρήματα σχηματίζοντα ἀνωμάλως διαφόρους χρόνους.
 82. » » τὸν ἔνεστ. μὲ ἐπηυξημένον θ. καὶ εἰς -άνω, -ίσκω.
 83. }
 } Μέσα, παθητικὰ καὶ μεικτὰ ἀποθετικά.
 84. }
 85. Ἐπιθετικοὶ καὶ ὡς ἐπιθετ. διορισμοί.
 86. Ἀριθμητικά.
 87. Ρήματα παράγωγα.
 88. Σύνταξις παραθετικῶν.
 89. Οὐσιαστικὰ ἔκ τῶν ρημάτων δηλοῦντα ἐνεργοῦν πρόσωπον.
 90. » » » » » ἐνέργειαν.
 91. » » » » » ἀποτέλεσμα, τόπον, ὄργανον.
 92. Προθετικοὶ διορισμοί.
 93. Οὐσιαστικὰ ἔξ ἐπιθέτων.
 94. Οὐσιαστικὰ ἔξ οὐσιαστικῶν.
 95. Μετοχὴ κατὰ γενικὴν ἀπόλυτον.
 96. Τὰ εἰς -τος καὶ -τέος ἔκ ρημάτων ἐπίθετα.
 97. Ἐπίθετα ἔκ ρημάτων.
 98. » ἔξ ὀνομάτων καὶ ἐπιρρημάτων.
 99. Ἐπιρρήματα παράγωγα. Ἐπιρρηματικοὶ διορισμοί.
 100. Αἱ ἐγκλίσεις εἰς τὸν ἀνεξάρτητον λόγον.
 101. Σύνθεσις. Α' συνθετικὸν κλιτόν.
 102. » » » ρῆμα καὶ ἄκλιτον.

103. Σύνθεσις. Β' συνθετικὸν οὐσιαστικόν, ἐπίθετον, ῥῆμα.
104. Αἱ ἐγκλίσεις εἰς τὸν ἐξηρητημένον λόγον.
105. Ἡ εὐκτική τοῦ πλαγίου λόγου.
106. Ἐπαφρόσωπα ῥήματα.
107. Ἐπαγορευτικὸν μῆ.
108. Σημασία τῶν συνθέτων.
109. Τονισμὸς τῶν συνθέτων.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΜΕΡΟΣ Α'

1. Οὐσιαστικά β' κλίσι. Ἐνεστ. καὶ παρατ. τοῦ εἰμί καὶ ὄριστ. βαρυτ. ρημ.
2. Οὐσιαστικά α' κλίσεως.
3. Ἐπίθετα δευτερόκλιτα. Ὅριστ. ἐνεστ. καὶ παρατ. μέσ. καὶ παθητ. φωνῆς.
4. Οὐσιαστικά τριτόκλιτα φωνηεντόληκτα.
5. » » ἄφωλ. καὶ μὲ ντ πρὸ τῆς καταλήξ.
6. Ὅριστικὴ μέλλ. καὶ ἄορ. α' ἐνεργ. φωνῆς φωνηεντολήκτων ρημάτων. Ὑποτακτικὴ ἐνεστ. καὶ ἄοριστ. τῶν αὐτῶν ρημάτων καὶ τοῦ εἰμί. Ἐπαρέμφ. τῶν ἰδίων χρόνων.
- 7-8. Οὐσιαστικά τριτόκλιτα ἐνρινόληκτα, ὑγρόληκτα καὶ σιγμόληκτα.
9. Ὅριστ. καὶ ἄπαρέμφ. παρακ. καὶ ὑπερσυντ. ἐνεργ. φων. φωνηεντολήκτων ρημάτων.
- 10-11-12. Ἐπίθετα τριτόκλιτα. Μετοχὴ ἐνεργ. φωνῆς.
13. Ἄνωμαλα ἐπίθετα καὶ ἐπιρρήματα. Μετοχ. τοῦ εἰμί καὶ μέσ. καὶ παθ. ἐνεστ.
- 14-15. Παραθετικά ὁμαλῶν καὶ ἀνωμάλων ἐπιθέτων.
16. Αἱ ἄλλαι ἐγκλίσεις ἐνεργ. φωνῆς φωνηεντολ. ρημ. καὶ τοῦ εἰμί.
17. Ἄντωνυμια κυρίως προσωπικαί.
18. Μέση φωνὴ τῶν βαρυτόνων φωνηεντολήκτων ρημάτων.
19. Ὅριστ. μέλλ. καὶ ἄορ. α', ὑποτακτ. ἐνεστ, καὶ ἄορ. α' ἐνεργ. φωνῆς ἄφωλ. ρημάτων.

20. Ὅριστ. καὶ ἀπαρέμφατον παρακειμ. καὶ ὑπερσυντ. ἐνεργ. φωνῆς ἀφωβολ. ρημάτων.
21. Αἱ ἄλλαι ἐγκλίσεις ἐνεργητικῆς φωνῆς.
22. Ὅμοίως. Ἄοριστος β' ἐνεργητικῆς φωνῆς.
23. Μέση φωνῆ βαρυτόνων ἀφωβολήκτων ρημάτων.
24. Μέσος ἀόρ. β'. Παθητικὸς ἀόρ. β' καὶ μέλλον.
- 25-26-27-28. Συνηρημένα ῥήματα.
29. Ἀνώμαλος σχηματισμὸς τῶν διαφορῶν χρόνων συνηρημ. καὶ μὴ ρημάτων.
- 30-31-32-33-34. Ἄντωνυμῖαι.
35. Οὐσιαστικὰ καὶ ἐπίθετα συνηρημένα. Ἄττικὴ β' κλίσ.
- 36-37-38. Ὑγρόληκτα καὶ ἐνρινόληκτα. Ἀνώμαλος αὐξησης καὶ ἀναδιπλασιασμὸς.

Μ Ε Ρ Ο Σ Β'

- 39-40-41-42. Ῥήματα εἰς -μι.
43. Ἀριθμητικά.
44. Ἄοριστοι β' βαρυτόνων ρημάτων καὶ τὰ εἰς -μι.
- 45-46-47. Ἀνώμαλα ῥήματα.
- 48-49. Ῥήματα μὲ ἀνωμάλους τοὺς διαφορούς χρόνους.
50. » ἀποθετικά.
51. » παράγωγα.
52. Οὐσιαστικὰ ἐκ ρημάτων.
53. » ἔξ ἐπιθέτων καὶ οὐσιαστικῶν.
- 54-55. Ἐπίθετα παράγωγα.
- 56-57. Σύνθεσις.
- 58-59. » καὶ τονισμὸς τῶν συνθέτων.

Τὰ ἀντίτυπα τοῦ βιβλίου φέρουν τὸ κάτωθι βιβλιοσήμον εἰς ἀπόδειξιν τῆς γνησιότητος αὐτῶν.

Ἐπίτυπον στερούμενον τοῦ βιβλιοσήμου τούτου θεωρεῖται κλεψίτυπον. Ὁ διαθέτων, πωλῶν ἢ χρησιμοποιοῦν αὐτὸ διώκεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ νόμου 1129 τῆς 15/21 Μαρτίου 1946 (Ἐφ. Κυβ. 1946 Α 108).

ΕΚΔΟΣΙΣ Β', 1953 (VI) — ΑΝΤΙΤΥΠΑ 45.000

ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ - ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ : ΓΡΑΦΙΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ "ΑΣΠΙΩΤΗ ΕΛΚΑ", Α.Ε.

20. Ορισμένα άρθρα του άρθρου 101 του Συντάγματος
δεν είναι εφαρμόσιμα.

21. Οι δυνάμεις του άρθρου 101 του Συντάγματος

22. Ορισμένα άρθρα του άρθρου 101 του Συντάγματος

23. Μία από τις δυνάμεις του άρθρου 101 του Συντάγματος

24. Μία από τις δυνάμεις του άρθρου 101 του Συντάγματος

25-26-27-28. Στοιχεία άρθρων

29. Άρθρο του Συντάγματος που αφορά στην

30. Άρθρο του Συντάγματος που αφορά στην

31. Άρθρο του Συντάγματος που αφορά στην

32. Άρθρο του Συντάγματος που αφορά στην

33. Άρθρο του Συντάγματος που αφορά στην

34. Άρθρο του Συντάγματος που αφορά στην

35. Άρθρο του Συντάγματος που αφορά στην

36. Άρθρο του Συντάγματος που αφορά στην

37. Άρθρο του Συντάγματος που αφορά στην

38. Άρθρο του Συντάγματος που αφορά στην

39. Άρθρο του Συντάγματος που αφορά στην

40-41-42. Άρθρα του Συντάγματος

41. Άρθρο του Συντάγματος που αφορά στην

42. Άρθρο του Συντάγματος που αφορά στην

43. Άρθρο του Συντάγματος που αφορά στην

44-45. Άρθρα του Συντάγματος

46-47. Άρθρα του Συντάγματος

48-49. Άρθρα του Συντάγματος

50. Άρθρο του Συντάγματος που αφορά στην

